

Bevezető

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is előtérbe helyezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a **Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni**. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához **hosszabb időszavakat**, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint **sajátos**, a fogyatékossgal összeegyeztethető **tartalmakat, követelményeket** kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb **alternatív kommunikációs módszerek és eszközök**, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, **egyéniileg is támogatassák** a tanulókat, elsősorban az **önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve**; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

Témakörök

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a kerettantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen **pszichés funkciók fejlesztésére** helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések **differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák** alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. **Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására** – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott **egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni**. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

E szakasz feladata a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítése, az alkalmazkodás és az önértékelítés, a felelősségvállalás képességének alapozása a mindennapi iskolai gyakorlatban. Szociális konvenciók (köszönés, megszólítás stb.) szerepének tudatosítása a közösségi életben.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korruptió elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az otthon, az iskola, a lakóhely alapvető személyi viszonyainak megismerése, biztos tájékozódás kialakítása az alapvető téri és időrelációkban, a nevezetes események megismerése,

az ezzel kapcsolatos élmények feldolgozása. Hagyományok, népszokások megismerése, felelevenítése az azokban való aktív részvétel feltételeinek megteremtésével.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai keretek között gyakorolható demokratikus részvétel. A házirend értelmezésével a jogok és kötelességek szerepének megértése. Szociális attitűd kialakítása mások problémái, nehézségei iránt, megoldások keresése.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanulók önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezet létrehozásával az önmagukra jellemző tulajdonságok, érzelmi és indulati megnyilvánulásokat ismerik meg. Az énkép, önismeret alakítása, fejlesztése, szociális tanulás, az ember jellegzetes külső és belső jegyeinek megismerése. Az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, elfogadás alapozása. A gyakran előforduló konfliktusok kezelésének gyakorlása, helyes magatartás bemutatásával. Az együttműködés és közreműködés a csoportban, közösségben, a meghatározott feladatok végzésében. A családi és az iskolai szerepek megismerése, alkalmazkodás és azonosulás a családi és iskolai viszonyrendszerekben.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni

és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

Személyes élmények alapján a családi élet jellemzőinek megbeszélése, élmények, történetek, családi események feldolgozása. A családon belüli kapcsolatok, egymás segítése, felelősségvállalás a családon belüli feladatokért, az egymásra utaltság tudatosítása.

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

A testi fejlettségnek, adottságoknak megfelelő egészségtudatos táplálkozás, a mértéktelenség, mohóság elkerülése, az önkorlátozás gyakorlása. Tisztálkodási szokások napi ritmusának kialakítása.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Gyakorlati tevékenységekben a részvétel különbözőségeinek megfigyelése, hasonlóságok és különbségek, egymás erősségeinek és gyengeségeinek felismerése, az együttműködésre alapozott segítség és a segítség hatásainak meg tapasztalása.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek felé irányuló szociális attitűd, támogató, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatokban.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és távolabbi környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Foglalkozások, foglalkozásokhoz rendelt tevékenységek megismerése, egyeztetése, tapasztalatgyűjtés. Az érdeklődés felkeltése, egyéni érdeklődések erősítése. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Vásárlások, társasjátékok, szituációk segítségével a pénz szerepének, a gazdaságosság fontosságának a felismertetése.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Életkornak megfelelő gyermekműsorok hallgatása, nézése és a tapasztalatok megbeszélése. A valóság és a virtuális valóság megkülönböztetésének elemi példáival az értelmező, mérlegelő gondolkodás alapozása.

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és

hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás iránti érdeklődés felkeltése, sok személyes élmény biztosítása a tanulói tevékenység serkentésével. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek lehetőségeinek megismerése, az azokban való részvétel igényének kialakítása, alapozása.

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyakhoz kötöttek, hanem tantárgyakon átívelve, horizontálisan jelennek meg a kerettantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi kompetenciák)

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelés-oktatás ezen szakaszában idegen nyelv oktatása még nem történik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére helyeződik.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátíttatása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a

nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világgép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a

közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Egységesség és differenciálás

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló

tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az inkluzív nevelési szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésben részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a

szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik.

A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvési, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, cél-racionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalma sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: a nevelés, mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; az identitás és önismeret, mint szocializációs cél; párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, mérlegelés, közvetlen megfigyelés, kipróbálás, mint tipikus tevékenységek; valamint a kíváncsiság, mint motiváció.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

5–8. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat.

A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A hatályos jogszabályok alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv elkészítésekor különös figyelmet kell fordítani a Nat jelzett elvei közül arra, hogy a helyi tanterv a fogyatékossgal, sajátos nevelési igénnyel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenítsen meg, ennek érdekében a kerettanterv (együttnevelés esetén az együttesen alkalmazott kerettantervek) tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptálhatóak, illetve ugyanazon célokat szolgáló elemekkel behelyettesíthetőek.

Témakörök

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a kerettantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

Célok és feladatok

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközsztímvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végül soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

A szabályok létrehozásának folyamatában való részvétel megtapasztalása, gyakorlati alkalmazása, a megbeszélés, a megegyezés, a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. A magatartásban, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása. A negatív tapasztalatok feldolgozása, irigység, közömbösség, harag, durvaság stb., azok hatásainak kompenzálása.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka

megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tantárgyi tanulmányaik során megismert történelmi és kulturális értékeink alapján tudatosodjon a nemzeti összetartozás érzése. Közösségi tevékenységgel, a tanuló lakóhelyén aktív részvétellel váljon részesévé a jelentősebb társadalmi eseményeknek, ünnepeknek, ezen élmények segítségével, alakuljon ki benne a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai demokráciában, a diákönkormányzat tevékenységeiben való aktív részvétellel a demokratikus technikák gyakorlása: véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselet. A tanulói jogok és köteleességek arányainak tudatosítása.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az éntudat, az énkép (önismeret) fejlesztése, törekvés önmaga minél sokrétűbb fizikai, pszichikai, erkölcsi megismerésére.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában

támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, családfa, generációk együttélése, családi munkamegosztás, gazdálkodás a családban, a család szerepe az egyén egészséges, harmonikus fejlődésében, egymásrautaltság, lelki közösség.

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása. Önellátó, testápoló technikák. Az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A szociális attitűd fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Segítő feladatok az iskolai életben, rendszeresség.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Mindennapi tevékenységeiben váljon általánossá a környezetkímélő, takarékos magatartás, alakuljon ki a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvás igénye.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és távolabbi környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A munka szerepe az ember életében. Érdeklődési területek, vonzódások tudatosítása, reális pályakép a képességek, adottságok szerint, mérlegelés. A fizikai és a szellemi munka (a szülők és ismerősök szakmája, ismert szakmák rendszerezése fizikai és szellemi munkacsoportba, a két szakmacsoport lényegi különbségei és hasonlóságai felismerése.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Résztétel a pénz kezelésében, a csoport (évfolyam) ezzel kapcsolatos tevékenységében, a családból hozott példákkal a célszerű gazdálkodás gyakorlása a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése. Gazdasági, pénzügyi intézmények szerepének alapvető ismerete a mindennapi életben.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

A különböző médiumok mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása. Tudatosság kialakítása a válogatásban.

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, elemző beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

Az életkori jellemzők figyelembevételével a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. Az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozott alkalmazása. Az egyéni tanulási stílus figyelembevétele, egyéni tanulási stratégiák érvényesítése.

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyakhoz kötöttek, hanem tantárgyakon átívelve, horizontálisan jelennek meg a kerettantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátíttatása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a

nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínált eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági

helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz-együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalma sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje, (b) az identitás és önismeret mint szocializációs

cél, (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

Kötelező tantárgyak és óraszámok

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	2 tanéves óraszám	7. évfolyam	8. évfolyam	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	288	4	4	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4	4	288
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Idegen nyelv

Tantárgy: Idegen nyelv 7. osztály

Kiemelt célok:

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók idegennyelv-oktatása során nem beszélhetünk a(z) (európai) nyelvi szintek meghatározásáról, mivel az idegen nyelv tanulását az egyéni képességek nagymértékben befolyásolják. Ennek ellenére igyekeznünk kell a lehető legtöbbet elsajátíttatni a tanulókkal, az egyéni lehetőségek függvényében.

Alapvető cél, hogy a tanuló próbálja meg megérteni és használni a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a legelemibb alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése, továbbá a tanulók hallás utáni figyelmének, fonetikai kifejezésének, szándékos figyelmének, verbális emlékezetének, idegen nyelvi gondolkodásának fejlesztése. A cselekvéshez kötött beszédfejlesztés növelheti az idegen nyelvi megnyilvánulások számát, de a magyar nyelvet sem zárhatjuk ki a tanítási órákból. Fontos – egyéni igényeikhez és képességeikhez mérten – megismertetnünk velük olyan stratégiákat, melyek segíthetik őket a későbbiekben nyelvtudásuk megőrzésében, további fejlesztésében.

Tantárgy feladatai:

A tanulói tevékenységek középpontba állítása.
Új ismeretek elsajátíttatása konkrét tapasztalásra, cselekvésre alapozva.
Fel kell kelteni az érdeklődésüket, fenntartani a motivációjukat a nyelvtanulás iránt autentikus szövegek felhasználásával.
Megismertetni a tanulókat annak az országnak a kultúrájával, amelynek a nyelvét tanulják. Információs technológiák alkalmazása a nyelvtanulás során.
A tanulók más műveltségi területeken megszerzett ismereteikre is támaszkodjanak a személyes tapasztalatok tudatosítása.
tudatosítani kell a tanulóknak az idegen nyelv tanulásának jelentőségét cselekvéshez kötött beszédfejlesztés
meg kell ismertetni olyan stratégiákat, melyek segíthetik őket a későbbiekben nyelvtudásuk megőrzésében, fejlesztésében

Tematikai egység/ Fejlesztési cél folyamatos órakeretben:
Beszédszándékok, beszédértési készség
Beszédkészség
Fogalomkörök (nyelvtani ismeretek)

Évfolyam:

7.

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén idegen nyelvszakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédszándékok, beszédértés	Az én személyem: bemutatkozás, személyi adatok, külsőm, életkor, születésnap, lakcím, kedvenc sportom, színem, ételem, barátom. Az én családom:	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet, PC, notebook	11

		családtagok nevei.		
2.	Beszédkésztség	lakóhelyem. Iskolám, az iskola berendezései, iskolai felszerelések, utasítások a tanórán. A célnyelvi ország neve, fővárosa, zászlója, ünnepek	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet, PC, notebook	21
3.	Fogalomkör	Időjárás, évszakok, hónapok, napok, napszakok, Állatok, növények	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet PC, notebook	15
4.	Témakörök, szókins	Öltözködés, ruházat. Sport Üzletek nevei, Ünnepek: Irodalmi művek feldolgozása videofilmmel, megbeszéléssel – Probléma jelzése, segítségkérés. – Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyzésére. – Nonverbális eszközök alkalmazása válaszadáskor. – Érzelmek, vélemény kifejezése. – Javítás elfogadása, törekvés önkorrekcióra. – Törekvés a partnerhez való alkalmazkodásra. – Ritmustartás, ritmusváltás. A fenti követelmények teljesítése rövid párbeszédek, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése során.	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet PC, notebook interaktív tábla, tablet PC, notebook interaktív tábla, tablet PC, notebook	25

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mértén merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben.

Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.

Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni.

Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket.

Ismerje fel a tanult kérdéseket.

Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven.

Tantárgy:**Idegen nyelv 8.osztály**

Kiemelt célok: A kommunikációs kompetencia fejlesztése Az interkulturális kompetencia fejlesztése
 Az önismeret, a kifejező- és kapcsolatteremtő készség fejlesztése
 Az idegen nyelv tanítása járuljon hozzá a más tantárgyaknál megszerzett alapkészségek megerősödéséhez
 A tanulók hallás utáni figyelmének, fonetikai kifejezésének, szándékos figyelmének, verbális emlékezetének, idegen nyelvi gondolkodásának fejlesztése. A beszédészlelés, a verbális emlékezet, az idegen nyelvi gondolkodás és a sorrendiség fejlesztése. Beszédbátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. Társas nyelvi magatartás kialakítása. Önismeret, önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése. A mindennapi életben előforduló beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal. A nyelvtani anyag implicit módon történő elsajátítása.

Tantárgy feladatai: Megismertetni a tanulókat annak az országnak a kultúrájával, amelynek a nyelvét tanulják.

Információs technológiák alkalmazása a nyelvtanulás során.

A tanulók más műveltségi területeken megszerzett ismereteikre is támaszkodjanak. A személyes tapasztalatok tudatosítása.

Tudatosítani kell a tanulóknak az idegen nyelv tanulásának jelentőségét cselekvéshez kötött beszédfejlesztés.

Meg kell ismertetni olyan stratégiákat, melyek segíthetik őket a későbbiekben nyelvtudásuk megőrzésében, fejlesztésében.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél (folyamatos órakeretben): Beszédszándékok, beszédértési készség

Beszéd-készség

Fogalomkörök

A tanulók más műveltségi területeken megszerzett ismereteire támaszkodva, olyan alapvető nyelvi fordulatokkal ismertesse meg a tanulókat, melyeket a mindennapi élethelyzetükben felismerhetnek és alkalmazhatnak, s amelyek megalapozzák motivációjukat a későbbi nyelvtanulásra.

Évfolyam: 8.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógy pedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén idegen-nyelv szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédszándékok, beszédértés	Az én személyem: bemutatkozás, személyi adatok, külsőm, életkor, születésnap, lakcím, kedvenc sportom, színem, étel, barátom. Az én családom: családtagok nevei. lakóhelyem. Iskolám, az iskola berendezései,	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, munkafüzet interaktív tábla, tablet, PC, notebook	11

2.	Beszédkésztség	iskolai felszerelések, utasítások a tanórán. A célnyelvi ország neve, fővárosa, zászlója, ünnepek	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet, PC, notebook	21
3.	Fogalomkör	Időjárás, évszakok, hónapok, napok, napszakok, Állatok, növények	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, CD, munkafüzet interaktív tábla, tablet PC, notebook	15
4.	Témakörök, szókincs	Öltözködés, ruházat. Sport Üzletek nevei, Ünnepek: Irodalmi művek feldolgozása videofilmmel, megbeszéléssel – Probléma jelzése, segítségkérés. – Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyzésére. – Nonverbális eszközök alkalmazása válaszadáskor. – Érzelmek, vélemény kifejezése. – Javítás elfogadása, törekvés önkorrekcióra. – Törekvés a partnerhez való alkalmazkodásra. – Ritmustartás, ritmusváltás. A fenti követelmények teljesítése rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése során. Napirend. Öltözködés, ruházat.	szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet PC, notebook interaktív tábla, tablet PC, notebook munkafüzet	25

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben.

Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.

Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.

Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait.

Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon.

Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni.

Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.

Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven.

Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni.

Ének-zene

Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain. Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

A művészi tevékenység, a művészetek hatása semmivel nem pótolható szerepet játszik személyiségünk fejlődésében, az ízlés, a kreativitás, az érzések árnyalt kifejezésének fejlesztésében. A műalkotások által közvetített magatartásminták elsajátítása a kulturális közösség fennmaradásának biztosítója, az egyén szocializációjának döntő mozzanata. A kultúra értékeinek megismerése közös élményanyaggal szolgálja az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti nevelés segítséget nyújt a tanulóknak abban, hogy felismerjék, becsüljék a kultúra értékeit, hozzájárul a nemzeti azonosságtudat kialakításához.

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységen. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Ének-zenei oktatásunk jellemzője az értékközvetítés és az értékörzés a Kodály-módszer segítségével. E módszer teljes embert fejlesztő pedagógia, melynek középpontjában az európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző, nyitott, kreatív, közösségi ember áll. Zenei örökségünk bemutatásával, tanításával erősítjük tanulóink pozitív attitűdjét, kötődését saját népe és kultúrája értékeihez, a szülőföld, a haza és a nemzet fogalmának kialakítását.

A zenei reprodukció témakörében a pedagógus feladata az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára a tanításban minden elem az ének-zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódik. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. E cél elérése érdekében az éneklés, az aktív zenélés változatos formáit szerepeltethetjük. Az aktív zenélés mint csapatmunka, mint közösségi élmény nagy segítséget nyújt a hátrányos szociokulturális státusz leküzdésében, az eredményes társadalmi integrációban, a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentésében. A sikeres énekórai munka segíti a belső kontroll erősítését, az önbizalom fejlesztését, a lelki egészség biztosítását. Az oktatás fontos részét képezi a zene és a mozgás összekapcsolása, a néptánc oktatása, valamint a kultúrát közvetítő intézmények bevonásával a koncertpedagógia lehetőségeinek kihasználása. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, melynek célja a kiemelkedő teljesítményre képes tanulók segítése, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg. A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincs, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

1–2. évfolyam

A szakasz oktató-nevelő munkájának célja átvezetni a gyerekeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységébe. Feladata a tanulót felkészíteni az alapvető kultúrtechnikák befogadására, fogékonytá tenni a környezet, a természet és a társas kapcsolatok iránt, teret biztosítva az életkornak és a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak.

Az ének-zene hatékony tanítása is biztosítja ebben a szakaszban az átmenet sikerességét. A dalok, játékok tanításával, az ének-zene eszközrendszerével segítheti tanulóinkat az önmegvalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a feszültségtől mentes, oldott kommunikáció átélésében. A játékos, felszabadult légkör segítséget nyújt a félénkség, a szorongás leküzdésében, a harmonikus személyiségfejlesztésben, a személyiség egészének kiteljesedésében. Az

önismeret és a társas kultúra fejlesztése a megfelelő önértékelés, a saját személyiség megismerésében nagy jelentőségű. A társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges reális önkép, megfelelő önismeret megalapozásában, az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség erősítésében az énekóráknak is fontos szerep jut.

Az együttérzés, segítőkészség, tisztelet készségének fejlesztése a dalokon, játékokon keresztül már a bevezető szakaszban megkezdődik. A beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezését a dalok tanulása, szövegeknek elemző elsajátítása, a kifejezések magyarázata segíti az énekórák munkájában.

Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő. A tanulás iránti érdeklődés felkeltésével, személyes élmények biztosításával, új ismeretek átadásával már ebben az életkorban segítjük a tudatos tanulás megalapozását.

Tantárgy:

Ének- Zene 1. évfolyam

Kiemelt célok: Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése.

Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységen. A tanítás célja a zeneértő és zeneérező képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai: Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Évfolyam: 1.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Óvodás dalok-gyermekdalok Dalok az állatokról Gyermekdalok, körjátékok Ünnepek dalai Évszakok dalai GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással 1.3 FELISMERŐ	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

		KOTTAOLVASÁS Egyszerű ritmusértékek Ritmuskotta, színes kotta Kulcsfogalmak: Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak. Kánonéneklés. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték, jelölés. Szín, hang.		
--	--	---	--	--

2.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, zajok, zörejek Hangok, hangzások	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla	36
		ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Zajok, zörejek, zenei hangok Kellemes és kellemetlen hangok Emberi hang: beszéd- és énekhangok <i>Kulcsfogalmak: Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörej, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</i>		

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

Az értelmi és érzelmi kifejezése gazdagodjon.

Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődjön.

Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.

Játékbátorság erősödjék, kreativitás fejlődjön.

Legyen képes az örömteli zenélésre.

Bátorsága fejlődjön a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén.

Ritmusok felismerése, hangzás után.

Törekedjen a ritmusok pontos megszólaltatására.

A ritmusérzéke fejlődjön, aktívan vegyen részt a közös játékokban, megszólaltatásokban. A közös zenélés szabályait tartsa be.

A zenei hallás és a zenei memória fejlődjön.

A többször hallott hangokat ismerjen fel, tudjon differenciálni a hangok között.

Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelésére, felismerésére legyen képes.

Legyen aktív befogadás, érzelmi átélés fejlődjön.

Tantárgy:

Ének- Zene 2. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikái és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Dalok az első osztályból Dalok az állatokról Gyermekek dalok, körjátékok Ünnepek dalai Évszakok dalai Kánonéneklés GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Egyszerű ritmusértékek Kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel. Szolmizációs hangok és kézjelek. Ritmuskotta, három vonalas kotta, színes kotta. Betűkotta. Ötvonalas kotta, rögzített dó-hellyel Kulcsfogalmak: <i>Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak. Kánonéneklés. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték, jelölés. Vonal és vonalköz. Szín, hang.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

2.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások ZENEHALLGATÁS Gyerekdalkok Környezetünk hangjai Kellemes és kellemetlen hangok Egyidejű hangzások Emberi hang: beszéd- és énekhangok <i>Kulcsfogalmak: Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörej, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	36
----	------------------------	---	---	----

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagsága fejlődjön.
 Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődjön.
 Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.
 Játékbátorság erősödjön, kreativitás fejlődjön.
 Legyen képes az örömteli zenélésre.
 Bátorsága a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén fejlődjön.
 Ritmusokat ismerjen fel, hangzás után és kottaképről egyaránt.
 Törekedjen a ritmusok pontos megszólaltatására.
 Ismeretekkel rendelkezzen a ritmusok írásáról, olvasásáról.
 A ritmusérzéke fejlődjön, legyen aktív a részvétele a közös játékokban, megszólaltatásokban. A közös zenélés szabályainak betartása fejlődjön.
 Dallamok éneklése a kották segítségével.
 A zenei hallása és a zenei memóriája fejlődjön.
 A többször hallott hangokat ismerje fel, tudjon differenciálni a hangok között.
 Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelése, felismerése, kifejezése fejlődjön.
 A zenei hang jellemző tulajdonságainak összehasonlítása, felismerése, kifejezése fejlődjön.
 Legyen aktív befogadó, érzelmi átélése fejlődjön.

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. E szakasz feladatai a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés, a tanulók személyiségének érése, önismeretük fejlődése a tanulási, viselkedési szokások kialakításával, magatartási normák közvetítésével.

Az énekórai munkának segítenie kell a tanulókat a kapcsolatrendszerük építésében, az önmegvalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a megfelelő önértékelés erősítésében. A fokozódó kitarással történő együttműködés, a családi és iskolai szerepek megismerése erősíti a társas kultúra érzését.

A differenciálás fontos szerepet játszik énekórai feladatok megvalósításában is, kiemelt figyelmet fordítva az anyanyelvi kommunikáció segítésére a beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezésével a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett. A gondolkodási műveletek és a funkcionális képességek, a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés, a szabálytudat kialakítása fejlődik az ének-zene tanítása által.

Tantárgy:

Ének- Zene 3. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Gyermekek dalok, körjátékok Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről Párosító dalok Virágénekek Régi stílusú magyar népdalok Más népek dalai GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések Hangszeres rögtönzések Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS A négyes ütem Újabb ritmusértékek További szolmizációs hangok, a hétfokú hangsor gyakorlása Számkotta <i>Kulcsfogalmak: Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat.</i> <i>Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus. Dalkezdés és zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás. Ritmuszenekar, Ritmusérték.</i> <i>Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás.</i> <i>Dallamrögtönzés.</i> <i>Ötfokú hangsor,</i> <i>Szám és hang. Belső hallás.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

2.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére Történetek, érzések, élmények, hangulatok ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Hangszerek hangzása, zenei hangok Egyidejű hangzások Kórusok hangzása A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai Részletek zenés mesékből, cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből <i>Kulcsfogalmak: Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	36

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés.
 Az éneklési kedv és énekbátorság erősödése.
 Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.
 Ismeretek a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat).
 Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.
 Képesség a hallás utáni daltanulásra.
 Muzikalitás, zenei hallás fejlődése.
 A zenei kreativitás fejlődése.
 Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban. Az örömteli zenélés képességének átélése.
 Növekvő játékbátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén.
 Ritmusok felismerése, írása-olvasása.
 A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban.
 Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett.
 Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén.
 A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése.
 A többször hallott hangok, hangzások felismerése.
 Dalok felismerése jellemző részleteik alapján.
 A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerésére legyen képes, többszöri meghallgatás után.
 Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása.
 Aktív befogadás legyen jellemző és az érzelmi átélés erősödjön.

Tantárgy:**Ének- Zene 4. évfolyam****Kiemelt célok:**

Fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy
oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS. Gyermekek dalok, körjátékok. Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről. Párosító dalok. Virágénekek. Ismétlés régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Más népek dalai. Kánonok. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS. A négyes ütem A hármas ütem. Újabb ritmusértékek További szolmizációs hangok, a teljes hétfokú hangsor. Számkotta. Ötvonalas kotta írása-olvasása, vándorló dó-hellyel. <i>Kulcsfogalmak: Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat. Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus. Dalkezdés és zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás. Ritmuszenekar, ellenritmus, ráritmus. Ritmosztinató. Ritmusérték. Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás. Dallamrögtönzés. Ötfokú hangsor, hétfokú hangsor. Szám és hang. Vándorló dó-hang. Belső hallás.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

4.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére Történetek, érzések, élmények, hangulatok ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Hangszerek hangzása, zenei hangok Egyidejű hangzások Kórusok hangzása A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai Részletek zenés mesékből, cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből. <i>Kulcsfogalmak: Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	36

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés legyen jellemző.
 Az éneklési kedv és énekbátorság erősödjön.
 Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban legyen jellemző. Ismeretekkel rendelkezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).
 Dalsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.
 Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.
 Részvétel kánonéneklésben.
 Muzikalitás, zenei hallás fejlődése.
 A zenei kreativitás fejlődése.
 Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban. Az örömteli zenélés képességének átélése legyen jellemző.
 Növekedjék játékbátorsága a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén.
 Ritmusok felismerése, írása-olvasása, pontos megszólaltatása legyen jellemző.
 A ritmusérzék fejlődjön, aktívan vegyen részt a ritmikus játékokban, gyakorlatokban.
 A tanuló egyéni képességeinek megfelelően legyen képes tanult kottákat olvasni, belőlük segítséggel dallamot énekelni.
 Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett.
 Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén.
 A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése. A többször hallott hangok, hangzások felismerése. Dalok felismerése jellemző részleteik alapján.
 A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése, többszöri meghallgatás után. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása.
 Aktív befogadás, érzelmi átélés.

Tantárgy:

Ének- Zene 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése. A zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlása. Ritmikai, dallami és formai elemek tanulása, egyre szilárdabb ismeretek a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok terén, a zenei ismeretek tudatosítása, a formaérzék fejlesztése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítését szolgálja a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlása, az énekes és hangszeres improvizációk megvalósítása.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Ünnepek dalai, jeles napok dalai. Magyar történelmi dallamok. Rokon népek dalai. Megzenésített versek. Régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Kánonok. Más népek dalai. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG. Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Egyszerű zenei formák használata a rögtönzések folyamán. Ritmusjátékok, dalkísérek szabad és kötött formákban. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusértékek Kottairás. A kvintváltás fogalma. A hajlítás fogalma, jelölése. Dallamok utószolmizálása segítséggel. <i>Kulcsfogalmak: Kifejező éneklés. Jeles nap. Katonadal, magyar történelmi dallam. Régi és új stílus. Ritmuszenekar. Dalkíséret. Ritmuslánc, dallamlánc. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Szinkópa. Egész hang és szünet. Kvintváltás.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

		Hajlítás. Utószolmizálás.		
2.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás és a zenei memória fejlesztése. Gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Zenei hangzások elemzése, felismerése. Zenei karakterek megfigyelése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével. ZENEHALLGATÁS Ismerkedés klasszikus zenetörténeti korszakokkal, zeneszerzőkkel. Különböző műfajok megismerése. Hangszerek, zenekarok, kórusok hangja, hangzása. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék hallgatása. A rokon népek zenéje, hangszerei. Más népek hangszeres zenéje. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények. <i>Kulcsfogalmak: Dallamsor, népdal, elemzés. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Vonós hangszer, fúvós hangszer, hangszercsalád. Népi hangszer, népi zenekar. Néptánc. Zeneszerző. Hangverseny, élő zene.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	36

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság szinten maradás.

Új ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).

Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.

Képesség hallás utáni daltanulásra, esetenként kottából, tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Kánonéneklés tanári segítséggel.

A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön.

Törekvés a zene belső lényegének megértésére.

Ritmikai-dallami ismereteik bővülése, megszilárdulása.

Fokozott önállóság a különféle kották használatában.

A zenei hallás, a zenei memória, a zenei figyelem, a belső hallás, a muzikalitás fejlődése. Részvétel a tanult népdalok elemzésében.

Legyen képes ismeretek összekapcsolására az ének-zenei, valamint az irodalmi, történelmi, tanulmányok egy-egy témakörében.

A többször hallott hangok, hangzások felismerésére legyen képes.

A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése fejlődjön.

Zenei részletek irányított figyelmű hallgatására legyen képes.

Ismeretek szerzése zenetörténeti korokról, zenei műfajokról, zeneszerzők életéről, munkásságáról.

Nyitott legyen a zenei élmények befogadására.

Tantárgy:

Ének -Zene 6. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése. A zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlása. Ritmikai, dallami és formai elemek tanulása, egyre szilárdabb ismeretek a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok terén, a zenei ismeretek tudatosítása, a formaérzék fejlesztése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítését szolgálja a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlása, az énekes és hangszeres improvizációk megvalósítása.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Ünnepek dalai, jeles napok dalai. Magyar történelmi dallamok. Rokon népek dalai. Megzenésített versek. Régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Kánonok. Más népek dalai. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Egyszerű zenei formák használata a rögtönzések folyamán. Ritmusjátékok, dalkísérek szabad és kötött formákban. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusértékek Kottairás a pótvonal használatával. A kvintváltás fogalma. A hajlítás fogalma, jelölése. Dallamok utószolmizálása segítségével. <i>Kulcsfogalmak: Kifejező éneklés. Jeles nap. Katonadal, magyar történelmi dallam. Régi és új stílus. Ritmuszenekar. Dalkíséret. Ritmuslánc, dallamlánc. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Szinkópa. Egész hang és szünet. Pótvonal. Kvintváltás. Hajlítás. Utószolmizálás.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	36

4.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás és a zenei memória fejlesztése. Gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Zenei hangzások elemzése, felismerése. Zenei karakterek megfigyelése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével. ZENEHALLGATÁS Ismerkedés klasszikus zenetörténeti korszakokkal, zeneszerzőkkel. Különféle műzenei formák és műfajok megismerése. Hangszerek, zenekarok, kórusok hangja, hangzása. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék hallgatása. A rokon népek zenéje, hangszerei. Más népek hangszeres zenéje. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények. <i>Kulcsfogalmak: Dallamsor, népdal, elemzés. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Vonós hangszer, fúvós hangszer, hangszercsalád. Népi hangszer, népi zenekar. Néptánc. Zeneszerző. Keretes szerkezet, visszatérő szerkezet, rondóforma. Szimfónia, vonósnégyes. Hangverseny, élő zene.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	36

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság maradjon szinten.

Új ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.

Képesség hallás utáni daltanulásra, esetenként kottából, tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.

A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön. Törekedjék a zene belső lényegének megértésére. Ritmikai-dallami ismereteik bővülése, megszilárdulása. Fokozott önállóság a különféle kották használatában.

A zenei hallás, a zenei memória, a zenei figyelem, a belső hallás, a muzikalitás fejlődése. Részvétel a tanult népdalok elemzésében.

Képes legyen ismeretek összekapcsolására az ének-zenei, valamint az irodalmi, történelmi, földrajzi tanulmányok egy-egy témakörében.

A többször hallott hangok, hangzások felismerésének képessége fejlődjön.

A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése fejlődjön. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatását sajátítsa el.

Szerezzen ismereteket zenetörténeti korokról, zenei műfajokról, zeneszerzők életéről, munkásságáról. Nyitottság legyen jellemző a zenei élmények befogadására.

Tantárgy:

Ének- Zene 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérező képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítése érdekében alkalmat kell teremteni a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlására, lehetőséget teremteni az énekes és hangszeres improvizációkra. A kreatív zenei játékok, gyakorlatok az infotechnológia használatával is folynak

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Jeles napok dalai. Himnusz. Régi stílusú népdalok. Új stílusú népdalok. Magyar tájak dalai. Népies műdalok. Más népek dalai. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Szabad és kötött gyakorlatok a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával. Egyéni és csoportos rögtönzések a dallami és ritmikai többszólamúság erősítésére. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusérték tanulása. Olvasógyakorlatok. Az eddigi kottairási-olvasási ismeretek erősítése, megszilárdítása. <i>Kulcsfogalmak: Régi stílus. Új stílus. Daljáték. Népzenei dialektus. Népies műdal. Változó ütem. Ritmuszenekar. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmus- és dallamváltozat. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Olvasógyakorlat.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	18

4.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás, zenei memória, zenei fantázia használata. A belső hallás tudatos használata. Zenei karakterek kifejezése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása segítséggel. ZENEHALLGATÁS Újabb zenetörténeti korszakok, zeneszerzők. Különböző műzenei formák és műfajok. A szülőföld zenéje, eredeti népzenei felvételek és magyar zeneszerzők művei. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék. Népies műdalok. Más népek népzeneje, hangszeres zenéje. Napjaink zenéje, stílusok, előadók, felvételek. Zenehallgatás a technikai eszközök felhasználásával. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények. <i>Kulcsfogalmak: Népdalelemzés. Régi stílus. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Zeneszerző. Népi hangszer, népi zenekar. Népies műzene. Daljáték. Könnyűzene, alkalmazott zeneművészet. Hangverseny, élő zene.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	18

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés továbbra is legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság maradjon szinten.
Ismereteket szerezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.
Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.
A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön.
Aktívan vegyen részt a rögtönzéses játékokban, gyakorlatokban.
Törekedjék a zene belső lényegének megértésére.
Önállóságra törekedjék a ritmusértékek használata és lejegyzése terén.
Biztonságosan tájékozódjon a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása során.
Népdalokat tudjon elemezni segítséggel.
A többször hallgatott zenei részleteket ismerjen fel.
A szülőföld zenéjének ismerete, az érdeklődés a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt fejlődjön. Ismerkedjen meg korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék).
Legyen képes a zenei élmény átélésére.
Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különböző formákban legyen jellemző. Az esztétikai érzék, a zenei ízlés fejlődjön.

Tantárgy:

Ének- Zene 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérező képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítése érdekében alkalmat kell teremteni a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlására, lehetőséget teremteni az énekes és hangszeres improvizációkra. A kreatív zenei játékok, gyakorlatok az infotechnológia használatával is folynak.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Jeles napok dalai. Ismétlés - Himnusz. Szózat. Más nemzetek himnusza. Régi stílusú népdalok. Új stílusú népdalok. Magyar tájak dalai. Népies műdalok. Más népek dalai. Ballagási dalok. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Szabad és kötött gyakorlatok a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával. Egyéni és csoportos rögtönzések a dallami és ritmikai többszólamúság erősítésére. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. Zenei rögtönzések számítógép segítségével is. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusérték tanulása. Olvasógyakorlatok. Az eddigi kottairási-olvasási ismeretek erősítése, megszilárdítása. <i>Kulcsfogalmak: Régi stílus, új stílus. Daljáték. Népzenei dialektus. Népies műdal. Ballagási dal. Változó ütem. Ritmuszenekar. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmus- és dallamváltozat. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Tizenhatod ritmus. Olvasógyakorlat.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	18

4.	Zenei befogadás	BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás, zenei memória, zenei fantázia használata. A belső hallás tudatos használata. Zenei karakterek kifejezése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Az eddig tanult ismeretek összefoglalása, csoportosítása, gyakorlása. ZENEHALLGATÁS Újabb zenetörténeti korszakok, zeneszerzők. Különböző műfajok. A szülőföld zenéje, eredeti népzenei felvételek és magyar zeneszerzők művei. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék. Népies műdalok. Más népek népzeneje, hangszeres zenéje. Napjaink zenéje, stílusok, előadók, felvételek. Zenehallgatás a technikai eszközök felhasználásával. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények. <i>Kulcsfogalmak: Népdalelemzés. Régi stílus, új stílus. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Zeneszerző. Népi hangszer, népi zenekar. Népies műzene. Daljáték. Jazz, populáris zene, alkalmazott zeneművészet. Hangverseny, élő zene.</i>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	18

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság fejlődjön.

Ismereteket szerezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.

Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.

A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön.

Aktívan vegyen részt a rögtönzéses játékokban, gyakorlatokban.

Törekedjék a zene belső lényegének megértésére.

Önállóságra törekvése fejlődjön a ritmusértékek használata és lejegyzése terén.

Biztonságos tájékozódjon a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása fokozott önállósággal. Népdalok elemzésére, jelölésére legyen képes segítséggel.

A többször hallgatott zenei részletek ismerjen fel. Az adott részlet elemzése segítséggel.

Törekedjék a szülőföld zenéjének ismeretére, érdeklődjék a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt. Ismerkedés korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék).

Legyen képes a zenei élmény átélésére.

Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különféle formákban. Az esztétikai érzéke, a zenei ízlése fejlődjön.

Képes legyen kapcsolatok találására a meghallgatott zenei példák, valamint tanulmányai, olvasmányai, filmélményeik között.

Technika és tervezés

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, ön maga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

A tantárgy elsajátítása segítséget nyújt az életszerű feladatok végrehajtásával és a konkrét problémahelyzetek megoldásával az iskola és a munka világa közötti kapcsolat felismerésére. A gyakorlati munkavégzés hozzájárul a tudás elismeréséhez, az alkotó munka megbecsüléséhez.

A technika és tervezés tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismeretése.

A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, a türelem, a rendszeret és egymás megbecsülése.

A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önállóságra és a házimunka elvégzésébe.

A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaválasztást és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

1–2. évfolyam

A tantárgy a célok elérése érdekében az erkölcsi nevelés területén különösen nagy hangsúlyt helyez a tevékenységek végzéséhez szükséges rend és magatartási formák szokássá alakítására, amely elősegíti a koncentrált figyelmet és lehetővé teszi a fokozódó önállóság kialakulását. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek megérti, hogy a munkatevékenységhez szükséges biztonságos, rendezett környezet megóvása ön maga és a társak testi épségét szolgálja.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló megtanulja, hogy környezetének szokásrendszere és hagyományai ápolása, az ünnepek méltósága múlik az életkorának megfelelően segített környezeti rend megtartásán.

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztési területet a tantárgy a reális énkép és önismeret kialakításával, a képességek és készségek kialakításának folyamatát segíti a reális önértékelés és a saját teljesítmény összehangjának megteremtésével. A tanulót fejlettségi szintjének megfelelő feladatok végrehajtásával a teljesítmény fokozására ösztönzi, felismerteti a közösséget végzett munka és egymás segítségének fontosságát.

A családi életre nevelésben a tantárgy a környezet ápolásának, a rendezettség és az esztétikus megjelenés fontosságának felismeretével vesz részt. A fenntarthatóság, környezettudatosság terén a tantárgy megismerteti az anyagok, formák tulajdonságait, a megmunkálhatóságot, az újrahasznosítás lehetőségeit.

A pályaválasztási területén kialakul a tanulóban a kedvelt tevékenységek végzéséhez kapcsolódó sikerélmény.

Minden gyakorlati munkafolyamat megismerése a kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez járul hozzá az eszközök, anyagok nevének, tulajdonságainak, funkcióinak megismerésével.

A tantárgy fontos szerepet játszik a választás szabadságának támogatásában, a változások figyelése és tudatosítása által a környezet megfigyelésében és alakításában.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák területén a tanuló elfogadja társai különbözőségét, tiszteletben tartja mások véleményét, képes együttműködni társaival és betartja a szociális érintkezés alapvető szabályait.

Tantárgy: **Technika és tervezés 1. évfolyam**

Kiemelt célok: A tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

Tantárgy feladatai: Olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megővási fontosságának felismertetése. A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, türelem, rendszeret és egymás megbecsülése. A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe. A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaválasztást és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

Évfolyam: 1. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Önkiszolgálás: - Öltözködés. - Étkezés. - Személyes tér gondozása. Tisztálkodás. Közlekedés: - Gyalogos közlekedés szabályai - Közlekedés saját településen, az iskola környezetében. <i>Kulcsfogalmak: Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, lábbeli, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tállalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</i>	Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, roller, bója, közlekedési táblák, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok.	15

2.	Anyagok alakítása, modellezés	Képlékeny anyagok alakítása Papírmunkák Manipuláció fonallal, zsineggel Természetes anyagok Modellezés <i>Kulcsfogalmak: Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag. Gyurma, só-gyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyűrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinég, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.</i>	Homok, agyag, gyurma, só-gyurma, színes papír, rajzlapok, cérna, fonal, zsinég, spárga, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics.	15
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	Háztartás, gazdálkodás, életmód Egészség, betegség Egészséges életmód kialakítása. <i>Kulcsfogalmak: Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</i>	Játék orvosi táska, mesekönyvek.	6

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal történjen. Törekedjen a kulturált, szabályos étkezésre.
A közvetlen környezetét tartsa rendben.

Ismerje és tartsa be segítséggel vagy önállóan a gyalogos közlekedés szabályait.
Készítsen egyszerű, néhány elemből álló modellt utánzással és egyéni elképzelés alapján. Ügyeljen saját egészségi állapotára.

Tantárgy:

Technika és tervezés 2. évfolyam

Évfolyam: 2. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Önkiszolgálás: - Öltözködés - Étkezés - Személyes tér gondozása Tisztálkodás Közlekedés: - Gyalogos közlekedés szabályai - Közlekedés saját településen, az iskola környezetében. <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, lábbeli, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</i>	Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, roller, bója, közlekedési táblák, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok.	15
2.	Anyagok alakítása, modellezés	Képlékeny anyagok alakítása Papírmunkák Manipuláció fonallal, zsineggel Természetes anyagok Modellezés. <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Kemény, puha, képlékeny, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, sima, gyűrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.</i>	Homok, agyag, gyurma, sógyurma, színes papír, rajzlapok, cérna, fonál, zsineg, spárga, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics.	15
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	Egészség, betegség Egészséges életmód kialakítása. <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</i>	Játék orvosi táska, mesekönyvek.	6

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal történjen.

Törekedjen a kulturált, szabályos étkezésre.

A közvetlen környezetét tartsa rendben.

Ismerje és tartsa be segítséggel vagy önállóan a gyalogos közlekedés szabályait. A

természetes anyagok minél szélesebb körét ismerje meg és használja.

Tudja csoportosítani a megismert anyagokat tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alaptechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.

Készítsen egyszerű, néhány elemből álló modellt utánzással és egyéni elképzelés alapján.

Ügyeljen saját egészségi állapotára.

3–4. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelés terén kiemelt figyelmet fordít az alkotó munka megszerettetésére, a munkavégzés elemi szabályrendszerének megismertetésére és mások munkájának megbecsülésére. Megfelelő módon válik képessé a segítség kérésére és elfogadására környezetétől.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés terén az ünnepekre készülődés és az ünnepi hangulat elkülönítése a hétköznaptól a környezet rendjében és a megjelenésben. A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a tantárgy az esztétikus környezet kialakításában. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási munka elvégzésére. Felismerteti a környezetvédelem lehetőségeit a mindennapi életben és a hétköznapi tevékenységek idő és energiatakarékos elvégzésének lehetőségére figyelmeztet.

A tanuló a pályaaorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket.

Az esztétikai-művészeti tudatosság a mindennapi élet és környezet esztétikumának kialakulásában, az ízlésének alakulásában támogatja.

Tantárgy:

Technika és tervezés 3. évfolyam

Évfolyam: 3. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Önkiszolgálás, Öltözködés, Saját ruhanemű gondozása, Étkezés, Közösségi tér gondozása, Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás) Közlekedés: Tömegközlekedés, Tömegközlekedési, illemszabályok, Jelzőtáblák. <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, konyhai tevékenységek, áramítás, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, udvariasság.</i>	Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, aktuálisan használt konyhai eszközök, takarítóeszközök, roller, bója, közlekedési táblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok.	10
2.	Anyagok alakítása, modellezés	Fa megmunkálása Varrás, vágás Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése. <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Modellezés.</i> <i>Szalma, nád, mag, termés, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.</i>	Szalma, nád, különböző magok és termések, színes papír, rajzlap, cérna, fonal, kalapács, harapófogó, szeg.	10
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód. <i>Kulcsfogalmak: döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.</i>	Játék orvosi táska, mesekönyvek, cserepes növény, búza, ismeretterjesztő könyvek, színes papír, teásdoboz.	16

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Gondot fordítson a test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismeretére és rendszeres elvégzésre.

A tanuló képes legyen a környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése. Ismerje és célszerűen használja a takarítóeszközöket.

Alkalmazza a gyalogos közlekedés helyes szabályait a gyakorlatban.

Képes legyen esztétikus alkotások készítésére természetes anyagokból.

Készítsen segítséggel vagy önállóan maketteket, modelleket tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással. Ismerje meg az egészséges életmódot.

Vegyen részt aktívan a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.

Tantárgy:

Technika és tervezés 4. évfolyam

Évfolyam: 4. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Önkiszolgálás: Öltözködés, Saját ruhanemű gondozása, Étkezés, Közösségi tér gondozása, Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás) Közlekedés: Tömegközlekedés, Tömegközlekedési illemszabályok, Jelzőtáblák. <i>Kulcsfogalmak: Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, konyhai tevékenységek, áramütés, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, udvariasság.</i>	Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, aktuálisan használt konyhai eszközök, takarítóeszközök, roller, bója, közlekedési táblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok.	10
2.	Anyagok alakítása, modellezés	Fa megmunkálása Varrás, vágás Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése. Modellezés <i>Kulcsfogalmak: Szalma, nád, mag, termés, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér</i>	Szalma, nád, különböző magok és termések, színes papír, rajzlap, cérna, fonal, kalapács, harapófogó, szeg.	10
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	Teendők betegség, baleset esetén. Munkamegosztás a családban. Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód. <i>Kulcsfogalmak: döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.</i>	Játék orvosi táska, mesekönyvek, cserepes növény, búza, ismeretterjesztő könyvek, színes papír, teásdoboz.	16

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Gondot fordítson a test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismeretére és rendszeres elvégzésre.

A tanuló képes legyen a környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése. Ismerje és célszerűen használja a takarítóeszközöket.

Alkalmazza a gyalogos közlekedés helyes szabályait a gyakorlatban, ismerje a tömegközlekedés eszközeit és módját, értse meg a közlekedési jelzőtáblák utasításait.

Sajátítsa el néhány famegmunkálási technikát.

Ismerje a varróeszközök használatát, tudjon egyszerű öltésekkel varrni.

Képes legyen esztétikus alkotások készítésére természetes anyagokból.

Készítsen segítséggel vagy önállóan makettek, modelleket tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással.

Ismerje meg az egészséges életmódot.

Vegyen részt aktívan a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.

Életkorának és képességeinek megfelelően legyenek ismeretei az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről

5–6. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében az 5–6. évfolyam fókuszál a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra építve. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység, melyben előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon mindvégig jelen van a manipulációs és a képi szint is.

A nevelési folyamatban jellemző az egész személyiség fejlesztésére való törekvés. A pedagógiai munka középpontjában a saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővési problémakörének felismerése áll, a személyes lehetőség és szerep ki- és megtalálása és gyakorlása az életvezetésben, az egészség megővésében. Az életvezetési problémák felismerése kiterjed a családi környezetre is.

**Technika és tervezés 5.
évfolyam**

Tantárgy:

Kiemelt célok:

Szintetizáló tevékenységet tölt be. A tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseikhez igazodó kommunikációs, cselekvési és szociális kompetenciák kialakítása. Az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatainak ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre késztetéssel történő elsajátítása.

Tantárgy feladatai:

Gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése, a problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása. A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás kialakítása érdekében a fejlesztés a megfelelő technikák elsajátítására fókuszál, a motorikus képességek fejlesztését állítva a középpontba. A munkához való helyes viszonyulás kialakításához szükség van az akaraterő, kitartás tudatos fejlesztésére, a reális énkép, önismeret kialakítására. Támogatni-segíteni kell a tanulókat a távlati lehetőségeik felismerésében, az önfejlesztő magatartás elfogadásában és gyakorlásában is.

Évfolyam:

5

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

**Az órát tanító előírt
végzettsége:**

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, pszichopedagógia szakirány, hiányában technika szakos tanár, tanító technika szakkollégiumi végzettséggel

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	1.1 Önkiszolgálás, öltözködés: divattal öltözködéssel kapcsolatos ismeretek Saját ruhanemű gondozása: fehérnemű-használat fontossága (napi váltás). Étkezés: korszerű, sokoldalú táplálkozás. 1.2. Tisztálkodás, a pubertáskor testi higiénije: tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek, dezodorálás. 1.3. Közlekedés: kerékpáros közlekedés, közlekedési táblák, tömegközlekedés, illemszabályok. <i>Kulcsfogalmak: divat, izléses, elhízás, pubertáskor, testi változás, testápolás, közlekedési szabály, rendőri intézkedés, közlekedési csomópont, forgalomirányítás.</i>	üzletek kínálatának megfigyelése, divatlapok, szakácskönyvek KRESZ könyv és tesztlapok, közlekedési társasjáték.	5
2.	Anyagok alakítása, modellezés	2.1. Papírmunkák: karcolás, festés, nyírás, tépés, ragasztás, alaklemez használat és készítés. Alkalmakra tárgykészítés (dekoráció, ajándék, álarc) 2.2. Drót, zsinog, fonal, alufólia alakítása: formák, tárgyak készítése, sodrás, fonás, hajlítás, domborítás 2.3. Természetes anyagok használata: babák, díszek, képek készítése toboz, csuhé, gesztenye, makk, kavics, termékek felhasználásával. 2.4. Modellezés: alaprajz, nézeti rajz, látszati rajz készítése és modell készítés egyszerű házról. Építés szerelés építőjátékkal (csavarok és anyák használata). Puha ragasztása. 2.5. Hulladékkezelés: anyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés. <i>Kulcsfogalmak: papírfajta, tervrajz, lépték, arány, építési mód, épületelem, funkció, szelektív, újrahasznosítás.</i>	különböző papírfajták olló, lyukasztó, ragasztó, fonal, zsinór, drót, alufólia, (fém)építőjáték, (csavarhúzó, villáskulcs,) karcú, fa,	18

3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	3.1. Egészség-betegség, betegségmegelőzés: Hogyan és mikor forduljunk orvoshoz? (szituációs játék) 3.2. Egészséges életmód: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek. Mozgás és sport jelentősége. 3.3. Takarékos energiafogyasztás: víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés, odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére). 3.4. Házimunkák lakásgondozás: rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése tervezése, gyakorlása Ételkészítés: vendéglátás szituációs gyakorlatok (terítés, kínálás illemszabályai) 3.5 Gazdálkodás: családi költségvetés, közüzemi számlák. Vásárlás: zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények, <i>Kulcsfogalmak: tápanyag, zsír, szénhidrát, vitamin, kondicionálás, energiatípus, házimunka, eszköz, tevékenység, költségvetés, bevétel, kiadás, banki művelet, kölcsön, kamat, határidő, akció, leértékelés, kedvezmény.</i>	számítógép, internet, papír ceruza, táblázatok a napi, heti, havi, éves tevékenységek tervezéséhez	13

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.

Legyen igénye az ápolat, kulturált megjelenésre, következetes és rendszeres testápolásra.

Ismerje a különböző élelmiszercsoportokat az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.

Érzékelje testének változásait. Legyen képes, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetésére.

Törekedjen a gyalogos és közösségi valamint, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítására és alkalmazására.

Legyen képes anyagok és technikák megismerése a tárgyak és modellek elkészítésére minta ill. fázis táblák alapján

Lehetőségeihez mérten ismerje az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalókat.

A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően legyenek ismeretei az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.

Ismerkedjen meg a gazdálkodással és pénzhasználatával kapcsolatos fogalmak megismerése.

**Technika és tervezés
6. évfolyam**

Tantárgy:

Kiemelt célok:

Szintetizáló tevékenységet tölt be. A tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseikhez igazodó kommunikációs, cselekvési és szociális kompetenciák kialakítása. Az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatainak ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készítéssel történő elsajátítása.

Tantárgy feladatai:

Gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése, a problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása. A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás kialakítása érdekében a fejlesztés a megfelelő technikák elsajátítására fókuszál, a motorikus képességek fejlesztését állítva a középpontba. A munkához való helyes viszonyulás kialakításához szükség van az akaraterő, kitartás tudatos fejlesztésére, a reális énkép, önismeret kialakítására. Támogatni-segíteni kell a tanulókat a távlati lehetőségeik felismerésében, az önfejlesztő magatartás elfogadásában és gyakorlásában is.

Évfolyam:

6

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, pszichopedagógia szakirány, hiányában technika szakos tanár, tanító technika szakkollégiumi végzettséggel

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	1.1 Öltözködés, önkiszolgálás: divattal öltözködéssel kapcsolatos ismeretek, egyéni ízlés, előnyös viselet, öltözködési stílus. Saját ruhanemű gondozása: fehérnemű-használat napi váltás, mosás. Étkezés: korszerű, sokoldalú táplálkozás, fogyókúra, táplálkozási zavarok. 1.2. Tisztálkodás, a pubertás kor testi higiénéje: tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek, dezodorálás. 1.3. Közlekedés: kerékpáros közlekedés, közlekedési táblák, tömegközlekedés, illemszabályok. <i>Kulcsfogalmak: ízléses, előnyös, kirívó, fogyókúra, táplálkozási zavar, anorexia, elhízás, pubertáskor, testi változás, testápolás, közlekedési szabály, baleseti statisztika, időjárási front, rendőri intézkedés, közlekedési csomópont, forgalomirányítás.</i>	üzletek kínálatának megfigyelése, divatlapok, szakácskönyvek KRESZ könyv és tesztlapok, közlekedési társasjáték.	5
2.	Anyagok alakítása, modellezés	2.1. Papírmunkák: karcolás, festés, nyírása, lyukasztatás, tépés, ragasztás, alaklemez használat és készítés. Alkalmakra tárgykészítés (dekoráció, ajándék, álarc) 2.2. Drót, zsinór, fonál, alufólia alakítása: formák, tárgyak készítése, sodrás, fonás, hajlítás, domborítás 2.3. Természetes anyagok használata: babák, díszek, képek készítése toboz, csuhé, gesztenye, makk, kavics, termések felhasználásával. 2.4. Modellezés: alaprajz, nézeti rajz, látszati rajz készítése és modell készítés egyszerű házról. Építés szerelés építőjátékkal (csavarok és anyák használata). Építő anyagok megismerése. Puhafa ragasztása, szögelés, szögek kihúzása, kalapács, fogó használat. 2.5. Hulladékkezelés: anyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés <i>Kulcsfogalmak: papírfajta, tervrajz, lépték, arány, építési mód, épületelem, funkció, szelektív, újrahasznosítás.</i>	különböző papírfajták, olló, lyukasztó, ragasztó, fonál, zsinór, drót, alufólia, (fém) építőjáték, (csavarhúzó, villáskulcs,) karctű, fa, kalapács, fogó	18

3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	3.1. Egészség-betegség, betegségmegelőzés: Hogyan és mikor forduljunk orvoshoz? (szituációs játék) 3.2. Egészséges életmód: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek. Mozgás és sport jelentősége. 3.3. Takarékos energiafogyasztás: víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés, odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére). 3.4. Házimunkák lakásgondozás: rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése tervezése, gyakorlása. Ételkészítés: vendéglátás szituációs gyakorlatok (terítés, kínálás illemszabályai) 3.5 Gazdálkodás: családi költségvetés, közüzemi számlák. Atmeneti pénzügyi zavarok kezelése. Vásárlás: zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények, diszkont, internetes vásárlás Kulcsfogalmak: tápanyag, zsír, szénhidrát, vitamin, kondicionálás, energiafajta, házimunka, eszköz, tevékenység, költségvetés, bevétel, kiadás, banki művelet, kölcsön, kamat, határidő, akció, leértékelés, kedvezmény.	számítógép, internet, papír ceruza, táblázatok a napi-heti – havi - éves tevékenységek tervezéséhez	13

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képességeihez mértén törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. Legyen igénye az ápolt, kulturált megjelenésre, következetes és rendszeres testápolásra.

Ismerje a különböző élelmiszercsoportokat az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.

Érzékelje testének változásait. Legyen képes, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetésére.

Törekedjen a gyalogos és közösségi valamint, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítására és alkalmazására. Legyen képes anyagok és technikák megismerése a tárgyak és modellek elkészítésére minta ill. fázis táblák alapján Lehetőségeihez mértén ismerje az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalókat.

A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően legyenek ismeretei az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.

Ismerkedjen meg a gazdálkodással és pénzhasználattal kapcsolatos fogalmak megismerése.

Tantárgy: Technika és tervezés 7. évfolyam

Kiemelt célok: Szintetizáló tevékenységet tölt be. A tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteséhez igazodó kommunikációs, cselekvési és szociális kompetenciák kialakítása. Az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatainak ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre késztetéssel történő elsajátítása.

Tantárgy feladatai: Gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése, a problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása. A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás kialakítása érdekében a fejlesztés a megfelelő technikák elsajátítására fókuszál, a motorikus képességek fejlesztését állítva a középpontba. A munkához való helyes viszonyulás kialakításához szükség van az akaraterő, kitartás tudatos fejlesztésére, a reális énkép, önismeret kialakítására. Támogatni-segíteni kell a tanulókat a távlati lehetőségeik felismerésében, az önfejlesztő magatartás elfogadásában és gyakorlásában is.

Évfolyam: 7

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, pszichopedagógia szakirány, hiányában technika szakos tanár, tanító technika szakkollégiumi végzettséggel

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	1.1 Önkiszolgálás: önállóság a napi tevékenységekben: bőrápolás, körömápolás, hajápolás, kozmetikai szerek. A szolgáltatások rendszeres igénybevétele: fodrász. 1.2. Közlekedés: A település közlekedési viszonyainak ismerete. Tájékozódás a térképen. Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben. <i>Kulcsfogalmak: bőrápolás, sminkelés, alkalomnak megfelelés, térképfajta, közlekedési útvonal, közlekedési szabály és jelzés, menetrend.</i>	KRESZ könyv és tesztlapok, menetrend, város térképek, számítógép, internet, útvonaltervező programok,	4
2.	Anyagok alakítása, modellezés	2.1. Modellezés: Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése. Háztartási gépek használata, világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű), az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC-tartály, festékhiba, szobanövény átültetése) és javítása irányítással. Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon, térképen. (2.2. Hulladékkezelés: anyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés. <i>Kulcsfogalmak: gép, technikai rendszer, belső égésű motor, elektromos hálózat, biztosíték, áramtalanítás, mérőóra-állás, vízvezeték, gázvezeték, időzítő, tömítés, hőfokszabályozó, balesetvédelem, használati utasítás, garancia.</i>	különböző papírfajták, egyenes és derékszögű vonalzők, körző, szögmérő, olló, ragasztó, műanyag flakonok, kés, konzervdoboz, lemezvágó olló, modellvasút, csengő, elemlámpa, különböző elemek és izzók, kerékpár világítás, különböző típusú csavarhúzó, villáskulcsok, tömítések, tömítőanyagok, ragasztószalagok, ecset, festék, spakli, alaprajzok, térképek, számítógép, internet	13

3.	Háztartás, gazdálkodás	3.1. Vásárlás, szavatosság, jótállás, garancia, csere: Tudatos vásárlás. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon: piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek megismerése. 3.2. Háztartás, pénzgazdálkodás: Bevétel, kiadás tervezése, fiktív és valós adatokkal. Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, a kiadások elemzése, hasznos vagy haszontalan célra költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására). 3.3. Felelős pénzkezelés: Késspénz, bankkártya használata. Megtakarítások, kölcsön, törlesztés. <i>Kulcsfogalmak: bevétel, kiadás, rezszi, háztartási füzet, késspénz, bankkártya, jelszó, automata, áttutalás, kamat, kölcsön, jelzálog, árverezés, megtakarítás, pontosság, folyószámla.</i>	áru ismertető, használati utasítások, garanciaszelvények, banki ismertető, közüzemi számlák, háztartási füzet, számítógép, internet	9
4.	Pályaaorientáció	4.1. Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek: Önismereti foglalkozások, tréning; szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása. 4.2. Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak. A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése, gyakorlati példák keresése, megbeszélése. 4.3. Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése. Foglalkozások, a szükséges készségek, a végett tevékenységek, eszközök számbavétele. Üzemlátogatás. Munkahelyek, foglalkozások megfigyelése. 4.4. Pályaalkalmasság. A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele. 4.5. Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok. Önéletrajz készítése, jelentkezési lap tanulmányozása, kitöltése. 4.6. Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek: Pályaválasztási kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása. 4.7. A munkavállalás feltételei: Tájékozódás a munkaerőpiacon. <i>Kulcsfogalmak: önismeret, tréning, képesség, készség, őszinteség, továbbtanulás, pályaválasztás, pályaalkalmasság, önéletrajz, pályaválasztási tanácsadó, jelentkezési lap, foglalkozás, szakma, munkaiügyi központ, munkakör, beosztás</i>	önismereti tesztek, önismereti játékok, pályaválasztási tájékoztató füzetek, pályaválasztási kézikönyv, számítógép, internet	10

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.

Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.

Menetrend használata. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése. Működő modellek készítése irányítással.

Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismerete.

Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása. Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

Tantárgy:

Technika és tervezés 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Szintetizáló tevékenységet tölt be. A tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlati lehetőségek során történjen. A tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseikhez igazodó kommunikációs, cselekvési és szociális kompetenciák kialakítása. Az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatainak ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készíttetéssel történő elsajátítása.

Tantárgy feladatai:

Gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése, a problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása. A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás kialakítása érdekében a fejlesztés a megfelelő technikák elsajátítására fókuszál, a motorikus képességek fejlesztését állítva a középpontba. A munkához való helyes viszonyulás kialakításához szükség van az akaraterő, kitartás tudatos fejlesztésére, a reális énkép, önismeret kialakítására. Támogatni-segíteni kell a tanulókat a távlati lehetőségeik felismerésében, az önfejlesztő magatartás elfogadásában és gyakorlásában is.

Évfolyam:

8

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, pszichopedagógia szakirány, hiányában technika szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	1.1 Önkiszolgálás: önállóság a napi tevékenységekben: bőrápolás, körömápolás, hajápolás, kozmetikai szerek, sminkelés (a túlzások kerülése). A szolgáltatások rendszeres igénybevétele: fodrász, kozmetikus, pedikűr, manikűr. 1.2 Közlekedés: A település közlekedési viszonyainak ismerete. Tájékozódás a térképen. Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben. <i>Kulcsfogalmak: bőrápolás, sminkelés, alkalomnak megfelelés, térképfajta, közlekedési útvonal, közlekedési szabály és jelzés, menetrend.</i>	KRESZ könyv és tesztlapok, menetrend, számítógép, internet, útvonaltervező programok,	4
2.	Anyagok alakítása, modellezés	2.1. Modellezés: Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, belső égésű motor modelljének tanulmányozása. Vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése. Háztartási gépek használata, világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű használat, időzítő, fokozat beállítása), az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC-tartály, festékhiba, szobanövény átültetése) és javítása irányítással. Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon, térképen. (2.2. Hulladékkezelés: anyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés.). <i>Kulcsfogalmak: gép, technikai rendszer, belső égésű motor, elektromos hálózat, biztosíték, áramtalanítás, mérőóra-állás, vízvezeték, gázvezeték, időzítő, tömítés, hőfokszabályozó, balesetvédelem, használati utasítás, garancia.</i>	különböző papírfajták, egyenes és derékszögű vonalzó, körző, szögmérő, olló, ragasztó, modellvasút, csengő, elemlámpa, kerékpár világítás, különböző típusú csavarhúzó, villáskulcsok, tömítések, tömítőanyagok, ragasztószalagok, ecset, festék, spakli, számítógép, internet	13

3.	Háztartás, gazdálkodás	3.1. Vásárlás, szavatosság, jótállás, garancia, csere: Tudatos vásárlás. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon: piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek megismerése. 3.2. Háztartás, pénzgazdálkodás: Bevétel, kiadás tervezése, fiktív és valós adatokkal. Közüemi számlák tanulmányozása, értelmezése. Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, a kiadások elemzése, hasznos vagy haszontalan célra költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására). 3.3. Felelős pénzkezelés: Késspénz, bankkártya használata. Megtakarítások, kölcsön, törlesztés. Bank felkeresése, viselkedési szabályok megismerése, betartása; tennivalók, szükséges dokumentumok megismerése a banki szolgáltatás igénybevételéhez. <i>Kulcsfogalmak: bevétel, kiadás, rezszi, háztartási füzet, készpénz, bankkártya, jelszó, automata, átutalás, kamat, kölcsön, jelzálog, árvérezés, megtakarítás, pontosság, folyószámla.</i>	áru ismertető, használati utasítások, garanciaszelvények, banki ismertető, közüzemi számlák,	9
4.	Pályaorientáció	4.1. Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek: Önismereti foglalkozások, tréning; szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása. 4.2. Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak. A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése, gyakorlati példák keresése, megbeszélése. 4.3. Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése. Foglalkozások, a szükséges készségek, a végzett tevékenységek, eszközök számbavétele. Üzemlátogatás. Munkahelyek, foglalkozások megfigyelése. 4.4. Pályaalkalmasság: A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele. 4.5. Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok. Onéletrajz készítése, jelentkezési lap tanulmányozása, kitöltése. 4.6. Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek: Pályaválasztási tanácsadó felkeresése. Pályaválasztási kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása. 4.7. A munkavállalás feltételei: Tájékozódás a munkaerőpiacon. <i>Kulcsfogalmak: önismeret, tréning, képesség, készség, őszinteség, továbbtanulás, pályaválasztás, pályaalkalmasság, önéletrajz, pályaválasztási tanácsadó, jelentkezési lap, foglalkozás, szakma, munkaügyi központ, munkakör, beosztás.</i>	önismereti tesztek, önismereti játékok, pályaválasztási tájékoztató füzetek, pályaválasztási kézikönyv, számítógép, internet	10

A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.

Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.

Menetrend használatát ismerje meg. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése.

Működő modellek készítése irányítással.

Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismeretével rendelkezzen.

Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása legyen jellemző.

Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

Etika

Az etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, az egyének és a csoportok közti együttműködés megteremtése. Ehhez járulnak hozzá a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, társas szabályok megismertetése, az egyén gondolkodásában formálódó, a szocio-emocionális készségek fejlesztése.

A tantárgy magába foglalja az ember fontos viszonyulásait társaihoz, közösségeihez, környezetéhez és önmagához. Ezzel olyan szintézist kínál a tanulónak, amelyben eddigi személyes tapasztalatait és a más területeken megszerzett ismereteket reflektív módon vizsgálja. A tartalom szorosan kötődik más tantárgyak fejlesztési területeihez is.

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában. Az egyént és a közösségeket érintő etikai elvek és az ezekből következő kérdések felismerése az árnyalt, a másik ember vagy csoport szempontjait is megértő gondolkodást fejleszt. Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Eszközei a kérdezés, a rejtett nézetek és a dilemmák feltárása, az érvelés, a meggyőzés, a meggyőződés, a társadalmi normák és közösségi értékek értelmezése. A tananyag alapvető értékeket közvetít. Ezek a segítség, megértés, együttérzés, törődés, szabadság, felelősség igazságosság, becsületesség, méltányosság, tolerancia, önazonosság. Ezek a tanuló lelkiismeretének fejlődését szolgálják. A témák feldolgozása a tanulót megfontolt döntésre, kulturált véleményalkotásra és felelős tevékenységre készíteti.

A tanulókörösség tevékenységei mintát nyújtanak arra, hogy milyen érzelmi-, érdekkonfliktusok és viselkedésmódok segítik vagy akadályozzák az együttműködést. Az ajánlott tantárgyi tartalmak és tanulói tevékenységek olyan képességeket is fejlesztenek, melyek a tanulót az életvezetésében sikeressé és tudatosabbá, társai és környezete problémái iránt érzékenyebbé tehetik, erősítik identitását, aktív társadalmi cselekvésre készítik és segítik a nehéz helyzetek megoldásában.

Az etika alapvető *feladata* az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

A tantárgy *középpontjában* a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmi szerkezetet. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint hazánk Alaptörvénye rögzíti az ember elidegeníthetetlen jogát az élethez és a szabadsághoz, következésképpen az etika a személy egyediségét és méltóságát helyezi középpontba, annak képességeitől függetlenül. Erre az alapelvre kell épülnie minden társas kapcsolatnak és közösségi szerveződésnek. Az etika magában foglalja az ember minden fontos viszonyulását önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére.

Az etika tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsi alapoás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Az etika tantárgy azoknak az alapértékeknek a megerősítésére törekszik, amelyek összhangban állnak az egyetemes és európai emberi értékrenddel, amely az Alaptörvényből is kiolvasható.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során törekedni kell a normaértelmezés egyszerű voltára, az ehhez kapcsolódó követelmények konkrét megfogalmazására.

A *magatartást befolyásoló értékek/erények* egy része személyes jellegű, mivel az énnel és az identitással áll kapcsolatban. Ezeket az értékeket, illetve erényeket az etikaórákon erősíteni kell.

Az *erkölcsi érzék*, a *lelkiismeret* fejlesztése lehetővé teszi, hogy gyermekeink olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeikhez.

Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Cél továbbá az empátia, a *szolidaritás* képességének erősítése is. Az erkölcsi nevelés fő feladata az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértetése és elfogadtatása a gyerekekkel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél különös tekintettel kell lenni az *érzelmi intelligencia* fejlesztésére is, amely a viselkedést lényegi módon befolyásolja.

Az etika tantárgy felépítése nem elsősorban ismeret-, hanem *érték- és fejlesztésközpontú*; ezért fontossága az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél kiemelkedő. A tananyag felépítése *spirális szerkezetű*. Az életkornak megfelelő részművek és tevékenységek háttérében évről évre ugyanazok a nagy tematikai egységek térnek vissza más-más konkrét előfordulási szinten, más-más hangsúlyokkal építve a korábbi tapasztalatokra, kiegészítve és szintetizálva őket. A kétéves szakaszokon belül azonban sem a nagy témakörök, sem pedig a részművek tantervi egymásutánja nem jelent előírt sorrendet. Az, hogy melyik kérdéskör mikor kerüljön sorra, egyértelműen a tanulócsoporthoz jelen lévő enyhe értelmi fogyatékos gyermekek mentális érettségének ismeretében határozható meg.

A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és *személyes élményekre* kell felépíteni. Ezeket természetes módon egészíthetik ki az életkornak, valamint az adott tanuló mentális képességeinek megfelelő erkölcsi kérdéseket felvető történetek, mesék, mondák, irodalmi vagy publicisztikai szövegek, filmek vagy digitális formában elérhető egyéb tartalmak. Az etika a tanulóknak nem közlések befogadóiaként, hanem a tanulási folyamat aktív kérdező, mérlegelő, próbálkozó, vitatkozó és útkereső résztvevőiként tekint.

Mivel az erkölcsi nevelés már kisgyermekkorban, a családban elkezdődik, majd az óvodában és egyre táguló környezeti hatások között folytatódik ideértve a kortársi csoportokat és a médiát is a gyerekek sem az első napon, sem pedig a későbbiekben nem „tisztá lapként” lépnek be az iskola kapuján. Különösképpen igaz ez az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak, hiszen a készségek és képességek eltérő viszonylatában más és más ösztönösen kialakult erkölcsi rendet hoznak magukkal. Ezzel összhangban, illetve ezt alakítva kell megpróbálni segítséget nyújtani az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak ahhoz, hogy el tudjanak igazodni az egymásnak sokszor ellentmondó értéktartalmú információk, üzenetek között, illetve hogy választást igénylő helyzetekben lelkiismeretük szavára hallgatva, morálisan helyes döntéseket tudjanak hozni az életük különböző szinterein.

Mivel ez sohasem jön létre a gyerekek személyes megérintődése és elhatározása nélkül, a *pedagógus feladata* a példamutatás mellett a figyelem ráirányítása a különböző élethelyzetek morális vonatkozásaira, a kérdezés, a gondolkodás és az állásfoglalás bátorítása, a szabad beszélgetések, valamint a nézőpontváltást gyakoroltató szerepjátékok és viták moderálása. Nem lehet azonban eléggé hangsúlyozni különösen az általános iskolai korosztályhoz tartozó enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében, hogy az eredmény a közvetítés módján múlik. Egy hiteles felnőtt, akinek értékekkel kapcsolatos nézetei összhangban vannak a tetteivel, *példája révén* hat az enyhe értelmi fogyatékos tanulók erkölcsi értékítéleteire.

Az erkölcsi tanulást számos pedagógiai *módszer* és tevékenység segítheti, amelyek legfontosabb közös jellemzője az *élményszerűség*, a fizikai, szellemi és lelki értelemben vett cselekvő tanulói részvétel. Az etikaórák kitüntetett munkaformája lehet sok egyéb mellett: a szabad beszélgetés, az önkifejező alkotás, a vita, a szerepjáték, a megfigyelés, a kérdezés, a rendszerezés és az elemzés, valamint az iskolai és a helyi közösség életébe, esetleges problémáinak megoldásába, a különböző szintű kulturális és közösségi értékteremtésbe való tevékeny bekapcsolódás. Az erkölcsi nevelés komoly lehetőségeit kínálják ugyanakkor az olyan tanórán kívüli formák is, mint például az iskolai hagyományok ápolása, a társak segítése, vagy a közösség számára végzett bármilyen hasznos tevékenység.

Mindezzel összhangban az *értékelés* módja is eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől. Az osztályozás nélküli értékelés fontos területe lehet a kíváncsi magatartási értékek rendszeres megerősítése szóban vagy bármilyen egyéb formában egyrészt a pedagógus, másrészt a társak és a közösség részéről. Az ilyen típusú visszajelzések befogadására jó keretet nyújthatna a tanulói portfólió.

1–2. évfolyam

Az iskolai erkölcsi nevelés a kisgyermekkor alapokra épít. A szeretett személyek által megjelenített erkölcsi normák alakítják ki az első ítéleteket arról, hogy mi a jó, és mi a rossz. A gyerekek az óvodában megismerkednek a társas normák első intézményesített formáival. Ezek betartása révén tapasztalatokat szereznek a családnál tágabb közösséghez tartozás élményéről és rendjéről. A gyermek viselkedésének alakulása függ a környezeti hatásoktól, és visszahat a gyermek egész személyiségének fejlődésére. Az alapvető viselkedési normák megismerése lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók képesek legyenek érzelmeiket, mozgásukat ellenőrizni.

Az általános iskola 1–2. évfolyamán egyre több időt töltenek a gyerekek a kortársaikkal. Az együttműködést igénylő feladatokban sikereket és kudarcokat élnek át, amelyek jó alapot adnak az önismeret, a társas kultúra, valamint a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlődésének tudatos pedagógiai eszközökkel való támogatására.

Az ismeretátadás, a képességfejlesztés és a normaközvetítés egyaránt elősegíti az egyéni identitástudat kialakulását, a helyi nemzeti, európai közösségekhez való tartozás személyes megélését. Az 1–2. évfolyamos tanulónak lehetőséget kell biztosítani, hogy átélje a közösséghez, szülőföldhöz, nemzethez tartozás örömeit.

Az első két évfolyamon az önismeret és önértékelés, a szociális és környezeti érzékenység, a szűkebb és tágabb környezetben (család, iskola, lakóhely) való tájékozódás, alapvető kommunikációs formák megismerése, elemi magatartási szabályok gyakoroltatása a cél.

A tanulók megismerési folyamataira az észlelés, a figyelem, az emlékezet, a képzelet és a gondolkodás ráépülhet a szóbeli anyanyelvi kommunikáció célzott fejlesztése. Az önkifejezés különféle formái, a mesélés, az élményeken alapuló rajzolás, festés, mintázás és a mozgás lehetőséget teremtenek a kifejezőképesség életkornak megfelelő formálásához is.

A tantárgy lehetőséget nyújt az 1–2. osztályos gyermekek harmonikus fejlődéséhez szükséges állandóság és érzelmi biztonság megteremtéséhez.

Tantárgy:

Etika 1. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

1.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásba akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	Ki vagyok én? Személyes adataim Külső jegyeim <i>Kulcsfogalmak: Lány, fiú, születésnap, kedvenc, élmény.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7
2.	Társaim – Ők és én	Társas kapcsolataim – családi-rokoni kapcsolataim; – ki a rokonom, ki az ismerősöm, ki a barátom; – kiket szeretek és kiket nem szeretek környezetemben; Kommunikáció kapcsolatfelvétel felnőttel, gyerekkel – a megfelelő köszönés formái felnőtteknek, társaknak; – felnőttek, társak udvarias megszólítása; – segítség kérése ismerős felnőttől, társtól vagy idegenektől <i>Kulcsfogalmak: Rokon, ismerős, ismeretlen, barát, felnőtt, gyermek, megszólítás, köszönés, segítségkérés, udvariasság, illem, szeretet.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	Családom – kik élnek a családban családtagok bemutatása, családrajz; – kapcsolat a családtagokkal; – segítség és munkamegosztás a családban; – ünnepek és hagyományok a családban; – otthoni szabadidős tevékenységek. Napirendem – milyen feladataim vannak otthon <i>Kulcsfogalmak: Család, rokon, közösség, segítségnyújtás, hagyomány, ünnep, szabadidő, hétköznapi feladat.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	11
4.	Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	Lakóközösség, amelyben élek – ki lakik az utcában, kik a szomszédaim; – lakóhelyi környezetem hagyományai. Más lakóhelyek és azok szokásai – lakóhelyemtől távoli helyek. <i>Kulcsfogalmak: Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
5.	A környező világ	Jó és rossz – történetek, mesék jó és rossz tulajdonsággal felruházott szereplői (jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos). Növények és állatok környezetünkben – növények szerepe életünkben; – állatok szerepe környezetünkben; – növények ápolása, állatok gondozása <i>Kulcsfogalmak: Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

A tanuló elemi ismeretekkel rendelkeznie személyi adatairól, külső tulajdonságairól.

A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledik, pozitívan viszonyul a környezetéhez.

Udvariasan kommunikáljon környezetével (gyerekekkel, felnőttekkel) köszönés, kérés, beszélgetés során. Képességeinek megfelelően nyitott legyen a természet szépségeire, óvja, vigyázza környezetét. Érzéseit, gondolatait rajzban, mozgással és szóban fejezze ki.

Különbséget tegyen mese és valóság között.

Tantárgy:

Etika 2. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	Belső tulajdonságaim Kedvenceim Élettörténetem <i>Kulcsfogalmak: Lány, fiú, születésnap, tulajdonság, kedvenc, élmény.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7
2.	Társaim – Ők és én	Társas kapcsolataim: Családi-rokoni kapcsolataim, közeli és távoli rokonaim; ki a rokonom, ki az ismerősöm, ki a barátom. Iskolai kapcsolataim az ott dolgozó felnőttekkel és osztálytársakkal; kiket szeretek és kiket nem szeretek környezetemben; hogyan tudom kifejezni szeretetemet, hogyan fejezik ki mások felém a szeretetüket. Kommunikáció kapcsolatfelvétel felnőttel, gyerekkel: gondolataim kifejezése szavakkal, gesztusokkal stb.; a megfelelő köszönés formái felnőtteknek, társaknak; felnőttek, társak udvarias megszólítása; a kérés, felszólítás, figyelmeztetés, érdeklődés módjai; segítség kérése ismerős felnőttől, társtól vagy idegenektől; helyzet - gyakorlatok az alapvető illemszabályok betartásával. <i>Kulcsfogalmak: Rokon, ismerős, ismeretlen, barát, felnőtt, gyermek, megszólítás, köszönés, segítségkérés, udvariasság, illem, szeretet.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	Közösségeim – milyen csoportokhoz tartoztam régen, milyen csoportokhoz tartozom most; – milyen közösségekhez tartozom az iskolában és az iskolán kívül. Családom – kapcsolat a családtagokkal; – a családi együttlét örömei; – helyem a családban; – segítség és munkamegosztás a családban; – gyermekkori élményeim; – ünnepek és hagyományok a családban; – otthoni szabadidős tevékenységek. Napirendem – egy napom otthon; – egy napom az iskolában; – milyen feladataim vannak az iskolában; – hétköznapi és hétvégi napirendje (miben hasonlít, miben különbözik egy hétköznapi a hétvégi napoktól). <i>Kulcsfogalmak: Család, rokon, közösség, segítségnyújtás, hagyomány, ünnep, szabadidő, hétköznapi, feladat.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	11
4.	Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	Lakóközösség, amelyben élek – lakóhelyem jellegzetességei; – lakóközösségem tagjai, a velük való kapcsolat; – ki lakik az utcában, kik a szomszédaim; – lakóhelyi környezetem hagyományai. Más lakóhelyek és azok szokásai – lakóhelyemtől távoli helyek. <i>Kulcsfogalmak: Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
5.	A környező világ	Jó és rossz – történetek, mesék jó és rossz tulajdonsággal felruházott szereplői (jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos). Növények és állatok környezetünkben – növények szerepe életünkben; – állatok szerepe környezetünkben; – növények ápolása, állatok gondozása; – mit tehet egy kisgyermek környezete védelméért. <i>Kulcsfogalmak: Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezék személyi adatairól, külső tulajdonságairól.

A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledjék, pozitívan viszonyuljon a környezetéhez.

Udvariasan kommunikáljon környezetével (gyerekkel, felnőttel) köszönés, kérés, beszélgetés során. Képességeinek megfelelően nyitott legyen a természet szépségeire, óvja, vigyázza környezetét. Érzéseit, gondolatait rajzban, mozgással és szóban fejezze ki.

Különbséget tegyen mese és valóság között.

3–4. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló közvetlen környezetébe való beilleszkedésének, sikeres, egyben önálló életvezetésének kulcsa az erkölcsi normák által meghatározott értékekhez való alkalmazkodás. Az elfogadás, a segítőkészség elveinek megismerése elősegíti a közösségbe való hatékony beilleszkedést. A 3–4. évfolyamos tanulónak is lehetőséget kell biztosítani, hogy átélje a közösséghez, szülőföldhöz, nemzethez tartozás örömét.

A 3–4. évfolyamon az önfegyelem, az önkontroll, a szociális magatartás kialakulásának, a konfliktusok kezelésének segítése a cél. Kiemelt szerepet kap a szociális érzékenység erősítése, a többféle közösséghez tartozás felismertetése; az összetartozás, a szabályok szerepének megértése.

A tantárgy lehetőség kínál a családi életre nevelés, a hazafias nevelés különféle témáinak feldolgozásához, amit össze lehet hangolni a kommunikációs kompetenciák aktuális fejlesztési céljaival. Az érzések, gondolatok kifejezésére a rajzolás, festés, mintázás önkifejezési formái mellett egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a szabad, oldott hangulatú beszélgetések.

Törekedni kell a szűkebb és a tágabb környezetben jelen levő kulturális örökség bemutatására, annak feltárására, a néphagyományok és helyi tradíciók megismerésére, elsősorban a közvetlen tapasztalás útján.

Tantárgy:

Etika 3. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Milyen vagyok, milyennek látnak mások	Tulajdonságaim – külső és belső tulajdonságaim, – miben vagyok ügyes, Szokásaim, érzelmeim, indulataim – mindennapi feladataim az iskolában és otthon; – szabadidős tevékenységeim; Hősök és példaképek kedvenc mesehőseim, pozitív tulajdonságaikkal való azonosulás. <i>Kulcsfogalmak: Külső, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép, mesehős.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
2.	Közösségben és egyedül – a társaim és én	Az igazi barát – hogyan választok barátot; – ki az igazi barátom, milyen tulajdonságai vannak. Békében és haragban – helyes viselkedési formák; Elfogadva és elutasítva – hogyan fogadnak el társaim. <i>Kulcsfogalmak: Párbeszéd, odafigyelés, barátság, öröm, bánat, harag, veszekedés, kibékülés, magányosság, elfogadás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Az osztály és az iskola	A mi osztályunk – közös és különböző tulajdonságaink, – egymás segítése, összetartásunk. Az osztály működése – közös szabályaink tanórán, szünetben, egyéb helyzetekben, – hogyan és miért tartjuk be a szabályainkat. <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, osztály, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályalkotás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
4.	Kulturális nemzeti közösség	A nyelv, ami összeköt – milyen nyelvet használunk a családban, szűkebb és tágabb környezetünkben. Szokások – magyarországi népszokások; Ünnepek – családi ünnepek; – Más kultúrák, más szokások, más ünnepek – Etnikai csoportok – szokásaik, ünnepeik. <i>Kulcsfogalmak: Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	11
5.	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	Lakóhelyi épített örökségünk – lakóhelyünk története; Tárgyaink világa – a régi világ és napjaink tárgyainak összehasonlítása. A világ öröksége – a világ legszebb, legkülönlegesebb helyei, építményei, világörökség. <i>Kulcsfogalmak: Épített örökség, tárgyi örökség, múzeum, világörökség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	3
6.	A mindenség és én – születés és elmúlás	Kezdet és vég – Bibliai ismeretek a világ teremtéséről és végéről. A világ megismerése – kíváncsiság és információszerzés világunkról; – személyes közvetlen és közvetett tapasztalatszerzés; <i>Kulcsfogalmak: Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, túlvilág, képzelet.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	4

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Életkorának és képességének megfelelő szinten képe legyen saját külső és belső tulajdonságairól. Figyeljen másokra, egyszerűen ki tudja fejezni érzéseit, gondolatait. Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe. Alakuljon ki szabálytudata, képes a szabályok betartására. Képes legyen másokkal kapcsolatot kialakítani, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani. Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához. Elemi szinten ismerje más népek hagyományait, kulturális jelenségeit. A múlt értékeinek megismerésére és azok megővására törekedjék.

Tantárgy:

Etika 4. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Milyen vagyok, milyennek látnak mások	Saját magam külső-belső tulajdonságairól tanultak áttekintése. Kapcsolataim – kapcsolataim társakkal, felnőttekkel. Szokásaim, érzelmeim, indulataim: – szabadidős tevékenységeim; érzéseim, indulataim kifejezése (öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség). Hősök és példaképek kedvenc mesehőseim, pozitív tulajdonságaikkal való azonosulás. <i>Kulcsfogalmak: Külső, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép, mesehős.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
2.	Közösségben és egyedül – a társaim és én	Párbeszéd – beszélgetés helyzetei, beszélgető partnereim; – a testbeszéd szerepe (testtartás, arcjáték); – beszélgető partnerek figyelembe vétele (gyerek-felnőtt, család-iskola). Békében és haragban – veszekedés, verekedés elkerülése, kibékülés. Elfogadva és elutasítva – érzéseim, ha magányos vagyok <i>Kulcsfogalmak: Párbeszéd, odafigyelés, testbeszéd, arcjáték, testtartás, hanglejtés, barátság, öröm, bánat, harag, veszekedés, kibékülés, magányosság, elfogadás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Az osztály és az iskola	A mi osztályunk – kapcsolataim az osztályban, – közös szokásaink, Az osztály működése – hogyan és miért tartjuk be a szabályainkat. A mi iskolánk – iskolánk névadója, – iskolai szokások és hagyományok <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, osztály, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályalkotás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
4.	Kulturális nemzeti közösség	A nyelv, ami összeköt – milyen nyelvet használunk a családban, szűkebb és tágabb környezetünkben. Szokások és jelképek – magyarországi népszokások; – a magyarságot kifejező jelképek. Ünnepek – nemzeti és állami ünnepeink. Más kultúrák, más szokások, más ünnepek – Magyarország másfajta kulturális közösségei; – szokásaik, ünnepeik. <i>Kulcsfogalmak: Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	11
5.	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	Lakóhelyi épített örökségünk – a múlt építészeti emlékei; – múzeumfalvak. Tárgyaink világa – a múlt tárgyi emlékei a családban és a múzeumokban; – a régi világ és napjaink tárgyainak összehasonlítása. A világ öröksége – a világ legszebb, legkülönlegesebb helyei, építményei, világörökség. <i>Kulcsfogalmak: Épített örökség, tárgyi örökség, múzeum, világörökség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	3
6.	A mindenség és én – születés és elmúlás	Kezdet és vég – a dolgok keletkezése és véget érése; – különböző mítoszok a világ keletkezéséről; – Bibliai ismeretek A világ megismerése – kíváncsiság és információszerzés világunkról; – személyes közvetlen és közvetett tapasztalatszerzés; – elképzeléseim a világról. <i>Kulcsfogalmak: Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, túlvilág, képzelet.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	4

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

A tanuló életkorának és képességének megfelelő szinten képe legyen saját külső és belső tulajdonságairól. Figyeljen másokra, egyszerűen ki tudja fejezni érzéseit, gondolatait.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe.

Fejlődjön szabálytudata, képes legyen a szabályok betartására.

Képes legyen másokkal kapcsolatot kialakítani, ápolni, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani.

Erzelmileg kötődjék a magyar kultúrához.

Elemi szinten ismerje meg más népek hagyományait, kulturális jelenségeit.

A múlt értékeinek megismerésére és azok megóvására törekedjék.

5–6. évfolyam

A közös európai és a magyar múlt örökségének megbecsülése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél is számottevő, hiszen a személyes identitás megalapozásának és fejlesztésének egyik jelentőségteljes pontja. Ebben az életszakaszban alakul ki, illetve erősödik meg a távlatosabb *időszemlélet* az enyhe értelmi fogyatékos tanulók körében.

11-12 éves korban már megélt tapasztalatai vannak a gyerekeknek a jogok és kötelezettségek közötti kapcsolatáról, mint ahogy arról is, hogy a társas együttéléshez szükségképpen hozzátartoznak az érdekellentétek és a konfliktusok.

Az épség és fogyatékoság, valamint az egészség és a betegség témakörében nagy szükség van gyógypedagógiai tanár kompetenciájára a gyakorlatban. A határ nagyon szűk; az enyhe értelmi fogyatékos tanuló erkölcsi fejlődéséhez döntő módon járul hozzá, hogy legyen alapvető ismerete a fogyatékoságról, mint állapotról. Ismernie kell a különböző fogyatékoságtípusokból adódó életvezetési eltéréseket, az ebből fakadó nehézségeket, hogy empátiaérzéke fejlődjön. Ettől függetlenül nem szabad, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló státuszát magára vonatkoztassa a téma tárgyalásánál, hiszen az alakuló személyiségére negatív irányban hathat.

Ezeket az éveket a nagy barátkozások jellemzik, ami felértékeli a gyerekek számára az *önismerettel és a társas kapcsolatokkal* összefüggő témákat. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók körében alapvető cél az *anyagi javakhoz és a pénzhez való viszony* elmélyült feldolgozása annak érdekében, hogy a tanulók értékrendje a későbbi – lehetőségekhez képest önálló – életvezetésüket is pozitív irányban befolyásolja.

Az erkölcsi témák ezekben az években jó nyersanyagot kínálnak az érdek- és értékkonfliktusok felismeréséhez és feldolgozásához is. A foglalkozásokon érdemes kiemelt szerephez juttatni az elkövetett hibák vagy rossz döntések miatt bekövetkező *károk enyhítéséről, a jóvátételről és a jó visszaállításának lehetőségeiről* való gondolkodást, valamint az ehhez kapcsolódó kommunikációs és közösségi technikák életkornak és képességeknek megfelelő szinten való elsajátítását.

A konfliktusok elemzése során fel kell mutatni, illetve meg kell erősíteni a problémák *erőszakmentes, konstruktív és morálisan elfogadható* kezelésének a mintáit. Különös tekintettel kell lenni az enyhe értelmi fogyatékos tanulók személyiségéből és az adott tanuló képességeiből fakadó eltérésekre és biztosítani kell a több szinten történő differenciálást. Szinte valamennyi témakör alkalmas a tanulók szociális érzékenységének fejlesztésére, amihez ebben az életkorban különösen jó eszközt kínálnak a szerepjátékok. A szabad beszélgetés mellett talán ez a forma tudja leginkább elősegíteni a tanulókat foglalkoztató kérdések felszínre hozatalát, a kételyek megfogalmazását és a közös válaszkeresést.

Tantárgy:

Etika 5. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapoza, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, etika szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Test és lélek	Egészség és betegség Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok? Ép testben ép lélek. A jó és a rossz lelkiállapot jellemzői. Mi a lelki egészség? Hogyan tudunk rá vigyázni? A lelkiismeret. Lelkiismeretünk és tetteink egymásra hatása. Fogyatékososság. Mit jelent az, hogy valaki fogyatékkal él? <i>Kulcsfogalmak: Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, egészség, betegség, fogyatékososság, lelkiismeret, szándék, döntés</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
2.	Kapcsolat, barátság, szeretet	Kapcsolataim. Baráti kapcsolatok. Barátság, titok, őszinteség, hazugság, tisztelet, egymás segítése. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei. Bocsánatkérés, megbocsátás. A kapcsolat ápolása A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásnak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? <i>Kulcsfogalmak: Barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Kortársi csoportok	Közösségeim. A csoport fogalma, csoporthoz való tartozás. A mi csoportunk. A mi csoportunk jellemzői, a csoporttagok összekapcsolódásának oka, tevékenysége, szokásai és jellemzői. Konfliktusok a csoportban. Konfliktusok és problémák előfordulása, és azok megoldása. <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, hiba, vétség, bűn, megbocsátás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	5
4.	Társadalmi együttélés	Társadalmi egyenlőtlenségek. Gazdagok és szegények világa. Miért alakul ki vagyoni különbség az emberek között? Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Elképzelhető-e olyan társadalom, amelyben mindenki egyforma anyagi helyzetben van? Ha lenne ilyen, az igazságos társadalom lenne? Kell-e a gazdagoknak segíteniük a szegényeket? Mikor jogos valakit kedvezményben részesíteni? Virtuális közösségek A virtuális közösségek szerepe mindennapi életünkben. Mi az, amit lehet, és mi az, amit nem lehet, vagy éppen veszélyes közreadni magunkról és másokról egy internetes közösségi oldalon? <i>Kulcsfogalmak: Társadalom, vagyon, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, tisztességes és tisztességtelen előnyszerzés, gazdagság, szegénység, virtuális közösség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7
5.	A technikai fejlődés hatásai	Az ökológiai lábnyom. Mit jelent az ökológiai lábnyom? Az ökológiai lábnyom összetevői. Az ember és a természet közötti kapcsolat. Enyém, tiéd, miénk: a személyes, a magán- és a közösségi tulajdon. A tulajdon védelmének formái. Hogyan vigyázzunk meglévő értékeinkre? <i>Kulcsfogalmak: Fogyasztás, függőség, magántulajdon, közösségi tulajdon, köztulajdon.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	5
6.	A mindenséget kutató ember	Mit jelent az, hogy vallás? Milyen vallásokat ismersz? A tudomány. A tudósokról és a tudomány világáról. Mit csinálnak a tudósok? Milyen kérdésekre keresik a válaszokat és milyen módon? Én milyen kérdéseket tennék fel a világról, ha tudós lennék? A művészet. A művészetekről, a művészekről és a különböző művészeti ágakról. Mit csinálnak a művészek? Miért fontos számunkra az, amit tesznek? Hozzánk melyik művészeti terület áll a legközelebb és miért? <i>Kulcsfogalmak: Vallás, tudomány, tudományos megismerés, művészet, művészi alkotás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A tanuló legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. Tudatában legyen annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.

Képességeinek tükrében gondolkodják saját személyiségjegyein, törekedjék vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Gondolkodjon rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

Képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezzen a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

Fontos legyen számára a közösséghez való tartozás érzése; képes legyen elfogadni a közösségi normákat.

Fogadja el a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat. Érzékelje, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes legyen együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállaljon a rászorulóknak segítségében. Becsülje meg a neki nyújtott segítséget.

Tisztában legyen azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekedjék rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

Tantárgy:

Etika 6. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, etika szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Test és lélek	Fejlődés és szükségletek: Testi és lelki tulajdonságaim változása az évek során. Az ember legfontosabb fizikai és lelki szükségletei. Miben tér el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember? Egészség és betegség Az előző évben tanultak áttekintése. Fogyatékoság. Sérült felnőttek és gyerekek a szűkebb és a tágabb környezetünkben. A sérült emberek állapota hogyan akadályozza mindennapi tevékenységüket? Korosztályi lehetőségek a sérült tanulók támogatásában. Tudunk-e olyan sérült emberekről, akik kiemelkedő képességekkel rendelkeznek a tudomány, a sport és a művészet területén? Ép testben ép lélek Az előző évben tanultak áttekintése. A lelkiismeret. Lelkiismeretünk és tetteink egymásra hatása. <i>Kulcsfogalmak: Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, egészség, betegség, fogyatékoság, lelkiismeret, szándék, döntés</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
2.	Kapcsolat, barátság, szeretet	Kapcsolataim: Szorosabb vagy lazább kapcsolat. A rokonszenvet és ellenszenvet meghatározó tényezők. Baráti kapcsolatok. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei. A kapcsolat ápolása A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásnak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? Konfliktusok a barátságban és annak forrása. A konfliktushelyzetek feloldása. <i>Kulcsfogalmak: Barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, konfliktus.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Kortársi csoportok	Közösségeim Ismétlés. A csoport fogalma A mi csoportunk jellemzői. Mások csoportjai Más csoportok jellemzői; hasonlóságok és különbségek az egyes csoportok között. Vétlen és szándékos károkozás. Büntetés elfogadása, a vétség helyrehozása. A vétség helyrehozásának lehetőségei. <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	5
4.	Társadalmi együttélés	Etnikai közösségek Milyen népcsoportok élnek hazánkban, illetve a környékünkön? Kik vannak többségben az országban, és kik alkotják a kisebbséget? Én hová tartozom? Hazánkban élő népcsoportok. Kisebbség és többség a nemzeten belül. Nemzeti és nemzetiségi jelképek, szokások és hagyományok, ünnepek. Vallási közösségek. Ismert vallási közösségek Magyarországon. Többféle vallási csoport egymás mellett élése. Társadalmi egyenlőtlenségekről tanultak átismétlése. Virtuális közösségek: előnyei, veszélyei, felelősség. <i>Kulcsfogalmak: Népcsoport, vallási közösség, többség, kisebbség, szokás, hagyomány, ünnep, társadalom, vagyon, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, tisztességes és tisztességtelen előnyyszerzés, gazdagság, szegénység, virtuális közösség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7
5.	A technikai fejlődés hatásai	Az ökológiai lábnyom-előző évben tanultak áttekintése Az ember és a technika „Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét?” A mai világ legfontosabb technikai eszközei, ezek hatása az egyén és közösségek életére. A technikai eszközöktől való függőség és a függőség kialakulása. A mozgóképek hatása A reklámokról és azok emberekre gyakorolt hatásáról. <i>Kulcsfogalmak: Ökológiai lábnyom, technikai eszköz, fogyasztás, függőség, média, reklám.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	5
6.	A mindenséget kutató ember	A vallás, mint lelki jelenség. A természeti és természetfölötti világról. Különböző elképzelések a hitről. Vallási közösség és vallási intézmény. A vallásokhoz kötődő jelképek és szertartások. A világ vallásai közül melyek vannak jelen a lakóhelyünkön és Magyarországon? A tudomány: A tudósokról és a tudomány világáról tanultak átismétlése. Világhírű magyar tudósok. A művészet: A művészetekről, a művészekről és a különböző művészeti ágakról tanultak átismétlése. Híres magyar művészek. <i>Kulcsfogalmak: Természeti erő, természetfeletti erő, vallás, egyház, templom, szertartás, vallási jelkép, ima, szent könyv, szent hely, tudomány, művészet, művészi alkotás, világkép.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	7

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

A tanuló tisztában legyen az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. Tudatában legyen annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja el a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.

Képességeinek tükrében gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Gondolkodjon rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

Képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezze a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

Fontos legyen számára a közösséghez való tartozás érzése; képes elfogadni a közösségi normákat.

Fogadja el a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat. Érzékelje, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes legyen együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállaljon a rászorulóknak segítségében. Becsülje meg a neki nyújtott segítséget.

Tisztában legyen azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekedjék rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Ismerje a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait. Tisztában legyen vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekcszenek.

7–8. évfolyam

Az általános iskola szakaszzáró éveiben megnő azoknak a kérdéseknek a köre és bővül azoknak az élethelyzeteknek a sora, amelyekben az enyhe értelmi fogyatékos tanulók is önálló döntéseket hoznak – s ezzel együtt fokozódik a felelősségük önmagukkal, társaikkal és környezetükkel szemben.

Erre az életkorra új dimenziókkal bővül a fiúk és a lányok kapcsolata, s az ezzel összefüggő témák tanórai feldolgozása szerepet vállalhat a *testi és lelki egészségre*, illetve a *családi életre nevelés* általános céljainak megvalósításában. A témakörrel való foglalkozás különösen fontos az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során, következésképpen az etika tanítási-tanulási folyamatában is.

13-14 évesen az enyhe értelmi fogyatékos tanulók is nagymértékben önálló használói a legkülönbözőbb technikai eszközöknek, sajnos nem mindig megfelelő kompetenciákkal felvértezve. Az etika órák keretében ebből kifolyólag központi helyet kell kapnia a *médiatudatosságra* nevelésnek – hangsúlyozva, hogy ez egyúttal fontos szelete az *állampolgárságra és demokráciára* nevelésnek, valamint a *kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái* fejlesztésének is.

A 7–8. évfolyamon a tanulók már érzékelik az egyes társadalmi csoportok lehetőségei és életesélyei közötti különbségeket, szembesülnek a *társadalmi igazságosság* kérdéskörébe sorolható problémákkal, és a gyógypedagógus segítségével képesek erről elgondolkodni. Következésképpen az etika órák keretében direkt formában is felvetődhetnek a kirekesztettség, az előítéletek, valamint a méltányosság kérdéseit feszegető témakörök. Az órai beszélgetéseknek hála ugyancsak lehetővé válik a *lelkiismeret* szociális dimenziójának a fejlődése.

Az életkorra jellemző *önállósodást, önállóságra törekvést* az iskola *véleményt, választást és döntést igénylő helyzetek* teremtésével tudja támogatni. Ebből az etika valós, vagy a valóságoshoz nagyon hasonló morális dilemmák mérlegeltetésével veheti ki a maga részét. Ekkoriban a dilemmák már hangsúlyosan célozhatják a *személyes jövőkép* kialakítását, valamint az *identitás* különféle dimenziókban való stabilizálódását. E folyamat kiegészítőjeként fontos szerepet kap az etika órákon annak a megerősítése, hogy másnak ugyanúgy joga van a saját identitáshoz, amelynek a szokásokban és vélekedésekben

megnyilvánuló másságát tiszteletben kell tartani. Jelentős szerepet kap az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél az identitás lépésről-lépésre történő alakítása, különös tekintettel a fogyatékoság állapotából adódó egyéni képességekre és készségekre.

Ebben a szakaszban kiemelt szerep juthat az órákon az adott konkrét témákhoz kapcsolódó *információk* különféle forrásokból való összegyűjtésének és rendszerezésének, a *mérlegelő gondolkodás fejlesztésének*.

Tantárgy:

Etika 7. évfolyam

Kiemelt célok: a tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrendd, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai: az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam: 7.
Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus értelmileg akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, etika szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Nyelv és gondolkodás. Gondolat, gondolkodás. Tudás és értelem. Érdeklődési kör, tehetség, elszántság, sikeresség és sikertelenség jellemzői. Ösztönzők és mozgatóerők. Pozitív és a negatív érzések és érzelmek hatása testi, lelki állapotunkra. Lehet-e befolyásolni az érzelmeket? Vágyaim és céljaim. Mi az, ami akarattal elérhető, és mi az, ami nem? Érték és mérték Melyek az én értékeim? <i>Kulcsfogalmak: Nyelv, gondolkodás, szó, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, érzés, érzélem, igény, vágy, cél, döntés, akarat, érték.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6
2.	Párkapcsolat és szerelem	Vonzódás A serdülőkor. A serdülőkorban bekövetkező testi és lelki változások. A férfi-nő (fiú – lány) párkapcsolati vonzódásról. Szimpátiakapcsolatok – tapintatos jelzés és tapintatos háritás. Együttjárás. Szeretlem. Párkapcsolat. Érettség és éretlenség. Párkapcsolati intimitás. A párkapcsolatban rejlő örömförások és konfliktusok. A diákszeretlem szépsége. Visszaélés a nemiséggel. Prostitúció. Pedofília. Pornográfia. Szexuális bántalmazás. A felsorolt fogalmak ismertetőjegyeinek megbeszélése. Hogyan lehet elkerülni, hogy ilyesminek az áldozataivá váljunk? Hol lehet segítséget kérni ilyen jellegű fenyegetettség esetén? Mi a teendő, ha egy társunkat ilyen veszély fenyegeti? <i>Kulcsfogalmak: Nemi érés, vonzás, taszítás, szeretlem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, házasság, család, gyerekvállalás, terhesség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6

3.	Egyén és közösség	Közösségeim. Saját csoportjaim. A csoportokban történő állandó változások. Szimpátiakapcsolatok – kötődések a csoporthoz. Különböző csoportok – különböző viselkedési elvárások. Mit helyes és mit nem helyes tenni az adott csoportban? Szabadság és korlátozottság Szabadság. Az egyén szabadsága. Alkalmazkodás. Választás. Segítségkérés. Engedelmesség. A jó és a rossz közötti választás. Szabályhoz kötődés és lelkiismeret. Az előítélet és megnyilvánulási formái. <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6
4.	Helyem a világban	A társadalmi együttélés közös normái Az együttélés szabályai a társadalomban. Törvények. A szabály- és törvényszegés büntetése a társadalomban. Bűnmegelőzés. Büntetés. Jóvátétel. Új technikák, új szabályok A világháló kulturált használata. Alapvető etikai szabályok a világhálón. <i>Kulcsfogalmak: Az együttélés szabályai, szabályszegés, büntetés, megelőzés.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6
5.	Mi dolgunk a világban?	Jól-lét és jólét. Öröm és bánat. Az öröm és bánat forrásai. Az életünkben megjelenő javak és lehetőségek. A javakhoz való ragaszkodás. A javakról történő lemondás. A pénz szerepe az ember életében. A testi és lelki egészség szerepe az ember életében. Mindennapi feszültségoldás – hasznos és káros lehetőségek. A média és a valóság. Televízió, rádió, újság, világháló. Milyen képet kapunk a média által a valóságról? Tájékozódás az információk világában. Hiteles és hiteltelen információk megkülönböztetése. <i>Kulcsfogalmak: Jólét, öröm, bánat, elégedettség, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, hitelesség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6
6.	Hit, világkép, világnézet	A nagy világvallások világképe. A világvallások helye és szerepe. A jó és a rossz, a helyes és a helytelen fogalma. Párbeszéd és együttműködés A különböző vallásokat követő emberek együttműködésének jelentősége. <i>Kulcsfogalmak: Tízparancsolat, meggyőződés, világnézet, hit, vallás, erkölcsi tanítás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A tanuló értse meg, hogy az ember egyszerre biológiai és gondolkodó lény, aki alkalmas tanulásra és mások megértésére.

Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismerje önmagát. Nyitott legyen más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.

Képességeinek megfelelő szinten képzelje el saját jövőjét; tudja, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.

Életkorának és mentális képességének megfelelő szinten tudja, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.

Ismeretei legyenek a függőséget okozó szokások súlyos következményeiről.

Irányítás mellett ismereteket szerezzen a közvetlen környezetében jelenlevő hagyományokról, az emberi- és a társas kapcsolatok természetéről, az erkölcsről, a világvallásokról, a kereszténység európai hagyományairól.

Képes legyen megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket.

A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezzen, melyet saját segítőkész magatartásával támasszon alá.

Tantárgy:

Etika 8. évfolyam

Kiemelt célok: A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrendd, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.

Tantárgy feladatai: Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Évfolyam: 8.
Éves óraszám: 37
Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Nyelv és gondolkodás. Mi minden befolyásolja, hogy mit gondolok? Tudás és értelem. Sikeresség és sikertelenség. Ki miben tehetséges? Ösztönzők és mozgatóerők Tettek és döntések. Vágyaim és céljaim. Hogyan hat ránk a siker és a kudarc? Érték és mérték. Mi igazán fontos az életben? <i>Kulcsfogalmak:</i> <i>Nyelv, gondolkodás, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, akarat, érték.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
2.	Párkapcsolat és szerelem	Vonzódás. Ismétlés: A serdülőkor. Együttjárás. Szerelem. Ismétlés: Párkapcsolat. Párkapcsolati intimitás. Házasság, család és otthonteremtés. A házasság. A család. Házasságkötés. A jó és a rossz házasság ismertetőjegyei. Családalapítás. Családtervezés. Visszaélés a nemiséggel. Az előző évben tanult fogalmak, ismeretek áttekintése: Prostitúció. Pedofília. Pornográfia. Szexuális bántalmazás. <i>Kulcsfogalmak: Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, házasság, család, gyerekvállalás, terhesség, prostitúció, pornográfia, szexuális bántalmazás, áldozat.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

3.	Egyén és közösség	Közösségeim. A saját közösségről tanult ismeretek felelevenítése. Erőt adó közösség. Közösségi együttlét. Páros kapcsolatok és közösségi kapcsolatok – hasonlóságok és különbségek. Szerepem a közösségben. Hogyan tudja az egyén segíteni a csoportot? Miképpen tudja a csoport segíteni az egyént? Korlátozó közösség. Önálló vélemény felvállalása az adott csoportban. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. Szabályok és a lelkiismeret fontossága. <i>Kulcsfogalmak: Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
4.	Helyem a világban	Tágabb otthonunk: Európa. Az Európai Unió. Az Európai Unió jelképei. Hasonlóságok és különbségek az európai emberek között. Színesedő társadalmak. A munkavállalás lehetőségei külföldön. Különböző kultúrák együttélése. Az etnikai konfliktusok megelőzésének lehetőségei. Ismétlés: Társadalmi normák, az együttélés szabályai. A világháló kulturált használata. Alapvető etikai szabályok a világhálón. <i>Kulcsfogalmak: Európai Unió, menekült, befogadó ország, előítélet, etnikai konfliktus, az együttélés szabályai, szabályszegés, büntetés, megelőzés.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6
5.	Mi dolgunk a világban?	Ismétlés: A testi és lelki egészség szerepe az ember életében. Boldogulás, boldogság. A jövőkép. Sikerek és kudarcok az emberi élet pályán. A tanulás, a pénz, a munka és az emberi kapcsolatok életvezetéshez kapcsolódó szerepe. Különböző foglalkozások. Mindennapi feszültségoldás – hasznos és káros lehetőségek. A média hatása az emberre. Médiaetika. <i>Kulcsfogalmak: Öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, hitelesség.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; papír alapú szemléltető eszközök;	6
6.	Hit, világkép, világnézet	Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény Különbség tény és vélemény között. Igaz és hamis állítások. Tévhit és előítéletek. Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő megszüntetésüket? Ismétlés: A nagy világvallások világképe <i>Kulcsfogalmak: Tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, előítélet, tilparancsolat, meggyőződés, világnézet, hit, vallás, erkölcsi tanítás.</i>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök;	6

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A tanuló értse meg, hogy az ember egyszerre biológiai és gondolkodó lény, aki alkalmas tanulásra és mások megértésére.

Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismerje önmagát. Nyitott legyen más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.

Képességeinek megfelelő szinten képzelje el saját jövőjét; tudja, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.

Életkorának és mentális képességének megfelelő szinten tudja, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.

Ismeretei legyenek a függőséget okozó szokások súlyos következményeiről.

Irányítás mellett ismereteket szerezzen a közvetlen környezetében jelenlevő hagyományokról, az emberi- és a társas kapcsolatok természetéről, az erkölcsről, a világvallásokról, a kereszténység európai hagyományairól.

Képes legyen megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket.

A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezzen, melyet saját segítőkész magatartásával támasszon alá.

Hon és népismeret

Tantárgy

Hon- és népismeret 5. osztály

Kiemelt célok:

Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben.

Tantárgy feladatai:

A magyar kulturális örökségről való tájékozódás lehetőségének biztosítása.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

36 óra

Heti óraszám:

1 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	1.1. Családunk története 1.2. Az én városom, falum 1.3. A hazai táj. A helyi tudás 1.4. Gyermekek, diákélet a múltban (<i>Kulcsfogalmak: Család, unokatestvér, nagyszülő, dédszülő, rokonság, újszülöttkor, csecsemőkor, óvodáskor, kisiskoláskor, előd, ő, generáció, családfá, családi ünnep, település, város, falu, főváros, táj, haza, hagyomány, diákélet.</i>)	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	12
2.	Találkozás a múlttal	2.1. Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban 2.2. A paraszti ház és háztartás, a ház népe 2.3. A hétköznapiak rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel) 2.4. Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete 2.5. Hitélet és közösségi élet (<i>Kulcsfogalmak: nagyszülő, dédszülő, falu, város, régmúlt, parasztház, háztartás, húsvét, pünkösd, karácsony, vallás, vallásos ünnep, néphagyomány, hagyományörzés, közösség, közösségi élet, értékkeremtés.</i>)	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	10
3.	Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	3.1. Az ősi magyar kultúra hagyatéka) 3.2. Magyarok a történelmi és mai Magyarország területén 3.3. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok a Kárpát-medencében. A szomszédos országok. 3.4. Természeti és épített örökségünk, a szellemi kulturális örökség és a világörökség elemei 3.5. A magyar tudomány és kultúra eredményei a világban (<i>Kulcsfogalmak: őstörténet, ősművészet, néphagyomány, nemzeti kisebbség, történelmi Magyarország, Kárpát-medence, anyaország, kulturális örökség, tudomány, kultúra.</i>)	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	14

--	--	--	--	--

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A tanuló lehetőség szerint ismerje Magyarország nemzeti hagyományait és értékeit.

Fogalmi képet alkosson arról, hogy a magyar kultúra az európai művelődés szerves részét alkotja; ismeretekkel rendelkezik szűkebb és tágabb környezetének múltjáról és jelenéről.

Hazánk főbb tájegységeit segítségével különböztesse meg, azokhoz kapcsolódva néhány jellegzetességről szóban és/vagy írásban, néhány mondatban beszámol.

Nagyszülei és szülei életéről tájékozódjék; képet tudjon alkotni gyermek- és felnőttkorukról, különös tekintettel a régmúlt idők hétköznapijaira, ünnepnapjaira.

Tudomása legyen közvetlen környezetének népszokásairól, azokat tisztelje és őrizze. Ismeretekkel rendelkezzen a történelmi Magyarország területén élő honfitársaink múltjáról és jelenéről; a magyarlakta területeken élő közösségek értékteremtő munkájáról.

A magyar kultúra és tudomány világban elfoglalt helyéről alapvető ismeretekkel rendelkezzen, a nemzetközi hírnevet szerző művészek és tudósok közül néhányat nevezzen meg, munkásságuk iránt érdeklődjön.

Képességeinek megfelelően folyamatosan erősödő nemzeti identitástudattal rendelkezzen.

Digitális kultúra

Az információs társadalom, a digitális kor olyan lehetőségekkel és kihívásokkal jár együtt, melyek alapjaiban változtatják meg a tanulási környezetet, a tudásépítés színtereit, lehetőségeit és módszereit, valamint a tanító szerepét is más megvilágításba helyezik. A tanulás-tanítás egyik célja, hogy a korábban megszerzett alapkészségek mellett a digitális kompetenciák is beépüljenek a tanulók tudásrendszerébe. Az adott életkori szakaszban fontos feladat az is, hogy azok a tanulók is részesüljenek a fejlesztésből, akik otthoni körülményeik miatt még nem kerültek kapcsolatba a digitális környezettel, eszközökkel, lehetőségekkel.

A tantárgy tanítása során a fókusz arra helyeződik, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanulót egyéni képességeinek figyelembe vételével az életvitale alakításához szükséges információkhoz és azok alkalmazásához tudjuk hozzásegíteni, továbbá olyan praktikus készségek, képességek fejlesztésére, amelyek a tárgyi ismeretszerzés mellett a tudás mindenkori frissítésének, ezzel az élethosszig tartó tanulásnak a feltételei. A nevelési-oktatási folyamatban a tanulók alapvető ismereteket szereznek az információs technológiákról, az információszerzés jogi és etikai szabályairól.

A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerzés, feldolgozás, tárolás és átadás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve. A tanulók tevékenységek és a tapasztalatok megosztása és megbeszélése során jutnak el a hétköznapi algoritmusokban előforduló adatok olvasásához, rendezéséhez.

A digitálisadatbázis-rendszerek és az oktatóprogramok célirányos használata során az önértékelési képességeik fejlődnek, a társak munkájának értékelése során a kulturált véleményformálás gyakorlására nyílik lehetőség, a tanulók készségeket szereznek az együttműködés megvalósításához és az egymás iránti tolerancia kialakulásához. A tantárgy fókuszál a könyvtárhasználat megismertetésére, a különböző médiumok elérésére, a tanuláshoz és közhasznú tájékozódáshoz szükséges ismeretanyag szelekciójára és feldolgozásának lehetőségeire. Figyelmet fordít az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségtkárosító, személyiségromboló hatásának elemzésére, a veszélyek felismertetésére.

A tantárgyat tanítónak az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a legfőbb feladata az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a gyermekek felé. Az IKT-eszközök széleskörű ismerete, használni tudása motiválja és képessé teszi a tanulót az önálló ismeretszerzésre a közös és az egyéni munkában egyaránt. Az IKT-eszközök használata közben fejlődik a tanulók verbális, nonverbális és elektronikus kommunikációs képessége. A kommunikációval szoros kapcsolatban gyakorolhatja a beszédértést, az „élőbeszéd”, az „írott beszéd” formáit.

A digitális kultúra tanulása során előforduló idegen szavak helyes kiejtése és tartalmának megértése során fejlődik figyelme, hallási észlelése, emlékezete, bővül szókincse. A funkcionális képességek fejlesztése mellett a matematikai, gondolkodási kompetenciák közül a problémamegoldó gondolkodás, algoritmizálás, szabálytudat fejleszthető és gyakoroltatható.

A digitális kultúra tantárgy sajátos fejlesztési célja e szakaszban elsősorban a sérült megismerési képességek korrigálása. Annak ki- és felhasználása, hogy a tantárgy kiválóan alkalmas a percepció hibák kialakulásának megelőzésére, a szerialitás, a finommotorikai készségek fejlesztésére, az emlékezet sérülésének kompenzálására. A tantárgyi fejlesztés során az alsó tagozatban történik a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségeinek, valamint problémamegoldó gondolkodásának alapozása, a megfigyelő, analízáló, rendszerező képességük fejlesztése.

Tantárgy:**Digitális kultúra 3. osztály****Kiemelt célok:**

A tantárgy célja az informatikai műveltségterület elemeinek elsajátítása, készségek, képességek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása más műveltségi területekben.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerzés, feldolgozás, tárolás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógyypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító informatika műveltségterülettel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	Interaktív kapcsolattartás eszközei. Alapvető informatikai eszközök. Használt informatikai alapfogalmak. A számítógép részei és működtetésük. Játékszoftverek. <i>Kulcsfogalmak: Számítógép, gépház, képernyő, billentyűzet, egér, húzás, kattintás, enter, irány</i>	IKT eszközök	4
2.	Alkalmazói ismeretek	Alkalmazott ismeretek. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű, grafikus és szöveges felület rajzoló és szövegszerkesztő programokban. <i>Kulcsfogalmak: Rajzolóprogram, rajzeszköz, ábra, irány.</i>	IKT eszközök	7
3.	Probléma megoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök. <i>Kulcsfogalmak: Jel, napirend, sorrend.</i>	IKT eszközök	15
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	Információ keresés, információ közlési rendszerek. Gyermeknek készített weblapok. <i>Kulcsfogalmak: Weboldal, személyes adat, internet</i>	IKT eszközök	6
5.	Könyvtári technikák	Könyvtár fogalma, szolgáltatásai. A könyvtár használat szabályai. <i>Kulcsfogalmak: Könyvtár, szabadpolc, könyvcím.</i>	Könyvek	4

A továbbhaladás feltételei az harmadik évfolyam végén:

- A számítógép fő részeit ismerje, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használja, „kommunikáció” a számítógép segítségével.
- A sérült funkciók korrigálásának megkezdésére.
- A tanult informatikai alapfogalmak értse, használja.
- Próbálkozzon a grafikus önkifejezéssel.
- Egyszerű grafikus és szöveges felületet ismerjen, használjon.
- A szépség és összhang megfigyelése a rajzos modellekben.
- Motiváció erősödjön a közhasznú információk gyűjtésében.
- Cselekvések sorrendiségének felismerése, kifejezése, rendezése különféle formákban tanári segítséggel.
- Több infokommunikációs segítő eszköz felismerése, használata segítséggel.
- Életkornak megfelelő, ismert elektronikus média eszközeinek használata önállóan vagy segítséggel.
- Játékos oktatóprogramok tudatos használata.
- Tanár, felnőtt segítségével, irányított kereséssel az életkorának, fejlettségének, érdeklődési körének megfelelő könyv, újság kiválasztása.
- Az osztály szabadpolcos könyvtárának használata, válogatás az érdeklődésnek megfelelően

Tantárgy:

Digitális kultúra 4. osztály

Kiemelt célok:

A tantárgy célja az informatikai műveltségterület elemeinek elsajátítása, készségek, képességek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása más műveltségi területekben.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerzés, feldolgozás, tárolás és átadás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve. A tanulók tevékenységek és a tapasztalatok megosztása és megbeszélése során jutnak el a hétköznapi algoritmusokban előforduló adatok olvasásához, rendezéséhez.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1.

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	Interaktív kapcsolattartás eszközei. Alapvető informatikai eszközök. Használt informatikai alapfogalmak. A számítógép részei és működtetésük. Játékszoftverek. <i>Kulcsfogalmak: Számítógép, gépház, képernyő, billentyűzet, egér, húzás, kattintás, enter, irány</i>	IKT eszközök	4
2.	Alkalmazói ismeretek	Alkalmazott ismeretek. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű, grafikus és szöveges felület rajzoló és szövegszerkesztő programokban. Adatkezelés, adatfeldolgozás. <i>Kulcsfogalmak: Rajzolóprogram, rajzeszköz, ábra, irány.</i>	IKT eszközök	7
3.	Probléma megoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök. Algoritmizálás. Adatbázisok. <i>Kulcsfogalmak: Jel, napirend, sorrend.</i>	IKT eszközök	15
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	Információ keresés, információ közlési rendszerek. Gyermeknek készített weblapok. Az e- szolgáltatások szerepe és használata. <i>Kulcsfogalmak: Weboldal, személyes adat, internet</i>	IKT eszközök	6
5.	Könyvtári informatika	Könyvtár fogalma, szerkezete, felépítése, szolgáltatásai. A könyvtár használat szabályai. <i>Kulcsfogalmak: Könyvtár, szabadpolc, könyvcím.</i>	Könyvek	4

A továbbhaladás feltételei az negyedik évfolyam végén:

- A számítógép fő részeit ismerje, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használja, „kommunikáció” a számítógép segítségével.
- A sérült funkciók korrigálásának megkezdésére.
- A tanult informatikai alapfogalmak értse, használja.
- Próbálkozzon a grafikus önkifejezéssel.
- Egyszerű grafikus és szöveges felületet ismerjen, használjon.
- A szépség és összhang megfigyelése a rajzos modellekben.
- Motiváció erősödjön a közhasznú információk gyűjtésében.
- Cselekvések sorrendiségének felismerése, kifejezése, rendezése különféle formákban tanári segítséggel.
- Több infokommunikációs segítő eszköz felismerése, használata segítséggel.
- Életkornak megfelelő, ismert elektronikus média eszközeinek használata önállóan vagy segítséggel.
- Játékos oktatóprogramok tudatos használata.
- Tanár, felnőtt segítségével, irányított kereséssel az életkorának, fejlettségének, érdeklődési körének megfelelő könyv, újság kiválasztása.
- Az osztály szabadpolcos könyvtárának használata, válogatás az érdeklődésnek megfelelően
- Tájékozódás az iskola könyvtárában segítséggel.
- Könyvtári viselkedés alapvető szabályainak ismerete, gyakorlása, betartása.

5–6. évfolyam

A digitális kultúra tantárgy sajátos fejlesztési célja a tanulók sérült megismerési képességeinek kompenzálása, a szín-, forma- és nagyságemlékezet fejlesztése, az észlelés hibáinak korrekciója. A finommotorika tudatos fejlesztését szolgálja a kétkézes gépelés megalapozása.

A tantárgy alkalmas a szerialitás fejlesztésére, az emlékezet sérülésének kompenzálására, ezért feladata a megfigyelő, analizáló, szintetizáló, rendszerező képesség megerősítése.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy adta lehetőségeket fel kell használni a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének fejlesztésére, valamint a problémamegoldó gondolkodás begyakorlására. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére.

Tantárgy:**Digitális kultúra 5. osztály****Kiemelt célok:**

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Az 5. évfolyamon a cél a tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Tantárgy feladatai:

A gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító informatika műveltségterülettel vagy szakkollégiummal Informatika tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	1.1 Bemeneti, kimeneti perifériák. 1.2 Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatása. 1.3 A számítógép működtetése: egér és billentyűzet funkciói. 1.4 Játék- és didaktikai célú szoftverek és web-tankönyvek. 1.5 Programok ablak-gombjai. (Be- és kimeneti periféria, vezérlő billentyű, jelentésmódosító billentyű, alfanumerikus billentyű, írásjel, szóközbillentyű, ablak-gomb.)	Számítógép és tartozékai	8
2.	Alkalmazói ismeretek	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum. Dokumentum elnevezése. Mentés, behívás. Billentyűzet további funkciói. 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adatok rendezése. Közhasznú információk. Internet előnyei és veszélyei. <i>Kulcsfogalmak: (Kurzor, mentés, behívás, dokumentumnév, táblázat, SDT, adat.)</i>	Számítógép és tartozékai	8
3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Technógrafika alkalmazási területe. Irányok a képernyőn – technógrafika. Alakzatok technóccal. <i>Kulcsfogalmak: (Technógrafika, toll fel, le; vonalvastagság, vonalszín, ismétlődés, irányító, irányított.)</i>	Számítógép és tartozékai Comenius Logo	8

		Internet megismerése. A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel. Életkoruknak megfelelő információhordozókban irányított keresés. Internetes portálok használata. Információk küldése és fogadása tanár, illetve felnőtt segítségével. Saját adat védelme. Számítógépen előállított, rögzített tantárgyakhoz kapcsolódó információ felkutatása, használatának megismerése, használata. Netikett alapjainak megismerése. Szabadon választott újság, könyv kikeresése. Ajánlott könyv megkeresése. Beszélgetés a választott könyvről. Évfolyamkönyvtár könyveinek rendezése adott szempont alapján, katalógus készítése – tanári segítséggel. Tanulmányokhoz kapcsolódó könyvek, folyóiratok kiválasztása.	Interaktív tábla. Számítógép és tartozékai	7
4.	Infokommunikáció, információs társadalom			
5.	Könyvtári informatika			4

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Digitális kompetencia
- Számítógépes alkalmazásokat ismerjen.
 - Képes legyen az elektronikus média használatára.
 - Ismerje az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza.
 - A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztassa.
 - A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze.
 - Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére.

Tantárgy:**Digitális kultúra 6. osztály****Kiemelt célok:**

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Az 6. évfolyamon a cél a tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

A 2. témakör céljai: Az infokommunikációt segítő, még ismeretlen eszközök bemutatása és lehetőségeik kipróbálása.

Az elektronikus média eszközeinek és lehetőségeinek megismertetése.

A tanulók életkorának megfelelő legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismertetése.

Az IKT- eszközök túlzott használata veszélyeinek, káros hatásainak megismertetése, törekvés kialakítása a megelőzésre. Az informatika eszközrendszerének használata tanári segítséggel vagy anélkül.

Tájékozódás és az információszerzés technikáinak megismertetése, a számítógép helyes használatának gyakoroltatása.

Tantárgy feladatai:

A gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét meg tapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismertetése.

Tantárgyak anyagához megfelelő információs forrás kiválasztása segítséggel. Olvasási képesség fejlesztése.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége: szakirány, szakember hiány esetén tanító informatika műveltségterülettel vagy szakkollégiummal Informatika tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	1.1 Bemeneti, kimeneti perifériák. 1.2 Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatása. 1.3 A számítógép működtetése: egér és billentyűzet funkciói. 1.4 Játék- és didaktikai célú szoftverek és web-tankönyvek. 1.5 Programok ablak-gombjai. (Be- és kimeneti periféria, vezérlő billentyű, jelentésmódosító billentyű, alfanumerikus billentyű, írásjel, szöközbillentyű, ablak-gomb.)	Számítógép és tartozékai	8
2.	Alkalmazói ismeretek	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum. Dokumentum elnevezése. Mentés, behívás. Billentyűzet további funkciói. 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információk megjelenítése. Adatok	Számítógép és tartozékai	8

		rendezése. Közhasznú információk. Internet előnyei és veszélyei. <i>Kulcsfogalmak: (Kurzor, mentés, behívás, dokumentumnév, táblázat, SDT, adat.)</i>		
3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Teknőcgrafika alkalmazási területe. Írányok a képernyőn – teknőcgrafika. Alakzatok teknőccel. <i>Kulcsfogalmak: (Teknőcgrafika, toll fel, le; vonalvastagság, vonalszín, ismétlődés, irányító, irányított.)</i>	Számítógép és tartozékai Comenius Logo	8

		Internet megismerése. A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel. Életkoruknak megfelelő információhordozókban irányított keresés. Internetes portálok használata. Információk küldése és fogadása tanár, illetve felnőtt segítségével. Saját adat védelme. Számítógépen előállított, rögzített tantárgyakhoz kapcsolódó információ felkutatása, használatának megismerése, használata. Netikett alapjainak megismerése. Szabadon választott újság, könyv kikeresése. Ajánlott könyv megkeresése. Beszélgetés a választott könyvről. Évfolyamkönyvtár könyveinek rendezése adott szempont alapján, katalógus készítése – tanári segítséggel. Tanulmányokhoz kapcsolódó könyvek, folyóiratok kiválasztása.	Interaktív tábla. Számítógép és tartozékai	8
4.	Infokommunikáció, információs társadalom			
5.	Könyvtári informatika			5

A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:

Digitális kompetencia

- Folyamatok, alternatívák, elágazások ismerete.
- Képes az elektronikus média használatára.
- Ismeri az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza.
- A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja.
- A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze.
- Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére.

A számítógép perifériáinak ismeretével rendelkezzen, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használja. Alapszintű „kommunikálás” a számítógép segítségével.
Szabálykövető magatartást tanúsítson.

Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló, ha szükséges, egyéni segítségadással megvalósuló elkészítése. Információforrás irányított keresése a neten, a közhasznú információforrások megtalálása és felhasználása a mindennapi életben.

A hétköznapi algoritmusok értelmezése, alkalmazásuk.

7–8. évfolyam

A digitális kultúra tantárgy sajátos fejlesztési céljai a finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének, valamint problémamegoldó gondolkodásának további erősítése. A megfigyelő, analizáló, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése a tanulók egyéni képességeinek, haladási szintjének a figyelembe vételével.

A válogatáshoz kapcsolódó feladatokban, az ítéletalkotás, döntés meghozatalában, az önálló indoklás kialakításában a pedagógusnak mind az önálló munkára, mind a segítséggel megvalósuló tevékenységre lehetőséget kell teremtenie.

**Digitális kultúra 7.
osztály**

Tantárgy:

Kiemelt célok:

A 7. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. Az informatika tantárgy sajátos fejlesztési céljai a finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének, valamint problémamegoldó gondolkodásának további erősítése. A megfigyelő, analízis, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése a tanulók egyéni képességeinek, haladási szintjének a figyelembe vételével.

Tantárgy feladatai:

Szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása. Érdeklődés megerősítése a tantárgy iránt. Perifériák, háttértárak megismertetése. Informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának erősítése. Információ befogadása, fogalmak értése, megjegyzése. Ismerkedés a virtuális világgal. Informatikai alapismeretek alkalmazása más tantárgyakban.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító informatika műveltségterülettel vagy szakkollégiummal. Informatika tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	1.1. Operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatása. Be- és kiviteli perifériák. Állományok tárolása: háttértárak. Képernyő részei. Ablak-gombok. 1.2. Elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatika történetének magyar tudósa. 1.3. Mobilkommunikációs eszközök. Virtuális tanulási környezet, „Netikett”. <i>Kulcsfogalmak:</i> (Windows, CD, DVD, pendrive-méret, ablak-gomb, operációs rendszer, mobilkommunikációs eszköz, címsor, menüsor, eszköztár, alkalmazási terület, gördítősáv, csúszka.)	Számítógép és tartozékai	6
2.	Alkalmazói ismeretek	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Rajzolóprogram még ismeretlen eszközei. Rajzos, szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, formázása. Nyomtatás. Szövegszerkesztés, a vágólap használata. 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök. Táblázatok, diagramok, grafikonok, következtetések (<i>Kulcsfogalmak: Diagram, grafikon, karakter, betűméret, elhelyezés, vágólap, cella, sor, oszlop, nyomtatás.</i>)	Számítógép és tartozékai	6

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	3. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Alakzatok technóccel. <i>Kulcsfogalmak: Teknőcgrafika, beállítási lehetőség, szög- és lépésnagyság.)</i>	Számítógép és tartozékai	12
	Infokommunikáció, információs társadalom	Internet megismerése. A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel. Életkoruknak megfelelő információhordozókban irányított keresés. Internetes portálok használata. Információk küldése és fogadása tanár, illetve felnőtt segítségével. Saját adat védelme. Számítógépen előállított, rögzített tantárgyakhoz kapcsolódó információ felkutatása, használatának megismerése, használata. Netikett alapjainak megismerése. Szabadon választott újság, könyv kikeresése. Ajánlott könyv megkeresése. Beszélgetés a választott könyvről. Évfolyamkönyvtár könyveinek rendezése adott szempont alapján, katalógus készítése – tanári segítséggel. Tanulmányokhoz kapcsolódó könyvek, folyóiratok	Interaktív tábla.	

4.		kiválasztása.	Számítógép és	6
5.	Könyvtári informatika		tartozékai.	4

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:

Digitális kompetencia

- Képes legyen az elektronikus média használatára.
- A különböző médiumok, mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása.
- Tudatosság kialakítása a válogatásban.
- Ismeri az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza.
- A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja.
- A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze.
- Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére.

Tantárgy:

Digitális kultúra 8. osztály

Kiemelt célok:

A 8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. Az informatika tantárgy sajátos fejlesztési céljai a finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének, valamint problémamegoldó gondolkodásának további erősítése. A megfigyelő, analízis, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése a tanulók egyéni képességeinek, haladási szintjének a figyelembe vételével.

Tantárgy feladatai:

Szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása. Érdeklődés megerősítése a tantárgy iránt. Perifériák, háttértárak megismertetése. Informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának erősítése. Információ befogadása, fogalmak értelmezése, megjegyzése. Ismerkedés a virtuális világgal. Informatikai alapismeretek alkalmazása más tantárgyakban.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító informatika műveltségterülettel vagy szakkollégiummal. Informatika tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
Digitális eszközök használata	1.1. Operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatása. Be- és kiviteli perifériák. Állományok tárolása: háttértárak. Képernyő részei. Ablak-gombok. 1.2. Elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatika történetének magyar tudása. 1.3. Mobilkommunikációs eszközök. Virtuális tanulási környezet, „Netikett”. <i>Kulcsfogalmak:</i> (Windows, CD, DVD, pendrive-méret, ablak-gomb, operációs rendszer, mobilkommunikációs eszköz, címsor, menüsor, eszköztár, alkalmazási terület, gördítősáv, csúszka.)	Számítógép és tartozékai	6
Alkalmazói ismeretek	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Rajzolóprogram még ismeretlen eszközei. Rajzos, szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, formázása. Nyomtatás. Szövegszerkesztés, a vágólap használata. 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök. Táblázatok, diagramok, grafikonok, következtetések (<i>Kulcsfogalmak:</i> Diagram, grafikon, karakter, betűméret, elhelyezés, vágólap, cella, sor, oszlop, nyomtatás.)	Számítógép és tartozékai	6

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	1.Algoritmizálás (és adatmodellezés) Iskolai élet algoritmusai Érdekes minták ismételtek segítségével. Minták önálló tervezése, rajzolása. Adatok gyűjtése, tervekészítés. Adatok megjelenítése: rajzban, írásban, jelekkel. Folyamatábrák, algoritmusok, feltételtől függő utasítások, ciklusok, eljárások. <i>Kulcsfogalmak: (Teknőcgrafika, beállítási lehetőség, szög- és lépésmagyság, ciklus, feltétel, eljárás.)</i>	Számítógép és tartozékai	13
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	2.1. Információkeresés, információközlési rendszerek. Információhordozók ismert körének bővítése. 2.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Információfogadás és küldés, e-mail. Veszélyek. 2.3. Médiainformatika. Céltudatos információszerzés. 2.4. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása Biztonsági kérdések 2.5. Az e-szolgáltatások szerepe és használata. E-szolgáltatások a mindennapi életben. <i>Kulcsfogalmak: (Informatikai levelezési nyelv, visszaélés, következmény, online, csevegő - program, e-mail, honlap, kezdőoldal, link (hivatkozás))</i>	Számítógép és tartozékai	7

5.	Könyvtári informatika	3.Lakóhelyi könyvtár. Bibliográfia. Kézikönyvek, lexikonok. Elektronikus könyvtár. <i>Kulcsfogalmak: (Tárgymutató, névmutató, kézikönyv, lexikon, ismeretterjesztő könyv.)</i>	Számítógép és tartozékai	5

A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:

Digitális kompetencia

- Képes legyen az elektronikus média használatára.

- A különböző médiumok, mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása.

- Tudatosság kialakítása a válogatásban.

- Ismerje az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza.

- A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja.

- A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze.

- Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére.

Képes legyen céltudatos információszerzésre.

Iskolai feladathoz dokumentum kiválasztása segítségével, majd egyre önállóan.

Tárgy- és névmutató használatára legyen képes.

Beszámoló a szerzett információról – kérdések segítségével.

Hagyományos és elektronikus könyvtárszolgáltatások igénybevétele tanulásához, szórakozáshoz.

A korszerű technológiákon alapuló könyvtári ismerethordozókból, számítógépes, hálózatokból, multimédiás oktatóprogramokból történő információszerzés lehetőségének, módjának ismerete.

Környezetismeret

A Természettudomány és földrajz műveltségterület középpontjában a természet és az azt megismerő ember áll. A természettudományos műveltség kialakításának alapja a természettel való közvetlen, megértő és szeretetteljes kapcsolat. A tanulók a tantárgy elsajátítása során megismerkednek a természeti és technikai környezettel. A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására.

A tanulók a természettudományos ismeretszerzés és -feldolgozás módszereire épülő tevékenységek révén, cselekvő úton szereznek tapasztalatokat, aktívan vesznek részt a fejlesztés folyamatában. A megismerési módszerek (megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérlet) elsajátításán és alkalmazásán keresztül fejlődnek azon alapvető képességeik (megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képesség, mérési technika, kísérletezéshez szükséges képességek), melyek a természettudományos megismeréshez szükségesek, valamint kialakulnak az ezekhez nélkülözhetetlen alapvető szokásaik is.

Kiemelt jelentőségű, hogy a gyermekek saját tapasztalataikon keresztül olyan természettudományos tapasztalatok birtokába jussanak, melyek segítik eligazodásukat az őket körülvevő természeti, társadalmi és gazdasági környezetben, valamint képessé teszi őket arra, hogy környezetükkel harmonikusan együtt éljenek. A tantárgy tanulása során tehát erősíthető a környezet iránti érdeklődés, felelősségvállalás.

Alapvető fontossággal jelenik meg a tantárgy céljai között az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés. A tantárgy céljaiból következik, hogy szükségyszerűen szervesen kötődik a hétköznapi élethez, s így erősen gyakorlatorientált. Nem ismereteket tanít meg a gyermekek számára, hanem a gyermekek saját tevékenységeinek tapasztalatai által készíti elő a fogalomalkotást.

A tevékenységek végzése során szerzett élmények biztosítják a megismerés és felfedezés örömeit, ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy folyamatos legyen a tanulók motivációja arra, hogy a természettudományok és a földrajz tárgykörébe tartozó problémákat minél mélyebben megismerhessék, megérthessék.

Eközben a tanulók a mindenki által elérhető és alkalmazható természettudományos műveltség alapjainak birtokába jutnak.

A kerettanterv figyelembe veszi az enyhe értelmi fogyatékos tanulók megismerési sajátosságait, ezért az olyan megismerési helyzetekre helyezi a hangsúlyt, amelyekben az aktív tevékenység, a közvetlen tapasztalatszerzés, a cselekvések sokasága, a konkrét gyakorlati vonatkozások értelmezése szerepel. A tanulási folyamatban az érzékelésre, az észlelésre, a személyes élményekre, felfedezésekre építve jut el a tanuló a bonyolultabb gondolkodási műveletig, az elemi problémamegoldásig.

A természettudományos műveltség az egyén és a társadalom számára meghatározó jelentőségű. Az egészség tudatos megőrzése, a természeti és a technikai, az épített környezet felelős, fenntartható átalakítása természettudományos kutatások és azok eredményeinek alkalmazása nélkül elképzelhetetlen.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak az ismeretsajátítási folyamat során olyan tudásrendszerek alapjait kell kiépíteniük, amelyek alkalmasak a mindennapi tevékenységben való felhasználásra. A tanulók ismeretsajátításában a természeti környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. A folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a kapcsolatrendszerek feltárására, az élő és élettelen természet szoros kölcsönhatására, az ember és természet összetartozására, egymásrataltságára, az ember természetben betöltött helyének és szerepének felismerésére.

A tanterv olyan jelenségekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, és kihatással vannak a jövő alakulására. Ezek az egészségmegőrzéssel, természeti forrásokkal összefüggő problémák. Ezek feltárása, megértése hangsúlyos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál is.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt cél az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tanulói aktivitás és tevékenység-központúság érdekében szükséges a vizsgáló munkaeszközök, kísérleti eszközök, egyéni igényekhez igazított taneszközök alkalmazása. A tanterv célja a tájhoz, a házához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése, a megismerési módszerek elsajátítása, tapasztalatok szerzése közben, értelmezéssel, pontosítással kísérve történik. A kommunikációs képesség fejlesztésében a szókincsbővítés, a fogalmak értelmezése, a beszédprodukció kerül a középpontba. Az érdeklődés, a nyitottság, a kíváncsiság felkeltésének és tartósságának fokozásával megvalósítható a cselekvési képesség gazdagítása, az önkifejezési formák erősítése, a szociális képességek

fejlesztése, együttműködés a feladatokban, kapcsolatteremtés és együttműködési szokások kialakítása, a társak segítése.

A fejlesztendő készségek, képességek az elemi természettudományos műveltség megszerzését és gyakorlatban való alkalmazását teszik lehetővé. Enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára a tanulási tevékenységek közül kiemelt jelentőségű a megfigyelés, a közvetlen tapasztalatszerzés, vizsgálódás, aktív részvétel a kísérletekben, a kísérleti eszközök használata, továbbá a balesetmentes kísérletezés szabályainak elsajátítása.

enyhe értelmi

3–4. évfolyam

A természettudományos műveltség alapozása a mindennapi gyakorlatban szerzett játékos tapasztalatszerzéssel történik. Saját élményű tevékenységek formájában gyakorolva biztosítható a beilleszkedés, az együttműködés, a kapcsolatteremtés képességének fejlődése, a másság, a sérült társak elfogadása. Fontos cél, hogy a tanuló tudja elfogadni mások segítségét, képességeinek, életkorának megfelelően tudjon segítséget adni.

A környezetismeret tanítása során felkeltjük a tanulók érdeklődését közvetlen környezetük, társaik és önmaguk iránt. Az életkori sajátosságuknak és egyedi képességeikhez igazodó játékokon keresztül lehetséges csak a tantárgy megszerettetése. A játékok szolgálják az aktív figyelem- és emlékezetfejlesztést. A játékos gyakorláson keresztül alakítják ki a legfontosabb képzeteket, alapvető fogalmakat, ezek megjelenítését rajzban, formázással, mintázással. Bővítsék szókincsüket, alkalmazzák helyesen a tanult fogalmakat. A közvetlen környezet felfedezésén, önmaga megismerésén keresztül fokozatosan bővítjük a megismerés körét. A valóság megfigyelését kövesse annak képi megjelenítése, rajzon, fotón, maketten, terepasztalon történő ábrázolása, amely alkalmas a játékos gyakorlásra, majd szóbeli megerősítésre. A téri, időbeli tájékozódás kezdetben csak tanteremben történjen, konkrét tárgyhoz, valóságos történésekhez kötötten. Ezeken a fejlesztési szinteken haladva lesznek képesek elsajátítani a tanulók azokat az alapokat, amelyekre a következő évek tanulási folyamatait, a tanuló gondolkodási képességének, érzelmvilágának a fejlesztését építhetjük. Az elsődleges a kíváncsiság, az érdeklődés, a motiváció felkeltése és fenntartása, a szabálytudat, feladattudat kialakítása.

Kiemelt célok:

Tér, idő orientációs képesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Feladattudat, szabálytudat erősítése. Szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Kooperatív technikák elsajátítása, gyakorlása. Elemi térképolvasás gyakorlása. Megfigyelés, összehasonlítás, vizsgálódás képességének fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Az analizáló, szintetizáló készség fejlesztése. Érdeklődés, motiváltság folyamatos fenntartása. Szociális képesség fejlesztése. A kooperatív technikák alkalmazása. Információszerző eszközök használata. A megismerés módszereinek bővítése. A szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Csoportmunka, kooperatív technikák alkalmazása. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Tapasztalatok szerzése a közvetlen környezetben és az élettelen természetben előforduló anyagokról, kölcsönhatásokról, az ismeretek bővítése. A tapasztalatok feldolgozása szóban, írásban, rajzban. A megfigyelőképesség fejlesztése. Pozitív attitűd kialakítása a természet szépségének megővésére, természetszeretetre. Kommunikációs készség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések felismerése képességének fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. A kauzális gondolkodás és az értékelő érzék fejlesztése. Környezetvédelem, energiatakarékosság.

Tantárgy feladatai:

Játékos gyakorlatokkal, közvetlen tapasztalatszerzéssel a térbeli és időbeli tájékozódás, orientációs képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése, motoros képességek fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Kíváncsiság felkeltése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Építőjátékokkal szerzett tapasztalatok feldolgozása, analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése, képzelet, emlékezet fejlesztése. A percepció, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika fejlesztése.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító természetismeret műveltségi területtel vagy szakkollégiummal..

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
		<i>1.1. Tér, idő, nagyságrendek</i> Tájékozódás az időben, saját élettörténet a születéstől máig. Az idő mérése, alkalmi és szabványegységei, az idő becslése, mértékegységei. Tájékozódás térben. A lakóhely és környéke. Írányok, távolság, hosszúság. Fő világtájak, iránytű. Magyarország domborzati térképe. Alapvető térképjelek (államhatár, felszíni formák, vizek, főváros, települések, útvonalak). Alaprajz, térkép, kicsinyítés, nagyítás.		

1.	Tájékozódás térben, időben	1.2. Rendszer, rendszer és környezete Rész, egész, összetettség, funkció (élőlények, épületek, tárgyak, eszközök részei) természetes és mesterséges (épített) környezetben. Fogalmak Mértékegység, térkép, élőhely, rész, egész.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka. Szemléltető eszközök, ábrák, képek.	8
2.	Megfigyelés, mérés	2.1. Mérés Mérőeszközök, mértékegységek. Becslés, mérés. Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, űrtartalom) Anyagok és testek mérhető tulajdonságai A mérhető anyagi tulajdonságok felismerése, megismerése, mérése. 2.2. Az élettelen környezet megfigyelése A környezet anyagai. A természetben előforduló és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz, talaj). Anyagformák és tulajdonságaik. Az anyagok megmunkálhatósága. A víz szerepe. A víz előfordulása a természetben. Eső, hó, jégeső, folyóvíz, tó. Az ivóvíz. Vízben oldódó és nem oldódó anyagok 2.3. Az élő környezet megfigyelése Termesztett növények. Növénytermesztés, állattenyésztés. Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés, mozgás, szaporodás. Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet). A növény élete az ültetéstől a terméshezatalig. Fogalmak Mérőeszköz, becslés, mérés, életjelenség, a víz különböző halmazállapotai és előfordulása, oldhatóság, növénytermesztés, állattenyésztés, növények, állatok, életjelenségek.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka	6

			Szemléltető eszközök, ábrák,	
3.	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	3.1. Anyag A környezetben előforduló gyakori anyagfélék. Anyag-forma kapcsolata. Halmazállapot. Csapadékformák. 3.2. Energia Energiaforrások. Energia felhasználása. Energia felhasználó berendezések, fűtő, hűtő háztartási eszközök. Energiafajták (nap, szél, víz, elektromos, fény). 3.3. Kölcsönhatások Mágnes, vonzás, taszítás. Mozgások. 3.4. Változás – Fizikai változások. Alakváltozások (aprítás, darabolás, aprózódás). Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, csapadékformák, fagyasztás, szárítás, locsolás a háztartásban). Az évszakok változásai, következményei a természetben, a mindennapi életben. Helyzet- és helyváltoztatás. – Kémiai változások. Az égés, tűz, tűzvédelem, tűzoltás eszközei. A tűzoltók munkája. Fogalmak Halmazállapot, halmazállapot-változás, mágneses kölcsönhatás, évszak, tűz, energiafajta.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játékaik. Szemléltető eszközök, ábrák, képek. növények termései.	4

4.	Életközösségek lakóhelyünk környezetében	4.1. Élő és élettelen környezeti tényezők 4.2. A környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság Egészséges, gondozott környezet. A közvetlen és tágabb környezet (iskola, lakás, közlekedési eszközök, parkok, játszóterek rendjének megóvása. Vizek védelme, víztakarékosság, energiatakarékosság. 4.3. Természetvédelem Növény- és állatgondozás a tanuló közvetlen környezetében. A természet megóvása. 4.4. Környezetszennyezés Levegő-, talaj-, vízszenyezés. Szelektív hulladékgyűjtés. 4.5. Energiatakarékosság Takarékosság az árammal, a vízzel. Fűtés, szellőztetés. 4.6. A Föld szépsége, egyedisége A lakóhely közvetlen környezetében előforduló természeti nevezetesség Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek – információs jelek. 4.7. A lakóhely közvetlen és tágabb környezetében található életközösségek Park, erdő, rét, mező, vizek, vízpartok. Élőhely. Természetvédelem. 4.8. Változatos élővilág A közvetlen környezet növényvilága (fák, bokrok, virágos növények). A zöldségeskert, gyümölcsöskert növényei. A növény részei. A virág része, a termés és részei. Néhány lágyszárú, fás szárú növény. A gombák. Főbb állatcsoportok. A vadon élő állatok és a házi és ház körül élő állatok. Az élőlények csoportjai (növény, állat, ember). Madár, emlős, rovar. Fogalmak Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem, energiatakarékosság, víztakarékosság, környezetszennyezés, növény-, állatgondozás, felelősség, park, élőhely.	Környezetismereti tankönyv, fűzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka. Szemléltető eszközök, ábrák, képek.	9
		5.1. Közvetlen és tágabb települési környezetünk Lakóhely, megyék, főváros. Lakóhelyünk értékei. 5.2. Térképészeti gyakorlatok Földrajzi elhelyezkedés. Felszínformák. Fogalmak Térkép, domborzati	Környezetismereti tankönyv, térkép, fűzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök	

5.	Hazánk, Magyarország	térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros.	és technikai eszközök, IKT-	4
6.	Testünk, egészségünk	6.1. Az emberi test Testrészek és funkciójuk. A mozgás szerepe az egészséges életmódban. Játék, sport. 6.2. A test, az érzékszervek védelme Egészséges életmód. Egészséges táplálkozás. Helyes fogápolás. Egészség és betegség (néhány fertőző gyermekkori betegség) A káros élvezeti szerek. 6.3. Szaporodás, egyedfejlődés Az életkori szakaszok időbelisége a születéstől a halálig. 6.4. Öröklődés A család. Különböző emberi külső és belső tulajdonságok (ilyen vagyok). 6.5. Magatartás Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében. Viselkedések betegség esetén. Viselkedés közösségekben. A sérült embertársak segítése. Önismeret. Veszélyek a gyermekekre. Fogalmak Az emberi test részei, tisztálkodás, tisztálkodási eszköz, gyermekbetegség, védőoltás, fertőzés és járvány, orvos, gyógyszer, helyes táplálkozás, fogápolás, mozgás, sport, testedzés, életműködés, növekedés, változás, önismeret.	Környezetismereti tankönyv, füzet, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játékaik.	5

A továbbhaladás feltételei az harmadik évfolyam végén:

Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.

Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése. Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Magyarország fő jellegzetességeinek ismerete. Irányok, irányító használata. Az idő mérése, mértékegysége.

Elemi szintű térképismeret. A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése. Társainak és saját testének védelme. Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

Tantárgy:

Környezetismeret 4. évfolyam

Kiemelt célok:

Tér, idő orientációs képesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Feladattudat, szabálytudat erősítése. Szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Kooperatív technikák elsajátítása, gyakorlása. Elemi térképolvasás gyakorlása. Megfigyelés, összehasonlítás, vizsgálódás képességének fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Az analizáló, szintetizáló készség fejlesztése. Érdeklődés, motiváltság folyamatos fenntartása. Szociális képesség fejlesztése. A kooperatív technikák alkalmazása. Információszerző eszközök használata. A megismerés módszereinek bővítése. A szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Csoportmunka, kooperatív technikák alkalmazása. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Tapasztalatok szerzése a közvetlen környezetben és az élettelen természetben előforduló anyagokról, kölcsönhatásokról, az ismeretek bővítése. A tapasztalatok feldolgozása szóban, írásban, rajzban. A megfigyelőképesség fejlesztése. Pozitív attitűd kialakítása a természet szépségének megóvására, természetszeretetre. Kommunikációs készség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések felismerése képességének fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. A kauzális gondolkodás és az értékelő érzék fejlesztése. Környezetvédelem, energiatakarékosság.

Tantárgy feladatai:

Játékos gyakorlatokkal, közvetlen tapasztalatszerzéssel a térbeli és időbeli tájékozódás, orientációs képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése, motoros képességek fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Kíváncsiság felkeltése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Építőjátékokkal szerzett tapasztalatok feldolgozása, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése, képzelet, emlékezet fejlesztése. A percepció, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika fejlesztése.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító természetismeret műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
		<i>1.1. Tér, idő, nagyságrendek</i> Tájékozódás az időben, saját élettörténet a születéstől máig. Az idő mérése, alkalmi és szabványegységei, az idő becslése, mértékegységei. Tájékozódás térben. A lakóhely és környéke. Írányok, távolság, hosszúság. Fő világtájak, iránytű. Magyarország domborzati térképe. Alapvető térképjelek (államhatár, felszíni formák, vizek, főváros, települések, útvonalak). Alaprajz, térkép, kicsinyítés, nagyítás.		

1.	Tájékozódás térben, időben	1.2. Rendszer, rendszer és környezete Rész, egész, összetettség, funkció (élőlények, épületek, tárgyak, eszközök részei) természetes és mesterséges (épített) környezetben. Fogalmak Mértékegység, térkép, élőhely, rész, egész.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka. Szemléltető eszközök, ábrák, képek.	8
2.	Megfigyelés, mérés	2.1. Mérés Mérőeszközök, mértékegységek. Becslés, mérés. Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, űrtartalom) Anyagok és testek mérhető tulajdonságai A mérhető anyagi tulajdonságok felismerése, megismerése, mérése. 2.2. Az élettelen környezet megfigyelése A környezet anyagai. A természetben előforduló és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz, talaj). Anyagformák és tulajdonságaik. Az anyagok megmunkálhatósága. A víz szerepe. A víz előfordulása a természetben. Eső, hó, jégeső, folyóvíz, tó. Az ivóvíz. Vízben oldódó és nem oldódó anyagok 2.3. Az élő környezet megfigyelése Termesztett növények. Növénytermesztés, állattenyésztés. Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés, mozgás, szaporodás. Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet). A növény élete az ültetéstől a terméshezatalig. Fogalmak Mérőeszköz, becslés, mérés, életjelenség, a víz különböző halmazállapotai és előfordulása, oldhatóság, növénytermesztés, állattenyésztés, növények, állatok, életjelenségek.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka	6

			Szemléltető eszközök, ábrák,	
3.	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	3.1. Anyag A környezetben előforduló gyakori anyagfélék. Anyag-forma kapcsolata. Halmazállapot. Csapadékformák. 3.2. Energia Energiaforrások. Energia felhasználása. Energia felhasználó berendezések, fűtő, hűtő háztartási eszközök. Energiafajták (nap, szél, víz, elektromos, fény). 3.3. Kölcsönhatások Mágnes, vonzás, taszítás. Mozgások. 3.4. Változás – Fizikai változások. Alakváltozások (aprítás, darabolás, aprózódás). Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, csapadékformák, fagyasztás, szárítás, locsolás a háztartásban). Az évszakok változásai, következményei a természetben, a mindennapi életben. Helyzet- és helyváltoztatás. – Kémiai változások. Az égés, tűz, tűzvédelem, tűzoltás eszközei. A tűzoltók munkája. Fogalmak Halmazállapot, halmazállapot-változás, mágneses kölcsönhatás, évszak, tűz, energiafajta.	Környezetismereti tankönyv, füzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játékaik. Szemléltető eszközök, ábrák, képek. növények termései.	4

4.	Életközösségek lakóhelyünk környezetében	4.1. Élő és élettelen környezeti tényezők 4.2. A környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság Egészséges, gondozott környezet. A közvetlen és tágabb környezet (iskola, lakás, közlekedési eszközök, parkok, játszóterek rendjének megóvása. Vizek védelme, víztakarékosság, energiatakarékosság. 4.3. Természetvédelem Növény- és állatgondozás a tanuló közvetlen környezetében. A természet megóvása. 4.4. Környezetszennyezés Levegő-, talaj-, vízszenyezés. Szelektív hulladékgyűjtés. 4.5. Energiatakarékosság Takarékosság az árammal, a vízzel. Fűtés, szellőztetés. 4.6. A Föld szépsége, egyedisége A lakóhely közvetlen környezetében előforduló természeti nevezetesség Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek – információs jelek. 4.7. A lakóhely közvetlen és tágabb környezetében található életközösségek Park, erdő, rét, mező, vizek, vízpartok. Élőhely. Természetvédelem. 4.8. Változatos élővilág A közvetlen környezet növényvilága (fák, bokrok, virágos növények). A zöldségeskert, gyümölcsöskert növényei. A növény részei. A virág része, a termés és részei. Néhány lágyszárú, fás szárú növény. A gombák. Főbb állatcsoportok. A vadon élő állatok és a házi és ház körül élő állatok. Az élőlények csoportjai (növény, állat, ember). Madár, emlős, rovar. Fogalmak Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem, energiatakarékosság, víztakarékosság, környezetszennyezés, növény-, állatgondozás, felelősség, park, élőhely.	Környezetismereti tankönyv, fűzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játéka. Szemléltető eszközök, ábrák, képek.	9
		5.1. Közvetlen és tágabb települési környezetünk Lakóhely, megyék, főváros. Lakóhelyünk értékei. 5.2. Térképészeti gyakorlatok Földrajzi elhelyezkedés. Felszínformák. Fogalmak Térkép, domborzati	Környezetismereti tankönyv, térkép, fűzet, egyszerű mérőeszközök, rajzeszközök	

5.	Hazánk, Magyarország	térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros.	és technikai eszközök, IKT-	4
6.	Testünk, egészségünk	6.1. Az emberi test Testrészek és funkciójuk. A mozgás szerepe az egészséges életmódban. Játék, sport. 6.2. A test, az érzékszervek védelme Egészséges életmód. Egészséges táplálkozás. Helyes fogápolás. Egészség és betegség (néhány fertőző gyermekkori betegség) A káros élvezeti szerek. 6.3. Szaporodás, egyedfejlődés Az életkori szakaszok időbelisége a születéstől a halálig. 6.4. Öröklődés A család. Különböző emberi külső és belső tulajdonságok (ilyen vagyok). 6.5. Magatartás Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében. Viselkedések betegség esetén. Viselkedés közösségekben. A sérült embertársak segítése. Önismeret. Veszélyek a gyermekekre. Fogalmak Az emberi test részei, tisztálkodás, tisztálkodási eszköz, gyermekbetegség, védőoltás, fertőzés és járvány, orvos, gyógyszer, helyes táplálkozás, fogápolás, mozgás, sport, testedzés, életműködés, növekedés, változás, önismeret.	Környezetismereti tankönyv, füzet, rajzeszközök és technikai eszközök, IKT-eszközök, környezet tárgyai és eszközei, játékaik.	5

A továbbhaladás feltételei az negyedik évfolyam végén:

Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.

Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése. Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Magyarország fő jellegzetességeinek ismerete. Irányok, irányító használata. Az idő mérése, mértékegysége.

Elemi szintű térképismeret. A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése. Társainak és saját testének védelme. Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nemzeti kultúra alapja a magyar nyelv. Nyelvünk és kultúránk, benne irodalmunk a nemzeti identitásunk megteremtői, őrzői és alakítói. Az oktatásban a magyar nyelv és irodalom tantárgynak ezért kulcsszerepe van: ismereteket ad, készségeket, képességeket, gondolkodást fejleszt, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Az érzelmi nevelés egyik fontos eszköze. Az irodalmi alkotások nemcsak esztétikai teljesítmények, hanem közösséget és személyiséget formálnak, tehát jövőt alakító képességük is van. Nyelvünk és irodalmunk nemzeti identitásunk alapját képezik a maguk sajátos eszközeivel. Kultúránk a Kárpát-medencei magyarság kultúrája. A magyar irodalom a Kárpát-medencei magyarság irodalma. Nemcsak a magyar nyelv köti össze a magyar alkotókat és műveiket, hanem közös történelmünk, kulturális hagyományaink is, egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és egységben kezeli.

Az egyéni, a közösségi, a társadalmi kommunikáció alapja a magyar nyelv ismerete és használata. A nyelv kultúrát formál, őriz és közvetít. A nyelv az emberi kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás, az önismeret kibontakozásának közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Kulcsszerepe van a kulturális önazonosság, tudatosság és kifejezőképesség, az erkölcsi, az esztétikai, a történeti és a mérlegelő érzék kialakításában. Az anyanyelvi készségek birtoklása segíti a társadalom közösségeiben való aktív részvételt. A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 1. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése

Tantárgy feladatai:

az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges képességek kialakítása, megerősítése. A nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátíttatása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Egymás véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés. Vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív és passzív szókincsgazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Az írás eszközszintű használata, a helyesírás-készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Évfolyam: 1.
Éves óraszám: 252
Heti óraszám: 7

Az órát tanító előírt végzettsége: Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	1.Beszédhallás, hallás utáni értés: Hangfelismerés, hangutánzás, légző gyakorlatok. Hang, szótag, szó fogalmának kialakítása. Képek, tárgyak megnevezése, szókincsfejlesztés. 2.Beszédfejlettség: figyelem a beszélgetőtársra, részvétel beszélgetésben. Társas nyelvi magatartás gyakorlása. Saját élmények megfogalmazása. 3.Memoriterek szöveghű tolmácsolása: Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása. Nyelvtörők, kiszámolók tanulása. Gyermekdalok, körjátékok. <i>(Kulcsfogalmak: Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.)</i>	tankönyv, könyvek, képkártyák, szívószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda	50

2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	1. Felkészülés az olvasásra: Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása. Szótagolás tapssal kísérve. Környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása. Beszédhangok megkülönböztetése. A téri tájékozódás fejlesztése 2. Az olvasás jelrendszere: Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban. Hang és betű azonosítása. Betűk felismerése szavakban, szövegben 3. Az írott szöveg megértése : Tájékozódás a tankönyvben. A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel. Szó és kép, illetve mondat és kép egyeztetése. <i>(Kulcsfogalmak: azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, szöveg. Írásjel, pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szájpaddás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, néma olvasás, hangos olvasás, cím, tartalom, cselekmény, szereplő, közmondás, szólás, szín)</i>	Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szókérták, IKT eszközök, füzet, ceruza	85
3.	Írás, szövegalkotás	Az írás jelrendszere: Térbeli, síkbeli tájékozódás, irányok gyakorlása. Az írófelületen, vonalközben való tájékozódás. Nagymozgások, kismozgások, kézíráshoz szükséges ceruzafogás. Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, Ráírás, sorkövetés, sorváltás. Betűelemek, írott kis- és nagybetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása. <i>(Kulcsfogalmak: Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kis- és nagybetű)</i>	Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico	65
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	1. Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái: Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és zárás. 2. Szavak jelentése, szókincs: Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, 3. Hang, betű, szótag, szó: A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban. Betűk válogatása, csoportosítása. Szavak hangokra bontása <i>(Kulcsfogalmak: Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérdés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név.)</i>	Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico	26
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Szerzők és művek. Népköltészet. Klasszikus és kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi: Mesehallgatás. Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása. Rövid gyermekversek, versrészletek meghallgatása, elolvasása, megtanulása. Báb- és drámajátékok <i>(Kulcsfogalmak: Mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya.)</i>	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok	26

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

Saját személyi adatait el tudja mondani.

Napszaknak megfelelő köszönést ismerje és alkalmazza.

Törekedjék az érthető, tagolt beszédre helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban. Próbáljon bekapcsolódni a beszélgetésekbe.

Ismeret- és élménykörből tárgyakat nevezzen meg.

Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba. Törekedjen a rendezett, olvasható írásképre.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 2. évfolyam

Kiemelt célok:

az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése

Tantárgy feladatai:

az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. A nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátíttatása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Egy más véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés. Vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív és passzív szókincsgazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

252

Heti óraszám:

7

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	1. Beszédhallás, hallás utáni értés: Szókincsfejlesztés. Rövid hallott szövegek megértése hallás után. 2. Beszédfejlettség: Képről – kérdések segítségével – mondatok alkotása. Eseményekről, élményekről, képekről, képsorokról az érzelmek kifejezésével, az időrend betartásával mondatok alkotása 3. Memoriterek szöveghű tolmácsolása: Mimetizálás, Érzelmek kifejezése. Nyelvtörők, kiszámolók tanulása. Gyermekdalok, körjátékok. (Kulcsfogalmak: Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.)	tankönyv, könyvek, képkártyák, szívószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda	50
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	1. Az olvasás jelrendszere: Hanganalízis. Az olvasás teljes jelrendszerének megtanulása (kis- és nagybetűk). Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása. Szótagok, szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása. Hangos olvasás gyakorlása. Törekvés a szöveghű olvasásra. Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése 2. Az írott szöveg megértése: Tájékozódás a szövegben. Az adatok visszakeresése. Mondatok kiegészítése képek segítségével. Mondatok és rövid szöveg hangos és néma olvasása. Cím, szereplők, események megbeszélése. Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása segítséggel, irányítással. Kulcsfogalmak: Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, szöveg. Írásjel pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szájpaddás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal. Néma olvasás, hangos olvasás, cím, tartalom, cselekmény, szereplő, közmondás, szólás, szín.	Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szóképek, IKT eszközök, füzet, ceruza	85

3.	Írás, szövegalkotás	Az írás jelrendszere: Írott kis- és nagybetűk összekapcsolása. Betűk írása tollbamondással. Írásjelek írása, alkalmazása. Szavak írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Magán- és mássalhangzók hosszúságának megfigyelése, jelölése. Szószerkezetek írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Nagybetűk alkalmazása (nevek, Mondatkezdő nagybetű) <i>(Kulcsfogalmak: Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, ráírás, grafitceruza, postairon, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.)</i>	Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico	65
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	1. Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái: Saját élmények egyszerű megfogalmazása. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez. 2. Szavak jelentése, szókinsz: Szókinszbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével. 3. Hang, betű, szótag, szó: Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése, helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük. 4. Szófajok 5. Modalitás szerinti mondatfajták 6. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek: Magánhangzók időtartamának jelölése előkészítés után másolásnál, tollbamondásnál. Hosszú mássalhangzók jelölése a szavakban másolással. Nagybetűk használata nevek írásakor és mondatkezdésnél. <i>(Kulcsfogalmak: Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vita, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név.)</i>	IKT eszközök, tankönyv, képkártyák, szókérttyák, betűkártyák, bábok, plüssfigurák	26
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Szerzők és művek. Népköltészet. Klasszikus és kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi: Szereplők, helyszín kiemelése, cselekmény megfogalmazása segítségével. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése. Báb- és drámajátékok: A mesék cselekményének eljátszása. <i>(Kulcsfogalmak: Mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya.)</i>	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok	26

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Törekedjék az érthető, tagolt beszédre helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban. Kapcsolódjon be a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással.

Közreműködjön egyszerű üzenetek átadásában.

Kérdések és szemléltetés segítségével számoljon be eseményekről.

Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes ítéljen meg. Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével). A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása.

Törekedjen szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában.

Próbáljon kérdések segítségével beszámolni a hangosan vagy némán olvasott szövegrészek tartalmáról, megnevezni a szereplőket és eseményeket.

A szövegértést bizonyító feladatok megoldása előkészítés után, segítséggel.

Az írás teljes jelrendszerének ismeretével rendelkezzen (egyéni haladási ütemnek megfelelően). Törekedjen a kis- és nagybetűk szabályos alakítására és kapcsolására.

Törekedjék szavak, rövid mondatok másolására előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről. 3-4 betűből álló szavak leírása tollbamondás után, begyakorolt szavak leírása emlékezetből (egyéni haladási ütemnek megfelelően).

Az írott nagybetűk alkalmazása másolásnál önállóan.

Törekedjék a rendezett, olvasható írásképre.

Az anyanyelv birtoklása pozitívan hat a társas kapcsolatok alakulására, a társadalom közösségeiben (pl. család, iskola, munkahely) való aktív részvételre. Meghatározó szerepe van a társadalom egyéb értékeinek közvetítésében is.

Az irodalmi művek elemzésével megalapozzuk az együttműködés, az együttérzés, a segítőkészség, az önkéntes feladatvállalás, a felelősségvállalás, a tisztelet, a kötelességtudat, az önfegyelem készségét. E tevékenység során alakul a tanuló attitűdje önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Fejlődik az önismerete, erősödik az önbizalma. Az ismerettartalmú szövegek olvasásával egészséges és tudatos életmódra, környezettudatosságra ösztönözzük a tanulókat. Fontos a család szerepének hangsúlyozása, az erkölcsi normák közvetítése.

Az irodalmi nevelés fejleszti a mérlegelő érzéket. Megteremti az önkifejezés iránti nyitottságot. Fejleszti a kreativitást, gazdagítja az önismeretet.

A szövegértés-szövegalkotási kompetencia fejlesztése a különböző észlelések, tapasztalatok megfogalmazását teszi lehetővé szóban és írásban. Segíti a saját gondolatok pontosabb kifejezését, mások gondolatainak követését. Erősíti a döntési és szervezőképességet, a vitakészséget és az önérvényesítést. Fejleszti a mérlegelő gondolkodáshoz szükséges kulskompetenciákat. Az infokommunikációs technikák alkalmazása lehetővé teszi az önálló ismeretszerzést.

A szakasz kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. A 3–4. évfolyam feladata a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés. A tanulási, viselkedési szokások kialakítása, magatartási normák közvetítése elősegíti a tanulók személyiségének érését, önismeretük fejlődését.

A kommunikációs kompetenciák alapozása és fejlesztése a szövegértés-szövegalkotás tevékenységrendszerébe ágyazva valósul meg. A nyelvtan tanítása során tudatosodik a nyelvhasználat. A képességfejlesztés áll a középpontban, ezért a megfigyelés, a tapasztalás, a feladathelyzetből kiinduló, készségeket fejlesztő gyakorlati tevékenység a vezető szerep. Az irodalmi ismeretek célja, hogy műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a tanulókat a világról, az emberi természetről, az emberi létről, érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról. Cél a szövegértés fejlesztése, szövegösszefüggések megláttatása. Fontos szerepet kap a helyesírási szokások kialakítása, megerősítése.

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében fokozottan szükség van a játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőségének megteremtésére, amelyek támogatják a nyelvi tudatosság, az árnyalt önkifejezés megvalósulását, felkeltik a másik megértésének igényét, alakítják az erre alkalmassá tevő képességet. A korai tanulási kudarcok kialakulásának megelőzése érdekében a fejlesztés kritikus pontjain hosszabb fejlesztő szakaszok iktathatók be.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 3. évfolyam

Kiemelt célok:

A magyar nyelv tanulása. Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. Szókincs fejlesztés és gazdagítás, **helyes nyelvhasználat erősítése, nyelvi hátrányok csökkentése.**

Tantárgy feladatai:

Az eredményes olvasás,- írástanulás feltételeinek a megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. A helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátítása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. A vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. Önismeret erősítése, véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembevételével. A szövegtartalom visszaadása fokozódó önállósággal.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

216

Heti óraszám:

6

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédhallás, hallás utáni értés Beszédfejlettség Memoriterek szövegű tolmácsolása <i>Belégzés, kilégzés, hang, szó, mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, valóság, mese, vers, mondóka, kiszámoló, nyelvtörő, érzés, érzelem, élmény, hangulat, vélemény, vita, párbeszéd, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak, időrend, sorrend, esemény, cím, jó, rossz, szép, csúnya</i>	Tankönyv, mesekönyv, mondókás-könyv, CD lejátszó, CD-k.	42
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	Az olvasás jelrendszere Az írott szöveg megértése <i>stafétaolvasás, párbeszéd, gondolatjel, bekezdés, helyszín, időpont, találós kérdés, népszokás, hagyomány, szabály</i>	Projector, tankönyv, mesekönyv, mondókás-könyv, feladatlapok	60
3.	Írás, szövegalkotás	Az írás jelrendszere Szövegalkotás írásban <i>Egy-két-és háromjegyű betű, írott kis-és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, rendezett íráskép.</i>	Íróeszközök, füzet, munkafüzet, tankönyv, eseményképek.	47
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartás mintái. Szavak jelentése. Szókincs Hang, betű, szótag, szó, szótő, toldalék, Szófajok, Modalitás szerinti mondatfajták alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek. <i>Hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, kötőjel, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név, magánhangzó, mássalhangzó, kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat, felkiáltó mondat. Óhajtó mondat, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történet, főnév, köznév, tulajdonnév, számnév, határozott, határozatlan.</i>	Tankönyv, munkatankönyv, füzet, CD lejátszó, CD-k, eseményképek, hangszerek, bábok.	47

5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Szerzők és művek Népköltészet Klasszikus magyar szerzők gyermekversei Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései <i>Író, költő, valóság, mese, népmese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés, jó, rossz, szép, csúnya.</i> Ajánlott magyar szerzők és művek: Csukás István: „Hideg szél fúj”; Sün Balázs, Fazekas Anna: Ősz, Télapó, Tél, Szület. Gryllus Vilmos: Füsti fecskék, Kémény tetején, Hallgatag erdő. Móricz Zsigmond: Iciri-piciri, A török és a tehenek. Nemes Nagy Ágnes: Cifra palota, Lila fecske, Madarak, Nyári rajz, van újra, Nemzeti dal (részlet). Szabó Lőrinc: A szél meg a nap, Esik a hó, Nyitnikék(részlet), Falusi hangverseny. Tamkó Sirató Károly: Mondjam még? Varró Dániel: Buszvezetők. Weöres Sándor: Vásár (részlet), Ha vihar jó a magasból, Újesztendő, Száncsengő, Galagonya, Birkaiskola, Szép a fenyő, Nől a dér, álom jár. Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Köd és fény, Télapó és a hóember, Alszik a szél, Október, Hova futsz, te kicsi őz? Az állatok iskolája, Mikulás bácsi csizmája, Rajzpapír. Ajánlott Európai szerzők és művek: Aesopus: Kincs a szőlőben, Az oroszlán és az egér, A róka és a gólya, La Fontaine: A tücsök és a hangya, Rishard Scarry: Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?, Szutyjev: Az alma, Miau, A három kiscica, A sün, akit meg lehetett simogatni	Tankönyv, verseskötetek, szépirodalmi gyűjtemények, CD lejátszó, CD-k, laptop, tablet, bábok, eseményképek.	20
----	--	---	--	----

A továbbhaladás feltételei az harmadik évfolyam végén:

Törekedjen a hangok hosszúságának érzékeltetésére, a megfelelő beszédtempóra, hangerőre, beszédtechnikára, hangsúlyra.

Ismerjen négy-öt mondókát, verset.

A megtanulandó memoritereket képességi szintnek megfelelően tolmácsolja.

Egyéni fejlettségi szintnek megfelelően vegyen részt a dramatikus, szerep-és szituációs játékokban.

Igyekezzen alkalmazni a megismert nyelvi formákat a társas érintkezésben.

Törekedjen kérdésekre adekvát választ adni a szituációknak megfelelően.

Próbáljon önálló véleményt az életkornak megfelelő erkölcsi ítéletet alkotni.

Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról számoljon be segítséggel, egyéni fejlettségi szintnek megfelelően.

Törekedjen szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldására, a szereplők, időpont, helyszín megnevezésére.

Szöveget elemezze segítséggel. Összefüggéseket vegyen észre a szövegben egyéni fejlettségi szintnek

megfelelően. Tudjon mondatokat és rövid szövegeket másolni írott és nyomtatott mintáról.

Törekedjen a begyakorolt alapszókészlet szavainak leírásában tollbamondással, emlékeztetből írással.

Igyekezzen az írott nagybetűket alkalmazni.

Írásos feladatokat fokozódó önállósággal oldjon meg.

A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismereteket segítséggel alkalmazza. Tiszta, rendezett, könnyen olvasható írásképre törekedjen.

Képes legyen szavak, mondatok, rövidebb szövegek ütemes szótagoló, szóképes formában való olvasásra, törekedjen a folyamatos olvasásra és a megfelelő hangsúlyozásra.

Ellenőrzés után segítséggel javítson.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 4. évfolyam

Évfolyam: 4.

Éves óraszám: 252

Heti óraszám: 7

Az órát tanító előírt végzettsége: Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédhallás, hallás utáni értés. Beszédfejltség. Memoriterek szövegű tolmácsolása. <i>Belégzés, kilégzés, hang, szó, mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, valóság, mese, vers, mondóka, kiszámoló, nyelvtörő, érzés, érzelem, élmény, hangulat, vélemény, vita, párbeszéd, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak, időrend, sorrend, esemény, cím, jó, rossz, szép, csúnya</i>	Tankönyv, mesekönyv, mondókás könyv, CD lejátszó, CD-k.	48
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	Az írás jelrendszere Szövegalkotás írásban Egy-két- és háromjegyű betű, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, értesítés, meghívó, hirdetés, sms, e-mail, rendezett íráskép.	IKT eszközök, tankönyv, mesekönyv, mondókás könyv, feladatlapok	80
3.	Írás, szöveg alkotás	Az írás jelrendszere Szövegalkotás írásban Egy-két- és háromjegyű betű, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, értesítés, meghívó, hirdetés, sms, e-mail, rendezett íráskép.	Íróeszközök, füzet, munkafüzet, tankönyv, eseményképek.	47
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartás mintái. Szavak jelentése. Szókincs, Hang, betű, szótag, szó, szótő, toldalék. Szófajok, Modalitás szerinti mondatfajták alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek. <i>Hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, kötőjel, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név, magánhangzó, mássalhangzó. Kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat, felkiáltó mondat, óhajtó mondat, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történet, főnév, köznév, tulajdonnév, számnév, határozott, határozatlan</i>	Tankönyv, munkatankönyv, füzet, CD lejátszó, CD-k, eseményképek, hangszerek, bábok.	51

5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Szerzők és művek Népköltészet Klasszikus magyar szerzők gyermekversei Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései <i>Író, költő, valóság, mese, népmese, vers, verssor, versszak, rím, refrén, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés, jó, rossz, szép, csúnya.</i> Ajánlott magyar szerzők és művek: Arany János: Őszbe csavarodott. Bartos Erika: Maci a holdon, Budapest. Gárdonyi Géza: Gólyák, Cifra mese, Macskánk. Gryllus Vilmos: Füsti fecskék. Kémény tetején. Hallgatók erdő. József Attila: Betlehemi királyok. Altató. Csoszogi, az öreg suszter. Kányádi Sándor: Hófolto még a határ. Kelj föl, nap. Lázár Ervin: Öregapó madarai. Móra Ferenc: Tükrös Kata. A pillangók királya. Vasgyúró Gyurka. Sose volt király bánata. A kis bicebóca. A didergő király. Móricz Zsigmond: Kevélykerek. Kuckókirály. A köszöntő. A nehéz kétgarasos. Nemes Nagy Ágnes: Cifra palota. Lila fecske. Madarak. Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra. Nemzeti dal (részlet). Szabó Lőrinc: A szél meg a nap. Ajánlott Európai szerzők és művek: Andersen: A két gyertya. A rendíthetetlen ólomkatona. A három versenyugró. Aesopus: Kincs a szőlőben. Az oroszlán és az egér. A róka és a gólya. Grimm: A csillagruha. La Fontaine: A tücsök és a hangya, Richard Scarry: Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?, Szutyjev: Az alma, Miau, A három kiscica, A sün, akit meg lehetett simogatni	Tankönyv, verseskötetek, szépirodalmi gyűjtemények, CD lejátszó, CD-k, laptop, tablet, bábok, eseményképek.	26
----	--	---	--	----

A továbbhaladás feltételei az negyedik évfolyam végén:

Törekedjen a hangok hosszúságának érzékeltetése, megfelelő beszédtempóra, hengerőre, beszédtechnikára, hangsúlyra. Tudjon négy-öt mondókát, verset.

A megtanulandó memoritereket képességi szintnek megfelelő tolmácsolja.

Egyéni fejlettségi szintnek megfelelően vegyen részt a dramatikus, szerep-és szituációs játékokban.

Igyekezzen a megismert nyelvi formákat alkalmazni a társas érintkezésben.

Képes legyen kérdésekre adekvát választ adni a szituációknak megfelelően.

Próbáljon önálló vélemény, az életkornak megfelelő erkölcsi ítéletalkotásra.

Törekedjen a környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazására. Alkosson összefüggő szóbeli szöveget kevés segítséggel.

Egyéni sajátosságok figyelembevételével szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasásra, megfelelő hangsúlyozásra legyen képes.

Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról számoljon be segítséggel.

Jártas legyen szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldására, a szereplők, időpont, helyszín megnevezésére. Tudjon eseményeket sorba rendezni segítséggel.

Szöveget elemezzen, összefüggések észrevegyn fokozódó önállósággal.

Jártas legyen mondatok és rövid szövegek másolásában írott és nyomtatott mintáról. Képes legyen a begyakorolt alapszókészlet szavait leírni tollbamondással, emlékezetből. Tudjon előkészítés után 4-5 mondatból álló szöveget leírni tollbamondás után.

Jártas legyen az írott nagybetűk alkalmazásában.

Írásos feladatokat fokozódó önállósággal oldjon meg.

Törekedjen a tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazására.

Minél önállóbb legyen az ellenőrzésben, hibajavításban.

Törekedjen a tiszta, rendezett, könnyen olvasható írásképre.

5–6. évfolyam

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vételével történik, a nyelv funkcióinak megfelelően.

A nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével a tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók az egyéni képességekhez igazodóan, megfelelő szinten tudják alkalmazni a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez.

Tantárgy:

Magyar Nyelv és Irodalom 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. A szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövőendő tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével. Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat legalapvetőbb elveinek, normáinak elsajátíttatása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása, erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. A tantárgy feladatai közé tartozik a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztése. Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédtechnika: a helyes beszéd-légzés, megfelelő beszédhang, hanglejtés, pontos artikuláció, ritmus, tempó, időtartam, hangsúly, hangerő, szünet, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. (Artikuláció, beszédértés, beszéd-légzés) Metakommunikáció: metakommunikációs eszközök megismerése, testbeszéd megértése (beszélő szándéka, kommunikáció) Beszéd (meg) értés: szándékának megértése (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Beszéd-készség: A reprodukív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. főfogalom alá rendezés, fogalomalkotások. (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Kommunikációs helyzet (kommunikáció vita, kérdés, kérdés)	stopperóra, IKT eszközök, ritmushangszerek, tankönyv, füzet	9
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Szövegelemzés, szövegértő (néma) olvasás: Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással, a szövegből – adott szempontok alapján – adatok kiemelése. (Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás) Kreatív szövegalkotás (szöveg alkotás, vázlat) Tanulást segítő eljárások (Önművelés) Szövegfeldolgozás: Különböző szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek hangos olvasása (Tartalom, lényegkiemelés) Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. Adatkeresés, adatgyűjtés.(média, ismeret, ismeretgyűjtés, ismeretszerzés).	szépirodalmi, ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT eszközök, tankönyv, füzet	7

3.	Írás, szövegalkotás	Reproduktív írás: Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>diktálás</i>) Félig produktív írás: Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>emlékezetből írás</i>) A szöveg nyelvi jellegzetességei (<i>nyelvtani szabály</i>) Szövegalkotás, szöveg-átalakítás: Néhány mondatos szöveg önálló alkotása. (<i>Önálló írás, fogalmazás</i>) Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (<i>fogalmazás, leírás</i>). Cím szerepe. Címalkotás. Hír: hír, hirdetés gyűjtése, megfigyelése, készítése (<i>hirdetés</i>)(<i>hír</i>) Leírás irodalmi és ismeretterjesztő szövegekben Jellemzés tipikus jegyei (<i>jellemzés</i>) Jellemzés szerkezete. (<i>jellemzés</i>) Meghívó, e-mail, sms, chat, blog: Meghívó gyűjtése, megfigyelése, készítése	Meghívók, postai úrlapok, könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT eszközök, tankönyv, füzet	7
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	BETŰK. Magánhangzók, mássalhangzók, betűrend, elválasztás (<i>Beszédhang, magánhangzó, mássalhangzó</i>) SZÓELEMEEK, SZAVAK: szóelem, szótő, toldalék, elválasztás, rokon értelmű, ellentétes jelentésű szavak (<i>szótő, toldalék, hangalak és jelentés, rokon értelmű szavak, többjelentésű, azonos alakú szavak, szókincs</i>) MONDATOK: Mondatfajták. Mondatalkotás. Mondat tagolása, tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. (<i>helyesírási szabály</i>) SZÖVEG. Szövegalkotás megadott szempontok alapján. útmutatás alapján kiegészítés, módosítás. Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása.	lexikonok, IKT eszközök, tankönyv, füzet	60

5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	MŰFAJOK: irodalmi művek elemzése, értelmezése, cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Szövegrészek tagozódásának (bevezetés, tárgyalás, befejezés) megfigyelése. Cselekmény tér- és időbeli viszonyainak meghatározása. Szereplők tulajdonságainak gyűjtése. MESE, MŰMESEK, MÁS NÉPEK MESÉI: <i>Feldolgozásra ajánlott művek:</i> <i>Válogatás magyar népmesegyűjteményből.</i> <i>Grimm: Békakirály, Holle anyó</i> <i>H. C. Andersen: A császár új ruhája.</i> <i>Aiszoposz: A farkas és a bárány.</i> <i>La Fontaine: A farkas és a bárány</i> A kiskondás c. A csodakantár című magyar népmese. Tündérmese c. francia népmese. A tülökvár c. olvasmány. A kölcsönkért ruha című magyar népmese. A megféleztet ajándék. A kóró és a kis madár, Andersen: A császár új ruhája, A rút kiskacsa I. rész, Grimm :A paraszt és az ördög, Állatmesék: A nagy ravagyó kisegér, A róka és a szőlő, A holló meg a róka, La Fontaine: A farkas és a bárány, A holló meg a róka, Aiszoposz: Az egerek és a macskák(<i>mese, népmese</i>) NÉPDALOK: A rátóti..., Túl a Tiszán..., Két szál... Madárka, madárka..(<i>munkadal, katonadal</i>) MÍTOSZOK, LEGENDA: <i>Feldolgozásra ajánlott mű:</i> <i>Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet).</i> Daidalosz..., Prométheusz..., Szt. István király legendája, Szent Gellért ..(<i>mítosz, legenda</i>) MONDA: <i>Feldolgozásra ajánlott művek:</i> <i>Lengyel Dénes: A lacikonyha.</i> <i>Dózsa György párviadala.</i> <i>A nagyidai cigányok.</i> <i>Székelytámad, Székelybánja.</i> <i>Spártai felelet.</i> <i>A dobozi-dűlő.</i> <i>A Szent Anna tó. Vérszerződés. A fehér ló mondája. A veszprémi Gizella-kápolna, A balatoni kecskeköröm, Szent László pénze, Budán csak egyszer volt kutyavásár, A rodostói kakukk c. magyar mondák, Trója pusztulása (görög monda), Romulusz és Rémusz (római monda) (monda)</i> BIBLIAI TÖRTÉNETEK Feldolgozásra ajánlott történetek: <i>Az édenkerti történet</i> <i>Noé és a bárka</i> <i>Őt kenyér és két hal, A bábéli torony, Ézsau és Jákob, Az utolsó vacsora, Jézus Pilátus előtt (monda, eredetmonda)</i> ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY: Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (<i>elbeszélő költemény,</i>) ELBESZÉLÉS: Móra Ferenc: A kis bice-bóca A kincskereső kisködmön – részlet.(<i>elbeszélés</i>) REGÉNY: Fekete István: Tüskevár, Vuk (részlet)(<i>regény</i>) DRÁMA. Lehetőség szerint színházlátogatás(dráma)	IKT eszközök, tankönyv, füzet	60
----	--	---	-------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A tanuló társalgásban részt tud venni.

Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.

Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja.

segítséggel legyen képes a könyvtári információszerzésre.

Ismerje a könyvtárhasználat szabályait, és segítséggel

Lehetőleg legyen képes lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására. Néhány mondatos szöveg önálló alkotása.

Írásművei lehetőleg olvashatóak, áttekinthetőek legyenek.

Tudja az írást kommunikációs célokra használni.

Tanult helyesírási szabályokat igyekszik alkalmazni.

Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot,

Lehetőleg képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.

A kijelölt memoriterek szövegűen elmondja.

Tanult irodalmi művek tartalmát lehetőleg ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 6. évfolyam

Kiemelt célok: Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. A szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövőben tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével. Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat legalapvetőbb elveinek, normáinak elsajátíttatása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása, erősítése.

Tantárgy feladatai: Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése.

Az irodalmi műveltség megalapozásához irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. A tantárgy feladatai közé tartozik a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztése. Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédtechnika: a helyes beszédlevegzés, megfelelő beszédhang, hanglejtés, pontos artikuláció, ritmus, tempó, időtartam, hangsúly, hangerő, szünet, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. (Artikuláció, beszédértés, beszédlevegzés) Metakommunikáció: metakommunikációs eszközök megismerése, testbeszéd megértése (beszélő szándéka, kommunikáció) Beszéd értés: beszélő szándékának megértése (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Beszéd-készség: A reprodukív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. Főfogalom alá rendezés, fogalomalkotások. (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Kommunikációs helyzet: Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. (kommunikáció, vita, kérés, kérdés)	stopperóra, CD, CD-lejátszó, ritmushangszerek, IKT eszközök, tankönyv, füzet	9
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Szövegelemzés, szövegértő (néma) olvasás: Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással, a szövegből – adott szempontok alapján – adatok kiemelése. (Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás) Kreatív szövegalkotás (szöveg alkotás, vázlat) Tanulást segítő eljárások (Önművelés) Szövegfeldolgozás: Különböző szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek hangos olvasása (Tartalom, lényegkiemelés) Könyvtárhasználat, információszerezés különböző eszközei. Adatkeresés, adatgyűjtés (média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés)	szépirodalmi, ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT-eszközök, tankönyv, füzet	8

3.	Írás, szövegalkotás	Reproduktív írás. A tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>diktálás</i>) Félig produktív írás. Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>emlékezetből írás</i>) A szöveg nyelvi jellegzetességei (<i>nyelvtani szabály</i>) Szövegalkotás, szöveg-átalakítás: Néhány mondatos szöveg önálló alkotása. Szöveg átalakítása: bővítéssel, szűkítéssel (<i>Önálló írás, fogalmazás</i>) Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (<i>fogalmazás, leírás</i>). Elbeszélés jellegű szöveg tagolódása: bevezetés, tárgyalás, befejezés. Elbeszélő jellegű szöveg jellemző jegyeinek felismerése, gyűjtése. Elbeszélő jellegű szöveg alkotása írásban. (<i>Elbeszélés</i>) Cím szerepe. Címalkotás. Hír: hír, hirdetés gyűjtése, megfigyelése, készítése (<i>hirdetés</i>)(<i>hír</i>) Leírás irodalmi és ismeretterjesztő szövegekben. Leírás készítése, átalakítása Jellemzés tipikus jegyei (<i>jellemzés</i>) Jellemzés szerkezete. (<i>jellemzés</i>) Meghívó, e-mail, sms, chat, blog: Meghívó gyűjtése, megfigyelése, készítése	Meghívók, postai űrlapok, könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT-eszközök, tankönyv, füzet	8
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	SZÓELEMÉK, SZAVAK: Szófajok: Szavak csoportosítása szófajuk, jelentéstartalmuk alapján. Gyűjtés, csoportosítás. Szavak átalakítása: képzéssel, jelezéssel, ragozással. (<i>szóelem, szófaj, helyesírási szabály</i>)	IKT- eszközök, tankönyv, füzet	60
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	MŰNEMEK: LÍRA, EPIKA, MŰFAJOK: LÍRA DAL: irodalmi művek elemzése, értelmezése, cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... Fa leszek, ha; Befordultam a konyhára; Megy a juhász számaron; Füstbe ment terv, Anyám tyúkjá <i>Csoóri Sándor: Moziba megy a hold; Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Szabó Lőrinc: Hajnali rigók</i> <i>Kosztolányi Dezső: Este, este; Gazdag Erzsébet: Hófarsang (Líra, epika, dal, népdal)</i> MESÉK, NÉPBALLADA: irodalmi művek elemzése, értelmezése, cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Szövegrészek tagozódásának (bevezetés, tárgyalás, befejezés) megfigyelése. Cselekmény tér- és időbeli viszonyainak meghatározása. Szereplők tulajdonságainak gyűjtése. A cinege szilvesztere, Lázár E.: A nagy raványzó feketerigó, Megrakják a tüzet, Elindultam.. Feldolgozásra ajánlott művek: Kádár Kata, Kőmíves (<i>mese, ballada, népballada</i>.) ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY: Petőfi Sándor: János vitéz (<i>elbeszélő költemény, memoriter</i>) ELBESZÉLÉS: Tömörkény I.: Csata a katonával, Tamási Á.: A legényfa kivirágzik (<i>próza</i>) REGÉNY: Gárdonyi Géza: Egri csillagok (<i>próza</i>,	IKT- eszközök, tankönyv, füzet, CD, CD-lejátszó	60

		<i>regény)</i> DRÁMA: Lehetőség szerint színházlátogatás <i>(dráma)</i>		
--	--	---	--	--

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

A tanuló társalgásban részt tud venni.

Képes legyen a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.

Képes legyen meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Ismerje meg a könyvtárhasználat szabályait, és segítséggel Lehetőleg legyen lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására Írásművei lehetőleg olvashatóak, áttekinthetőek legyenek.

Tudja az írást kommunikációs célokra használni.

Néhány mondatos szöveg önálló alkotása.

Szavakat átalakítson, csoportosít, szóösszetételeket alkot, A tanult szófajokat felismerje, gyűjti, csoportosítja. Tanult helyesírási szabályokat igyekszik alkalmazni.

A kijelölt memoriterek szövegűen elmondja.

Tanult irodalmi művek tartalmát lehetőleg ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja. Lehetőleg ismerje a líra, epika, fogalmát.

7–8. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja a jövőbeni tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése, a kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességeknek, készségeknek a továbbfejlesztése, valamint a beszédkultúra, az önkifejezést segítő kommunikáció fejlesztése.

A hatékony, önálló tanulás technikái az egyéni képességekhez és tanulási stílushoz igazodva alakulhatnak ki, felkészítve a tanulót az élethosszig tartó tanulásra.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tanulás tanítása úgy és azért jelenik meg, hogy az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el tudjuk érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését, az egész életen át tartó tanulás elemeinek megismertetését, gyakoroltatását.

A segítségkérés, segítségnyújtás különböző formáinak megismertetése irodalmi, ismeretterjesztő művekből gyűjtött példákkal történik, a társadalmi beilleszkedés segítésének érdekében.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 7. évfolyam

Kiemelt célok: Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ismeretek elsajátítása.

A tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

A sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségek kialakítása.

Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése. A társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Tantárgy feladatai: Szókincsfejlesztés és –gazdagítás, helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése.

Az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességek, készségeknek a továbbfejlesztése.

Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése, megerősítése.

Az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztése. A tanulók képessé válnak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. Az önismeret erősítése.

A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása.

Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése. A rendezett íráskép kialakítása.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

Gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány,

szakember hiány esetén magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédtechnika: a helyes beszéd-lélgzés, megfelelő beszédhang, hanglejtés, pontos artikuláció, ritmus, tempó, időtartam, hangsúly, hangerő, szünet, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. (Artikuláció, beszédértés, beszéd-lélgzés) Metakommunikáció: metakommunikációs eszközök megismerése, testbeszéd megértése (beszélő szándéka, kommunikáció) Beszéd értés: beszélő szándékának megértése (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Beszéd-készség: A reproduktív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. Főfogalom alá rendezés, fogalomalkotások. (összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis) Kommunikációs helyzet: Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérdés megfogalmazása. (kommunikáció, vita, kérdés, kérdés)	stopperóra, CD, CD-lejátszó, ritmushangszerek, IKT eszközök, tankönyv, füzet	9
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Szövegelemzés, szövegértő (néma) olvasás: Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással, a szövegből – adott szempontok alapján – adatok kiemelése. (Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás) Kreatív szövegalkotás (szöveg alkotás, vázlat) Tanulást segítő eljárások (Önművelés) Szövegfeldolgozás: Különböző szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek	szépirodalmi, ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT-eszközök, tankönyv, füzet	8

	hangos olvasása (<i>Tartalom, lényegkiemelés</i>) Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. Adatkeresés, adatgyűjtés (<i>média, ismeret,</i> <i>ismeretnyújtás, ismeretszerzés</i>)	
--	---	--

3.	Írás, szövegalkotás	Reproduktív írás. A tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>diktálás</i>) Félig produktív írás. Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. (<i>emlékezetből írás</i>) A szöveg nyelvi jellegzetességei (<i>nyelvtani szabály</i>) Szövegalkotás, szöveg-átalakítás: Néhány mondatos szöveg önálló alkotása. Szöveg átalakítása: bővítéssel, szűkítéssel (<i>Önálló írás, fogalmazás</i>) Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (<i>fogalmazás, leírás</i>). Elbeszélés jellegű szöveg tagolódása: bevezetés, tárgyalás, befejezés. Elbeszélő jellegű szöveg jellemző jegyeinek felismerése, gyűjtése. Elbeszélő jellegű szöveg alkotása írásban. (<i>Elbeszélés</i>) Cím szerepe. Címalkotás. Hír: hír, hirdetés gyűjtése, megfigyelése, készítése (<i>hirdetés</i>)(<i>hír</i>) Leírás irodalmi és ismeretterjesztő szövegekben. Leírás készítése, átalakítása Jellemzés tipikus jegyei (<i>jellemzés</i>) Jellemzés szerkezete. (<i>jellemzés</i>) Meghívó, e-mail, sms, chat, blog: Meghívó gyűjtése, megfigyelése, készítése	Meghívók, postai űrlapok, könyvek, folyóiratok, újságok, CD, CD-lejátszó, IKT-eszközök, tankönyv, füzet	8
4.	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	SZÓELEMÉK, SZAVAK: Szófajok: Szavak csoportosítása szófajok, jelentéstartalmuk alapján. Gyűjtés, csoportosítás. Szavak átalakítása: képzéssel, jelezéssel, ragozással. (<i>szóelem, szófaj, helyesírási szabály</i>)	IKT- eszközök, tankönyv, füzet	60
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	MŰNEMEK: LÍRA, EPIKA, MŰFAJOK: LÍRA DAL: irodalmi művek elemzése, értelmezése, cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... Fa leszek, ha; Befordultam a konyhára; Megy a juhász számon; Füstbe ment terv, Anyám tyúkjá Csoóri Sándor: <i>Moziba megy a hold; Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Szabó Lőrinc: Hajnali rigók</i> Kosztolányi Dezső: <i>Este, este; Gazdag Erzsébet: Hófarsang (Líra, epika, dal, népdal)</i> MESÉK, NÉPBALLADA: irodalmi művek elemzése, értelmezése, cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Szövegrészek tagozódásának (bevezetés, tárgyalás, befejezés) megfigyelése. Cselekmény tér- és időbeli viszonyainak meghatározása. Szereplők tulajdonságainak gyűjtése. A cinege szilvesztere, Lázár E.: A nagyraagyó feketerigó, Megrakják a tüzet, Elindultam.. Feldolgozásra ajánlott művek: Kádár Kata, Kőmíves (<i>mese, ballada, népballada,</i>) ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY: Petőfi Sándor: János vitéz (<i>elbeszélő költemény, memoriter</i>) ELBESZÉLÉS: Tömörkény I.: Csata a katonával, Tamási Á.: A legényfa kivirágzik (<i>próza</i>) REGÉNY: Gárdonyi Géza: Egri csillagok (<i>próza,</i>	IKT- eszközök, tankönyv, füzet, CD, CD-lejátszó	60

		regény)	
		DRÁMA: Lehetőség szerint színházlátogatás	
		(dráma)	

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A tanuló tudja az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni. Képes

legyen az olvasottak időrendi, történeti átlátásra, összefogásra.

Igyekezzen szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni.

Próbálja meg a verset, prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a helyes ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmondani, bemutatni, felolvasni.

Tudja a különböző műfajú szövegeket élményt nyújtóan olvasni.

Legyen képes a hangulati szempontú szövegemlékezésre.

Képességeihez mértén alakuljon ki fogalmazásban, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa. Tudja az írást céljainak elérése érdekében használni.

Képes legyen a tanult nyelvtani szabályokat alkalmazni önálló írása során.

Igyekezzen rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni.

Próbálkozzon a tanulás érdekében önállóan is lényegyet kiemelni, segítséggel vázlatot készíteni. Rendelkezzon a tanult írók, költők életéről ismeretekkel.

Képes legyen számot adni olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is öt-hat mondatban. Legyen képes irányítottan beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról.

Kérdések alapján ismerje fel az olvasottakban az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit.

Tudja szöveghűen elmondani a tanult verseket, versrészleteket.

Tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ismeretek elsajátítása.
A tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.
A sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségek kialakítása.
Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése.
A társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Tantárgy feladatai:

Szókincsfejlesztés és –gazdagítás, helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése.
Az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességek, készségeknek a továbbfejlesztése.
Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése, megerősítése.
Az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztése.
A tanulók képessé válnak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre.
Az önismeret erősítése.
A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása.
Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése.
A rendezett íráskép kialakítása.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, magyar szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Vers- és prózamondás. Tartalmi szempontú szövegelemzés. Mondatfonetikai eszközök. (Szövegelemzés, beleélő képesség, dramatizálás, helyzetgyakorlat, improvizáció.)	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, IKT-eszköz	9
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Hangos és néma olvasás, szövegelemzés. Hangulati szempontú szövegelemzés. Különböző jellegű, műfajú szövegek, pl. levél, napló, útirajz, ismeretterjesztő szöveg, klasszikus ifjúsági művek. (Szövegelemzés, közlés, szövegalkotás, illusztráció, lényegkiemelés, vázlat, jegyzet.)	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT-eszköz	7
3.	Írás, szövegalkotás	Helyesírás: magánhangzók illeszkedése, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, összetett szavak, elválasztás, rövidítések kétféle írása, írásjelek használata stb. A mindennapi élet magán- és társas műfajai: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél. (Önellenőrzés, nyelvtani szabály, stílus, egyéni írásmód, önkifejezés.)	tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, szókártyák, IKT-eszköz	7

4.	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	SZAVAK, Szófajok, Szóalkotás: képzéssel, jelezéssel, ragozással, azonos toldalék, más-más szótó, egy szótó, más-más toldalék. A szókincs rétegződésének fogalma, csoportosítása: irodalmi, köznyelvi, népi (tájszók, nyelvjárások), csoportnyelvek (szaknyelv, diáknyelv). Szó szerkezet alkotása. Mondatalkotás, a beszélő szándéka, logikai minőség alapján: átalakítás a szerkezet alapján, a beszélő kommunikációs szándékának megfelelően. Levél jellemző jegyei. A levél formai, helyesírási követelményei. (Szófaj, átalakítás, csoportosítás, tagolás, szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom, téma, témaválasztás, önéletrajz, kérvény, beszámoló, interjú.)	tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, szókártyák, IKT- eszköz, szabálykártyák, lexikon, folyóiratok, napilapok	60
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	A RENESZÁNSZ IRODALMA Janus Pannonius: Pannónia dicsérete (epigramma) Balassi Bálint Ajánlott mű: Egy katonaének A BAROKK IRODALOM Bujdosóénekek Mikes Kelemen: 112. levél A FELVILÁGOSODÁS IRODALMA Csokonai Vitéz Mihály: A reményhez (elégia) A XIX.SZÁZAD IRODALMA Kölcsy Ferenc: Himnusz; Huszt (epigramma) Vörösmarty Mihály: Szózat Jókai Mór: Ajánlott művek: Jókai Mór: A köszívű ember fiai (részlet) A XX. SZÁZAD IRODALMA KORTÁRS IRODALOM Ady Endre: Föl – földobott kő, Sem utódja, sem boldog őse... József Attila: A Dunánál; Rejtelmek Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem, Radnóti Miklós: Nem tudhatom Babits Mihály: Cigány a síralomházban, Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom, Házi dolgozat, Már néha gondolok a szerelemre. Örkény István Ajánlott művek: Az autóvezető Szabó Lőrinc: Lóci óriás lesz; Ima a gyermekekért Juhász Gyula: Tiszai csönd, Milyen volt Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú Illyés Gyula: Három öreg, Puszták népe. Gion Nándor Ajánlott mű: A kárókatona még nem jöttek vissza. Weöres Sándor: Kocsi és vonat, Toccata, Egy választott mű Szabó Magda írásaiból. Kortárs irodalom: 2-3 vers (Életrajzi adat, magyar irodalom, világirodalom, vers, próza, színjáték, színmű.)	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT- eszköz	60

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A tanuló tudja az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni.

Képes legyen az olvasottak időrendi, történeti átlátásra, összefogásra.

Igyekezzen szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni.

Próbálja meg a verset, prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a helyes ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmondani, bemutatni, felolvasni.

Tudja a különböző műfajú szövegeket élményt nyújtóan olvasni.

Legyen képes a hangulati szempontú szövegemlékezésre.

Képességeihez mértén alakuljon ki fogalmazásban, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa.

Tudja az írást céljainak elérése érdekében használni.

Képes legyen a tanult nyelvtani szabályokat alkalmazni önálló írása során.

Igyekezzen rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni.

Próbálkozzon a tanulás érdekében önállóan is lényegét kiemelni, segítséggel vázlatot készíteni. Rendelkezzen a tanult írók, költők életéről ismeretekkel.

Képes legyen számot adni olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is öt-hat mondatban.

Legyen képes irányítottan beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról.

Kérdések alapján ismerje fel az olvasottakban az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit.

Matematika

Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez, mert ezek jelentik majd a hétköznapi életben hosszú távon használható tudásukat. A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.

A matematikatanítás további célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztése csak a többi kulcskompetenciával együtt, egymással összhangban, egymást felerősítve valósítható meg. A matematikaórákon megszerzett készségek, képességek, ismeretek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az önálló tanulásra, eszközként használják azokat más területeken, különböző kontextusokban (továbbtanulás, otthon, munkahely) való alkalmazásra. A matematikai nevelés hozzájárul a természettudományos neveléshez. Vannak közös fejlesztési területeik, mint a tájékozódási képesség fejlesztése térben, síkban, időben és a világ mennyiségi viszonyaiban, valamint a kognitív képességek fejlesztése. Vannak olyan készségek, mint a becslés, mérés, számlálás, számolás, melyeket pl. különböző számításoknál alkalmaznak. Az ének, zene tanulása fejleszti a matematikai gondolkodás különböző formáit. A ritmusgyakorlatok, kottairás, kottaolvasás, számkotta használata hozzájárulnak az akusztikus és vizuális figyelem és emlékezet, valamint a szerialitás fejlesztéséhez. A matematikai kompetenciát eszközként használják a tanulók a földrajzi ismeretek tanulása során is. Tájékozódni síkban különböző léptékű térképeken, térben a földgömbön és az időzónákban. Becslési, mérési és számolási képességeket alkalmazzák a távolságok becslésére, mérésére, a magassági számok pontos leolvasására, a földrészek, országok területe, lakossága és a népsűrűsége közötti összefüggések értelmezésére, számításokra. A testnevelésórák nagymértékben hozzájárulnak a motoros képességek fejlődéséhez, ezzel segítik a tanulókat a matematikai és szerkesztő eszközök használatában. A különböző ugrások, dobások alkalmával fejlődik becslési, mérési képességük. Rendgyakorlatoknál a számlálásra végzett mozgássorok hozzájárulnak a számlálás ritmusának kialakulásához.

A vizuális kultúra tanítása során a vizuális nyelv alapelemeinek (vonalak, sík- és térformák) előállítását, azok rendezését, azonosságok, hasonlóságok észrevétele, arányok, kontrasztok megfigyelése, ismétlések, ritmusok leképezése, szimmetrikus alakzatok létrehozása segíti a formaérzékelést, a térlátást és a vizuális gondolkodás fejlesztését, a geometriai ismeretek elmélyítését.

A digitális kompetenciák fejlesztése, az IKT-eszközök használata hozzájárul a megismerési képesség, a verbális és a nonverbális kommunikáció fejlődéséhez. Az órákon segíti az önálló ismeretszerzést, a matematikai készségek, képességek fejlesztését, a matematika iránti pozitív attitűd kialakulását, az önismeret, az önértékelés fejlődését. Habilitációs foglalkozások keretében fejlesztő programok segítségével hozzájárul a tanulók alapképességeinek fejlesztéséhez.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztése közben különböző szervezeti keretekben (egyéni, páros, csoport és kooperatív formában) tevékenykednek a tanulók. Ezáltal fejlődik együttműködési készségük, nő a toleranciájuk, kialakul egymás iránti érdeklődésük, megtanulják társaik elfogadását.

A matematikatanulás hatékonyságának egyik fontos feltétele a módszerek megválasztása. A kisiskolások legfontosabb tevékenysége a játék. Ezért kezdetben játékos tevékenységek megszervezésével biztosítunk lehetőséget a gyerekeknek a közvetlen tapasztalatszerzésre.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyerekeknek hosszabb ideig (több éven át) lehetőséget kell teremteni a matematikai problémák cselekvéses tapasztalatra alapozó megoldására. A motiváló hatású tanulási környezet, a játékok, a különböző matematikai eszközök,

IKT-eszközök, digitális tananyagok felkeltik a tanulók érdeklődését, igényét a világ megismerésére, saját ismereteik, képességeik fejlesztésére, az érdeklődés ébrentartására, pozitív attitűd kialakulására a tantárgy, a tanulás iránt, mindez biztosítja a sikeres együtt-tanulást.

Az egy osztályba kerülő gyermekek pszichés funkciói, képességei, ismeretei, az egész személyiségük nagyon különböző. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók képességprofilja jelentősebb eltérést mutat, mint ép társaiké. Ezért nagyon fontos minden tanuló egyéni fejlődési folyamatának a megismerése, és az ehhez igazodó differenciált nevelés, oktatás, fejlesztés. A pedagógusnak fel kell térképeznie az osztály tanulóinak ismereteit, képességeit, érdeklődésüket, motiváltságukat, tanulási stílusukat, szokásaikat, tempójukat. Fel kell tárni társas kapcsolataikat, fizikai és pszichés állapotukat.

Szükséges és lehetséges differenciálni a tartalmak és tevékenységek szintjén egyaránt. A tartalmi differenciálás megnyilvánulhat a feladatok mennyiségében, a feladatok minőségében és a kivitelezés módjában. A tevékenységek szintje is különböző lehet. Lehet elvontan, verbális szinten megoldani a feladatokat, de ugyanazok a feladatok megoldhatók eszközökkel,

a cselekvés szintjén is. Differenciálni lehet segítségnyújtással is. Segíthetjük a tanulást eszközök biztosításával, az eszközök használatának segítségével, a feladat megismétlésével, a feladatok algoritmizálásával, mintaadással, analógia alkalmazásával és célirányos kérdésekkel.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál gyakran előfordul súlyos képességzavar, illetve valamelyik képesség hiánya. Ezeket a problémákat nem lehet kizárólag a tanítási órák keretei között orvosolni. Ilyen esetekben szükség van külön habilitációs foglalkozásokra, ahol célirányos fejlesztési terv alapján egyéni fejlesztéssel lehet korrigálni és/vagy kompenzálni a képességzavarokat és hiányokat.

Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. Fontos feladat a matematikai eszközök használatának megismerésével az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása. Az IKT-eszközök megismerése, használata tanári segítséggel történik.

Az elemi gondolkodási műveletek alapozása cselekvéssel, cselekvésre épülő tapasztalatok megfogalmazásával valósul meg, csakúgy, mint a matematikai nyelv alapozása, ismerkedés a matematikai alapfogalmakkal, jelekkel. Az alkotás örömeinek megtapasztalása, a folyamatos ösztönzés a matematikai tevékenykedésre, kitartó feladatmegoldásra egyrészt a motiváció erősödését, másrészt a tanulók önértékelésének és önismeretének kialakítását segíti. A módszerek megválasztása támogatja a kommunikációs képességek fejlesztését, társas kapcsolatokban való működtetését.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében biztosítani kell a terápiás fejlesztést a tanulók sérült vagy/és fejletlen pszichikus funkcióinak, készségeinek, képességeinek és gondolkodásának javítására, kompenzálására úgy, hogy a tevékenységek segítsék elő a tanulók együttműködését, az egymás iránti tolerancia kialakulását. Vonatkozik ez a figyelem terjedelmének, tartósságának növelésére, a koncentráció időtartamának növelésére, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztésére, a finommotoros mozgáskoordináció fejlesztésére is.

Tanterv

Matematika 1. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 3-4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteti a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.

Évfolyam:

1.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok. Szín, alak, méret, tulajdonság, összehasonlítás, minden, egyetlen, egyik sem.	tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, számoló pálca, számoló korong, Logikai készlet	15
2.	Számelmélet, algebra	Számok, Halmazok számossága. Sorszámok, sorszámnevek Számok írása, olvasása 10-ig. Számok bontása. Számok viszonyítása, rendezése. Relációs jel. Számegegyenes. Műveletek 10-es számkörben. Összeadás, kivonás tartalmának kialakítása: halmazok bővítése, szűkítése, halmazok egyesítése, különbsége, halmazok összemérése. (<i>Kulcsfogalmak: Számok neve, jele, relációs jel, számegegyenes, sorszám, sorszámneve, művelet, műveleti jel, összeadás-kivonás, bontás, hozzátevés, elvétel, semmi, üres, sok, kevés, összehasonlítás.</i>)	Számkártya, képkártya, Tárgyak, Számoló korong, Számegegyenes, IKT eszközök, tankönyv, füzet	68
3.	Geometria – mérés	Térbeli, síkbeli helyzetek. Síkbeli alakzatok. (<i>Kulcsfogalmak: Forma (háromszög, négyszög, kör), térbeli és síkbeli viszonyzó.</i>)	Képkártya, Testek, Tárgyak, Logikai készlet, Feladatlap, Grafitceruza, Színes ceruza, tankönyv, füzet	40
4.	Függvények, az analízis elemei	Relációk, Sorozatok, Függvények (<i>Kulcsfogalmak: Összefüggés, ellentétes viszonyzó, sorozat, hozzárendelés</i>)	Tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, Feladatlap, színes ceruza, Grafitceruza, Számoló korong, tankönyv, füzet	21

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

Segítséggel képes legyen a személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítására azonosság, azonos tulajdonság alapján. Törekedjék a nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonzyszavak helyes használatára.

Alakuljon ki a számfogalom 10-es számkörben.

Törekedjék az összeadások és kivonások önálló elvégzésére a 10-es számkörben.

Képes legyen a térben, síkban alkotásra.

Segítséggel képes legyen a térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása. Törekedjék a tanult síkbeli alakzatok felismerésére.

Tanterv

Matematika 2. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 3-4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Matematikai logika Kombinatorika	tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, számoló pálca, számoló korong, Logikai készlet	15
2.	Számelmélet, algebra	Számköri ismeretek a 20-as számkörben. Számok írása, olvasása 20-ig. Számok bontása. Számegegyenes. Számszomszédok. Számtulajdonságok. Helyi érték. Műveletek 20-as számkörben. Fejben számolás. Szóbeli összeadás, kivonás. Az összeadás tagjainak felcserélhetősége. Egyszerű szöveges feladatok. Számelméleti ismeretek. Páros-páratlan számok. <i>(Kulcsfogalmak: Számok neve, jele, relációs jel, egyjegyű-kétjegyű szám, kerek tízes, (kisebb-nagyobb) szomszéd, számegegyenes, sorszám, sorszámnév, pénz, forint, ár, áru, olcsó-drága, sorszám, páros, páratlan, művelet, műveleti jel, összeadás-kivonás, bontás, hozzátevés, elvétel, semmi, üres, sok, kevés, összehasonlítás.</i>	Számkártya, képkártya, Tárgyak, Számoló korong, Számegegyenes, IKT eszközök, tankönyv, füzet, feladatlap	68
3.	Geometria – mérés	Térbeli, síkbeli helyzetek. Síkbeli alakzatok Térbeli alakzatok. Mérés. Mérőeszközök. Szabványmértékegységek. <i>(Kulcsfogalmak: Forma (háromszög, négyszög, kör, gömbölyű, szögletes, kocka), térbeli és síkbeli viszonyzó, becslés, mérés, hosszúságmérték, űrmérték, tömegmérték, mértékegység.)</i>	Képkártya, Testek, Tárgyak, Logikai készlet, Feladatlap, Grafitceruza, Színes ceruza, vonalzó, méterrúd, mérőedények, mérleg, tankönyv	40
4.	Függvények, az analízis elemei	Sorozatok. Függvények. <i>(Kulcsfogalmak: Összefüggés, ellentétes viszonyzó, sorozat, hozzárendelés)</i>	Tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, Feladatlap, színes ceruza, Grafitceruza, Számoló korong	21

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes legyen nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyyszavak használatára. Jártassága legyen 20-as számkörben.

Törekedjék összeadások és kivonások elvégzésére 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközhasználattal. Képes legyen egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.

Törekedjék a tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása. Törekedjék tapasztalatok gyűjtésére a hosszúság, tömeg, űrtartalom méréséről.

Képes legyen összefüggések felismerésére, jelölésükre egyszerűbb esetekben. Képes legyen egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

Képes legyen összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben. Képes legyen sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

3.-4. évfolyam

A két év kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. Feladata a tantárgy iránti érdeklődés folyamatos fenntartása, azért, hogy a tanulók szívesen és aktívan tevékenykedjenek a matematikaórákon; helyes tanulási szokások kialakítása; az önálló tanulás kialakulásának segítése egyénre szabott motivációval, tanulási módokkal, eljárásokkal; a matematikai ismeretek bővítése, készségek, képességek fejlesztése változatos tevékenységek, saját élmények és tapasztalatok alapján. Az IKT-eszközök használata a tanítás-tanulási folyamat különböző szakaszaiban jelenik meg. A gondolkodási módok gyakorlása valós élethelyzetekből kiindulva történik a szövegértés, szövegalkotás fejlesztésével, a tanult matematikai fogalmak, a matematikai nyelv egyre pontosabb használatával.

A kreativitás és az alkotókedv felkeltése matematikai tevékenységek során valósul meg, törekedve a minél pontosabb és kitartó munkavégzésre, az önellenőrzésre ösztönzésre. Az önértékelés és az önismeret fejlesztése párhuzamosan valósul meg az önbizalom folyamatos megerősítésével, az együttműködési képesség, a segítőkészség fejlesztésével, mások segítségének, észrevételeinek elfogadásával.

A 3–4. évfolyamon a figyelem terjedelmének, tartósságának és a koncentráció időtartamának növelése kiegészül az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztésével, a mozgásos, képi és fogalmi emlékezet fejlesztésével. Kiemelt figyelmet kell fordítani a finommotoros mozgáskoordináció további fejlesztésére a matematikai és a szerkesztőeszközök használatának során is. A sérülésekből, fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdése differenciálással és egyénre szabott tanulási eljárásokkal, terápiás, fejlesztő programokkal kiegészítve valósul meg.

A Gondolkodási módszerek alapozása, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, valamint a Függvények, az analízis elemei és a Statisztika, valószínűség témaköröknél javasolt óraszámok az új ismeretek feldolgozására vonatkoznak, ezeknek a témaköröknek az ismereteit eszközként használjuk a többi témakör tanulásakor.

Kiemelt célok:

A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 3-4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.

Évfolyam:**3.****Éves óraszám:****108****Heti óraszám:****3****Az órát tanító előírt végzettsége:**

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok. Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása Csoportosítás adott vagy választott szempont szerint Osztályozás, rendezés. Tulajdonságok jelölése. Tulajdonságok változásai. Kombinatorikus feladatok. Matematikai logika. Igaz, hamis állítások. Nagyságbeli viszonyozó, tulajdonság, szín, forma.	Logikai készlet színes pálcák színesrúd-készlet	5

2.	Számelmélet, algebra	Számok. Számfogalom megerősítése 20-as számkörben. A 100-as számkör. Számfogalom mint a halmaz tulajdonsága, számossága; darabszám. Római számok I, V, X, L, C. Sorszám. A tízes számrendszer szerkezeti sajátosságai. Számsorok. Bontás. Műveletek. Összeadás, kivonás 20-as számkörben tízes átlépéssel. Összeadás, kivonás száz-as számkörben: kerek tízesek összeadása, kivonása, kerek tízesekhez egyesek hozzáadása, teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele, teljes kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízes átlépés nélkül, Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás A 10-es, 5-ös, 2-es szorzó- és bennfoglaló táblák. A matematikai jelek (+ - : < > =) Műveleti tulajdonságok: a tagok és tényezők felcserélhetősége. Műveletek közötti összefüggések. Egyszerű szöveges feladatok Számelméleti ismeretek. Páros, páratlan számok. Szám neve, jele; alaki, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz-as; egyjegyű, kétjegyű, kerek tízes, kerek száz-as.	Vonalzó, számszalag, korongok, tálak, bab, tojástartó, számkártyák, műveletkártyák, csipeszek, IKT eszközök	66
3.	Geometria – mérés	Téri elemek: Vonalak (görbe, egyenes). Egyenes helyzete (függőleges, vízszintes, ferde egyenesek). Síkbeli alakzatok Háromszög, négyzet, téglalap, kör Térbeli alakzatok Kocka, téglalap, gömb. Transzformációk Tükrös alakzatok, tengelyes szimmetria Tükrözés. Mérés. Hosszúság, űrtartalom, tömeg. Szabványmértékegységek – hosszúság (m, dm, cm) – űrtartalom (l, dl) tömeg (kg, dkg) Mértékváltás Idő mértékegységei: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc Pénz, forint Térbeli elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület.	Vonalzó, nagyméretű síkbeli alakzatok, logikai készlet, nagyméretű térbeli alakzatok, testháló, tükör, kétkarú mérleg, digitális mérleg, mérőedények, óra, játékpénz.	26
4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések. Sorozatok. Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorok. Táblázat olvasása. Kapcsolat, különbség, azonosság, szabály, táblázat, sorozat, függvény	Vonalzó, számszalag, IKT eszközök	11

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Tudja csoportosítani a halmaz elemeit adott, illetve választott szempont szerint. El tudja dönteni egy halmaz elemeire nézve hogy igaz, vagy hamis az állítás. Tudja leírni, olvasni és értelmezni a számokat 100-as számkörben.

Képes legyen önállóan vagy segítséggel a számok összehasonlítására, helyük megkeresésére a számsorban, a számszomszédok megtalálására.

Tudjon összeadni, kivonni 20-as számkörben készségszinten.

Önállóan vagy segítséggel végezze el az összeadást, kivonást 100-as számkörben tízes átlépés nélkül. Törekedjen gyakorlottságot szerezni a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.

Ismerje fel és nevezze meg a síkbeli alakzatokat (négyzet, téglalap, háromszög, kör). Ismerje fel és nevezze meg a térbeli alakzatokat (kocka, téglatest és a gömb).

Képes legyen nem matematikai és matematikai relációk felismerésére, jelölésére.

Fogalmazzon meg önállóan vagy segítséggel egyszerűbb esetekben szabályokat.

Kiemelt célok:

A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 3-4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok. Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása Csoportosítás adott vagy választott szempont szerint Osztályozás, rendezés. Tulajdonságok jelölése. Tulajdonságok változásai. Kombinatorikus feladatok. Matematikai logika. Igaz, hamis állítások. Nagyságbeli viszonyzó, tulajdonság, szín, forma.	Logikai készlet színes pálcák színesrúd-készlet.	10

2.	Számelmélet, algebra	Számok: Számfogalom megerősítése 20-as számkörben. A 100-as számkör. Számfogalom, mint a halmaz tulajdonsága, számossága; darabszám. Római számok: I, V, X, L, C. Sorszám. A tízes számrendszer szerkezeti sajátosságai. Számsorok. Bontás. Műveletek. Összeadás, kivonás 20-as számkörben tízes átlépéssel. Összeadás, kivonás száz-as számkörben: kerek tízesek összeadása, kivonása kerek tízesekhez. Egyesek hozzáadása, teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele, teljes kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízes átlépés nélkül, teljes kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, elvétele tízes átlépéssel, teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízes átlépéssel. Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás. A 10-es, 5-ös, 2-es szorzó- és bennfoglaló táblák. A 4-es, 3-as, 6-os szorzó és bennfoglaló táblák. A matematikai jelek (+ - : < > =). Műveleti tulajdonságok: a tagok és tényezők felcserélhetősége. Műveletek közötti összefüggések. Egyszerű szöveges feladatok. Számelméleti ismeretek. Páros, páratlan számok. Szám neve, jele; alaki, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz-as; egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű szám; kerek tízes, kerek száz-as; összeadás, összeadandó, összeg; kivonás, kisebbítendő, kivonandó, maradék, különbség; szorzás, bennfoglalás, osztás.	Vonalzó, számszalag, korongok, tálak, bab, tojástartó, számkártyák, műveletkártyák, csipeszek, IKT eszközök	74
3.	Geometria – mérés	Téri elemek: Vonalak (görbe, egyenes). Egyenes helyzete (függőleges, vízszintes, ferde egyenesek). Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek. Pont és vonal helyzete. Síkbeli alakzatok. Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög, kör. Térbeli alakzatok: Kocka, téglalap, gömb. Transzformációk: Tükrös alakzatok, tengelyes szimmetria. Tükrözés. Mérés: Hosszúság, űrtartalom, tömeg. Szabványmértékegységek: hosszúság (m, dm, cm); űrtartalom (hl, l, dl); tömeg (kg, dkg). Mértékváltás: Idő mértékegységei: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, Pénz, forint. Kerület, terület: Négyzet, téglalap kerülete, területe. Térbeli elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület.	Vonalzó, nagyméretű síkbeli alakzatok, logikai készlet, nagyméretű térbeli alakzatok, testháló, tükrök, kétkarú mérleg, digitális mérleg, mérőedények, óra, játékpénz.	40
4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések. Sorozatok. Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorok. Függvények megadása, ábrázolása. Táblázat olvasása. Kapcsolat, különbség, azonosság, szabály, táblázat, sorozat, függvény.	Vonalzó, számszalag, IKT eszközök	20

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Tudja csoportosítani a halmaz elemeit adott, illetve választott szempont szerint. Képes legyen kész halmazról igaz, hamis állítások megfogalmazására.

El tudja dönteni egy halmaz elemeire nézve hogy igaz, vagy hamis az állítás.

Tudja leírni, olvasni és értelmezni a számokat 100-as számkörben.

Képes legyen önállóan vagy segítséggel a számok összehasonlítására, helyük megkeresésére a számsorban, a számszomszédok megtalálására.

Tudjon összeadni, kivonni 20-as számkörben készségszinten.

Önállóan vagy segítséggel végezze el az összeadást, kivonást 100-as számkörben tízes átlépés nélkül. Törekedjen gyakorlottságot szerezni a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.

Ismerje fel és nevezze meg a síkbeli alakzatokat (négyzet, téglalap, háromszög, kör). Soroljon fel néhány tulajdonságot mely igaz a négyzetre és a téglalapra nézve.

Segítséggel számítsa ki a négyzet és a téglalap területét

Ismerje fel és nevezze meg a térbeli alakzatokat (kocka, téglalest és a gömb). Ismerje és használja a tanult mértékegységeket.

Képes legyen nem matematikai és matematikai relációk felismerésére, jelölésére. Fogalmazzon meg önállóan vagy segítséggel egyszerűbb esetekben szabályokat. Tudjon folytatni állandó különbségű sorozatokat mindkét irányban.

5–6. évfolyam

A két év célja – mindvégig tevékenységre épülve – a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani. Az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és tanulási módok kialakítása támogatja az ismeretek bővítésének, a képességek és készségek megerősítésének lehetőségét, kiegészülve különböző szintű tevékenységekkel, cselekvéses és elvont szinten. A gondolkodási műveletek egyre elvontabb szinten jelennek meg, a gondolkodási fajták gyakorlása matematikai problémák megoldása során történik. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában, a tanulók cselekvését a középpontba állítva történik. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre.

A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

Tantárgy:**Matematika 5. évfolyam****Kiemelt célok:**

Célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában. Mindvégig tevékenységre épülve a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani.

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre.

A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

Évfolyam:**5.****Éves óraszám:****144****Heti óraszám:****4****Az órát tanító előírt végzettsége:**

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

[illegible]

3.	Geometria, mérés 3.1. <i>A tér elemei</i> Félegyenes, szakasz, szög: Egyenes és pont helyzetének vizsgálata. Félegyenes rajzolása, pont elnevezése. Szakaszok rajzolása, megmérése, kimérése, elnevezése. (Téri elem) 3.2. <i>Síkbeli alakzatok</i> Sokszög, háromszög, négyzet, téglalap és kör: Síkidomok tulajdonságainak vizsgálata: határoló vonalak, oldalak száma, oldalak nagysága, oldalak helyzete, átlók száma és nagysága, szimmetria tengelyek száma alapján. (síkbeli alakzat) 3.3. <i>Térbeli alakzatok</i> Testek. Téglatest, kocka.: Testek építése, előállítás. Testek alkotórészeinek, tulajdonságainak megfigyelése, elnevezése Téglatest, kocka (térbeli alakzat) 3.4. <i>Transzformációk</i> Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés. Síkidomok tükrözése, nagyítása, kicsinyítése négyzethálón. A síkidomok és tükörképük vizsgálata, összehasonlítása. Azonosságok, különbségek megállapítása. (transzformáció) 3.5. <i>Szerkesztés</i> Párhuzamos, merőleges egyenesek. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása négyzethálón. Szerkesztés. Négyzet és téglalap rajzolása négyzethálón. Különböző sugarú körök szerkesztése. 3.6. <i>Mérés, mértékegységek</i> Hosszúság-, tömeg-, űrtartalom. Szabvány mértékegységek: hosszúság (km, m, dm, cm, mm); tömeg (t, kg, dkg, g); űrtartalom (hl, l, dl). (mértékegység) Mértékváltások következtetéssel Időmértékek: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. Pénznemek megismerése, használata. Mennyiségek be- és felváltása. (Pénz) 3.7. <i>Kerület, terület</i> Négyzet, téglalap kerületének mérése, kiszámítása összeadással. (Kerület)	logikai készlet, tankönyv, füzet, vonalzó, síkidomok, testek, körző, mérőeszközök (mérleg, súlykészlet, méterrúd), óra,	35
4.	Függvények, az analízis elemei 4.1. <i>Összefüggések</i> Összefüggések felismerése, keresése személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számai között; kifejezése rajzzal, jelekkel. (összefüggés) 4.2. <i>Sorozatok</i> Szabályjátékok logikai készlettel, számokkal. Szabály felismerése, megfogalmazása. Ciklikus sorok folytatása. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban. Változó különbségű sorozatok folytatása. (szabály)	tankönyv, füzet	25
5.	Statisztika, valószínűség 5.1. <i>Statisztika</i> Statisztikai adatok gyűjtése 5.2. <i>A valószínűség-számítás elemei</i> Valószínűségi kísérletek. Megfigyelések, vizsgálatok (adat, lehetőség, kísérlet)	tankönyv, füzet	6

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

Legyen képes az elemek halmazokba rendezésére két szempont szerint.

Minél több lehetőséget állítson elő kombinatorikus feladatokban. Biztos számfogalommal rendelkezzen 100-as számkörben.

Jártassága legyen 1 000-es számkörben.

Tötrészek és a negatív számok ismeretére legyen képes.

Jártassága legyen a szorzó- és bennfoglaló táblák használatában (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldására legyen képes (szükség esetén számológéppel).

Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldására legyen képes.

Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismeretét sajátítsa el.

A téglalap és a négyzet területének mérésére, számítására legyen képes.

Racionális számok összehasonlítására, összefüggések felfedezésére, szabály megfogalmazására legyen képes. Sorozatokat tudjon folytatni a felismert szabály alapján.

Valószínűségi játékokban az eseteket jegyezzen le.

Tantárgy:

MATEMATIKA 6. osztály

Kiemelt célok

:Célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában. Mindvégig tevékenységre épülve a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani.

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre. A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

144
4

Heti óraszám:

gyógyypedagógus (tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrénpedagógia)

Az órát tanító előírt végzettsége:

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok: Személyek, tárgyak, logikai készlet elemeinek elhelyezése halmazábrákba. Megfigyelés, lényeges jegyek kiemelése, azonosítás, megkülönböztetés (<i>Alaphalmaz, részhalmaz, Metszethalmaz.</i>) Matematikai logika (<i>logikai „nem” logikai „és” „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egyik sem</i>) Kombinatorika. Kombinatorikus játékok. Lehetőségek sokféleségének észrevétele. Variációk képzése logikai kifejezés)	logikai készlet, jelkártyák, tankönyv, füzet	16

2.	Számelmélet, algebra	2.1. Számok. Számok 10 000-es számkörben: Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 1000-es számkörben (<i>Szám neve, jele</i>) A 10 000-es számkör. A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete, bővítése 10000-ig. Teljes négyjegyű számok írása, olvasása, értelmezése a valóság mennyiségeivel. (<i>alaki, helyi, valódi érték, egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres;</i>) Római számok: I, V, X, L, C, D, M. Tanult római számok írása, olvasása a mindennapi élet különböző területein Viszonyítás. Számok összehasonlítása A relációs jelek ($<$ $>$ $=$). A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának használata. Számok helye a számsorban, Egyes-, tízes-, százaz- és ezres számszomszédok leolvasása. Számok tulajdonságai. Bontás: összeg- és szorzat alakra matematikai eszközökkel, majd elvont szinten. Közönséges törtszámok. A törtrész kódolása, neve, jele, Összefüggések keresése, megfogalmazása az egész és a törtrészek között, a törtrészek száma és nagysága között. Közönséges törtek írása, olvasása, értelmezése. Közönséges törtek helye a számegyenesen. Egységtörtek összehasonlítása matematikai modelleken. (<i>törtszám, számláló, nevező, törtvonal</i>) Negatív szám. Negatív számok a mindennapi életben. Ellentétes mennyiségek értelmezése (adósság-vagyon). Negatív számok írása, olvasása. 0 középpontú számegyenes készítése (<i>negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz</i>) 2.2. Műveletek. Műveletek. Szóbeli műveletek. Összeadás, kivonás 10000-es számkörben (<i>összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás, kiegészítendő, kivonandó, különbség,</i> A tanult szorzó- és bennfoglaló táblák folyamatos memorizálása. Azonos tagú összeadások lejegyzése szorzással. Szorzások lejegyzése azonos tagú összeadásokkal. (<i>szorzás, szorzandó, szorzó, részsorzat, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék</i>) Maradékos osztás. Maradékos osztás kirakással, lejegyzésük, a maradék jelölése. (<i>osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék</i>) Összefüggések a műveletek között. Kerek tízesek, százazok szorzása, osztása analógia alapján. Összefüggések a szorzó és bennfoglaló táblák között. Írásbeli műveletek. Összeadás, kivonás három- és négyjegyű számokkal. Háromjegyű számok szorzása egy- és kétjegyű szorzóval. Három- és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval. Műveletekben szereplő számok elnevezése. Műveleti tulajdonságok. Összeadás, kivonás közönséges törtekkel. Azonos nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Az egy egésznél kisebb törtek pótlása egy egészre. Egyszerű szöveges feladatok értelmezése. A megfelelő matematikai művelet kiválasztása, művelet kiszámítása, ellenőrzése, válasz megfogalmazása a kérdésre.	tankönyv, füzet, számegyenes, számtábla, számkártyák, helyiérték-táblázat, törtkorong-készlet, hőmérő, lázmérő	62
----	------------------------------------	--	---	----

		2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok fogalmának kiterjesztése az 10000-es számkör számaira. Oszthatósági szabályok.		
3.	Geometria, mérés	3.1. A tér elemei Félegyenes, szakasz, szög: Szögek rajzolása. Derékszög előállítása hajtogatással, rajzolása négyzethálón, jelölése. A szögek alkotórészeinek (szár, csúcs, szögtartomány) megnevezése. Szerkesztő eszközök használata. (Téri elem) 3.2. Síkbeli alakzatok Sokszög, háromszög, négyzet, téglalap és kör. (síkbeli alakzat) Szabályos sokszög. Szabályos sokszögek oldalainak, szögeinek vizsgálata, azonosságok megállapítása. Síkídomok csoportosítása a megismert tulajdonságok alapján. 3.3. Térbeli alakzatok Testek. Téglatest, kocka. Testek tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása: – határoló lapok (görbe-, síklap); – határoló lapok száma; – határoló lapok alakja (háromszög, téglalap, négyzet, körlap); – határoló lapok nagysága (egybevágó, különböző nagyságú); – határoló lapok helyzete (merőleges, párhuzamos). (térbeli alakzat) 3.4. Transzformációk Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés. Síkidomok tükrözése egy tükrötengely segítségével négyzethálón. Síkídomok nagyítása, kicsinyítése négyzethálón A síkidomok és tükröképük vizsgálata, összehasonlítása. Azonosságok, különbségek megállapítása. Az egybevágó és hasonló fogalmak alapozása. (transzformáció) 3.5. Szerkesztés Párhuzamos, merőleges egyenesek. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása négyzethálón, szerkesztésük derékszögű vonalzókkal. Másolás. Szakaszok és szögek másolása vonalzóval és körzővel. Felezés. Szakaszok és szögek felezése körzővel és vonalzóval. Szerkesztés. Négyzet és téglalap rajzolása négyzethálón. 3. 6. Mérés, mértékegységek Hosszúság-, tömeg-, űrtartalom. Szabvány mértékegységek: hosszúság (km, m, dm, cm, mm); tömeg (t, kg, dkg, g); űrtartalom (hl, l, dl, cl, ml). (mértékegység) Mértékváltások következtetéssel Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. Mennyiségek kifizetése többféleképpen. (Pénz)	logikai készlet, tankönyv, füzet, vonalzó, síkidomok, testek, körző, szögmérő, mérőeszközök (mérleg, súlykészlet, méterrúd, óra,	35

		3.7. Kerület, terület Sokszögek kerületének mérése és kiszámítása összeadással. Négyzet, téglalap kerületének kiszámítása szorzással. Négyzet és téglalap területének lefedése különböző alakú és nagyságú egységekkel. Négyzet és téglalap területének mérése az egységek összeszámlálásával. (kerület, terület, szerkesztés)		
4.	Függvények, az analízis elemei	4.1. Összefüggések Összefüggések felismerése, keresése személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számai között; kifejezése rajzzal, jelekkel. (összefüggés) 4.2. Sorozatok Szabályjátékok logikai készlettel, számokkal. Szabály felismerése, megfogalmazása, Ciklikus sorok folytatása. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindlét irányban. Változó különbségű sorozatok folytatása. (összefüggés, szabály) 4.3. Függvények megadása, ábrázolása Adatok gyűjtése, sorozatba, táblázatba rendezése. Sorozatban, táblázatban szereplő adatok közötti összefüggések, szabályok felismerése, megfogalmazása segítséggel, lejegyzése. Grafikonok olvasása, értelmezése. Grafikus megjelenítés (Grafikon, diagram, adat)	logikai készlet, tankönyv, füzet	25
5.	Statisztika, valószínűség	5.1. Statisztika 5.2. A valószínűség-számítás elemei Statisztikai adatok gyűjtése, Ábrázolásuk grafikonon, diagramon közösen. Grafikonok, diagramok értelmezése, leolvasása. (grafikon, diagram, táblázat) Megfigyelések, vizsgálatok, játékos valószínűségi kísérletek („biztos” és a „lehetetlen” táblázat, adat, Lehetőség, kísérlet)	tankönyv, füzet	6

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Az elemeket halmazokba tudja rendezni két szempont szerint.
Adott tulajdonságú részhalmazt tudjon előállítani alaphalmazon.
Közös tulajdonságokat ismerjen, metszet előállítására legyen képes.
Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazására legyen képes.
Logikai kifejezések használatára legyen képes.
Minél több lehetőséget tudjon előállítani kombinatorikus feladatokban.
Biztos számfogalommal rendelkezzen 1000-es számkörben.
Jártassága legyen 10 000-es számkörben.
Közönséges törtszámok és a negatív számok ismeretével rendelkezzen.
A szorzó- és bennfoglaló táblákat tudja (szükség esetén táblázat segítségével).
A tanult írásbeli műveletek megoldására legyen képes (szükség esetén számológéppel).
Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldására legyen képes.
Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismeretére legyen képes.
A téglalap és a négyzet kerületének mérésére, számítására; területének mérésére lefedéssel legyen képes.
Szerkesztéseket tudjon: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása.
Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. Sorozatok folytatására legyen képes a felismert szabály alapján.
Adatokat tudjon leolvasni táblázatból, koordináta-rendszer adatkéntjainak leolvasása, lejegyzése.
Adatokat tudjon táblázatba beírni a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.
Statisztikai adatok lejegyzésére legyen képes, ábrázolni tudja egyszerűbb esetekben.

Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzésére legyen képes.

7–8. évfolyam

A két év célja a tanulók felkészítése az önálló életvitelre, az önálló munkavégzésre, az egyéni képességeikhez igazodó továbbtanulásra, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére. Olyan ismeretek, képességek, készségek kialakítása, ami biztosítja az önálló tanulás lehetőségét, és felkészíti őket az egész életen át tartó tanulásra. Enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és módok használatának, alkalmazásának, a tanuló motiváltsága megteremtésének.

A matematika tantárgy sajátos fejlesztési célja a figyelem terjedelmének, tartósságának fokozatos növelése és szinten tartása, a koncentrációképesség fejlesztése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése.

Tantárgy:

Matematika 7. évfolyam

Tantárgy célja:

A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár, oligofrénpedagógus, (matematika szakos tanár).

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	1.1. Halmazok Alap-, rész-, metszethalmaz. Végtelen és üres halmaz. 1.2. Matematikai logika Állítások és tagadások igazságtartalma. 1.3. Kombinatorika Kombinációk és variációk. Lehetőségek száma. Rendszerezési sémák. <i>(Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, metszethalmaz, üres halmaz, végtelen halmaz, variáció.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, mérőszalag, vonalzó, logikai készlet	10
2.	2. Számelmélet, algebra	2.1. Számok Számok 100 000-es számkörben. Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100000-es számkörben. A 100 000-es számkör: A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete. Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolata. Számfogalom, mint a mérés eredménye, mérőszám. Viszonyítás. Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Törtszámok. Negatív szám. 2.2. Műveletek Szóbeli műveletek 10 000-es és 100 000-es számkörben. Írásbeli műveletek: összeadás, kivonás 100 000-es számkörben. Három- és négyjegyű számok szorzása kétjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétjegyű osztóval). Műveletek közösleges törtekkel. Műveletek tizedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok. 2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok. <i>(Szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres, százezres; tizedes törtek, törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, számegyenes, szivacs-törtek, mérőszalag, vonalzó, játékpénz, hőmérő, színes rúd,	70

3.	3. Geometria, mérés	3.1. A tér elemei Szög, szögfajták. 3.2. Síkbeli alakzatok Síkidomok: háromszög, kör, négyszögek. 3.3. Térbeli alakzatok Testek: kocka, téglatest, négyzetes oszlop. 3.4. Transzformációk Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés. 3.5. Szerkesztés Szögek. Négyzet, téglalap, háromszög. 3. 6. Mérés, mértékegységek Területmérés. Mértékváltás. 3.7. Kerület, terület. Sokszögek kerülete. Négyzet, téglalap területe. <i>(Szögfajta, háromszög, kör, négyszög, mértékegység, test.)</i>	demonstrációs képek, testek, színes lapok, olló, ragasztó, vonalzó, körző, szögmérő, mérőszalag, tankönyv, füzet, feladatlapok, színes ceruzák, tükör, applikációs kártyák	35
4.	4. Függvények, az analízis elemei	4.1. Összefüggések 4.2. Sorozatok <i>(Viszonyszavak, matematikai jelek, szabályok.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, demonstrációs képek, applikációk	20
5.	5. Statisztika, valószínűség	5.1. Statisztika Statisztikai adatok, kísérletek. 5.2. A valószínűség-számítás elemei Valószínűségi kísérlet, gyakoriság. <i>(Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, színes golyók, színes korongok, pénzérmék, számkártyák, játékkártyák, dobókockák, dominókészlet, játék rulett, demonstrációs képek,	9

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Legyen képes lehetőleg önállóan elemek több szempont szerinti rendezésére a halmazábrák különböző részeibe. Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról kevés segítséggel.

Állítások igazságának eldöntése lehetőleg önállóan.

Jártasság a logikai kifejezések használatában.

Lehetőség szerint biztos számfogalom a 10 000-es és jártasság a 100 000-es számkörben. Jártasság a törtszámok és a negatív számok világában.

Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Műveletek közönséges törtekkel és tizedes törtekkel, kevés segítséggel.

Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).

Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása lehetőleg önállóan. Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése lehetőleg önállóan.

Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése önállóan vagy kevés segítséggel. Jártasság a mértékegységekben, mértékváltásokban.

Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása önállóan vagy kevés segítséggel.

Sorozatok folytatására legyen képes a felismert szabály alapján lehetőleg önállóan vagy kevés segítséggel.

Tantárgy:

Matematika: 8. évfolyam

Kiemelt célok:

A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.

A tanulók felkészítése az önálló életvitelre, az önálló munkavégzésre, az egyéni képességeikhez igazodó továbbtanulásra, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére.

Olyan ismeretek, képességek, készségek kialakítása, ami biztosítja az önálló tanulás lehetőségét, és felkészíti őket az egész életen át tartó tanulásra.

Sajátos fejlesztési célja a figyelem terjedelmének, tartósságának fokozatos növelése és szinten tartása, a koncentrációképesség fejlesztése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése.

Tantárgy feladatai:

Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat.

Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár, oligofrénpedagógus, (matematika szakos tanár).

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	1.1. Halmazok Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz. Végtelen és üres halmaz 1.2. Matematikai logika Állítások és tagadások igazságtartalma. 1.3. Kombinatorika Kombinációk és variációk. Lehetőségek száma. Rendszerezési sémák. (Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz, metszethalmaz, üres halmaz, végtelen halmaz, variáció.)	tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, mérőszalag, vonalzó, logikai készlet	10

	2. Számelmélet, algebra	2.1. Számok Számok a 1 000 000-s számkörben. Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100000-es számkörben. Az 1 000 000-s számkör: A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete. Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolata. Számfogalom, mint a mérés eredménye, mérőszám. Viszonyítás. Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Törtszámok. Negatív szám. 2.2. Műveletek Szóbeli műveletek 100 000-es és 1000000-s számkörben. Írásbeli műveletek Összeadás, kivonás 1 000 000-s számkörben. Három- és négyjegyű számok szorzása két- és háromjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétfjegyű osztóval). Műveletek közös nevezőes törtekkel. Műveletek tízedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok. Fordított szövegezésű feladatok. 2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok. <i>Kulcsfogalmak: (Szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres, százezres, milliós; tízedes tört, törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám, többszörös.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, számegyenes, szivacs-törtek, mérőszalag, vonalzó, játékpénz, hőmérő, színes rúd,	70
3.	3. Geometria, mérés	3.1. A tér elemei Szög, szögfajták. 3.2. Síkbeli alakzatok Síkidomok: háromszög, kör, speciális négyszögek. 3.3. Térbeli alakzatok Testek: kocka, téglatest, henger, kúp. 3.4. Transzformációk Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés. 3.5. Szerkesztés Szögek. Négyzet, téglalap, háromszög. 3.6. Mérés, mértékegységek Területmérés. Térfogatmérés. Mértékváltás. Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. 3.7. Kerület, terület, Soksögek kerülete. 3.8. Térfogat, felszín A téglatest és kocka felszíne. A téglatest és kocka térfogata. <i>Kulcsfogalmak: (Szögfajta, háromszög, kör, négyszög, mértékegység, test, felszín, térfogat.)</i>	demonstrációs képek, testek, színes lapok, olló, ragasztó, vonalzó, körző, szögmérő, mérőszalag, tankönyv, füzet, feladatlapok, színes ceruzák, tűk, applikációs kártyák	35

4.	4. Függvények, az analízis elemei	4.1. Összefüggések 4.2. Sorozatok 4.3. Függvények megadása, ábrázolása Derékszögű koordináta-rendszer. <i>Kulcsfogalmak: (Függvény, koordináta-rendszer, tengely, középpont.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, demonstrációs képek, applikációk	20
5.	5. Statisztika, valószínűség	5.1. Statisztika Statisztikai adatok, kísérletek. 5.2. A valószínűség-számítás elemei Valószínűségi kísérlet, gyakoriság. <i>Kulcsfogalmak: (Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram.)</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, színes golyók, színes korongok, pénzérmék, számkártyák, játékkártyák, dobókockák, dominókészlet, játékrulett, demonstrációs képek,	9

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Elemek több szempont szerinti rendezésére legyen a halmazábrák különböző részeibe lehetőleg önállóan. Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról lehetőleg önállóan vagy kevés segítséggel. Állítások igazságának eldöntése lehetőleg önállóan.

Jártasság a logikai kifejezések használatában.

Lehetőség szerint biztos számfogalom a 10 000-es és a 100 000-es számkörben. Jártassága legyen 1 000 000-s számkörben.

Jártassága legyen a törtszámok és a negatív számok világában.

Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével).

A tanult írásbeli műveletek megoldására legyen (szükség esetén számológéppel).

Műveletek közösleges törtekkel és tizedes törtekkel lehetőleg önállóan vagy kevés segítséggel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).

Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása lehetőleg önállóan vagy kevés segítséggel.

Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése szükség esetén segítséggel. Henger és kúp tulajdonságainak felismerése önállóan vagy kevés segítséggel.

Jártasság a mértékegységekben, mértékváltásokban.

Négyzet és téglalap területének számítása lehetőleg önállóan.

Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása önállóan vagy kevés segítséggel.

Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján lehetőleg önállóan vagy kevés segítséggel. Jártassága legyen a koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasásában, ábrázolásában. Jártassága legyen a valószínűségi játékokban.

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA (KÖZÖSSÉGI NEVELÉS)

Az osztályfőnöki órák sajátos szerepet töltenek be a tantárgyak rendszerében. Fejlesztési céljaik, tevékenységeik közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagának értékmozzanatokkal történő felruházására.

Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, a tanulók közösségi életének fórumaként segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést.

A tantárgy tematikai egységei szorosan kapcsolódnak a fejlesztési területekhez, azaz minden tematikai egység az egyes fejlesztési területek szempontjából kiemelt jelentőségű: közösség és személyiség – erkölcsi nevelés, önismeret és társas kultúra fejlesztése, családi életre nevelés; tanulás és munka – a tanulás tanítása, pályaorientáció; ember és társadalom – állampolgárságra, demokráciára nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, nemzeti öntudat, hazafias nevelés; egészséges életmód – testi, lelki egészség, médiatudatosság.

Az osztályfőnöki órák célja a gyermekközösségeknek és az egyes tanulók személyiségének fejlesztésével a közösség és az egyén egymáshoz, valamint a társadalomhoz való helyes viszonyának megalapozásával, a tanulók erkölcsi tulajdonságainak, meggyőződésének formálásával, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolásával fejleszteni a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését.

Az osztályfőnöki órán folyó munka hozzájárul – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához.

Az osztályfőnöki órákon kiemelt szerepet kap az önismeret, az önelfogadás és az önfejlesztés. Biztosítani kell a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldásait segítő feladatokat. Az értékek életünkben meghatározó szerepének, az értékek védelmével kapcsolatos felelősségnek a tudatosítása mellett a közvetlen környezet humán értékeinek keresése is a feladatok közé tartozik. Lehetőséget kell teremteni a serdülőkor testi-lelki változásaival kapcsolatos saját élmények, vélemények megvitatására.

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt jelentősége van annak, hogy a tanulók közvetlen és közvetett úton is szerezzenek tapasztalatokat a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Olyan helyzetek megteremtése is feladat, melynek során felkészítjük a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Tapasztalatokat gyűjthetnek a munka világáról, a szakmákról, ezáltal segíthetjük a pályaválasztásukat, a reális életcélok megfogalmazását, célkitűzését.

Az osztályfőnöki órák a tantervi tartalmakon túl jelentős színterei az aktuális kérdések, események feldolgozásának. A kerettanterv olyan arányos tartalom-meghatározást érvényesít, amely lehetővé teszi az egyes közösségek, az eltérő felkészültségű, fejlettségű, érettségű tanulók számára a válogatást, a felhasználó által történő konkretizálást, olyan tevékenységmegválasztást, amely az aktualitásokhoz illeszkedő feldolgozást is lehetővé teszi.

5–6. évfolyam

A két évfolyam fókuszában az áll, hogy a tanulói aktivitást serkentő módszerek alkalmazásával támogassa a tanulók önmagukért és a társakért való felelősségvállalását, annak megélését, hogy a társak és az egyén egymásra vannak utalva, ennek következményeként a másokért vállalt felelősséget átérzik, vállalásaikért helyt állnak, elfogadják, hogy a szabályok értük és a közösség védelméért vannak.

A tanulók felismerik jellemző tulajdonságaikat, jártasságot szereznek a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak alkalmazásában. Segítséggel keresnek olyan, az egyéni jellemzőikhez illeszkedő kapcsolódást, szabadidős tevékenységet, amely hozzásegíti őket a testi, lelki egészség megteremtéséhez, képesek lesznek felismerni és segítséggel megfogalmazni érdeklődési körüket, amelyeket hozzá tudnak rendelni egyes tevékenységekhez, foglalkozásokhoz. Az osztályfőnöki órák fókuszálnak a családban betöltött szerepekre, a családi tevékenységrendszer jellemzőire, az egyes szerepekhez illeszkedő felelősségvállalás jellemzőire és arra, hogy a tanulók gyakorolják a különbségtételt a jóra ösztönző és a destruktív megnyilvánulások, jellemzők között.

Osztályfőnöki 5. évfolyam

Kiemelt célok:

a gyermekközösségeknek és az egyes tanulók személyiségének fejlesztésével a közösség és az egyén egymáshoz, valamint a társadalomhoz való helyes viszonyának megalapozásával, a tanulók erkölcsi tulajdonságainak, meggyőződésének formálásával, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolásával fejleszteni a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését.

Tantárgy feladatai:

az énkép, az önértékelés alakítása, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátítása, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakítása. A tanulói aktivitást serkentő módszerek alkalmazásával támogassa a tanulók önmagukért és a társakért való felelősségvállalását.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár, oligofrén pedagógus.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	1.Önismeret: tulajdonság, viselkedés, önmegfigyelésen alapuló felismerés, befolyásolás (<i>Önismeret, tulajdonság, viselkedés.</i>) 2. Közösségek, amelyekben élünk: iskola, évfolyam, (<i>társas kapcsolat, vélemény, együttműködés, érték, elfogadás, viszony, szabálykövetés</i>)	IKT- eszközök, papír, íróeszköz	13
		1. A tanulás: motívumok, a tanulást segítő és nehezítő		

2.	Tanulás és munka	tényezők. A tanulás tervezése, egyéni tanulási stílus, tanulási stratégiák (<i>Figyelem, koncentráció, értékelés, önértékelés</i>) 2. A munka: munkavégzés a családban, az iskolában. A munka és a személyiség, munkasiker, kudarc, munkafegyelm. A tanulás és a munka értékelése, önértékelés, külső értékelés. (<i>tervezés, szervezés, választás</i>)	IKT- eszközök, papír, íróeszköz	8
3.	Én és a társadalom	Életem színterei: az otthon, az iskola, a lakóhely. 1. A családban: a család fogalma, típusai, tagjai, feladatai <i>Család, családtag</i> 2. Az iskolában: közösségek, szerepek, feladatok 3. A lakóhelyen: helyi társadalmi események, a részvétel lehetőségei. Nemzeti ünnepeink: március 15; augusztus 20.; október 23., az ünnepek helyi aktualitásai, helytörténeti vonatkozások, történelmi emlékhelyek <i>nemzeti ünnep, hagyományápolás, érték</i> 4.. Emlékhelyek, múzeumok, kulturális események látogatása. Természetvédelmi „örjárat”.	IKT- eszközök, papír, íróeszköz, fotók, naptár	8
4.	Egészséges életmód	1. Lelki egészség: én erősítés, belső egyensúly. Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok leküzdésének technikái. (Viselkedésszabályozás, szenvedélyek, Szabadidő eltöltése, kikapcsolódás, stressz oldás, szórakozás 2. Testi egészség: étkezés, testedzés, sport ,kikapcsolódás, regenerálódás. (: egészséges életrend, napirend, szellemi, fizikai munka, a feltöltődés helyes aránya, igényes szórakozás, sport, mozgás, a test és lélek egyensúlya.) <i>Én-enerő, lelki egészség, testi egészség, akaraterő, stressz, kikapcsolódás, segítségkérés</i>	IKT- eszközök, papír, íróeszköz, fotók,	7

A fejlesztés várt eredményei:

Fejlődjék a tanuló önismerete, reális önértékelése.

Alakuljon ki a nyitottság a társas kapcsolatokra.

Felelősséget érezzen cselekedeteiért, vállalásaiért. Érzékelje és értékelje a sikert, a kudarcot.

Ismerje az iskolai konfliktusokat.

Közvetlen környezete természeti és kulturális értékeit ismerje, megóvásukban igyekezzék részt venni.

Ismeri a lelki és testi egészség-megőrzési lehetőségeket. Különbséget tudjon tenni pozitív és negatív tulajdonságok között.

Tantárgy:

Osztályfőnöki 6. évfolyam

Kiemelt célok:

A gyermekközösségeknek és az egyes tanulók személyiségének fejlesztésével a közösség és az egyén egymáshoz, valamint a társadalomhoz való helyes viszonyának megalapozásával, a tanulók erkölcsi tulajdonságainak, meggyőződésének formálásával, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolásával fejleszteni a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését.

Tantárgy feladatai:

Az énkép, az önértékelés alakítása, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátítása, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakítása. A tanulói aktivitást serkentő módszerek alkalmazásával támogatni a tanulók önmagukért és a társakért való felelősségvállalását.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus (tanulásban akadályozottak pedagógiája szak)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	Önismeret: tulajdonság, viselkedés, önmegfigyelésen alapuló felismerés, befolyásolás (<i>Önismeret, tulajdonság, viselkedés</i> .) 2. Közösségek, amelyekben élünk: iskola, évfolyam, (<i>társas kapcsolat, vélemény, együttműködés, érték, elfogadás, viszony, szabálykövetés</i>)	IKT- eszközök, papír, íróeszköz	13
2.	Tanulás és munka	A tanulás: motívumok, a tanulást segítő és nehezítő tényezők. A tanulás tervezése, egyéni tanulási stílus, tanulási stratégiák (<i>Figyelem, koncentráció, értékelés, önértékelés</i>) 2. A munka: munkavégzés a családban, az iskolában. A munka és a személyiség, munkasiker, kudarc, munkafegyelem. A tanulás és a munka értékelése, önértékelés, külső értékelés. (<i>tervezés, szervezés, választás</i>)	IKT- eszközök, papír, íróeszköz	7
3.	Én és a társadalom	Életem színterei: az otthon, az iskola, a lakóhely. 1. A családban: a család fogalma, típusai, tagjai, feladatai <i>Család, családtag</i> 2. Az iskolában: közösségek, szerepek, feladatok 3. A lakóhelyen: helyi társadalmi események, a részvétel lehetőségei. Nemzeti ünnepeink: március 15.; augusztus 20.; október 23., az ünnepek helyi aktualitásai, helytörténeti vonatkozások, történelmi emlékhelyek <i>nemzeti ünnep, hagyományápolás, érték</i> 4.. Emlékhelyek, múzeumok, kulturális események látogatása. Természetvédelmi „örjárás”.	IKT- eszközök, papír, íróeszköz, fotók, naptár	8
4.	Egészséges életmód	1. <i>Lelki egészség</i> : én erősítés, belső egyensúly. Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok leküzdésének technikái. (Viselkedésszabályozás, szenvedélyek, Szabadidő eltöltése, kikapcsolódás, stressz oldás, szórakozás) 2. <i>Testi egészség</i> : étkezés, testedzés, sport, kikapcsolódás, regenerálódás. (: egészséges életrend, napirend, szellemi, fizikai munka, a feltöltődés helyes aránya, igényes szórakozás, sport, mozgás, a test és lélek egyensúlya.) <i>Én-énerő, lelki egészség, testi egészség, akaraterő, stressz, kikapcsolódás, segítségkérés</i>	IKT- eszközök, papír, íróeszköz, fotók,	8

A fejlesztés várt eredményei:

Fejlődjön a tanuló önismerete, reális önértékelése.

Alakuljon ki a nyitottság a társas kapcsolatokra, fejlődjön a szociális érzület.

Felelősséget érezzen cselekedeteiért, vállalásaiért, megfelelően érzékelje és értékelje a sikert, a kudarcot. Felismerje az iskolai konfliktusokat, törekszik a megoldásra.

Megszilárduljon az iskolai követelmények szerinti normatartás.

Tanulását (segítséggel) megtervezze. Felkészüléséhez figyelembe vegye az előzetes értékeléseket, tapasztalatokat. Különbséget tesz kedvelt és kevésbé kedvelt tevékenységek között, fogadja el, hogy nem csupán a kedvelt tevékenységeket kell elvégezni. Fokozódott kitartása, fejlődjön felelősségérzete, feladattudata.

Ismerje és tisztelje a közösségi hagyományokat, részt vesz ápolásukban.

Közvetlen környezete természeti és kulturális értékeit ismeri, megővásukban aktívan vegyen részt.

Ismerje a lelki és testi egészségmegőrzés érdekében legcélravezetőbb technikákat. Különbséget tud tenni pozitív és negatív tulajdonságok között. Képes legyen erőfeszítéseket tenni, akaratitényezőket mozgósítani a változásért, a változtatásért. Fogadja el, hogy vannak olyan helyzetek, amikor segítséget kell kérni.

Különbséget tudjon tenni pozitív és negatív tulajdonságok között.

Képes legyen erőfeszítéseket tenni, akaratitényezőket mozgósítani a változásért, a változtatásért.

Elfogadja, hogy vannak olyan helyzetek, amikor segítséget kell kérni.

7–8. évfolyam

A tanulókat aktivizáló módszerek megtartásával az osztályfőnöki órák sajátos szerepet töltenek be annak támogatásában, hogy a tanulók megértsék a törvények szerepét mindennapi életünkben, elfogadják azok szükségszerűségét, az értékek és a szabályok viszonylagosságát, a normakövetés fontosságát. Helyzeteket kell teremteni ahhoz, hogy tudjanak érvelni, meggyőzni, mások véleményét elfogadva kiállni meggyőződésük mellett, vagy elvetni azt, átérezhessék a felelősségvállalás jelentőségét, felismerjék, hogy kiknek tudnak segítséget nyújtani. Csoportos feladathelyzetekben teremtsünk lehetőséget arra, hogy megfogalmazhassák véleményüket és fogadják el mások érvelését.

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt jelentősége van a pályaorientáció támogatásának, annak, hogy tájékozódjanak a továbbtanulással kapcsolatban, segítséggel ismerjék fel érdeklődési körüket, összeegyeztessék azt a (szakma)tanulási lehetőségekkel.

Tantárgy:

Osztályfőnöki óra 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Az osztályfőnöki órák célja a gyermekközösségeknek és az egyes tanulók személyiségének fejlesztésével a közösség és az egyén egymáshoz, valamint a társadalomhoz való helyes viszonyának megalapozásával, a tanulók erkölcsi tulajdonságainak, meggyőződésének formálásával, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolásával fejleszteni a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését. Az osztályfőnöki órán folyó munka hozzájárul – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához. Az osztályfőnöki órákon kiemelt szerepet kap az önismeret, az önellfogadás és az önfejlesztés.

Tantárgy feladatai:

közösség és személyiség – erkölcsi nevelés, önismeret és társas kultúra fejlesztése, családi életre nevelés; tanulás és munka – a tanulás tanítása, pályaeorientáció; ember és társadalom – állampolgárságra, demokráciára nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, nemzeti öntudat, hazafias nevelés; egészséges életmód – testi, lelki egészség, médiatudatosság. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt jelentősége van annak, hogy a tanulók közvetlen és közvetett úton is szerezzenek tapasztalatokat a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Olyan helyzetek megteremtése is feladat, melynek során felkészítjük a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Tapasztalatokat gyűjthetnek a munka világáról, a szakmákról, ezáltal segíthetjük a pályaválasztásukat, a reális életcélok megfogalmazását, célkitűzését.

Évfolyam: 7.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus (tanulásban akadályozottak pedagógiája szak)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	1. Önismeret. 2. A társas kapcsolatok szerepe a közösségben. Iskolai közösségek A családi közösség Közösségi élet a helyi társadalomban. (Empátia, tolerancia, konfliktus- és kudarctűrő-képesség, egyéni képesség, egyéni érdek, közösségi érdek, egyéni cél, közösségi cél, elvárás, változás, változtatás, közéletiség, demokrácia, elfogadás, együttműködési készség.)	fűzet, IKT- eszköz, demonstrációs filmek, felvételek, feladatlapok, házirend	13
2.	Tanulás és munka	1. Tanulás: önértékelés, célkitűzések, tervek és végrehajtás. 2. Pályaválasztás: a munka szerepe, felkészülés. (Célkitűzés, terv, teljesítmény, munkavégzés, pályakép, pályaválasztás.)	feladatlapok, IKT- eszköz, pályaválasztással kapcsolatos bemutató filmek, tanácsadás, üzem- és iskolalátogatás,	7
3.	Én és a társadalom	1. Állampolgárság: jogok és kötelességek 2. Mindennapi demokrácia 3. Értékeink, védelmük (Állampolgár, demokrácia, döntés,	természetföldrajzi, természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos filmek, IKT- eszköz, szakkönyvek	8

		<i>kulturális örökség, természetvédelem.)</i>	napilapok, folyóiratok	
--	--	---	------------------------	--

4.	Egészséges életmód	1. A serdülőkori testi, lelki jellemzői. 2. Konfliktusok a családban. 3. Kortárs csoportok. 4. A lelki és testi egészség összefüggései. <i>(Viselkedés, konfliktus, belátás, megértés, vita, egészségmegőrzés, higiénia.)</i>	szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, anyaggyűjtések különböző médiumokból, felvilágosító jellegű előadások, demonstrációs filmek, IKT- eszköz, feladatlapok	8

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Reális önértékelés, önfejlesztési igény alakuljon ki.

Saját helyét, szerepét ismerje fel az adott közösségben, törekedjék az önérvényesítés és a közösség érdekeinek összeegyeztetésére.

Az iskola, a tágabb közösség elvárásainak megfelelő normatartásra legyen képes. Reális pályaválasztási célkitűzés, iskolaválasztás valósuljon meg.

Egyéni adottságokhoz igazodó részvétel a természeti értékek védelmében, a kulturális hagyományok ápolásában.

A serdülőkori legjellemzőbb megnyilvánulásainak ismerete, a szükséges változtatások érdekében erőfeszítések tételére. A testi és lelki egészségi állapot szoros összefüggésének belátása legyen jellemző, a megőrzésük érdekében leggyakrabban használható technikák ismerje, törekedjék alkalmazásukra.

Tantárgy:

Osztályfőnöki óra 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Az osztályfőnöki órákon kiemelt szerepet kap az önismeret, az önfelfogadás és az önfejlesztés. Biztosítani kell a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldásait segítő feladatokat. Az értékek életünkben meghatározó szerepének, az értékek védelmével kapcsolatos felelősségnek a tudatosítása mellett a közvetlen környezet humán értékeinek keresése is a feladatok közé tartozik. Lehetőséget kell teremteni a serdülőkor testi-lelki változásaival kapcsolatos saját élmények, vélemények megvitatására. Kiemelt jelentősége van annak, hogy a tanulók közvetlen és közvetett úton is szerezzenek tapasztalatokat a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Olyan helyzetek megteremtése is feladat, melynek során felkészítjük a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Tapasztalatokat gyűjthetnek a munka világáról, a szakmákról, ezáltal segíthetjük a pályaválasztásukat, a reális életcélok megfogalmazását, célkitűzését.

Tantárgy feladatai:

Az osztályfőnöki órák célja a gyermekközösségeknek és az egyes tanulók személyiségének fejlesztésével a közösség és az egyén egymáshoz, valamint a társadalomhoz való helyes viszonyának megalapozásával, a tanulók erkölcsi tulajdonságainak, meggyőződésének formálásával, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolásával fejleszteni a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus (tanulásban akadályozottak pedagógiája szak)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	1. Önismeret. 2. A társas kapcsolatok szerepe a közösségben. - Iskolai közösségek - A családi közösség - Közösségi élet a helyi társadalomban. Kulcsfogalmak: Empátia, tolerancia, konfliktus- és kudarc-tűrő-képesség, egyéni képesség, egyéni érdek, közösségi érdek, egyéni cél, közösségi cél, elvárás, változás, változtatás, közéletiség, demokrácia, elfogadás, együttműködési készség	IKT- eszközök	13
2.	Tanulás és munka	1. Tanulás: önértékelés, célkitűzések, tervek és végrehajtás. 2. Pályaválasztás: a munka szerepe, felkészülés. Kulcsfogalmak: Célkitűzés, terv, teljesítmény, munkavégzés, pályakép, pályaválasztás.)	IKT- eszközök	8
3.	Én és a társadalom	1. Állampolgárság: jogok és kötelességek 2. Mindennapi demokrácia 3. Értékeink, védelmük (Állampolgár, demokrácia, döntés, kulturális örökség, természetvédelem.)	IKT- eszközök	8

4.	Egészséges életmód	1. A serdülőkori testi, lelki jellemzői. 2. Konfliktusok a családban. 3. Kortárs csoportok. 4. A lelki és testi egészség összefüggései. Kulcsfogalmak: Viselkedés, konfliktus, belátás, megértés, vita, egészségmegőrzés, higiénia.	IKT- eszközök	7
----	--------------------	---	---------------	---

A fejlesztés várt eredményei a nyolcadik évfolyam végén:

Reális önértékelés, önfejlesztési igény kialakulása legyen jellemző. A kritika elfogadása, a felelősség felismerése, készség személyiségének fejlesztésére. A közösségért érzett felelősség felismerése, érvényesítése.

Saját helyének, szerepének felismerése adott közösségben, törekvés az önérvényesítés és a közösség érdekeinek összeegyeztetésére.

Az egyéni adottságoknak megfelelő konfliktuskezelés a környezetben. Az iskola, a tágabb közösség elvárásainak megfelelő normatartás. Reális pályaválasztási célkitűzés, iskolaválasztás.

Egyéni adottságaihoz mért erőfelfejtés, én-erő mozgósítás a kitűzött célok megvalósítása érdekében.

Alapvető állampolgári tájékozottság a közvetlen környezet demokratikus közéletében.

Egyéni adottságokhoz igazodó részvétel a természeti értékek védelmében, a kulturális hagyományok ápolásában.

A serdülőkori legjellemzőbb megnyilvánulásainak ismeretére legyen képes, képesség önmaga, reakciói elemzésére, következtetések levonására, a szükséges változtatások érdekében erőfeszítések tételére.

A testi és lelki egészségi állapot szoros összefüggésének belátására legyen képes, a megőrzésük érdekében leggyakrabban használható technikák ismeretével rendelkezzen, törekedjék alkalmazásukra.

Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkékké legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkesztési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megerősítésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagít, empátiát, intuíciót és minőségérzetet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra (rajz, kézművesség) tantárgy közvetlen célja az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknak a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására során.

A vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.

A vizuális kultúra tantárgy a Nat és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve által megjelölt nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítására a művészet és önkifejezés eszközeivel indirekt módon és integráltan kínál lehetőséget. Az erkölcsi nevelés terén kitartásra és erőfeszítésre tanít a feladatok végrehajtásában, az alkotások eszmei tartalmának értelmezésével és kifejezésével. A magyar alkotók, népi kézműves- és iparművészek munkáinak megismerése és értékelése révén nemzeti azonosságtudatra ébreszti a tanulókat. Az önismeret és társas kultúra fejlesztésére alkalmat kínálnak a gyermekmunkákból akár tanórai, akár intézményi szinten szervezett kiállítások, amelyek során lehetőség nyílik a pedagógusi értékeléssel párhuzamosan történő önértékelésre és társértékelésre. A lelki egészség megőrzése, illetve annak helyreállítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése különösen fontos az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében. Az érzelmi nevelés számos aspektusát foglalja magában a művelődési anyag a saját, a társak és a képzőművészek alkotásainak révén. A természeti témák alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megővására való törekvés és a minden élő iránti tisztelet kialakítására.

A kiemelt fejlesztési feladatok közé tartozik a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élenkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a műveltségi terület lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását.

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység. A képzelet, kifejezőképesség, kreativitás fejlesztésére egyik legalkalmasabb szintér a művészetek műveltségterület. A rajz, a kézművesség és a médiaismeret tantárgyként és szabadidős foglalkozásként egyaránt

változatos és széleskörű lehetőségeket kínál a figyelemkoncentráció, a tartós és szándékos figyelem és emlékezet fejlesztésére, a tevékenységek kitartó végzésének megvalósítására, a feladattartás erősítésére.

A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközéül is szolgál.

A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt habilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást.

Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók ismeretsajátítási folyamataiban az egyénre szabott motiváción kívül jelentős szerephez jut a motoros tanulás, a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztés. A különféle materiákkal, eszközökkel végzett tevékenységek során szerzett mozgásos és kognitív tapasztalatok transzfer hatásként érvényre juthatnak a közismereti tantárgyaknál is. A vizuális kultúra tantárgy alkalmat kínál az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegyenlőség megnyilvánulásait.

A tanulók kulcskompetenciának fejlesztését sokoldalúan szolgálhatja direkt és indirekt módon a vizuális kultúra tantárgy. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára elengedhetetlen a sok érzékszervi tapasztalat, a megfigyelések sokszínűsége és a manipulatív tevékenységre épülő ismeretgazdagítás. A kreativitás, kíváncsiság, divergens gondolkodás, eredeti látásmód és alkotókedv nem intelligenciafüggő, ezért a tanítványok sikeresek lehetnek e területen. A kommunikáció terén a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztését kiemelt feladatként említi az Irányelv. A tantárgy számos lehetőséget teremt a beszélgetésre, az érzelmek, gondolatok kifejezésére, véleménynyilvánításra, az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazására a közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.

1–2. évfolyam

A vizuális kultúra elsődleges célja kisiskolás korban, hogy a gyermeki alkotási vágyra és játékos kedvre alapozva átvezetést képezzen az óvodai nevelési fázisból az iskola világába, fejlesztve a hatékony tanuláshoz szükséges képességek kialakítását, megerősítését. A közös gyermeki alkotások során fejlődik a tanulók kommunikációs és kooperációs, reális ön- és társértékelési képessége.

Cselekvéses-tapasztalati tudásokhoz jutva értékelik és óvják a természeti és az épített környezet értékeit, felszabadultságot és örömet jelent azok szépsége, esztétikuma. Ha örömeiket lelik az alkotás folyamatában és alkotásaik eredményében, erősödik pozitív énképük.

A tanórákon az erkölcsi nevelés a saját munkáért, a közös alkotásért vállalt felelősség, valamint az önfegyelm gyakorlásaként valósulhat meg. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

A tanulói alkotások kivitelezése során az anyagokkal való környezettudatos gazdálkodásra és a szűkebb környezet esztétikus, rendezett kialakítására és fenntartására nyílt alkalom.

Tantárgy:

vizuális kultúra 1. évfolyam

Kiemelt célok:

Az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóban a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozása során. Az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.

Tantárgy feladatai:

A tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével.
Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élnéltése során problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése
Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.
Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is.

A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását.
A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-tevékenység:
A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését.
A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul.
A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat.

A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközéül is szolgál.
A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt rehabilitációs feladat.

Az egyéni vagy közös alkotás örömeének felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást.

Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének.
A rajz és vizuális kultúra tantárgy alkalmat kínál az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegszőségesség megnyilvánulásait.

Évfolyam: 1.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák A vonal, A folt, A szín, Forma és nagyság, Síkforma, térforma	<i>Kulcsfogalmak: Álló egyenes, fekvő egyenes, kréta, ecset. Lendületes kézmozgás, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal, ismétlődés, folt, szín, szétfolyás, összefolyás, keveredés, foltforma, színezés, egyenletes, ugyanolyan, egyforma, más alakú, oldal, kisebb, nagyobb, hatalmas, egyik csoport, másik csoport, kövérebb, soványabb, kék-sárga, piros, vízfesték, tempera, csomagolópapír, selyempapír, papírtépés, színes papír, ragasztó, könyvjelző, gyufásdoboz, krepp papír, papírszalag, papírcsík, gyertya, álló és fekvő nyolcas, ovális forma, zöld, narancssárga, lila, átalakítás, hozzátevés, elvevés, szabályos, szabálytalan.</i>	Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír.	17
2.	Kifejezés, képzőművészet Hangulatok, élmények Reaktív alkotás, élmények, hatások kifejezése			18
3.	Vizuális kommunikáció Vizuális jelek befogadása, értelmezése. Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben			15
4.	Tárgy- és környezetkultúra Művészeti környezet. Élettér – természeti és épített környezet Tárgyak alkotása, díszítése			22

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

Igyekezzen az elemi baleset megelőzési szabályok betartására.
 Törekedjen a lendületes kézmozgás kivitelezésére, a tantárgy során használatos eszközök megnevezésére és adekvát használatára.
 Bátran használja az ecsetet.
 Igyekezzen társaival való kooperációra a közös alkotás során.
 Ismerje a kulcsfogalmakat a családbárázolás értelmezéséhez.
 Képes legyen az egyszerű gesztusok megértésére és reprodukciójára.
 Rávezetéssel vagy önállóan ismerje a térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulatait, jelzéseit. Munkaterületét tartsa tisztán.
 Utánzással egyszerű formákat készítsen.
 Képes legyen saját alkotása feletti öröme.

Tantárgy:

vizuális kultúra 2. évfolyam

Évfolyam: 2.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák A vonal, A folt, A szín, Forma és nagyság, Síkforma, térforma	<i>Kulcsfogalmak: Álló egyenes, fekvő egyenes, kréta, ecset, lendületes kézmozgás, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal, ismétlődés, folt, szín, szétfolyás, összefolyás, keveredés, foltforma, színezés, egyenletes, ugyanolyan, egyforma, más alakú, oldal, kisebb, nagyobb, hatalmas, egyik csoport, másik csoport, kövérebb, soványabb, kék-sárga, piros, vízfesték, tempera, csomagolópapír, selyempapír, papírtépés, színes papír, ragasztó, könyvjelző, gyufásdoboz, krepp papír, papírszalag, papírcsik, gyertya, álló és fekvő nyolcas, ovális forma, zöld, narancssárga, lila, átalakítás, hozzátevés, elvétel, szabályos, szabálytalan.</i>	Diák, ceruza, filctoll, építőköcska, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír	18
2.	Kifejezés, képzőművészet Hangulatok, élmények			17
3.	Vizuális kommunikáció Vizuális jelek befogadása, értelmezése. Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben.			15
4.	Tárgy- és környezetkultúra Művészeti környezet. Élettér – természeti és épített környezet Tárgyak alkotása, díszítése			22

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Igyekezzen az elemi baleset megelőzési szabályok betartására.

Törekedjen a lendületes kézmozgás kivitelezésére, a tantárgy során használatos eszközök megnevezésére és adekvát használatára.

Képes legyen segítséggel vagy önállóan a formák megfigyelésére, azok nagyság szerinti rendezésére. Célja legyen az egyszerű esztétikus alkotás elkészítése.

Bátran használja az ecsetet.

Képes legyen a tanult vonalak alkalmazásával felismerhető ábra, rajz készítésére, a már begyakorolt technikákkal, kevert technikával alkotás létrehozására.

Igyekezzen társaival való kooperációra a közös alkotás során.

Ismerje a kulcsfogalmakat a családbázis értelmezéséhez.

Képes legyen az egyszerű gesztusok megértésére és reprodukciójára.

Rávezetéssel vagy önállóan ismerje a térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulatait, jelzéseit. Munkaterületét tartsa tisztán.

Tudatosan változtasson az alkotás nagyságán.

Utánzással egyszerű formákat készítsen.

Tudjon önállóan vagy segítséggel esztétikusan becsomagolni egy egyszerű formájú tárgyat. Képes legyen saját alkotása feletti örömrre.

3–4. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja, hogy a vizuális kultúra tantárgy élményt adóan járuljon hozzá a tanulási képességek intenzív fejlesztéséhez, a sérülésből eredő hátrányok leküzdéséhez, kreativitásra, aktivitásra ösztönözve az enyhe értelmi fogyatékos kisiskolásokat. Az egyéni vagy közös alkotótevékenység elősegíti a kisgyermek személyiségének pozitív változásait, énképük pozitív megerősítését, kiváltképp az önismeret és a társas kultúra, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság kialakítása tekintetében.

A vizuális kultúra tantárgy természetes módon kínál alkalmakat az individualizációs eljárásoknak akár terápiás, akár tehetséggondozási céllal.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben és a kulcskompetenciákban, hogy megvalósuljon az erkölcsi nevelés, a saját munkáért, a közös alkotásért vállalt felelősség, valamint az önfegyelem gyakorlása során.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

A tanulói alkotások kivitelezése során az anyagokkal való környezettudatos gazdálkodásra és a szűkebb környezet esztétikus, rendezett kialakítására és fenntartására nyílt alkalom.

Tantárgy:

vizuális kultúra 3. évfolyam

Évfolyam: 3.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák A vonal, A folt, A szín, Reprodukció, sokszorosítás Síkforma, térforma	<i>Kulcsfogalmak: Lágy, kemény, kellemes, erőteljes, rajzszerű, foltható, elválasztás, összekötés, átfestés, alapszín, átmásolás, átlátszó, egész forma, részforma, krumpli nyomás, dugónyomás, szerkezet, levélerezet, kerek, gömbölyű, gömbölyded, árnyék, henger, felület, fényforrás, megvilágítás, háttér, szerkezet.</i>	Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőköcska, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók	20
2.	Kifejezés, képzőművészet Hangulatok kifejezése Emberi kapcsolatok különféle ábrázolásainak megélése Saját élmények interpretációi			20
3.	Vizuális kommunikáció Vizuális jelek értelmezése, „olvasása” Megfigyelés utáni alkotás, formaredukció Vizuális közlések, jelzések tanulói alkotásokban			14
4.	Tárgy- és környezetkultúra Írányított megfigyelés – a környezet tárgyai			18

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására. Törekedjen a tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára. Igényelje az esztétikus, tiszta környezet fenntartását.

Képes legyen a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmusképzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával. Célja legyen az egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére.

Nevezzen meg képen látható dolgokat.

Tantárgy:

vizuális kultúra 4. évfolyam

Évfolyam: 4.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakemberhiány esetén tanító

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák A vonal, A folt, A szín, Reprodukció, sokszorosítás, Síkforma, térforma	<i>Kulcsfogalmak: Lágy, kemény, kellemes, erőteljes, rajzszén, folthatár, elválasztás, összekötés, átfestés, alapszín, átmásolás, átlátszó, egész forma, részforma, krumpli nyomás, dugónyomás, szerkezet, levélerezet, kerek, gömbölyű, gömbölyded, árnyék, henger, felület, fényforrás, megvilágítás, háttér, szerkezet.</i>	Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőköcska, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók	10
2.	Kifejezés, képzőművészet. Hangulatok kifejezése, Emberi kapcsolatok különféle, ábrázolásainak megélése, Saját élmények interpretációi			10
3.	Vizuális kommunikáció. Vizuális jelek értelmezése, „olvasása”, Megfigyelés utáni alkotás, formaredukció, Vizuális közlések, jelzések, tanulói alkotásokban			6
4.	Tárgy- és környezetkultúra Irányított megfigyelés – a környezet tárgyai			10

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására. Törekedjen a tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára. Igényelje az esztétikus, tiszta környezet fenntartását.

Képes legyen a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmusképzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával.

Tudja önállóan, vagy kis segítséggel a forma- és színritmus létrehozását. Célja legyen az egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére.

Igyekezzen társaival együttműködve nagyméretű alkotás készítésére. Nevezzen meg képen látható dolgokat.

Önállóan vagy rávezetéssel egyszerű jelenetábrákat értsen meg. Segítséggel kritikusán értelmezze a plakátokat, reklámokat. Képes legyen saját alkotása feletti öröme.

5–6. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az alsóbb évfolyamok munkájának szemléletbeli és metodikai tekintetben szerves folytatása. A szakasz fő feladata az alapkészségek megszilárdítása, eszköz szintű rajz- és kézműves-technikai tudás egyre önállóbb alkalmazása, az individuális jegyek, a saját stílus megjelenésének támogatása az alkotó és befogadó tevékenységben.

A terápiás szemlélet és gyakorlat, a cselekvéses helyzetekbe ágyazott képességfejlesztés, a kooperáció támogatása, a másokért vállalt felelősség és az igényes tárgyi-környezeti kultúra iránti igény erősítése az 5–6. évfolyamon is kiemelt feladat az esztétikai tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése érdekében. A világhírű magyar képzőművészek alkotásainak tanulmányozása nemcsak esztétikai örömet nyújt, hanem a nemzeti azonosságtudat és a hazafiság érzését is támogatja. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

Tantárgy:

Vizuális kultúra 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Az alapkészségek megszilárdítása, eszköz szintű rajz- és kézműves-technikai tudás egyre önállóbb alkalmazása, az individuális jegyek, a saját stílus megjelenésének támogatása az alkotó és befogadó tevékenységben. A biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység fenntartása segítségével.

Tantárgy feladatai:

A cselekvéses helyzetekbe ágyazott képességfejlesztés, a kooperáció támogatása, a másokért vállalt felelősség és az igényes tárgyi-környezeti kultúra iránti igény erősítése, az esztétikai tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése. A világhírű magyar képzőművészek alkotásainak tanulmányozása során az esztétikai öröm nyújtása, és a nemzeti azonosságtudat és a hazafiság érzésének is támogatása. A tanulói alkotások ön- és társértékelésének segítségével az önismeret és a társas kultúra fejlesztése és az önbizalom erősítése.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus: tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, pszichopedagógia szakirány, hiányában vizuális kultúra szakos tanár, tanító vizuális kultúra szakkollégiumi végzettséggel.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS-ALKOTÁS 1.1. Műalkotások tematikus megfigyelése, leképezése saját élmény szerint Műalkotásokon vonalak és foltok. Foltfestés vizes alapon – foltok. Folthatások. Barázdált formák. 1.2. Alkotás modell/minta alapján Természeti formák. Mértani testek tulajdonságai – oldalak, lapok, egyenlő, különböző. ALKOTÁS 1.3.Szabad alkotások síkban és térben Tárgyak ábrázolása síkban. Különféle felületek dekoratív felhasználása. Ritmusképzés szabályos és szabálytalan térformákból. Kocka, téglatest csomagolása. <i>Kulcsfogalmak: folthatár, kontúr, bizonytalan, elmosódott, folt- és színegyensúly, felület, barázda, vajat, hullámos, érdes, síkforma, térforma, szabályos, szabálytalan, lapos, domború, egyforma, egybevágó, derékszög.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	20
2.	Kifejezés, képzőművészet	BEFOGADÁS 2.1. Tájak, emberek ábrázolása a képzőművészetben Műalkotások – tér- és tájábrázolás. (Székely Bertalan: Egri nők; Madarász Viktor: Hunyadi László csatája; Ferenczy Károly: Október; Szőnyi István: Zebegényi temetés; Nagy István: Karám télen; Egri József: Napfelkelte). BEFOGADÁS-ALKOTÁS 2.2. Illusztrációk Kép versekhez, meséhez (pl. A három kívánság) Mese szereplőinek megmintázása. <i>Kulcsfogalmak: szelíd táj, zord táj, figyelemirányítás, hangsúlyozás, térbeliség, mozgásvázlat.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	20

3.	Vizuális kommunikáció	ALKOTÁS 3.1. A vizuális kommunikáció eszközei és technikái Látványszerű ábrázolás modell után. Látványszerű ábrázolás a szerkezet feltüntetésével. BEFOGADÁS 3.2. Vizuális jelek – képolvasás, értelmezés Alaprajz, metszet, térképrajz. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Forgásformák. Tárgyak kereszt- és hosszmetsete. <i>Kulcsfogalmak: csendélet, valóságghű, ellipszis, szerkezeti rajz, egész, forma, részlet, szerkezet, forgásforma, kör, takarás, keresztmetset, hosszmetset, felülnézet, oldalnézet, oszlop, boltozat, főhajó, mellékhajó.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	15
4.	Tárgy-és környezetkultúra	BEFOGADÁS-ALKOTÁS 4.1. Munkavázlat: A tárgy funkciójának meghatározása. Ismert anyagalakítási módok. Anyag és technika megválasztása. Kivitelezés. Díszítés. ALKOTÁS 4.2. Tárgyak értelmezése és készítése Kerámiatárgy, ruházati kiegészítők textilből. Fonás, szövés. Használati, szórakozást szolgáló és díszítőtárgyak. <i>Kulcsfogalmak: funkció, anyagalakítási mód, technika, kivitelezés, funkció, kézművesség.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	17

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. A tanuló képes

egyenletes foltot satírozással létrehozni, művészi alkotásokon tónushatásokat észrevenni,

ismeretek szerzésére tapasztalati úton a mértani testekről, felismerhető képet készíteni,

emberalak valósághoz közeli megjelenítésére,

műalkotásokhoz érzelmeket asszociálni,

emlékezetből egyszerű rajzot készíteni,

tudatos színkeverésre temperával,

vízfestékekkel, formát ábrázolni (megközelítő

hasonlósággal), vázlatszerű ábrát készíteni,

egyszerű alaprajzot értelmezni,

funkció szerint csoportosítani közvetlen környezete

tárgyait, képek alapján tárgyakról rövid (szóbeli) jellemzést

adni, törekedni munkája igényes kivitelezésére,

tárgyat készíteni az általa választott technikával.

Tantárgy:

Vizuális kultúra 6. évfolyam

Kiemelt célok:

Az alapkészségek megszilárdítása, eszköz szintű rajz- és kézműves-technikai tudás egyre önállóbb alkalmazása, az individuális jegyek, a saját stílus megjelenésének támogatása az alkotó és befogadó tevékenységben. A biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység fenntartása segítségével.

Tantárgy feladatai:

A pályaorientáció támogatása és a médiatudatosság fejlesztése mellett a tanulói kulcskompetenciák fejlesztése az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területein. A tehetséggondozás és a gyógypedagógiai habilitációs-rehabilitációs eljárások indirekt támogatása.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus: tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, hiányában vizuális kultúra szakos tanár, tanító vizuális kultúra szakkollégiumi végzettséggel.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS-ALKOTÁS 1.1. Műalkotások tematikus megfigyelése, leképezése saját élmény szerint Műalkotásokon vonalak és foltok. Foltfestés vizes alapon – foltok. Folthatások. Barázdált formák. 1.2. Alkotás modell/minta alapján Természeti formák. Mértani testek tulajdonságai – oldalak, lapok, egyenlő, különböző. ALKOTÁS 1.3. Szabad alkotások síkban és térben Tárgyak ábrázolása síkban. Különféle felületek dekoratív felhasználása. Ritmusképzés szabályos és szabálytalan térformákból. Kocka, téglatest csomagolása. Kulcsfogalmak: folthatár, kontúr, bizonytalan, elmosódott, folt- és színegyensúly, felület, barázda, vajat, hullámos, érdes, síkforma, térforma, szabályos, szabálytalan, lapos, domború, egyforma, egybevágó, derékszög.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	20
2.	Kifejezés, képzőművészet	BEFOGADÁS 2.1. Tájak, emberek ábrázolása a képzőművészetben Műalkotások – tér- és tájábrázolás. (Paál László képei; Brueghel: Vadászok a hóban. Leonardo: Szent Anna harmadmagával; Raffaello: Ismeretlen ifjú. Rembrandt: Önarckép, Caravaggio: Szent Pál megtérése. Nolde: Pütkösd; El Greco: Férfifej; Munkácsy: Rózsahordó nő; Moholy Nagy: Kompozíció; Mednyánszky: A tanya, Signac: Velence, Monet: Napfelkelte.) BEFOGADÁS-ALKOTÁS 2.2. Illusztrációk Kép versekhez, meséhez (pl. A három kívánság) Mese szereplőinek megmintázása. Kulcsfogalmak: szelíd táj, zord táj, figyelemirányítás, hangsúlyozás, térbeliség, mozgásvázlat.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	20

3.	Vizuális kommunikáció	ALKOTÁS 3.1. A vizuális kommunikáció eszközei és technikai Látványszerű ábrázolás modell után. Látványszerű ábrázolás a szerkezet feltüntetésével. BEFOGADÁS 3.2. Vizuális jelek – képolvasás, értelmezés: alaprajz, metszet, térképrajz. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Forgásformák. Tárgyak kereszt- és hosszmetSZETE. <i>Kulcsfogalmak: csendélet, valóság, ellipszis, szerkezeti rajz, egész, forma, részlet, szerkezet, forgásforma, kör, takarás, keresztmetszet, hosszmetSZET, felülnézet, oldalnézet, oszlop, boltozat, főhajó, mellékhajó.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	15
4.	Tárgy-és környezetkultúra	BEFOGADÁS-ALKOTÁS 4.1. Munkavázlat: A tárgy funkciójának meghatározása. Ismert anyagalakítási módok. Anyag és technika megválasztása. Kivitelezés. Díszítés. ALKOTÁS 4.2. Tárgyak értelmezése és készítése Kerámiatárgy, ruházati kiegészítők textilből. Fonás, szövés. Használati, szórakozást szolgáló és díszítőtárgyak. <i>Kulcsfogalmak: funkció, anyagalakítási mód, technika, kivitelezés, funkció, kézművesség.</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	17

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. A tanuló képes legyen:

- egyenletes foltot sátozással létrehozni, művészi alkotásokon tónushatásokat észrevenni,
- ismeretek szerzésére tapasztalati úton a mértani testekről, felismerhető képet készíteni,
- emeralak megjelenítésére,
- műalkotásokhoz érzelmeket asszociálni,
- emlékezetből egyszerű rajtot készíteni,
- tudatos színkeverésre vízfestékekkel,
- formát ábrázolni (megközelítő hasonlósággal),
- funkció szerint csoportosítani közvetlen környezete tárgyait, képek alapján tárgyról rövid (szóbeli) jellemzést adni, törekedni munkája igényes kivitelezésére,
- tárgyat készíteni az általa választott technikával.

7–8. évfolyam

A tantárgy célja a 7–8. évfolyamon biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikumára iránti igény és tevékenység fenntartása segítségével.

Tantárgy:

Vizuális kultúra 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység segítségével.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, a pályaeorientáció támogatásával a médiatudatosság fejlesztése. A tanulói kulcskompetenciák fejlesztése az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kiteljesítésével. A tehetséggondozásra, a gyógypedagógiai rehabilitációs-rehabilitációs eljárások indirekt támogatása.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt

végzettsége:

gyógypedagógus: tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, hiányában vizuális kultúra szakos tanár, tanító vizuális kultúra szakkollégiumi végzettséggel.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS 1.1 A művészi kifejezés eszközei Színek, tónusok. Sík- és térformák. Képi komponálás eszközei: fény, torzítás. Fények – Rembrandt alkotásai; Ferenczy Károly: Október; Egry József: Napfelkelte Torzítások – Otto Dix és Kollwitz művei; Munch: A sikoly. Szimmetria és aszimmetria – Paál László, Munkácsy Mihály, Vasarely Viktor, Barcsay Jenő művei. BEFOGADÁS – ALKOTÁS 1.2. Térhatások, téri elemek Görbe felületek és forgásformák. ALKOTÁS 1.3. Mozgás- és térábrázolás elemei Képalkotás mozdulatábrázolással – tetszőleges technikával. Vizuális ritmus. Makett. Kulcsfogalmak: mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, parasztház, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	8
2.	Kifejezés, képzőművészet	ALKOTÁS 2.1. Illusztráció Művészeti élmények megjelenítése. Jelenet ábrázolása. BEFOGADÁS – ALKOTÁS 2.2. Vizuális reflexiók zenei tartalmakra Zenei élmény vizuális kifejezése. Vivaldi: Évszakok; Chopin: G-moll mazurka Mozart: G-moll szimfónia; Kis éji zene. BEFOGADÁS 2.3. Érzelmek megjelenítése a képzőművészetben Művészeti alkotások megfigyelése az érzelmek kifejezése szempontjából – Picasso: Artista család majommal; Anyaság; Vasaló nő; Daumier: Mosónő. Kulcsfogalmak: karakter, jellem, testfelépítés, vézna, szerény, becsületes, artista, zenemű, képzőművészeti alkotás, hangszerekes zene, szimfónia.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	8
3.	Vizuális kommunikáció	BEFOGADÁS 3.1. Jelművek Magyar nemzeti relikviák – Szent Korona, jogar, címer, magyar zászló. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Grafikus vázlatok. ALKOTÁS 3.2. Kísérlet a látvány ábrázolására Tárgyábrázolások környezeti háttérrel. Egyszerű emberábrázolás. Mozgásvázlatok. 3.3. Álló- és mozgóképi szimbólumok Reklámok folyóiratokban és televízióban. Logók. Plakátok. Kulcsfogalmak: vetett árnyék, önárnyék, előltnézet, felülnézet, oldalnézet, arány, ásvány, kőzet, cseppkő, cseppkőbarlang, reklám.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	6

4.	Tárgy- és környezetkultúra	ALKOTÁS 4.1. Szabadon választott technikával használati és dísz tárgyak alkotása Tárgytervezés és kivitelezés: kerámia, szövés, építészeti terek modellezése. 4.2. Alkotás képzeleti-érzelmi inspirációval Egy vágyott tárgyról rajz készítése. BEFOGADÁS 4.3. A lakókörnyezet esztétikuma régen és ma Épületek elemzése funkció és forma szempontjából. Történeti korok és modern társadalmak tárgyi környezetének tanulmányozása. BEFOGADÁS-ALKOTÁS 4.4. Zenei élmények vizuális megjelenítése Nép- és/vagy műzenei alkotásra vizuális reflexió. <i>Kulcsfogalmak: lakóhely, emberi szükséglet, célszerűség, hasznosság, kényelem, védelem, homlokzat, nyílászáró, puritán, luxus, társasház, panelház, felhőkarcoló, kunyhó, családi ház, irodaház, színház, templom, parlament, település, park, tér, főút, mellékutca, autópálya, felüljáró, aluljáró, népművészet, iparművészet</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	7
5.	Mozgóképkultúra	5.1. Elemi elméleti ismeretek a média világáról A mozgóképek alap tulajdonságai: ábrázolás és reprodukció. Mozgóképi szövegek értelmezése, elemi szintű feldolgozása: adathordozók, megjelenés helye, a valóságábrázoláshoz való viszony, műfaj. 5.2. A média társadalmi szerepe. Közlésmód, hatás, informálás és dokumentálás, szórakoztatás, szolgáltatás. Hírműsor. 5.3. Nyomtatott médium: Újság, képregény. 5.4. Az internet, tanulás, kinyílt a világ, információk, játék, kommunikáció, veszélyek. 5.5. Műsorelemzés – elemi szinten, saját élmények alapján. fotó, vágatlan rövid film készítés. <i>Kulcsfogalmak: reklám, befolyásolás, tudatosság, adatvédelem, művészfilm, dokumentumfilm, tömegkommunikáció, média, médium, reprodukció.</i>	számítógép, internet, projektor, fényképezőgép, táblagép	7

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. A tanuló képes legyen:

műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelésére, ritmikus, szimmetrikus képet komponálni, egyszerű makettet készíteni,

két híres magyar képzőművészt megnevezni, vizuális és verbális kommunikáció megfeleltetésére,

egyszerű, élmény utáni alkotás létrehozására választott technikával, szabad képalkotó önkifejezésre, érzelemlétele harmonizálása érdekében, műélmény vizuális kifejezésére,

egyszerű formák látványos ábrázolására,

egyszerű plakátok tervezésére és kivitelezésére,

egyszerű használati és dísz tárgy tervezésére és megalkotására, közvetlen környezet esztétikumának, rendjének fenntartására,

értékítéletet hozni természeti és mesterséges környezetének esztétikájára vonatkozóan, a mozgóképes közlésmód elemi értelmezésére,

különböztételre a dokumentum és a játékfilm között, kritikával szemlélni a reklámokat,

a személyiségépítő műsorválasztásra,

internetes viszonylatban ügyelni saját biztonságára, személyes adatai védelmére.

Tantárgy:**Vizuális kultúra 8. évfolyam****Kiemelt célok:**

Biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység segítségével.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, a pályaeorientáció támogatásával a médiatudatosság fejlesztése. A tanulói kulcskompetenciák fejlesztése az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kiteljesítésével. A tehetséggondozásra, a gyógypedagógiai rehabilitációs-rehabilitációs eljárások indirekt támogatása.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus: tanulásban akadályozottak pedagógiája, oligofrén szakirány, hiányában vizuális kultúra szakos tanár, tanító vizuális kultúra szakkollégiumi végzettséggel.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS 1.1 A művészi kifejezés eszközei Színek, tónusok. Sík- és térformák. Képi komponálás eszközei: fény, torzítás. Fények – Rembrandt alkotásai; Ferenczy Károly: Október; Egry József: Napfelkelte Torzítások – Otto Dix és Kollwitz művei; Munch: A sikoly. Szimmetria és aszimmetria – Paál László, Munkácsy Mihály, Vasarely Viktor, Barcsay Jenő művei. BEFOGADÁS – ALKOTÁS 1.2. Térhatások, téri elemek Görbe felületek és forgásformák. ALKOTÁS 1.3. Mozgás- és térábrázolás elemei Képalakítás mozdulatábrázolással – tetszőleges technikával. Vizuális ritmus. Makett. <i>Kulcsfogalmak:</i> mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, parasztház, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	8
2.	Kifejezés, képzőművészet	ALKOTÁS 2.1. Illusztráció Művészeti élmények megjelenítése. Jelenet ábrázolása. BEFOGADÁS – ALKOTÁS 2.2. Vizuális reflexiók zenei tartalmakra Zenei élmény vizuális kifejezése. Haydn: Évszakok; Smetana: Moldva.; Beethoven: VI. Pastorale szimfónia; BEFOGADÁS 2.3. Érzelmek megjelenítése a képzőművészetben Művészeti alkotások megfigyelése az érzelmek kifejezése szempontjából – Picasso: Artista család majommal; Anyaság; Vasaló nő; Daumier: Mosónő. <i>Kulcsfogalmak:</i> karakter, jellem, testfelépítés, vézna, szerény, becsületes, artista, zenemű, képzőművészeti alkotás, hangszeres zene, szimfónia.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	8
3.	Vizuális kommunikáció	BEFOGADÁS 3.1. Jelképek Magyar nemzeti relikviák – Szent Korona, jogar, címer, magyar zászló. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Grafikus vázlatok; fényképezés. ALKOTÁS 3.2. Kísérlet a látvány ábrázolására Tárgyábrázolások környezeti háttérrel. Egyszerű emberábrázolás. Mozgásvázlatok. 3.3. Álló- és mozgóképi szimbólumok Reklámok folyóiratokban és televízióban. Logók. Plakátok. <i>Kulcsfogalmak:</i> vetett árnyék, önárnyék, előltnézet, felülnézet, oldalnézet, arány, ásvány, kőzet, cseppkő, cseppkőbarlang, reklám.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	6

4.	Tárgy- és környezetkultúra	ALKOTÁS 4.1. Szabadon választott technikával használati és dísz tárgyak alkotása Tárgytervezés és kivitelezés: ékszerkészítés nemezelés, építészeti terek modellezése 4.2. Alkotás képzeleti-érzelmi inspirációval Egy vágyott tárgyról rajz készítése. BEFOGADÁS 4.3. A lakókörnyezet esztétikuma régen és ma. Épületek elemzése funkció és forma szempontjából. Történeti korok és modern társadalmak tárgyi környezetének tanulmányozása. BEFOGADÁS-ALKOTÁS 4.4. Zenei élmények vizuális megjelenítése Népi és/vagy műzenei alkotásra vizuális reflexió. <i>Kulcsfogalmak: lakóhely, emberi szükséglet, célszerűség, hasznosság, kényelem, védelem, homlokzat, nyílászáró, puritán, luxus, társasház, panelház, felhőkarcoló, kunyhó, családi ház, irodaház, színház, templom, parlament, település, park, tér, főút, mellékutca, autópálya, felüljáró, aluljáró, népművészet, iparművészet</i>	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	7
5.	Mozgóképkultúra	5.1. Elemi elméleti ismeretek a média világáról A mozgóképek alaptulajdonságai: ábrázolás és reprodukció. Mozgóképi szövegek értelmezése, elemi szintű feldolgozása: adathordozók, megjelenés helye, a valóságábrázoláshoz való viszony, műfaj. 5.2. A média társadalmi szerepe Közlésmód, hatás, informálás és dokumentálás, szórakoztatás, szolgáltatás, illetve az üzleti-gazdasági funkció. Reklám. Hírműsor. 5.3. Nyomtatott médium: Újság, képregény, fotóregény. 5.4. Az internet, tanulás, kinyílt a világ, információk, játék, kommunikáció, veszélyek. 5.5. Műsorelemzés – elemi szinten, saját élmények alapján. <i>Kulcsfogalmak: reklám, befolyásolás, tudatosság, adatvédelem, művészfilm, dokumentumfilm, tömegkommunikáció, média, médium, reprodukció.</i>	számítógép, internet, projektor, fényképezőgép, kamera	7

A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:

Képességeihez mértén törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására. A tanuló képes legyen:

műalkotások kompozíciós elemeinek célzott

megfigyelésére, ritmikus, szimmetrikus képet komponálni,

egyszerű makettet készíteni,

két híres magyar képzőművészt megnevezni, vizuális

és verbális kommunikáció megfeleltetésére,

egyszerű, élmény utáni alkotás létrehozására választott technikával,

szabad képalkotó önkifejezésre, érzelemlilága harmonizálása

érdekében, műélmény vizuális kifejezésére,

egyszerű formák látványos ábrázolására,

egyszerű plakátok tervezésére és kivitelezésére,

egyszerű használati és dísz tárgy tervezésére és megalkotására,

közvetlen környezet esztétikumának, rendjének fenntartására,

értéktételeket hozni természeti és mesterséges környezetének esztétikájára

vonatkozóan, a mozgóképes közlésmód elemi értelmezésére,

különböztételre a dokumentum és a játékfilm

között, kritikával szemlélni a reklámokat,

a személyiségépítő műsorválasztásra,

internetes viszonylatban ügyelni saját biztonságára, személyes adatai védelmére.

Természettudomány

A műveltségterület középpontjában a természet és az azt megismerő ember áll. A természettudományos műveltség kialakításának alapja a természettel való közvetlen, megértő és szeretetteljes kapcsolat. A tanulók a tantárgy elsajátítása során megismerkednek a természeti és technikai környezettel.

A kerettanterv figyelembe veszi az enyhe értelmi fogyatékos tanulók megismerési sajátosságait, ezért az olyan tanulási helyzetek kialakítására helyezi a hangsúlyt, amelyben az aktív tevékenység, a közvetlen tapasztalatszerzés, a cselekvések sokasága, a konkrét gyakorlati vonatkozások értelmezése szerepel. A tanulási folyamatban az érzékelésre, az észlelésre, a személyes élményekre, felfedezésekre építve jut el a tanuló a bonyolultabb gondolkodási műveletig, az elemi problémamegoldásig. A műveltségi anyag elsajátításában központi helyet kap a sokféle tanulási környezet, így a gyűjtőmunka a természetben, terepséta, terepgyakorlatok, kirándulások. A környezet, a természet, az emberi kapcsolatok megismerése nyomán fejlődik és alakul ki a tanulók tudatos természetszerető- és védő magatartása, kapcsolatteremtő képessége. A tanterv elsajátítása során már az első évfolyamtól kezdve tudatosan formálja környezetvédő attitűdjüket, környezetkímélő magatartásukat, és ez a magatartás a későbbi életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelvvé válik.

A természettudományi műveltség az egyén és a társadalom számára meghatározó jelentőségű. Az egészség tudatos megőrzése, a természeti és a technikai, az épített környezet felelős, fenntartható átalakítása, természettudományos kutatások és azok eredményeinek alkalmazása nélkül elképzelhetetlen.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak az ismeretsajátítási folyamat során olyan tudásrendszerek alapjait kell kiépíteniük, amely alkalmas a mindennapi tevékenységben való felhasználásra. A tanulók ismeretsajátításában a természeti környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. A folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a kapcsolatrendszerek feltárására, az élő és élettelen természet szoros kölcsönhatásaira, az ember és természet összetartozására, egymásrautaltságára, az ember természetben betöltött helyének és szerepének felismerésére.

A tanterv olyan jelenségekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, és hatással vannak a jövő alakulására. Ezek az egészségmegőrzéssel, természeti forrásokkal összefüggő problémák. Ezeknek feltárása, megértése hangsúlyos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál is.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt cél az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségével történik.

A tanulói aktivitás és tevékenységközpontúság érdekében szükséges a vizsgáló munkaeszközök, kísérleti eszközök, egyéni igényekhez igazított taneszközök alkalmazására.

A tanterv célja a tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése, a megismerési módszerek elsajátítása, tapasztalatok szerzése közben, értelmezéssel, pontosítással kísérvé történik. A kommunikációs képesség fejlesztésében a szókincsbővítés, a fogalmak értelmezése, a beszédprodukció kerül a középpontba. Az érdeklődés, a nyitottság, a kíváncsiság felkeltésének és tartósságának fokozásával megvalósítható a cselekvési képesség gazdagítása, az önkifejezési formák erősítése, a szociális képességek fejlesztése, együttműködés a feladatokban, kapcsolatteremtés és együttműködési szokások kialakítása, a társak segítése.

A Természettudomány és földrajz műveltségterület fejlesztési feladatai a Nat-ban tudásterületekre tagolódnak. A kialakított szerkezet egyrészt diszciplináris szerveződésű, másrészt támogatja az integrált szemléletet, valamint hangsúlyozza a kiemelt fejlesztési célokat. Segíti a részletes fejlesztési feladatok integrált szemléletű és célszerű megfogalmazását. Segíti a képességek, a gondolkodás fejlesztését, elemi szinten a természetismeret, a speciális technikai, gazdasági, társadalmi, etikai alkalmazások közötti kapcsolatok, összefüggések feltárását.

A fejlesztendő készségek, képességek az elemi természettudományos műveltség megszerzését és gyakorlatban való alkalmazását teszik lehetővé. A tanulási tevékenységek közül kiemelt jelentőségű a megfigyelés, a közvetlen tapasztalatszerzés, vizsgálódás, aktív részvétel a kísérletekben és a kísérleti eszközök használata, a balesetmentes kísérletezés szabályainak elsajátítása.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik, egyben rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat is hordoz. Ezek közül a legfontosabbak: a gondolkodási funkciók fejlesztése, a rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése, biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben, a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.

Az egyes tudományterületek oktatása az integrált természettudomány tantárgy keretében, az 5-6. évfolyamon általánosabb formában, a 7-8. évfolyamon az egyes tudományterületek markánsabb elhatárolásával valósul meg.

5–6. évfolyam

A tantárgy tanítása során a következő nevelési célokat valósítjuk meg: szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. Az egészséges életmódra való tudatos törekvés technikáinak elsajátítása. A mozgás és az egészséges életmód kapcsolatának felismerése. A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. A környezetkímélő, takarékos magatartás, a természet és az épített környezet iránti szeretet és a megóvás igénye, törekvés az önálló tanulásra, együttműködő, kooperatív, interaktív technikák alkalmazására.

Kiemelt fejlesztési cél és feladat az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat,

összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában. A tanulók számára fontos, hogy közvetlen tapasztalatokat gyűjtsenek, ezért kell lehetővé tenni a vizsgáló és kísérletező eszközök rendszeres használatát.

Tantárgy:

Természettudomány 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése. Szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

Tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakos gyógypedagógus.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, energia, információ	Anyagfajták a mindennapi környezetben (fémek, fák, bőr, szövet, üveg, műanyag, kerámia, papír). Tulajdonságaik. Halmazállapotok. Víz a természetben. Információ Jelek, jelzések (közlekedési jelzőtáblák, piktogramok, katasztrófavédelmi jelzésrendszer). Irányított megfigyelések a mindennapi életünket segítő, tájékoztató jelrendszerekről (élelmiszerek, háztartási vegyszerek, közlekedési jelző- és tiltó táblák, életvédő, katasztrófa-megelőző, menekülést segítő jelzések, internet piktogramok). A természet jelzései. Növények jelzései, állatok kommunikációja. Példák gyűjtése személyes tapasztalatok alapján (pl. hervadó növény, kiszáradt fa, kutya, macska hangjelzései). <i>(Anyagi tulajdonság, megmunkálhatóság, kölcsönhatás, mértékegység, információs jel, jelrendszer)</i>	IKT eszközök, különböző anyagok, mérőeszközök, mágnes, jelzőtáblák	5

2.	Rendszerek	Tájékozódás a lakóhelyen és környékén, hely, irány, távolságok meghatározása. Térkép és földgömb. Világtájak a valóságban és a térképen. A térkép tájolása. Iránytű. Alaprajz, térképvázlat, síktérkép, domború térkép. Hazánk térképe. Domborzati viszonyokat jelölő színek, jelek. Vizek ábrázolása a térképen. Ciklusok a természetben (napszakok, évszakok, az élővilág változásai ennek megfelelően). Az időmérés lehetőségei, eszközei (óra, perc, másodperc). Időjárás. Mozgás és idő összefüggése. Élőlények a ház körül. Rendszer részei, ház részei, ország részei, élőlények részei. <i>(Térkép, iránytű, felszíni forma, vizek, térképjel, időmérés, időjárási naptár, időjárás-jelentés rendszer)</i>	IKT eszközök, térkép, óra, hőmérő, terepasztal, iránytű,	10
3.	Felépítés és működés kapcsolata	A virágos növények testfelépítése, életfeltételei (víz, levegő, talaj, napfény, hőmérséklet). Fás- és lágyszárú növények (szilva, szőlő). Szobanövények, kerti növények gondozása. Ehető és mérgező gombák (testfelépítés, tápanyagfelvétel, szaporodás). Az állatok általános testfelépítése (egy gerinces és egy gerinctelen testfelépítés összehasonlítása /pl. házi és ház körül élő állatok/). Az állatok életfeltételei (élőhelyi feltételek, táplálék, víz). Az állatok életmódjának főbb jellemzői (aktív mozgás, táplálkozás, szaporodás, utódgondozás, viselkedés). Testfelépítés, testalkat, életmód kapcsolata (ragadozók, patások, halak, madarak). A testalkat változatossága. <i>(Virágos növény, állatcsoport, erdő, mező, víz, vízparti életközösség, időjárás.)</i>	IKT eszközök, növények, nagyító, képek, filmek	8
4.	Állandóság, változás	Anyagok és testek minőségi és mennyiségi tulajdonságai. Egyensúly, stabilitás. Folyamat, a rendszerek történetisége Ajándékok, dísz tárgyak, használati eszközök, környezetünk tárgyai. Újrahasznosítás. <i>(Minőségi és mennyiségi tulajdonság, mérőeszköz termékkészítési folyamat, újrahasznosítás)</i>	IKT eszközök, mérőeszközök, építő játékok, hőmérő, filmek, képek	10

5.	Az ember megismerése és egészsége	Az emberi test arányai, méretviszonyai, testalkat, szimmetria. Testtájak, testsúly, soványosság, elhízás, a mozgás szerepe életünkben. Az egészséges táplálkozás alapelvei, módjai. Tápanyagok, vitaminok. Szent-Györgyi Albert. Mennyiségi és minőségi szempontok. Személyi higiénia. Milyen vagyok, milyen szeretnék lenni. Önismeret, viselkedési normák, szabályok szerepe. Kapcsolatok társakkal és a családdal. Az iskolai élet szabályai, házirend. <i>(Testméret, testalkat, tápanyag magatartás)</i>	IKT eszközök, mérőszalag, mérleg, filmek, képek	10
6.	Környezet, fenntarthatóság	Globális környezeti rendszerek Életvitel és fenntarthatóság. Környezettudatos magatartás. A víz körforgása. Időjárási jelenségek, folyamatok. Táj és ember kapcsolata a Kárpát-medencében. Kölcsönhatások a természetes, a mesterséges környezet és az időjárás között. Az élőlényekre ható élettelen környezeti tényezők. Az élőlények alkalmazkodása a környezeti tényezőkhöz, feltételekhez (levegő, víz, talaj, hőmérséklet, fényviszonyok). Hazánk nagy tájai, vizei és felszínformái. <i>(időjárási jelenség, kölcsönhatás szelektív hulladékgyűjtés földrajzi fogalmak, térképismeret)</i>	IKT eszközök, térkép	8
7.	Tájékozódás a földrajzi térben	Tájékozódás a lakóhelyen, valamint annak szűkebb és tágabb környezetében. A földrajzi tér fogalmának kialakítása a közeli és a tágabb környezetben. Ismerkedés a földgömbbel. Tájékozódás a földgömbön és a Föld természetföldrajzi térképén.	IKT eszközök, térkép	5

8.	Tájékozódás az időben	Időegységek – A napi, az évi, a történeti és a földtörténeti időegységek. Földrajzi-környezeti folyamatok időbeli nagyságrendje, időtartama példák alapján.		2
9.	Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről	Anyagok, anyagi rendszerek – A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és kőzetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben. Környezetet károsító anyagok és hatásaik.		5
10.	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól – A társadalmi-gazdasági élet szerveződése és folyamatai	Információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat). Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása. A helyi környezet (iskola, település) természeti, társadalmi, gazdaságtörténeti, környezeti értékeinek és problémáinak felismerése közvetlen tapasztalatszerzés alapján. Szám adatok összevetése, grafikonok, diagramok leolvasása.		5
11.	Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról	Magyarország és a Kárpát-medence földrajza – A nemzeti kultúra és a magyarság nemzetközi híre: híres utazók, tudósok, szellemi és gazdasági termékek, történelmi, kulturális és vallási hagyományok, hungarikumok. – A lakóhely, a hazai		2

		tájak, nagytájak és országrészek: természetföldrajzi jellemzői, természeti, társadalmi erőforrásai, társadalmi-gazdasági folyamatai, környezeti állapotuk. Hazánk természeti adottságai és a társadalmi-gazdasági élet kapcsolatai: közvetlen környezetünk társadalmi-gazdasági élete, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei, környezettől függő életmódok összehasonlítása,		
12.	Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról	Globális problémák A helyi környezetkárosítások következményei. Fenntarthatóság – Fogyasztási szokások változása; energiatakarékosság, hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés. Védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái.		2

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

Aktív részvétel a kísérletek végzésében.

Nevezzen meg néhányat a tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságaiból.

Mondjon példát kölcsönhatásra a mindennapi környezetünkben.

Segítséggel tudjon tapasztalatokat megfogalmazni.

Rajz, ábra segítségével tudjon beszélni az élőlények felépítéséről.

Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben.

Tudjon a térképen tájékozódni.

Tantárgy:

Természettudomány 6. évfolyam

Kiemelt célok:

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése. Szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3

Az órát tanító előírt végzettsége:

Tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakos gyógypedagógus.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, energia, információ	Tömegmegmaradás. Oldatok, keverékek. Egyszerű kölcsönhatások a mindennapi környezetben (mechanikai, melegítés, hűtés, mágneses vonzás, taszítás, halmazállapot-változások, térfogatváltozás (hőterjedés, hőtágulás, hőáramlás, hősugárzás), statikus, elektromasszázs, hang- és fényforrások). Energia: Energiaforrások a háztartásban. Energia, energiatípusok. Az elektromos energia felhasználása, szerepe a mindennapi életben (fűtés, főzés, hűtés). Megújuló és nem megújuló energiaforrások. A tapasztalatok összehasonlítása a mindennapi élet történéseivel. Egyszerű kísérletek végzése a hang, fény, anyag kapcsolatára. Az energia elemi szintű értelmezése. Energiahordozók megfigyelése (fűtőanyagok, üzemanyagok, tápanyagok). Ábrák, képek megfigyelése, elemzése adott szempontok szerint folyamatos segítséggel. Összefüggések felfedezése. Technika, életvitel és gyakorlat: Energia, energiatípusok. Az emberi szervezet energiaszükséglete – táplálkozás. Az emberi szervezet energiaszükséglete, felhasználása (normál testsúly, mértékletesség, változatosság). Élelmiszerek tájékoztatójának megfigyelése. Táplálkozás, életvitel, testsúly összefüggéseinek felfedezése. (kölcsönhatás, energiatípus, energiaforrás)	IKT eszközök, különböző anyagok, mérőeszközök, mágnes, kémiai és fizikai kísérleti eszközkészlet	6

2.	Rendszerek	Természeti és mesterséges technikai és épített rendszerek környezetünkben. Természetes táj, mesterséges környezet. Élőlény és élőhelye, lakóház és közmű kapcsolatai. Rendszerek egymásba ágyazódása (szoba-ház, város-ország). Hálózatok a természetben és a mesterséges környezetben. Táplálék, energiaellátás, úthálózat. Élőlény és élőhely, a lakóház és a közműellátás. <i>(természeti és mesterséges környezet, hálózat, rendszer)</i>	IKT eszközök, építő játékok, terepasztal	18
3.	Felépítés és működés kapcsolata	Életközösségek a lakókörnyezetben vagy egy közeli természetes élőhelyen. Természetvédelem, természeti értékek megőrzésének lehetőségei. Legjellegzetesebb élőlénycsoportok. Gombák, növények, állatok. A hierarchikus rendszerek megismerése (gerinces, gerinctelen, emlős...). Bolygórendszerünk, bolygók megnevezése. A Föld tengelyforgása, keringése a Nap körül. Időjárás, éghajlati övek, évszakok. A napsugárzás jelentősége. <i>(Virágos növény, állatcsoport, erdő, mező, víz, vízparti életközösség, időjárás.)</i>	IKT eszközök, növények, nagyító, képek, filmek	12
4.	Állandóság, változás	Változások környezetünkben Természeti változások: víz halmazállapot-változásai, kőzetek mállása, aprózódása. Technikai változások: darabolás, darálás, faragás. Fizikai változások. Kémiai változások: égés, tűzvédelem. Tűz, égés, kára, haszna, kiinduló anyag és keletkezett anyagok összehasonlítása. Biológiai változások: szaporodás, fejlődés, mozgás, táplálkozás, légzés. Tanult növények, állatok közül egy-egy példán keresztül az életjelenségek felsorolása. Változások felfedezése. Változásokat irányító információk. Tervrajz – házépítés. Útiterv – utazás. Építőjátékokból, legóból házépítés. Útitervkészítés. Az ember természetalakító tevékenységei.)	IKT eszközök, mérőeszközök, építő játékok, hőmérő, filmek, képek	18

5.	Az ember megismerése és egészsége	Önfenntartás Az egészséges táplálkozás alapelvei, módjai. Tápanyagok, vitaminok. Szent-Györgyi Albert. Mennyiségi és minőségi szempontok. Törekvés az egészséges táplálkozás szabályainak betartására. Napi étrend összeállítása. A tudós munkájának megismerése. Információk gyűjtése, feldolgozása. Természetismeret: tápanyagok. Személyi higiénia. Az érzékszervek védelme és tisztasága. Orvosi ellátás. Fertőző és járványos betegségek, védőoltás. Alapfokú elsősegélynyújtás. Helyes testápolás. Járványos és fertőző betegség esetén a szükséges előírások betartása. Veszélyhelyzetek felismerése otthon, az iskolában, a közlekedésben. Orvosi segítségnyújtás kérése, elfogadása, mentőhívás. <i>(testi és érzékszervi sérülés, járvány és fertőzés, betegség, elsősegélynyújtás, gyógyítási mód, magatartás)</i> Az előírások betartása. Teendők elsősegélynyújtáskor. Szituációs gyakorlatok. Plakátok, tablók elemzése, készítése. Egyedfejlődés Az emberi egyedfejlődés szakaszai. Serdülőkori változások. Felismerés és összehasonlítás jellemző jegyek alapján. A serdülőkorra jellemző tulajdonságok gyűjtése. A szülői és saját tulajdonságok közötti hasonlóság keresése. Milyen vagyok, milyen szeretnék lenni. Önismeret, viselkedési normák, szabályok szerepe. Kapcsolatok társakkal és a családdal. Az iskolai élet szabályai, házirend.	IKT eszközök, mérőszalag, mérleg, elsősegély nyújtás eszközei, filmek, képek	14
6.	Környezet, fenntarthatóság	A környezeti állapot és az ember egészsége. A környezetszennyezés jellemző esetei, következményei (levegő-, víz-, talajszennyezés). Az élőhelyek pusztulásának okai, következményei. Megtartás lehetőségei. Veszélyeztetett fajok védelme (túzok, parlagi sas, fekete gólya, pilisi len, magyar kőkörcsin). Energiatakarékosság. Szelektív hulladékgyűjtés. A Kárpát-medence természeti és kulturális értékei. Hazánk nagy tájai, vízei és felszínformái, éghajlati sajátosságai. Jellemző növénytakarójuk, állatviláguk. <i>(Fenntarthatóság, időjárási jelenség, kölcsönhatás, környezetszennyeződés, veszélyeztetett faj, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, földrajzi fogalmak, térképismeret.)</i>	IKT eszközök, térkép	12
7.	Tájékozódás a földrajzi térben	Téregységek — Személyes tér.		5

		A földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. – Földrészek és óceánok. A kontinensek neve, egymástól való távolsága. Térhierarchia (kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egységek és termelési területek, régiók).		
--	--	--	--	--

8.	Tájékozódás az időben	Időegységek – A napi, az évi, a történeti és a földtörténeti időegységek. Földrajzi-környezeti folyamatok időbeli nagyságrendje, időtartama példák alapján.		3
9.	Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről	Anyagok, anyagi rendszerek – A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és kőzetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben. Környezetet károsító anyagok és hatásaik.		5
10.	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól – A társadalmi-gazdasági élet szerveződése és folyamatai	Információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat). Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása. A helyi környezet (iskola, település) természeti, társadalmi, gazdaságtörténeti, környezeti értékeinek és problémáinak felismerése közvetlen tapasztalatszerzés alapján. Szám adatok összevetése, grafikonok, diagramok		5

		leolvasása.		
11.	Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról	Magyarország és a Kárpát-medence földrajza – A nemzeti kultúra és a magyarság nemzetközi híre: híres utazók, tudósok, szellemi és gazdasági termékek, történelmi, kulturális és vallási hagyományok, hungarikumok. – A lakóhely, a hazai tájak, nagytájak és országrészek: természetföldrajzi jellemzői, természeti, társadalmi erőforrásai, társadalmi-gazdasági folyamatai, környezeti állapotuk. Hazánk természeti adottságai és a társadalmi-gazdasági élet kapcsolatai: közvetlen környezetünk társadalmi-gazdasági élete, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei, környezettől függő életmódok összehasonlítása,		6
12.	Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról	Globális problémák A helyi környezetkárosítások következményei. Fenntarthatóság – Fogyasztási szokások változása; energiatakarékosság, hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés. Védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái.		4

A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:

Aktív részvétel a kísérletek végzésében.

Nevezzen meg néhányat a tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságaiból.

Mondjon példát kölcsönhatásra, változásra, folyamatra a mindennapi környezetünkben.

Segítséggel tudjon tapasztalatokat megfogalmazni, lejegyezni.

Legyenek ismeretei az energiaforrásokról, törekedjen az energiatakarékos életmódra.

Tudja az életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetését, ismerje az élőlények, az emberi test felépítését.

Ismerje az egészséges életmód feltételeit, aktívan vegyen részt a környezetvédő tevékenységekben. Lehetőség szerint legyenek ismeretei a Naprendszerrel, a bolygókról.

A lehetőségekhez mérten használja a térképet, az IKT eszközöket.

Tantárgy:

Természettudomány 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése. Szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

Tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakos gyógypedagógus.

KÉMIA

A kémiatanítás célja, hogy sajátos eszközeivel járuljon hozzá a tanulók a természetről, a környezet anyagairól, folyamatairól alkotott világképének alakításához. A tanulók érdeklődésének felkeltése a kémiai ismeretek elsajátítása iránt az egyik legfontosabb motivációs feladat. A tanulók számára fontos a tapasztalati tanulás, a tanulói tevékenység középpontba állítása, ezért a pedagógusnak fokozott figyelmet kell fordítania a kísérletekben, vizsgálódásokban való aktív részvételre úgy, hogy balesetmentes kísérletezés, a szabályok pontos betartása és fegyelmezett munkavégzés valósuljon meg. A kémia és hétköznapi életünk szoros kapcsolatának felismerését szolgálja az egészséges és káros élvezeti szerek bemutatása, az utóbbiak tudatos elutasításának céljából. A háztartási vegyszerek vizsgálatát és balesetmentes használatát gyakorolni kell.

A kémia tanítása során – figyelembe véve az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képességeit, gondolkodását –, a következő kiemelt nevelési célokat tűzzük ki: együttműködésre épülő kooperatív, interaktív tanulási technikák elsajátítása és tanulási módok alkalmazása. A mindennapi tevékenységben a környezetkímélő, takarékos magatartás általánossá válása, a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvása. A munka szerepének értékelése az ember életében. A szociális értékelés fejlesztése. Részvétel az iskolában, lakóhelyén, tágabb környezetben rendezett környezetvédelmi rendezvényeken, akciókban.

Kémia:				
		A tudósok munkásságának megismerése, információgyűjtés, feldolgozás. (Müller Ferenc, Hevesi György, Irinyi János munkássága)	IKT- eszközök használata	folyamatos
1.	Anyag, kölcsönhatás, energia, információ	Anyagok. Balesetmentes kísérletezés. A kísérletezés eszközei. A kísérletezés a megismerés és felfedezés tevékenysége. A tárgyak anyagának minőségi és mennyiségi jellemzői. A hétköznapi életben gyakori keverékek, vegyületek és elemek. Keverékek, oldatok. Vízben és zsírban oldódó anyagok (<i>Só, cukor, paprika, víz, zsír, olaj, benzín, aceton, körömlakk, alkohol</i>). Vegyületek (<i>víz, szén-dioxid, szén-monoxid, nátrium-klorid, nitrogén-klorid</i>). Kölcsönhatások, erők. Molekula, atom, atommag (<i>az atomok felépítése, legelemibb szinten, csak érdekességként</i>). A fizikai és kémiai változások megkülönböztetése. Fizikai változások (<i>alak, hőmérséklet, halmazállapot, térfogatváltozások, kémiai változások. Egyesülés, égés, bomlás. Közömbösítés: sav + lúg = só + víz. Sav-bázis reakciók: nátronlúg + sósav = konyhasó + víz meszes víz + szénsav = mészkő + víz</i>). Energia A fizikai és kémiai változások energiaviszonyai hétköznapi példákban. Halmazállapot-változás, oldódás, tüzugyújtás. (<i>Kísérletezés, kísérleti eszköz, szerves és szervetlen anyag, fizikai és kémiai változás, folyamat, só, sav, bázis, elemi összetétel, elem, fotoszintézis.</i>)	IKT- eszközök különböző anyagok, oldószerek természettudományos ismeretterjesztő filmek, modellek nagyító, mikroszkóp	7
2.	Rendszerek	Tér, idő, nagyságrendek Az atomok, molekulák mérete. Anyagmennyiség. Tömény és híg oldatok. Kémiai, fizikai folyamatok gyorsítása, lassítása (főzés, hűtés). Rendszer, rendszer és környezete Egy-egy használati tárgy előállítása (papírból, fából, műanyagból, nádból játékok, dísz tárgyak készítése). A fizikai, kémiai tulajdonságok összefüggései. A kísérleti berendezés rendszerként való működése. Sorrendiség, funkció, alá-, fölérendeltségi viszonyok (pl. hevítés: fém tálcá, kémcsőfogó, hőmérő, kémcsőállvány, hőforrás). Az égés feltételei. Tűzoltási lehetőségek. Az égés veszélyeire felhívó információs jelek (a dohányzás tiltása, tűzveszélyes hely, robbanásveszély). Természeti rendszerek A növények életéhez szükséges tápanyagok kémiai tulajdonságai (víz-, szén- dioxid-, oxigén-, kiegészítésként nitrogén-, foszfor-, káliumigény). Fotoszintézis. A talaj tápanyagtartalmának természetes és mesterséges utánpótlása (trágya, műtrágya). (<i>Molekula felépítése, oldatfajta, tűz, fotoszintézis, testfelépítő anyag, tápanyag, hőhatás, korrózióvédelem, oxidáció, fotoszintézis.</i>)	IKT- eszközök kísérleti eszközök	7,5

3.	Felépítés és a működés kapcsolata	Az időjárás A földi vízkészlet különböző formái (tengervíz, édesvíz, ásványvíz, gyógyvíz, esővíz). A víz körforgása (tengervíz-esővíz kapcsolata). A levegő kémiai összetétele (nitrogén, oxigén, szén-dioxid, nemesgázok). Nap, Naprendszer A világ anyagi egysége. Kulcsfogalmak: ásványvíz, gyógyvíz, tengervíz, édesvíz, a levegő kémiai összetétele, Naprendszer.	IKT eszközök vízminták	7
4.	Állandóság, változás	A rendszer állapota és változásai A hőmérséklet és nyomás, mint állapotjelző (víz, levegő). Változások Kémiai reakciók többféle szempont szerint: gyors-lassú, egyesülés-bomlás. Oxidáció-redukció (redoxi folyamatok), sav-lúg. Változások iránya Egyirányú, megfordítható változások, körfolyamatok értelmezése. Szén égetése – szén-dioxid, Szénsav előállítása, bomlása, Kénssav előállítása, bomlása, Mészégetés-mészoltás, Mészke oldása – cseppkőképződés stb. Egyensúly Telített oldat, oldódás, kristályosodás. Halmazállapot-változások Kulcsfogalmak: Hőmérséklet, nyomás, kémiai reakció, gyors égés, lassú égés, egyesülés, bomlás, oxidáció, redukció, sav-lúg, szénsav, széndioxid, kénsav, kénssav, sósav, salétromsav, mészégetés, mészoldás, telített-, telítetlen oldat.	IKT eszközök kísérleti eszközök	9
5.	Az ember megismerése és egészsége			9

6. Környezet és fenntarthatóság

4,5

Természettudomány 7. évfolyam

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítás. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. Együttműködésre épülő kooperatív, interaktív tanulási technikák elsajátítása és tanulási módok alkalmazása. A mindennapi tevékenységben a környezetkímélő, takarékos magatartás általánossá válása, a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvása. A munka szerepének értékelése az ember életében. A szociális értékelés fejlesztése. Részvétel az iskolában, lakóhelyén, tágabb környezetben rendezett környezetvédelmi rendezvényeken, akciókban.

A fizikai ismeretek elsajátítása során cél a korszerű fizikai szemléletmódra nevelés, a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránti nyitottság kialakítása, a gazdaság környezetkárosító hatásának és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseinek felismertetése, a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggések felismertetése. A fejlesztés érdekében fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a tanulók erősen kötődnek az érzékeléshez, az észleléshez, a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ezért nagyon sok egyszerű kísérletre, gyakorlásra, mérésre, becslésre és ezek többszöri megismétlésére van szükség ahhoz, hogy a fizikai jelenségeket, folyamatokat megértsék, illetve az ismereteket alkalmazni tudják a mindennapi életben. A hatékony tanulási módszerek elsajátítása teszi lehetővé az egyre bővülő, önálló ismeretszerzést könyvekből, internetről és más forrásokból. A kémia tanítás célja, hogy sajátos eszközeivel járuljon hozzá a tanulók a természetről, a környezet anyagairól, folyamatairól alkotott világgépének alakításához. A tanulók érdeklődésének felkeltése a kémiai ismeretek elsajátítása iránt az egyik legfontosabb motivációs feladat. A tanulók számára fontos a tapasztalati tanulás, a tanulói tevékenység középpontba állítása, ezért a pedagógusnak fokozott figyelmet kell fordítania a kísérletekben, vizsgálódásokban való aktív részvételre úgy, hogy balesetmentes kísérletezés, a szabályok pontos betartása és fegyelmezett munkavégzés valósuljon meg. A kémia és hétköznapi életünk szoros kapcsolatának felismerését szolgálja az egészséges és káros élvezeti szerek bemutatása, az utóbbiak tudatos elutasításának céljából. A háztartási vegyszerek vizsgálatát és balesetmentes használatát gyakorolni kell.

A biológia tanításának célja megismertetni a természeti, gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket, lehetővé tenni, hogy a tanulók a természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekedjenek. A biológiai ismeretek elsajátítása az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében azért kiemelt jelentőségű, mert mind a környezet megismeréséhez, mind az önálló testápoló technikák elsajátításához, mind az egészségük védelmének kialakításához segítséget, tapasztalatszerzési és-megosztási lehetőséget igényelnek. Az emberi test felépítésének, működésének megismerése során tanulják meg értékelni az egészséget, törekvés alakul ki bennük annak megőrzésére, megismerik a káros szokások egészségromboló hatását. Nyitottá válnak a környezettudatos gondolkodás és cselekvés, pl. a veszélyes hulladékok kezelése iránt. A pedagógus feladata az interaktív tanulási technikák kialakításának segítése, a motivációt és az érdeklődést fenntartó tanulásszervezési eljárások alkalmazása.

Fizika

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
7.	Anyag, kölcsönhatások, energia	Anyagok Sűrűség (anyag, tömeg, térfogat) fogalma. Mérőeszközök. Mérleg, rugós erőmérő. Halmazállapotok, halmazállapot-változások (víz előfordulásai: víz, jég, pára, gőz). Elektromos vezetők, szigetelők, mágnesezhető, nem mágnesezhető anyagok. Kölcsönhatások, erők Energia fogalma, mértékegysége. (Energia, munkavégző képesség), energiafajták (víz, szél, nap, fosszilis energiafajták, atomenergia, elektromos, hő-, mozgási, helyzeti, rugalmas). Energia mértékegysége: J, Kj. Energiaátalakulások, energia megmaradás. Energiatakarékosság. Az erő fogalma, nagysága, iránya, mértékegysége (Rugós erőmérő). Kulcsfogalmak: Sűrűség, halmazállapot-változás, anyagi tulajdonság, energiafajta, kölcsönhatás, mozgásállapot-változás, erőfajta, energiatakarékosság.	IKT- eszközök használata Mérőeszközök (mérleg, rugós erőmérő, hőmérő stb.) Élelmiszertáblázatok	7,5
		Természeti rendszerek		

8.	Rendszerek	A Naprendszer objektumai (bolygók, Hold, üstökös, meteorok). A világűr megismerésének eszközei (távcső, űrteleszkóp, robotok, Mars-járó). Kulcsfogalmak: bolygó, hold, üstökös, meteor, távcső, űrteleszkóp	IKT eszközök természet tudományos ismeretterjesztő filmek, távcsövek	3,5
9.	Felépítés és a működés kapcsolata	A Föld belső szerkezete (földrengések, rezgéshullámok) Kulcsfogalmak: földkéreg, izzó magma, földrengés,	IKT eszközök természet tudományos ismeretterjesztő filmek, atlasz, földrajz könyv	3,5
10.	Állandóság és változás	Mozgások jellemzése Mozgás és nyugalom (viszonylagosság). Egyenes vonalú egyenletes mozgás (út, idő, irány, sebesség, állandó sebesség). Mozgásállapot-változás Változó mozgások. Egyenletesen változó mozgások. Átlagsebesség. Körmozgás jellemzése. Tengely körüli mozgás. Az erő és a sebességváltozás kapcsolata. Gyorsulás, lassulás Közlekedési alkalmazások. Balesetvédelem. Változások iránya Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok. Egyensúlyi állapotra törekvés (centripetális erő). Sportok, karbantartási eszközök használata. Kulcsfogalmak: mozgás, mozgásfajta, mozgásállapot-változás, sebesség, út, idő	IKT eszközök mérőeszközök, sebességjelző, GPS háztartási gépek egyszerű gépek mérlegek sport- és közlekedési eszközök	11
11.	Az ember megismerése és egészsége			7,5

12.	Környezet és fenntarthatóság	A földi időjárás fő jellemzői Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata. Légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). Az időjárás-előrejelzés. A légkör fizikai tulajdonságai (napsugárzás, hőmérséklet, csapadék). A vízkörforgás fizikai háttere, szél. Csapadékfajták. Légnyomás és mérése (Barométer). Természeti katasztrófák (viharok, földrengések, cunamik kiváltó okai) A kárenyhítés lehetőségei, előrejelzés. Megfelelő viselkedési formák veszélyhelyzetekben. A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága A természetkárosítás fajtáinak fizikai háttere (erdőirtás, légszennyezés, vízszennyezés, talaj-, zaj-, fényszennyezés. Útépítés, házipépítések, lakóparkok építése. Fenntarthatóság, védelem. Energiatakarékos eljárások, eszközök. (szigetelés, energiatakarékos izzók, berendezések, fűzési, fűtési módszerek). Takarékos, kényelmes, biztonságos közlekedés eszközei. Energiatermelés módjai, kockázata. Hazai erőművek. (Fosszilis erőművek, atomerőmű). A szennyező-anyagokkal való szakszerű bánásmód (vegyszerek, tisztítószer, olajok, gyógyszerek, elemek, patronok). Kulcsfogalmak: Időjárás, áramlat, szélirány, légnyomás, légkör, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, a környezeti rendszerek védelme, energiatakarékosság, szennyező anyag, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés.	IKT eszközök kísérleti eszközök	4,5

Biológia:				
13.	Anyag, energia, információ	Anyag Az élő rendszerek anyagi összetétele. Kölcsönhatások, erők. Az élőlények alkalmazkodása a gravitációhoz (súly, súlytalanság problémája). Érdekességek: testfelépítésbeli alkalmazkodások a különböző közegben élő állatoknál (pl. áramvonalas hal, úszóhólyag, szőrös talp, csőrtípusok, lábtípusok stb.). Energia A napfény és a földi élet összefüggése. Fotoszintézis. Táplálkozás, légzés szerepe a szervezet energiaellátásában. Az állatok hőháztartása, testhőmérséklet szabályozása. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet (ragadozók – sebesség; növényevők – menekülés). Információ A környezeti jelzések és érzékelésük biológiai jelentősége. (Tollazat, illatok, mozgásképek, testbeszéd, viselkedési formák különböző szituációkban, hangjelzések.) A biológiai információ szerepe az önfenntartásban és fajfenntartásban. A biológiai sokféleségben rejlő információ. Az élőlények különböző alkalmazkodóképességének felismerése (tűrőképesség, fajok és életfeltételek). Kulcsfogalmak: Alkalmazkodás, gravitáció, testbeszéd, hang-, szín-, illatjelzés, tűrőképesség, önfenntartás, fajfenntartás, állandó testhőmérséklet, változó testhőmérséklet, az élő szervezet energiaellátása, fotoszintézis, biológiai információ.	IKT- eszközök használata3 enciklopédiák, lexikonok	3,5

14.	Rendszerek értelmezése a sejt, egyed,	Tér és idő Az élővilág méretskálája (a szerveződési szintek összevetése). Az életközösségek térbeli elrendeződése (zonalitás földrajzi szélesség és tengerszint feletti magasság szerint). Az élővilág törzspejlődésének időskálája, jelentősebb eseményei. (Földtörténet – első élőlények megjelenése). A biológiai óra fogalma, példái (az élő szervezetek belső szabályozottsága, ciklikusság öröklött és tanult megnyilvánulásai). Rendszer, rendszer és környezete A sejt, a szervezet és az életközösség, mint rendszer (elemek és kapcsolatok). A környezet fogalma, a rendszer és környezet kapcsolata, biológiai életközösség és a bioszféra szintjén. A természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései. Szerveződési szintek, hálózatok A biológiai szerveződés szintjei (egyed alatti és feletti). A szintek közötti kapcsolatok. (Moszatok szerepe a légkör oxigénháztartásában.) Hálózati elv az élővilágban, biológiai hálózatok. Kulcsfogalmak: Méretskála, szerveződési szint, földtörténeti kor, sejt, egyed, baktérium, moszat, szervezet, életközösség, biológiai hálózat.	IKT- eszközök természettudományos ismeretterjesztő filmek nagyító, mikroszkóp ábrák, képek, modellek, makettek olvasmányok, szemelvények, elektronikus média	5,5
-----	--	---	--	-----

15.	Felépítés és a működés kapcsolata szervezetek – növények. Fogyasztó szervezetek – állatok Lebontó szervezetek – baktériumok, gombák. Az állatok viselkedésformái (életmódok, életszakaszok, szituációk – táplálkozás, táplálékszerzés, párzás, védekezés). Biomok A Föld éghajlati övezeteinek jellemzői, a jellegzetes növényvilág kialakulása közötti összefüggés (pl. tajgaerdő fenyői, esőerdő). A növény és állatvilág alkalmazkodási módjai az éghajlati viszonyokhoz (pl. az állatok kültakarója, a növények gyökérzete, levelei). A biomok főbb jellemzői, területi elhelyezkedésük. Az élővilág rendszerezése (egysejtűek, növények, állatok, gombák) Az élővilág elsődleges csoportokra való felosztása. Főbb rendszertani csoportok: faj, évfolyam, törzs. Egysejtűek. Növények országa. Állatok országa. Gombák országa. Az élővilág fajgazdagsága, ennek jelentősége. Evolúció (közel 2 millió ismert és ugyanennyi ismeretlen faj).	Anyagok A víz biológiai szerepe. Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) alapvető szerepe. Az élelmiszerek összetétele, tápértéke, az egészséges étrend (tápanyag, tápérték, termékösszetétel). Élőlények A sejt felépítése (növényi, állati). A növényi és állati szövetek fő típusai. Baktériumok, vírusok. Gombák (egy kalapos gomba példáján). A gombák elhelyezkedése az élőlények csoportjai között. Növények és állatok általános jellemzői (testfelépítés, kültakaró, táplálkozás, légzés, szaporodás, életmód. Testfelépítés, életmód és környezet kapcsolata. Életközösségek Egyed feletti szerveződési szintek. Fajok egyedei közötti kapcsolatok (csoportos életmód: szerepek, rangsor, együttműködés). Magányos életmód. Fajok közti kapcsolatok. Az életközösségek belső kapcsolatai. A fajok közötti kölcsönhatások típusai egy-egy konkrét példával (együttélés, versengés, élősködés). Életközösségek táplálkozási kapcsolatai, hálózatai: Táplálékláncok, Termelő,	IKT- eszközök filmek, könyvek, képek, ábrák atlaszok rendszertani tabló	5,5
-----	--	---	--	-----

16.	Állandóság és változás	Állapot Az életközösségek állapotának jellemzése. Élőhelyek, s az ott élő, egymással kapcsolatban álló élőlények (<i>növények, állatok</i>). Sajátos élő és élettelen környezeti feltételek (<i>fajok egyedei közötti, fajok közötti, élő és élettelen összetevők közötti kapcsolatok</i>). Önszabályozás, viszonylagos egyensúly-megújulás. Az ember hatása a bioszférára (<i>káros és hasznos beavatkozások</i>). Globális természeti problémák és következményeik. Változás. Az élőlények mozgásának fizikai jellemzése (<i>erő, munkavégzés</i>). Az állatok mozgása: végtagok, mozgásszervek, mozgásfajták. Az élőlények hőháztartását befolyásoló fizikai változások (<i>hőáramlás, hővezetés, hőszigetelés, hőszugárzás</i>). Táplálkozás – belső energia. Hőszigetelés (<i>szőrzet, zsírréteg, fagyús tollazat, pehelytollak</i>). Téli álmom: életfolyamatok lassulása. Környezeti hatások – napsugárzás. Csoportos életmód – egymás melengetése (<i>pingvinek stb.</i>). Nagy melegben – párologtatás, fokozott hőleadás. Az életfolyamatokat kísérő elektromos változások példái (<i>EKG, EEG</i>). Fotoszintézis és a légzés lényege. A termelő szervezetek (<i>növények</i>) szerves anyag előállítás, oxigéntermelése (<i>energiamegkötés</i>). Szénhidrátok szerepe az élővilág energiaellátásában. Tápanyagok elégetése a szervezet sejtjeiben (<i>lassú égés, energia-felszabadulás</i>). Az oxigén az égés feltétele. Az élettani folyamatok hatása a vérnyomásra, pulzusra, vércukorszintre. Életmód, táplálkozás, mozgás, aktivitás, pihenés, testi-lelki egyensúly. Hosszabb idő alatt bekövetkező változások (<i>leszármazás, rokonság, evolúció</i>). Fejlődési folyamat és a mai élővilág sokfélesége (<i>fajok, rokon fajok, családok, rendek, törzsek</i>). Rendszertani alapismeretek. Folyamat A biológiai szabályozás lényege, mechanizmusai (<i>pulzusszám, vérnyomás, testhőmérséklet</i>). A szabályozott állandó állapot biológiai jelentősége. A működés egyensúlyi állapotának folyamatos biztosítása. (<i>Önszabályozás, viszonylagos egyensúly, megújulás, globális természeti probléma, üvegházhatás, felmelegedés, ózonlyuk, UV-sugárzás, ivóvízkészlet, hőháztartás, belső energia, EKG, EEG, fotoszintézis, szerves anyag, vérnyomás, pulzus, vércukorszint, evolúció, biológiai szabályozás.</i>)	IKT- eszközök könyvek, lexikonok, filmek, internet képanyagok, rajzos ábrák vérnyomás-, vércukorszint mérő	9
17.	Az ember megismerése			18
18.	Környezet és fenntarthatóság	Globális környezeti rendszerek A talaj termőképessége, védelme. A talaj sajátos életközössége (<i>baktériumok, egysejtűek, gombák, moszatok, férgek, ízeltlábúak stb.</i>). A tápanyagkészlet folyamatos megújulása. A talajszennyezés forrásai, okai (<i>ipari, háztartási, mezőgazdasági</i>). Az emberi tevékenységek felszíninformáló hatásai. (<i>Talaj-, víz-, levegőszennyezés, mezőgazdasági, ipari, háztartási szennyezőanyag, vegyszer, olajszennyezés, mérgező gáz, talajpusztulás, takaréklátás, tudatosság, mérlegelés, megfontoltság</i>)	IKT- eszközök kísérleti eszközök talajminták	9

--	--	--	--	--

Tantárgy:

Földrajz 7. osztály

Kiemelt célok:
síkban,

A gondolkodási funkciók fejlesztése, a rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése, biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben, a jelek, a szimbólumok világában, gyakorlott térképolvasás. A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása, a világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásainak elemzése példák segítségével. Ismerjék meg természeti környezetüket, azok változásának és elemeinek kölcsönös egymásra hatását, a törvényszerűségeket.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanuláshoz szükséges kognitív képességeik: a tudatos megfigyelés képessége, a figyelem terjedelme, az analitikus és a szintetizáló gondolkodás. Váljanak képessé a tantárgy-sajátos földrajzi ismerethordozók – térkép, földgömb, ábrák – használatára, valamint az IKT- eszközök tanári segítséggel történő célszerű alkalmazására. Fejlődjön kommunikációs képességük, bővüljön szókincsük, fejlődjön szövegértésük, önértékelésük és önismeretük. A matematikai kompetencia birtokában legyenek képesek számadatok összevetésére, grafikonok, diagramok leolvasására, elemzésére.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
19.	Tájékozódás a földrajzi térben	Méretarány, aránymérték, keresőhálózat és földrajzi fókuszálózat. Kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egység, termelési terület, régió, jelkulcs, topográfiai	térképek, tankönyv	4,5
20.	Tájékozódás az időben	fogalmak.		4,5
21.	Tájékozódás a környezet anyagairól (geoszférák, földrajzi övezetesség)	Talajtípus, talajképződés, Forrás, patak, folyó, tó, talajvíz, karsztvíz, artézi víz, Vízszennyezés, Felmelegedés, szélrendszer, Forró övezet, hideg övezet, függőleges övezetesség.	térképek, tankönyv, táblagépek	10
22.	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	Településtípus, tanya, falu, város, gazdasági ágazat, fekvés, felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás. Fekvés – szállítási, kereskedelmi útvonal. Természeti és társadalmi kölcsönhatás, környezetkárosító hatás. Felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás. Hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés (levegőszennyezés, vízszennyezés). Tengerpart, halászat, közlekedés, szállítás, sólepárlás, elektromosenergia-termelés, idegenforgalom.	tankönyv, térképek, táblagépek	8,5

23.	Tájékozódás a hazai földrajzi környezeti folyamatokról, a földrajzi tér regionális szerveződése	A távoli kontinensek meghatározó jelentőségű országai, Északi-sarkpont, Egyenlítő, Déli- sarkpont, téritő, éghajlati övezet: hideg, mérsékelt, forró, monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, sivatag. Ipari körzet, farm, öntözéses gazdálkodás, oázis.	térképek, útleírások, úti filmek, táblagépek	15
24.	Tájékozódás a regionális és globális földrajzi környezeti folyamatokról	Ipari körzet, öntözéses gazdálkodás. Mérsékelt, övezet: mediterrán táj, óceáni éghajlat, szárazföldi éghajlat, hegyvidéki éghajlat. Európai Unió, Európa határai, részei, országai.	térképek, tankönyv, útleírások, úti filmek, táblagépek	6

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén, hogy a tanuló rendelkezzen a következő ismeretekkel, képességekkel:

Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen.

A fokhálózat segítségével történő helymeghatározás segítségével.

Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.

A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése.

A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van.

Felszíni és felszín alatti vizek megnevezése,

felismerése. Európa határainak, főbb tájainak, részeinek

ismerete. Meghatározó jelentőségű országok ismerete.

Kontinensek tipikus tájainak ismerete.

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam

végén: Biológiából:

Tudjon példákat mondani a tanult életközösségek növényi és állati egyedeire, jellemző életformájukra. Tudjon táplálékláncot alkotni a tanult élőlényekről szerzett ismeretei alapján.

Legyen képes egyszerű összefüggéseket felismerni és megfogalmazni az életközösségek földrajzi elhelyezkedéséről.

Ismerje a főbb rendszertani csoportokat, a tanult élőlényeket próbálja azokba besorolni. Ismerje a fotoszintézis fogalmát és szerepét.

Legyen képes példákon keresztül bemutatni egy-egy életközösséget veszélyeztető történetet és az ember felelősségét.

Vegyen részt a növények, állatok gondozásában, óvásában, becsülje élő környezetét.

Legyen igénye egészséges környezetre, óvja azt, tevőlegesen vegyen részt annak kialakításában.

Legyen igénye- lehetőségeihez képest- az egészséges életmóddal kapcsolatban szerzett ismereteinek mindennapokban történő alkalmazására.

Fogadja el a másságot, lássa meg benne a természet sokszínűségét, szépségét. Legyen toleráns a saját környezetében felfedezhető mássággal kapcsolatosan.

Bővítse ismereteit különféle információhordozó anyagokon keresztül.

Legyen képes információk rövid, tömör közlésére szóban és írásban..

Fizikából:

Legyen képes a tanuló egyszer mechanikai és hőtani jelenségeket megfigyelni a gyakorlatban és kísérleteken. Tapasztalatait fogalmazza meg.

Ismerje fel a tanult fizikai ismeretek szerepét a technikai és természeti környezetben. Lássa be pl., hogy a súrlódás és a közegellenállás egyaránt lehet hasznos és káros.

Ismerje a fizikai vizsgálatokhoz szükséges eszközök balesetmentes használatát.

Legyen jártas a mérések végzésében és tudjon egyszer kísérleteket önállóan is elvégezni. Tudja, hogy nem a mozgás fenntartásához, hanem a mozgásállapot megváltoztatásához kell erő, Ismerje fel a halmazállapot-változásokat a mindennapok gyakorlatában.

Ismerje a hőmérséklet-kiegyenlítődés elvét és az energia megmaradás törvényét. Tudjon gyakorlati példákat mondani a hőmérséklet mérésére.

Példák segítségével tudja értelmezni, hogy mi a különbség a test súlya és tömege között. Ismerje fel az anyagok halmazállapotát, tudja azokat jellemezni.

Tudja felsorolni, a legfontosabb és leggyakrabban előforduló elektromos vezető és szigetelő anyagokat. Legyen ismerete arról, hogy hogyan óvhatja életét az áramütés ellen.

Tudjon megnevezni néhány a Naprendszerben előforduló objektumot és a vizsgálódáshoz szükséges eszközöket.

Legyenek ismeretei, és azokat próbálja alkalmazni a biztonságos közlekedés érdekében.

Ismerje és használja a víz- és energiatakarékosság lehetőségeit a háztartásokban, környezetében.

Kémiából:

Lássa be a tanuló a kémiai ismeretek fontosságát a mindennapi életben és a tudományos fejlődésben.

Tudja csoportosítani tanári segítséggel a változásokat aszerint, hogy megváltozott-e az anyagok minősége. Ismerje fel a vizsgált anyagok leglényegesebb fizikai és kémiai tulajdonságait.

Tudjon keveréket és oldatot készíteni a háztartásban előforduló anyagok felhasználásával. Ismerje a víz körforgását és szerepét az élet fenntartásában.

Ismerje a fotoszintézis folyamatát és szerepét az élet fenntartásában.

Tudja, hogy az oxigén és a víz elengedhetetlen feltétele az életnek, törekedjen tisztaságuk megóvására. Ismerje a tűz hasznát és pusztítását. Ismerje a tűzoltás néhány alapszabályait. Tudja a tűzoltók riasztásához szükséges tennivalókat.

Legyen képes egyszerűbb összefüggések megértésére, tapasztalatok megfogalmazására szóban, vázlatkészítésre segítséggel.

Természettudomány 8. évfolyam

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítás. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. Együttműködésre épülő kooperatív, interaktív tanulási technikák elsajátítása és tanulási módok alkalmazása. A mindennapi tevékenységben a környezetkímélő, takarékos magatartás általánossá válása, a természeti és épített környezet iránti szeretet és megővése. A munka szerepének értékelése az ember életében. A szociális értékelés fejlesztése. Részvétel az iskolában, lakóhelyén, tágabb környezetben rendezett környezetvédelmi rendezvényeken, akciókban.

A fizikai ismeretek elsajátítása során cél a korszerű fizikai szemléletmódra nevelés, a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránti nyitottság kialakítása, a gazdaság környezetkárosító hatásának és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseinek felismertetése, a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggések felismertetése. A fejlesztés érdekében fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a tanulók erősen kötődnek az érzékeléshez, az észleléshez, a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ezért nagyon sok egyszerű kísérletre, gyakorlásra, mérésre, becslésre és ezek többszöri megismétlésére van szükség ahhoz, hogy a fizikai jelenségeket, folyamatokat megértsék, illetve az ismereteket alkalmazni tudják a mindennapi életben. A hatékony tanulási módszerek elsajátítása teszi lehetővé az egyre bővülő, önálló ismeretszerzést könyvekből, internetről és más forrásokból.

A kémia tanítás célja, hogy sajátos eszközeivel járuljon hozzá a tanulók a természetről, a környezet anyagairól, folyamatairól alkotott világképének alakításához. A tanulók érdeklődésének felkeltése a kémiai ismeretek elsajátítása iránt az egyik legfontosabb motivációs feladat. A tanulók számára fontos a tapasztalati tanulás, a tanulói tevékenység középpontba állítása, ezért a pedagógusnak fokozott figyelmet kell fordítania a kísérletekben, vizsgálódásokban való aktív részvételre úgy, hogy balesetmentes kísérletezés, a szabályok pontos betartása és fegyelmezett munkavégzés valósuljon meg. A kémia és hétköznapi életünk szoros kapcsolatának felismerését szolgálja az egészséges és káros élvezeti szerek bemutatása, az utóbbiak tudatos elutasításának céljából. A háztartási vegyszerek vizsgálatát és balesetmentes használatát gyakorolni kell.

A biológia tanításának célja megismertetni a természeti, gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket, lehetővé tenni, hogy a tanulók a természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekedjenek. A biológiai ismeretek elsajátítása az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében azért kiemelt jelentőségű, mert mind a környezet megismeréséhez, mind az önálló testápoló technikák elsajátításához, mind az egészségük védelmének kialakításához segítséget, tapasztalatszerzési és - megosztási lehetőséget igényelnek. Az emberi test felépítésének, működésének megismerése során tanulják meg értékelni az egészséget, törekvés alakul ki bennük annak megőrzésére, megismerik a káros szokások egészségromboló hatását. Nyitottá válnak a környezettudatos gondolkodás és cselekvés, pl. a veszélyes hulladékok kezelése iránt. A pedagógus feladata az interaktív tanulási technikák kialakításának segítése, a motivációt és az érdeklődést fenntartó tanulósszervezési eljárások alkalmazása.

8.
180
5

tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakos gyógypedagógus hiányában biológia, kémia, fizika szakos tanár.

Kémia:

		A tudósok munkásságának megismerése, információgyűjtés, feldolgozás. (Müller Ferenc, Hevesi György, Irinyi János munkássága)	IKT- eszközök használata	folyamatos
1.	Anyag, kölcsönhatás, energia, információ	Anyagok. Balesetmentes kísérletezés. A kísérletezés eszközei. A kísérletezés a megismerés és felfedezés tevékenysége. A tárgyak anyagának minőségi és mennyiségi jellemzői. A hétköznapi életben gyakori keverékek, vegyületek és elemek. Keverékek, oldatok. Vízben és zsírban oldódó anyagok (Só, cukor, paprika, víz, zsír, olaj, benzín, acetón, körömlakk, alkohol). Vegyületek (víz, szén-dioxid, szén-monoxid, nátrium-klorid, nitrogén-klorid). Kölcsönhatások, erők. Molekula, atom, atommag (az atomok felépítése, legegyszerűbb szinten, csak érdekességeként). A fizikai és kémiai változások megkülönböztetése. Fizikai változások <i>alacsony hőmérséklet</i>	IKT- eszközök különböző anyagok, oldószeres természettudományos ismeretterjesztő filmek,	7

		halmazállapot, térfogatváltozások, kémiai változások. Egyesülés, égés, bomlás. Közömbösítés: sav + lúg = só + víz. Sav-bázis reakciók: nátronlúg + sósav = konyhasó + víz meszes víz + szénsav = mészkő + víz). Energia A fizikai és kémiai változások energiaviszonyai hétköznapi példákban. Halmazállapot-változás, oldódás, tüzgújtás. (Kísérletezés, kísérleti eszköz, szerves és szervetlen anyag, fizikai és kémiai változás, folyamat, só, sav, bázis, elemi összetétel, elem, fotoszintézis.)	modellek nagyító, mikroszkóp	
2.	Rendszerek	Tér, idő, nagyságrendek Az atomok, molekulák mérete. Anyagmennyiség. Tömény és híg oldatok. Kémiai, fizikai folyamatok gyorsítása, lassítása (főzés, hűtés). Rendszer, rendszer és környezete Egy-egy használati tárgy előállítása (papírból, fából, műanyagból, nádból játékok, dísz tárgyak készítése). A fizikai, kémiai tulajdonságok összefüggései. A kísérleti berendezés rendszerként való működése. Sorrendiség, funkció, alá-, fölrendeltségi viszonyok (pl. hevítés: fém tálcá, kémcsőfogó, hőmérő, kémcsőállvány, hőforrás). Az égés feltételei. Tűzoltási lehetőségek. Az égés veszélyeire felhívó információs jelek (a dohányzás tiltása, tűzveszélyes hely, robbanásveszély). Természeti rendszerek A növények életéhez szükséges tápanyagok kémiai tulajdonságai (víz-, szén- dioxid-, oxigén-, kiegészítésként nitrogén-, foszfor-, káliumigény). Fotoszintézis. A talaj tápanyagtartalmának természetes és mesterséges utánpótlása (trágya, műtrágya). (Molekula felépítése, oldatfajta, tűz, fotoszintézis, testfelépítő anyag, tápanyag, hőhatás, korrózióvédelem, oxidáció, fotoszintézis.)	IKT- eszközök kísérleti eszközök	7,5

3.	Felépítés és a működés kapcsolata	Az időjárás A földi vízkészlet különböző formái (tengervíz, édesvíz, ásványvíz, gyógyvíz, esővíz). A víz körforgása (tengervíz-esővíz kapcsolata). A levegő kémiai összetétele (nitrogén, oxigén, szén-dioxid, nemesgázok). Nap, Naprendszer A világ anyagi egysége. Kulcsfogalmak: ásványvíz, gyógyvíz, tengervíz, édesvíz, a levegő kémiai összetétele, Naprendszer.	IKT eszközök vízminiták	7
4.	Állandóság, változás	A rendszer állapota és változásai A hőmérséklet és nyomás, mint állapotjelző (víz, levegő). Változások Kémiai reakciók többféle szempont szerint: gyors-lassú, egyesülés-bomlás. Oxidáció-redukció (redoxi folyamatok), sav-lúg. Változások iránya Egyirányú, megfordítható változások, körfolyamatok értelmezése. Szén égetése – szén-dioxid, Szénsav előállítása, bomlása, Kénssav előállítása, bomlása, Mészégetés-mészoltás, Mészke oldása – cseppkőképződés stb. Egyensúly Telített oldat, oldódás, kristályosodás. Halmazállapot-változások Kulcsfogalmak: Hőmérséklet, nyomás, kémiai reakció, gyors égés, lassú égés, egyesülés, bomlás, oxidáció, redukció, sav-lúg, szénsav, széndioxid, kénsav, kénssav, sósav, salétromsav, mészégetés, mészoldás, telített-, telítetlen oldat.	IKT eszközök kísérleti eszközök	9
5.	Az ember megismerése és egészsége			9
6. Környezet és fenntarthatóság				4,5

Fizika

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
7.	Anyag, kölcsönhatások, energia	Anyagok Sűrűség (anyag, tömeg, térfogat) fogalma. Mérőeszközök. Mérleg, rugós erőmérő. Halmazállapotok, halmazállapot-változások (víz előfordulásai: víz, jég, pára, gőz). Elektromos vezetők, szigetelők, mágnesezhető, nem mágnesezhető anyagok. Kölcsönhatások, erők Energia fogalma, mértékegysége. (Energia, munkavégző képesség), energiafajták (víz, szél, nap, fosszilis energiafajták, atomenergia, elektromos, hő-, mozgási, helyzeti, rugalmas). Energia mértékegysége: J, Kj. Energiaátalakulások, energia megmaradás. Energiatakarékosság. Az	IKT- eszközök használata Mérőeszközök (mérleg, rugós erőmérő, hőmérő stb.) Élelmiszertáblázatok	7,5

		erő fogalma, nagysága, iránya, mértékegysége (Rugós erőmérő). Kulcsfogalmak: Sűrűség, halmazállapot-változás, anyagi tulajdonság, energiafajta, kölcsönhatás, mozgásállapot-változás, erőfajta, energiatakarékosság.		
8.	Rendszerek	Természeti rendszerek A Naprendszer objektumai (bolygók, Hold, üstökös, meteorok). A világűr megismerésének eszközei (távcső, űrteleszkóp, robotok, Mars-járó). Kulcsfogalmak: bolygó, hold, üstökös, meteor, távcső, űrteleszkóp	IKT eszközök természettudományos ismeretterjesztő filmek, távcsövek	3,5
9.	Felépítés és a működés kapcsolata	A Föld belső szerkezete (földrengések, rezgéshullámok) Kulcsfogalmak: földkéreg, izzó magma, földrengés,	IKT eszközök természettudományos ismeretterjesztő filmek, atlasz, földrajzkönyv	3,5
10.	Állandóság és változás	Mozgások jellemzése Mozgás és nyugalom (viszonylagosság). Egyenes vonalú egyenletes mozgás (út, idő, irány, sebesség, állandó sebesség). Mozgásállapot-változás Változó mozgások. Egyenletesen változó mozgások. Átlagsebesség. Körmozgás jellemzése. Tengely körüli mozgás. Az erő és a sebességváltozás kapcsolata. Gyorsulás, lassulás Közlekedési alkalmazások. Balesetvédelem. Változások iránya Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok. Egyensúlyi állapotra törekvés (centripetális erő). Sportok, karbantartási eszközök használata. Kulcsfogalmak: mozgás, mozgásfajta, mozgásállapot-változás, sebesség, út, idő	IKT eszközök mérőeszközök, sebességjelző, GPS háztartási gépek egyszerű gépek mérlegek sport- és közlekedési eszközök	11
11.	Az ember megismerése és egészsége			7,5

12.	Környezet és fenntarthatóság	A földi időjárás fő jellemzői Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata. Légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). Az időjárás-előrejelzés. A légkör fizikai tulajdonságai (napsugárzás, hőmérséklet, csapadék). A vízkörforgás fizikai háttere, szél. Csapadékfajták. Légnyomás és mérése (Barométer). Természeti katasztrófák (viharok, földrengések, cunamik kiváltó okai) A kárenyhítés lehetőségei, előrejelzés. Megfelelő viselkedési formák veszélyhelyzetekben. A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága A természetkárosítás fajtáinak fizikai háttere (erdőirtás, légszennyezés, vízszennyezés, talaj-, zaj-, fényszennyezés. Útépítés, házipépítések, lakóparkok építése. Fenntarthatóság, védelem. Energiatakarékos eljárások, eszközök. (szigetelés, energiatakarékos izzók, berendezések, fűzési, fűtési módszerek). Takarékos, kényelmes, biztonságos közlekedés eszközei. Energiatermelés módjai, kockázata. Hazai erőművek. (Fosszilis erőművek, atomerőmű). A szennyező-anyagokkal való szakszerű bánásmód (vegyszerek, tisztítószer, olajok, gyógyszerek, elemek, patronok). Kulcsfogalmak: Időjárás, áramlat, szélirány, légnyomás, légkör, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, a környezeti rendszerek védelme, energiatakarékosság, szennyező anyag, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés.	IKT eszközök kísérleti eszközök	4,5

Biológia:				
13.	Anyag, energia, információ	Anyag Az élő rendszerek anyagi összetétele. Kölcsönhatások, erők. Az élőlények alkalmazkodása a gravitációhoz (súly, súlytalanság problémája). Érdekességek: testfelépítésbeli alkalmazkodások a különböző közegben élő állatoknál (pl. áramvonalas hal, úszóhólyag, szőrös talp, csőrtípusok, lábtípusok stb.). Energia A napfény és a földi élet összefüggése. Fotoszintézis. Táplálkozás, légzés szerepe a szervezet energiaellátásában. Az állatok hőháztartása, testhőmérséklet szabályozása. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet (ragadozók – sebesség; növényevők – menekülés). Információ A környezeti jelzések és érzékelésük biológiai jelentősége. (Tollazat, illatok, mozgásképek, testbeszéd, viselkedési formák különböző szituációkban, hangjelzések.) A biológiai információ szerepe az önfenntartásban és fajfenntartásban. A biológiai sokféleségben rejlő információ. Az élőlények különböző alkalmazkodóképességének felismerése (tűrőképesség, fajok és életfeltételek). Kulcsfogalmak: Alkalmazkodás, gravitáció, testbeszéd, hang-, szín-, illatjelzés, tűrőképesség, önfenntartás, fajfenntartás, állandó testhőmérséklet, változó testhőmérséklet, az élő szervezet energiaellátása, fotoszintézis, biológiai információ.	IKT- eszközök használata3 enciklopédiák, lexikonok	3,5

14.	Rendszerek értelmezése a sejt, egyed, életközösség és a bioszféra szintjén. A természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései. Szerveződési szintek, hálózatok A biológiai szerveződés szintjei (egyed alatti és feletti). A szintek közötti kapcsolatok. (Moszatok szerepe a légkör oxigénháztartásában.) Hálózati elv az élővilágban, biológiai hálózatok. Kulcsfogalmak: Méretskála, szerveződési szint, földtörténeti kor, sejt, egyed, baktérium, moszat, szervezet, életközösség, biológiai hálózat.	Tér és idő Az élővilág méretskála (a szerveződési szintek összevetése). Az életközösségek térbeli elrendeződése (zonalitás földrajzi szélesség és tengerszint feletti magasság szerint). Az élővilág törzspejlődésének időskála, jelentősebb eseményei. (Földtörténet – első élőlények megjelenése). A biológiai óra fogalma, példái (az élő szervezetek belső szabályozottsága, ciklikusság öröklött és tanult megnyilvánulásai). Rendszer, rendszer és környezete A sejt, a szervezet és az életközösség, mint rendszer (elemek és kapcsolatok). A környezet fogalma, a rendszer és környezet kapcsolata, biológiai	IKT- eszközök természettudományos ismeretterjesztő filmek nagyító, mikroszkóp ábrák, képek, modellek, makettek olvasmányok, szemelvények, elektronikus média	5,5
-----	---	--	---	-----

15.	Felépítés és a működés kapcsolata szervezetek – növények. Fogyasztó szervezetek – állatok Lebontó szervezetek – baktériumok, gombák. Az állatok viselkedésformái (életmódok, életszakaszok, szituációk – táplálkozás, táplálékszerzés, párzás, védekezés). Biomok A Föld éghajlati övezeteinek jellemzői, a jellegzetes növényvilág kialakulása közötti összefüggés (pl. tajgaerdő fenyői, esőerdő). A növény és állatvilág alkalmazkodási módjai az éghajlati viszonyokhoz (pl. az állatok kültakarója, a növények gyökérzete, levelei). A biomok főbb jellemzői, területi elhelyezkedésük. Az élővilág rendszerezése (egysejtűek, növények, állatok, gombák) Az élővilág elsődleges csoportokra való felosztása. Főbb rendszertani csoportok: faj, évfolyam, törzs. Egysejtűek. Növények országa. Állatok országa. Gombák országa. Az élővilág fajgazdagsága, ennek jelentősége. Evolúció (közel 2 millió ismert és ugyanennyi ismeretlen faj).	Anyagok A víz biológiai szerepe. Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) alapvető szerepe. Az élelmiszerek összetétele, tápértéke, az egészséges étrend (tápanyag, tápérték, termékösszetétel). Élőlények A sejt felépítése (növényi, állati). A növényi és állati szövetek fő típusai. Baktériumok, vírusok. Gombák (egy kalapos gomba példáján). A gombák elhelyezkedése az élőlények csoportjai között. Növények és állatok általános jellemzői (testfelépítés, kültakaró, táplálkozás, légzés, szaporodás, életmód. Testfelépítés, életmód és környezet kapcsolata. Életközösségek Egyed feletti szerveződési szintek. Fajok egyedei közötti kapcsolatok (csoportos életmód: szerepek, rangsor, együttműködés). Magányos életmód. Fajok közti kapcsolatok. Az életközösségek belső kapcsolatai. A fajok közötti kölcsönhatások típusai egy-egy konkrét példával (együttélés, versengés, élősködés). Életközösségek táplálkozási kapcsolatai, hálózatai: Táplálékláncok, Termelő, fogyasztó szervezetek – növények. Fogyasztó szervezetek – állatok Lebontó szervezetek – baktériumok, gombák. Az állatok viselkedésformái (életmódok, életszakaszok, szituációk – táplálkozás, táplálékszerzés, párzás, védekezés). Biomok A Föld éghajlati övezeteinek jellemzői, a jellegzetes növényvilág kialakulása közötti összefüggés (pl. tajgaerdő fenyői, esőerdő). A növény és állatvilág alkalmazkodási módjai az éghajlati viszonyokhoz (pl. az állatok kültakarója, a növények gyökérzete, levelei). A biomok főbb jellemzői, területi elhelyezkedésük. Az élővilág rendszerezése (egysejtűek, növények, állatok, gombák) Az élővilág elsődleges csoportokra való felosztása. Főbb rendszertani csoportok: faj, évfolyam, törzs. Egysejtűek. Növények országa. Állatok országa. Gombák országa. Az élővilág fajgazdagsága, ennek jelentősége. Evolúció (közel 2 millió ismert és ugyanennyi ismeretlen faj).	IKT- eszközök filmek, könyvek, képek, ábrák atlaszok rendszertani tabló	5,5
-----	--	---	--	-----

16.	Állandóság és változás	Állapot Az életközösségek állapotának jellemzése. Élőhelyek, s az ott élő, egymással kapcsolatban álló élőlények (<i>növények, állatok</i>). Sajátos élő és élettelen környezeti feltételek (<i>fajok egyedei közötti, fajok közötti, élő és élettelen összetevők közötti kapcsolatok</i>). Önszabályozás, viszonylagos egyensúly-megújulás. Az ember hatása a bioszférára (<i>káros és hasznos beavatkozások</i>). Globális természeti problémák és következményeik. Változás. Az élőlények mozgásának fizikai jellemzése (<i>erő, munkavégzés</i>). Az állatok mozgása: végtagok, mozgásszervek, mozgásfajták. Az élőlények hőháztartását befolyásoló fizikai változások (<i>hőáramlás, hővezetés, hőszigetelés, hőszugárzás</i>). Táplálkozás – belső energia. Hőszigetelés (<i>szőrzet, zsírréteg, fagyús tollazat, pehelytollak</i>). Téli álmom: életfolyamatok lassulása. Környezeti hatások – napsugárzás. Csoportos életmód – egymás melengetése (<i>pingvinek stb.</i>). Nagy melegben – párologtatás, fokozott hőleadás. Az életfolyamatokat kísérő elektromos változások példái (<i>EKG, EEG</i>). Fotoszintézis és a légzés lényege. A termelő szervezetek (<i>növények</i>) szerves anyag előállítás, oxigéntermelése (<i>energiamegkötés</i>). Szénhidrátok szerepe az élővilág energiaellátásában. Tápanyagok elégetése a szervezet sejtjeiben (<i>lassú égés, energia-felszabadulás</i>). Az oxigén az égés feltétele. Az élettani folyamatok hatása a vérnyomásra, pulzusra, vércukorszintre. Életmód, táplálkozás, mozgás, aktivitás, pihenés, testi-lelki egyensúly. Hosszabb idő alatt bekövetkező változások (<i>leszármazás, rokonság, evolúció</i>). Fejlődési folyamat és a mai élővilág sokfélesége (<i>fajok, rokon fajok, családok, rendek, törzsek</i>). Rendszertani alapismeretek. Folyamat A biológiai szabályozás lényege, mechanizmusai (<i>pulzusszám, vérnyomás, testhőmérséklet</i>). A szabályozott állandó állapot biológiai jelentősége. A működés egyensúlyi állapotának folyamatos biztosítása. (<i>Önszabályozás, viszonylagos egyensúly, megújulás, globális természeti probléma, üvegházhatás, felmelegedés, ózonlyuk, UV-sugárzás, ivóvízkészlet, hőháztartás, belső energia, EKG, EEG, fotoszintézis, szerves anyag, vérnyomás, pulzus, vércukorszint, evolúció, biológiai szabályozás.</i>)	IKT- eszközök könyvek, lexikonok, filmek, internet képanyagok, rajzos ábrák vérnyomás-, vércukorszint mérő	9
17.	Az ember megismerése			18
18.	Környezet és fenntarthatóság	Globális környezeti rendszerek A talaj termőképessége, védelme. A talaj sajátos életközössége (<i>baktériumok, egysejtűek, gombák, moszatok, férgek, ízeltlábúak stb.</i>). A tápanyagkészlet folyamatos megújulása. A talajszennyezés forrásai, okai (<i>ipari, háztartási, mezőgazdasági</i>). Az emberi tevékenységek felszíninformáló hatásai. (<i>Talaj-, víz-, levegőszennyezés, mezőgazdasági, ipari, háztartási szennyezőanyag, vegyszer, olajszennyezés, mérgező gáz, talajpusztulás, takarékoság, tudatosság, mérlegelés, megfontoltság</i>)	IKT- eszközök kísérleti eszközök talajminták	9

--	--	--	--	--

Tantárgy:

Földrajz 8. osztály

Kiemelt célok:

síkban,

A gondolkodási funkciók fejlesztése, a rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése, biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben, a jelek, a szimbólumok világában, gyakorlott térképolvasás. A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása, a világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásainak elemzése példák segítségével. Ismerjék meg természeti környezetüket, azok változásának és elemeinek kölcsönös egymásra hatását, a törvényszerűségeket.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanuláshoz szükséges kognitív képességeik: a tudatos megfigyelés képessége, a figyelem terjedelme, az analitikus és a szintetizáló gondolkodás. Váljanak képessé a tantárgy-sajátos földrajzi ismerethordozók – térkép, földgömb, ábrák – használatára, valamint az IKT- eszközök tanári segítségével történő célszerű alkalmazására. Fejlődjön kommunikációs képességük, bővüljön szókincsük, fejlődjön szövegértésük, önértékelésük és önismeretük. A matematikai kompetencia birtokában legyenek képesek számadatok összevetésére, grafikonok, diagramok leolvasására, elemzésére.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
19.	Tájékozódás a földrajzi térben	Méterarány, aránymérték, keresőhálózat és földrajzi fókálózat. Kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egység, termelési terület, régió, jelkulcs, topográfiai	térképek, tankönyv	4,5
20.	Tájékozódás az időben	fogalmak.		4,5
21.	Tájékozódás a környezet anyagairól (geoszférák, földrajzi övezetesség)	Talajtípus, talajképződés, Forrás, patak, folyó, tó, talajvíz, karsztvíz, artézi víz, Vízszenyezés, Felmelegedés, szélrendszer, Forró övezet, hideg övezet, függőleges övezetesség.	térképek, tankönyv, táblagépek	10
22.	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	Településtípus, tanya, falu, város, gazdasági ágazat, fekvés, felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás. Fekvés – szállítási, kereskedelmi útvonal. Természeti és társadalmi kölcsönhatás, környezetkárosító hatás. Felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás. Hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés (levegőszennyezés, vízszennyezés). Tengerpart, halászat, közlekedés, szállítás, sólepárlás, elektromosenergia-termelés, idegenforgalom.	tankönyv, térképek, táblagépek	8,5

23.	Tájékozódás a hazai földrajzi környezeti folyamatokról, a földrajzi tér regionális szerveződése	A távoli kontinensek meghatározó jelentőségű országai, Északi-sarkpont, Egyenlítő, Déli- sarkpont, térítő, éghajlati övezet: hideg, mérsékelt, forró, monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, sivatag. Ipari körzet, farm, öntözéses gazdálkodás, oázis.	térképek, útleírások, úti filmek, táblagépek	15
24.	Tájékozódás a regionális és globális földrajzi környezeti folyamatokról	Ipari körzet, öntözéses gazdálkodás. Mérsékelt, övezet: mediterrán táj, óceáni éghajlat, szárazföldi éghajlat, hegyvidéki éghajlat. Európai Unió, Európa határai, részei, országai.	térképek, tankönyv, útleírások, úti filmek, táblagépek	6

A továbbhaladás feltétele a nyolcadik évfolyam végén:

Fizikából:

Rendelkezzen alapismeretekkel az anyag fizikai tulajdonságairól, a kölcsönhatásokról, a mindennapi gyakorlatban is megfigyelhető problémákról.

Ismerje a fizikai vizsgálatok eszközrendszerét, munkamódszereit. A pontosság, a munkafegyelem jelentőségének ismeretében.

Legyen képes a megismerési módszerek egyre önállóbb használatára, a tapasztalatok pontos megfogalmazására.

Tudja a tanult rendszerek mértékegységeit, azokat tudja sorba állítani. Végezzen a megfelelő mérőeszközökkel méréseket.

Ismerje a Nap hő és fényenergiájának hatását a földi életre.

Legyenek ismeretei az egészséges életmódról- táplálkozás, mozgás, érzékelés-, azokat próbálja alkalmazni saját életében.

Legyen ismerete arról, hogy hogyan óvhatja életét az áramütés ellen.

Legyen képes az egyszerűbb összefüggések megértésére, tapasztalatok megfogalmazására szóban, vázlatkészítésre segítségével.

Törekedjen a tanult szakkifejezések pontos használatára.

Kémiából:

Fogalmazza meg tanári segítséggel, majd fokozódó önállósággal a vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait.

Tudja, hogy a lúg veszélyes mérge, ismerje kezelésének szabályait. Mondjon példát a lúgok hasznosítására.

Ismerje a tanuló a tanult elemek és vegyületek nevét.

Tudjon példát mondani felhasználásukról, jelentőségükről az ember életében.

Ismerje föl a veszélyes anyagok jelöléseit.

Ismerje azokat a veszélyeket, amelyeket a tanult kémiai anyagok jelenthetnek, tartsa be a kezeléskük, tárolásuk szabályait.

Legyen alapvető ismerete a periódusos rendszerben történő tájékozódásról, ismerje a leggyakrabban előfordul elemek, vegyületek jelölését.

Tudjon felsorolni és megkülönböztetni fizikai és kémiai változásokat.

Tudja megnevezni tápanyagainkat, felsorolni azok jelentőségeit az ember szervezetére.

Lehetőségeihez képest próbálja betartani az egészséges táplálkozás szabályait.

Biológiából:

Ismerje saját teste felépítését, a szervrendszereket.

Tudja elhelyezkedésüket, működésük lényegét és szerepét a szervezet harmonikus működésében. Ismerje a fogamzásgátlás néhány lehetőségét.

Legyen képes megkülönböztetni a szervezet egészséges és beteg működését.

Legyenek alapvető elsősegély nyújtási ismeretei.

Legyen igénye- lehetőségeihez képest- az egészséges életmóddal kapcsolatban szerzett ismereteinek mindennapokban történ alkalmazására.

Ismerje a környezetszennyezés, a környezet pusztulásának legfőbb okait; lehetőségeihez képest óvja, védje környezetét.

Legyenek ismeretei a természetgyógyászatról.

Legyen jártasság az IKT eszközök használatában.

Testnevelés

A testnevelés az egyik legösszetettebb tanulási terület, meglehetősen komplex célkitűzéssel. Egyik legfontosabb feladata a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása, mely kiemelten a Nemzeti alaptanterv testi-lelki egészségre nevelés célját valósítja meg, miközben az alapkompenciák és az ezekre épülő Nat kompetencia-összetevők fejlesztése is megtörténik.

A testnevelés tantárgy a tanulókat a játék és a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával, a pedagógus személyes példamutató magatartásán keresztül alakítja, formálja. Az egészséges és harmonikus életvitelt megalapozó ismeretek átadása, a szokások kialakítása az alapfokú oktatás kezdeti szakaszában a leghangsúlyosabb. Az alsó tagozat nevelő-oktató tevékenységében ezért kiemelkedő szerepe van a testnevelés tantárgy tanításának, amit a szükséges képzettséggel rendelkező pedagógus végez. A tantárgy jelentőségét növeli, hogy a koordinációs képességek fejlesztésének szennitív szakaszai nagyrészt erre az életkorra tehetők. A tanulók természetes igényéből fakadó mozgásszükségletet úgy kell kielégíteni, hogy a mozgásműveltség kialakítása és fejlesztése mellett kiemelt szerepet kapjon a motoros képességek fejlesztése. A testnevelés meghatározó szerepet játszik a tanulók szokásrendjének, életvitelének kialakításában. Ebben a korban alapozható meg a mozgás és a mozgástanulás iránti pozitív attitűd, amely jelentősen hozzájárul az élethosszig tartó, egészségtudatos, tevékeny, harmonikus életvitel megvalósításához. Így válhat az egyén később a társadalom aktív tagjává. Az egészségfejlesztés területén a rendszeres higiéniai alapok megismerése, elsajátításának igénye az egész nevelési-oktatói szakaszt végigkíséri. A szabadterén, a természetközeli helyszíneken végzett rendszeres testmozgás szükségességének tudatosítása a környezet megismerésén keresztül járul hozzá a fenntartható jelen és jövő iránti elkötelezettséghez mint nevelési célhoz.

A testnevelés kerettanterv minden tanuló számára biztosítani kívánja a hatékony és élményszerű tanulást. A gyors mozgástanulásnak, valamint a sportági mozgásformák elsajátításának alapfeltétele a természetes mozgások megszilárdulása. Ennek érdekében érvényesülnie kell a fokozatosság elvének. Az alapképességek egyszerű végrehajtását gyakorolva jutunk el az összetettebb helyzetekben történő végrehajtásig. A tanulási folyamat során érvényesülnie kell a sikerességnek, az örömteli mozgásos tevékenységnek, amely a játékkal, a játékos mozgástanulással együtt kialakíthatja a testneveléshez, a testmozgáshoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulást. A játéktevékenység során is a könnyített szabályoktól haladunk az egyre nehezedő szabályok alkalmazása felé.

Az általános iskola alsó tagozatán elsősorban a játékos cselekvéstanulást helyezzük előtérbe. A differenciálás elvét alkalmazva juthatunk el oda, hogy minden tanuló a számára megszerezhető tudás legmagasabb szintjére jusson. Fontos, hogy a gyerekeket a követelmények erőfeszítésre készítsék, de ez ne vezessen kudarchoz, ne váljon kilátástalanná, és ne okozzon hátrányos megkülönböztetést. Ugyanakkor a tanulókat hozzá kell segíteni ahhoz, hogy toleránssá váljanak a társaik gyengébb teljesítménye, esetleg testi és más fogyatékossága iránt.

A testnevelés célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközponitű személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között a külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc is.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb felsorolt célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszközrendszerével a testnevelés tantárgy habilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtsen a munka világában való helytállásra.

A motoros készségfejlesztés-edzettség a fitességi szintnövelő és -megtartó testgyakorlatok végzése során, a motoros képességek fejlesztésének és szerepének tudatosítása mellett valósul meg. A motoros készségfejlesztés-mozgástanulás területén a sportágspecifikus és általános taktikai elemek elsajátítása egyénileg, párban és csoportban, valamint a motoros tanulással kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése során valósul meg.

A játék, játékoság szerepe kisgyermekkortól az ifjúkorig egyaránt fontos. Ezt szolgálhatják a játékos mozgásformák egyénileg, párban, csoportban, a sportág-előkészítő mozgásos játékok, az alkotó és kooperatív játékos feladatok, a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékkal. Az egyénileg, párban, csoportban végzett játékos és sportág-specifikus versenyek nagy jelentőségűek a tanulók kognitív, affektív és szociális képességeinek fejlesztésében.

Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek.

A fentiekben kívül kiemelt általános fejlesztési feladatokat jelent a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, a mozgástanulási, a mozgásszabályozó, a mozgásalkalmazkodó, az egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása.

Kiemelt habilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alapt technikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. A betegségekkel és az időjárási tényezőkkel szembeni ellenálló-képesség, edzettség biztosítása a mozgás segítségével.

Külön figyelmet kell fordítani a saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítására a függőleges és vízszintes zónákban, a téri viszonyok pontos felismerésére és orientációra. A viszonyszavak felfogása, adekvát használata, a téri biztonság erősítése folyamatos feladat a tantárgy tanítása során. A gyermekek/tanulók önismereti képességének fejlesztése, az önállóság és a versenyszellem erősítése a mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok önálló végzését és az általános helytállás képességét támogatja.

A testnevelés tantárgy a Nat és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve által megjelölt kompetenciafejlesztési feladatok megvalósítására integráltan kínál lehetőséget.

Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek ismeretsajátítási folyamataiban az egyénre szabott motiváción és differenciált feladatkiadásokon kívül jelentős szerephez jut a motoros tanulás, a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztés.

A fizikai állóképesség és a motoros képességek erősen befolyásolják a tanulók iskolai teljesítményét, pályaorientációs lehetőségeit és a jövőbeni munkaerőpiaci alkalmasságukat. A szabadtéri testnevelésórák és szabadidős sporttevékenységek, túrák alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megóvására, minden élő iránti tiszteletre. Testnevelésórán az önállóan végzett, egyéni mozgás- vagy tartásrehabilitációs gyakorlatoknál nagy szerepe van a hatékony, önálló tanulásnak, amelynek transzferhatása hasznosulhat a közismereti tantárgyak művelésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

1–2. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekeknek ép kortársaikhoz hasonlóan lételeme a mozgás. A mozgásos játékok során bővülnek önmagukról és szűkebb-tágabb környezetükről szerzett tapasztalataik, ismereteik, fejlődnek kognitív és prekognitív képességeik.

Az iskolás létforma első két évében a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés és az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciója. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása.

Az enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek számára a testnevelés tantárgy számos lehetőséget kínál a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciók fejlesztésére.

A gyógypedagógia eszköztárán, valamint az esetleges terápiás szükségleteken és lehetőségeken túl meghatározó az egyéni különbségekhez alkalmazkodó időmennyiség, a játékoság biztosítása, valamint a gyermeki kíváncsiság fenntartása/felkeltése.

Tantárgy:

Testnevelés 1. évfolyam

Kiemelt célok:

A testnevelés és sport műveltségi terület célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között – az 1–6. évfolyamon külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc tantárgy is.

Tantárgy Kiemelt habilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, **feladatai:** motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alapt technikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében.

Évfolyam: 1.
Éves óraszám: 180
Heti óraszám: 5

Az órát tanító tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

előírt

végzettsége:

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	1.1. Gimnasztika 1.2. Torna /Szökdelés, páros láb, jobb-bal, váltott láb, terpeszállás, harántterpesz, fej, törzs, ujj, kéz, kar, karhajlítás, nyújtás, körzés, kézismer, labda, szalag, tornabot, bordásfal, hátsó és mellső függés, döntés, fordítás, előre, oldalt/	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talpformák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű	35
2	Motoros képességfejlesztés – mozgástanulás	2.1. Testséma tudatosítását szolgáló játékok 2.2. Atlétikai elemek2.3. Torna A talajtorna és az atlétika alapmozgásai /Állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, labda, kocka, baba, séta, forgás, sebesség, gurulás, lengetés. /	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talpformák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, tornaszőnyeg, lépőkövek, ugródomb	35

3	Játék	3.1. Futó és fogójátékok – fogócska, macska és egerek stb. Páros fogó – Hátsó pár előre fuss! stb. Átfutó játékok – Gyertek haza, ludaim! Adj király katonát! stb. 3.2. Énekes és mondókás körjátékok – népi gyermekjátékok 3.3. Sor- és váltóversenyek Sor- és váltóversenyek sporteszközök (labdák) beépítésével 3.4. Labdajátékok, versenyek A játékok során fokozatosan nehezített szabályokkal történik a játékvezetés, a tanulók haladásának függvényében. Játékok a különböző anyagú, méretű és tulajdonságú labdákkal: gumilabda, kislabda, gyógy-labdák, kosárlabda, futball-labda. <i>/Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, labda (gumi-, tenisz-, pingpong-, kosár-, röp-, kézi-, gyógy-, futball-), gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás./</i>	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp-formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, kézi, kosár, foci, röp és gimnasztikai labda, mozgáskotta eszközkészlete	40
4	Versenyzés	4.1. Futó és ugróversenyek Sorversenyek, Váltóversenyek, Futóverseny Ugróiskola, Kötélugrás-verseny 4.2. Labdás versenyek: Kosárra dobó verseny Labdavezetési verseny, Kidobó játék, Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyek, Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny. Kulcsfogalmak: <i>/Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, a játékok, sportágak neve, labdák neve, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség./</i>	ugrókötél, kosár, röp- és focilabda, váltókarika, ugróiskola, koordinációs létra, mozgáskotta készlet, szalagok, kendők	30
5	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	5.1. Testi-lelki higiéne. 5.1. Testi-lelki higiéne. Relaxációs gyakorlatok, Testi-lelki higiéne Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése 5.2. Természetben üzhető sportok Túra – balesetvédelem: kullancsveszély 5.3. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció (Konzultációk, tudástranszferek az illetékes szakemberek között: ortopéd szakorvos, gyógytestnevelő, gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus. Lehetőség szerint törekvés a tanterv szerinti foglalkozásokhoz való visszatéréshez.)	IKT eszközök, labda, közeli játszótér, játszótéri eszközök, szalagok, kendők, karikák.	20
6	Tánc	6.1. Mozdás-narráció, Mozdásos dramatikus játékok, Kézjátékok 6.2. Tematikus mozgások. 6.3. Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei <i>/Térirány, állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, gyermekdal, népdal, hegedű, citera./</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, karikák, könnyű labdák, hegedű, citera, mérőszalag, tenyér és talp-formák.	20

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

Az alapvető biztonsági szabályok betartására, testrészei megnevezésére.

Testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelésére,

Szökdelésekre, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés végzésére, ülő, fekvő testhelyzet elfoglalására (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítséggel),

A tanult játékok nevének felismerésére,

Az alapvető higiénés követelmények betartására
segítséggel A mozgás és játék élvezetére.

A tanuló képes legyen:

Az alapvető biztonsági szabályok betartására szükség esetén
figyelmeztetéssel Testrészei megnevezésére segítséggel

A járás és futás közötti különbség gyakorlati differenciálására,

A tanult játékok nevének felismerésére,

Az alapvető higiénés követelmények
betartására, A mozgás és játék élvezetére.

Kiemelt célok: A testnevelés és sport műveltségi terület célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között – az 1–6. évfolyamon külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc tantárgy is.

Tantárgy feladatai: Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozdulás játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alaptéchnikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. .

Évfolyam: 2.

Éves óraszám: 180

Heti óraszám: 5

Az órát tanító előírt végzettsége: tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	1.1. Gimnasztika 1.2. Torna /Szökdelés, páros láb, jobb-bal, váltott láb, terpeszállás, harántterpesz, fej, törzs, ujj, kéz, kar, karhajlítás, nyújtás, körzés, kéziszor, labda, szalag, tornabot, bordásfal, hátsó és mellső függés, döntés, fordítás, előre, oldalt/	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű	35
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	2.1. Testséma tudatosítását szolgáló játékok 2.2. Atlétikai elemek 2.3. Torna A talajtorna és az atlétika alapmozgásai 2.4. Ismerkedés az úszás alapjaival /Állás, ülés, fekvés, hanyatt, hátton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, labda, kocka, baba, séta, forgás, sebesség, gurulás, lengetés, medence, siklás, buborék. /	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, sikló és egyéb vízhez szoktató eszközök, tornaszőnyeg, lépőkövek, ugródomb	35
3.	Játék	3.1. Futó és fogójátékok – fogócska, macska és egerek stb. Páros fogó – Hátsó pár előre fuss! stb. Atfutó játékok – Gyertek haza, ludaim! Adj király katonát! stb. 3.2. Énekes és mondókás körjátékok – népi gyermekjátékok 3.3. Sor- és váltóversenyek Sor- és váltóversenyek sporteszközök (labdák) beépítésével 3.4. Labdajátékok, versenyek. A játékok során fokozatosan nehezített szabályokkal történik a játékvezetés, a tanulók haladásának függvényében. Játékok a különböző anyagú, méretű és tulajdonságú labdákkal: gumilabda, kislabda, gyógylabdák, kosárlabda, futball-labda. /Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, labda (gumi-, tenisz-, pingpong-, kosár-, röp-, kézi-, gyógy-, futball-), gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felső- fogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás./	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, kézi, kosár, foci, röp- és gimnasztikai labda, mozgáskotta eszközkészlete	40

4.	Versenyzés	4.1. Futó és ugróversenyesek Sorversenyesek, Váltóversenyesek, Futóverseny, Ugróiskola, Kötélugrás-verseny 4.2. Labdás versenyesek: Kosárra dobó verseny Labdavezetési verseny, Kidobó játék, Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyesek. Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny /<i>Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, a játékok, sportágak neve, labdák neve, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség.</i>/	ugrókötél, kosár, röp- és focilabda, váltókarika, ugróiskola, koordinációs létra, mozgáskotta készlet, szalagok, kendők	30
5.	Prevenió, életvezetés, egészségfejlesztés	5.1. Testi-lelki higiéne5.1. Testi-lelki higiéne Relaxációs gyakorlatok, Testi-lelki higiéne, Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, Az úszás elemei 5.2. Természetben üzhető sportok Valamennyi évszakban, lehetőség szerint a sportfoglalkozások 30%-át töltsék szabadban a tanulók. A tornagyakorlatok kivételével valamennyi tematikai egységben szereplő feladatok a szabadban is elvégezhetőek. Túra – balesetvédelem: kullancsveszély 5.3. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció (Konzultációk, tudástranszferek az illetékes szakemberek között: ortopéd szakorvos, gyógytestnevelő, gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus. Lehetőség szerint törekvés a tanterv szerinti foglalkozásokhoz való visszatéréshez.)	uszoda, sikló, úszóhenger, labda, közeli játszótér, játszótéri eszközök	20
6.	Tánc	6.1. Mozgás-narráció, Mozgásos dramatikus játékok, Kézi játékok 6.2. Tematikus mozgások 6.3. Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei <i>/Téridány, állás, ülés, fekvés, hanyatt, hátton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, gyermekdal, népdal, hegedű, citera./</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, karikák, könnyű labdák, hegedű, citera, mérőszalag, tenyér és talp- formák	20

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

az alapvető biztonsági szabályok betartására. testrészei megnevezésére.

Testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelésére.

Szökdelésekre, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés végzésére, ülő, fekvő testhelyzet elfoglalására (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítséggel),

a járás és futás közötti különbség gyakorlati differenciálására, a tanult játékok nevének felismerésére,

empirikus szinten felismerni a labda mozgásának sajátosságait, az alapvető higiéne követelmények betartására, a mozgás és játék élvezetére.

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyamon a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, a kondicionális és a koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik.

Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciójára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.

Tantárgy:

Testnevelés 3. évfolyam

Kiemelt célok:

A 3–4. évfolyamon a testnevelés és sport tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátítása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik.
Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciójára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.

Tantárgy feladatai:

Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozdásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alapttechnikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. .

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Torna: <i>Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok. Térköz, távköz, takarás, igazodás tartása, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Testfordulatok helyben, ugrással. Menetelés ütem-, lépés- és távköztartással</i>	IKT eszközök, NETFIT eszközök	35
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	2.1. Szenzomotoros koordináció 2.2. Rendgyakorlatok 2.3. Torna 2.4. Atlétika. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal, Kötélugrás különféle fajtái, Magasugrás és távolugrás elemei, Kislabda hajítás. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módzatai (Vonal, oszlop, menetelés, lépésváltás, térköz, távköz, tenyér, oldalsó középtartás, fejállás, kézállás, híd, függés, tigrisbukfenc, tarkóállás, szekrényugrás, futó- és ugróiskola, váltófutás, hajítás, keresztlépés, dobantás, belégzés-kilégzés)	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, síkló és egyéb vízhez szoktató eszközök, tornaszőnyeg, lépőkövek, ugródomb	35
3.	Játék	3.1. Labdás játékok Dobó és elfogó játékok Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben Átadások helyben és mozgás közben Célba rúgó és célba dobó játékok Zsinórlabda és labdarúgás elemei 3.2. Futáson alapuló játékok Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel Sor- és váltóversenyek 3.3. Népi gyermekjátékok (Játékok neve, szabály, védekezés, támadás, védő, támadó, cselezés, célba dobás, labdavezetés, kikerülés, átvétel)	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, kézi, kosár, foci, röp és gimnasztikai labda, mozgáskotta eszközkészlete	40

4.	Versenyzés	4.1. Futó, ugró és akadályversenyek Sorversenyek, Váltóversenyek, Futóverseny, Ugróiskola, Kötélugrás-verseny 4.2. Labdás versenyek, Kosárra dobó verseny, Labdavezetési verseny, Kidobó-játék, Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyek Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny 4.3. A sportági versenyek alapjai A versenyfeladatok, labda és labda nélküli sportági versenyek egyre nehezebb formái, közelítve a valódi sportági versenyekhez. (<i>Páros fogó, sorverseny, váltóverseny, sportág, labda, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség, kidobás, zsinórlabda, kosárlabda, futball, kötélugró verseny.</i>)	ugrókötél, kosár, röp és focilabda, váltókarika, ugróiskola, koordinációs létra, mozgáskotta készlet, szalagok, kendők	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	5.1. Testi-lelki egészség Relaxációs gyakorlatok Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata, Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat. Pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése 5.2. Természetben üzhető sportok Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem Kocogás 5.3. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció (<i>Higiéné, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, tápláló étel, hizlaló étel, egészségre káros anyag, szabad tér, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás, káros napsugárzás, kullancs.</i>)		20
6.	Tánc	6.1. Mozdás-narráció Mozgásos dramatikus játékok 6.2. Tematikus mozgások 6.3. Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei Fiú és lány szerepek a táncban. (<i>Térrány, hanyattfekvés, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem, orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, csárdás, rida, gyermekdal, népdal, hegedű, citera, forgás, után-lépés, keresztlépés.</i>)	IKT eszközök, NETFIT eszközök, tenyér és talp- formák, hangszerek,	20

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

az alapvető biztonsági szabályok betartására, felismerni és használni a legfontosabb kézi- és tornaszereket, vezényszóra egyszerű mozgás(sor)végrehajtására,

tartáshelyzetek felvételére,

irány, ütem tartására,

labdával irányított dobások, rúgások

kivitelezésére, a játékszabályok betartására,

aktív részvételre a közös játékokban,

a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti

alkalmazására, teste és ruházata tisztán tartására,

a minőségi ételek felismerésére,

egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzésére,

egyszerű tánc lépés utánzására bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció

alapján, gyors indulásokra, irány- és iramváltásokra játék és körtánc során.

testrészei megnevezésére,

testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelésére,

szökdelésekre, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés végzésére, ülő,

fekvő testhelyzet elfoglalására (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítséggel),

a járás és futás közötti különbség gyakorlati

differentiálására, a tanult játékok nevének felismerésére,

empirikus szinten felismerni a labda mozgásának

sajátosságait, az alapvető higiénés követelmények betartására,

a mozgás és játék élvezetére.

Tantárgy:

Testnevelés 4. évfolyam

Kiemelt célok:

A 4. évfolyamon a testnevelés és sport tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik. Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciójára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.

Tantárgy feladatai:

Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alaptechnikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. .

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés –edzettség, fittség	Torna: <i>Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok. Térköz, távköz, takarás, igazodás tartása, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Testfordulatok helyben, ugrással. Menetelés ütem-, lépés- és távköztartással</i>	IKT eszközök, NETFIT eszközök	35
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	2.1. Szenzomotoros koordináció 2.2. Rendgyakorlatok 2.3. Torna 2.4. Atlétika Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal Kötélugrás különféle fajtái Magasugrás és távolugrás elemei Kislabda hajítás Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módjai (Vonal, oszlop, menetelés, lépésváltás, térköz, távköz, tenyér, oldalsó középtartás, fejállás, kézállás, híd, függés, tigrisbukfenc, tarkóállás, szekrényugrás, futó- és ugróiskola, váltófutás, hajítás, keresztlépés, dobantás, belézés-kilézés)	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, sikló és egyéb vízhez szoktató eszközök, tornaszőnyeg, lépőkövek, ugródomb	35

3.	Játék	3.1. Labdás játékok Dobó és elfogó játékok Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben Átadások helyben és mozgás közben Célba rúgó és célba dobó játékok Zsinórlabda és labdarúgás elemei 3.2. Futáson alapuló játékok Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel Sor- és váltóversenyek 3.3. Népi gyermekjátékok (<i>Játékok neve, szabály, védekezés, támadás, védő, támadó, cselezés, célba dobás, labdavezetés, kikerülés, átvétel</i>)	labda, tornakarika, tornabot, szalag, gumikarika, IKT eszközök, tenyér és talp- formák, bordásfal, kötél, alacsony gyűrű, kézi, kosár, foci, röp és gimnasztikai labda, mozgáskotta eszközkészlete	40
4.	Versenyzés	4.1. Futó, ugró és akadályversenyek Sorversenyek, Váltóversenyek, Futóverseny Ugróiskola, Kötélugrás-verseny 4.2. Labdás, versenyek, Kosárra dobó verseny, Labdavezetési verseny, Kidobó játék. Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyek Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny 4.3. A sportági versenyek alapjai A versenyfeladatok, labda és labda nélküli sportági versenyek egyre nehezebb formái, közelítve a valódi sportági versenyekhez. (<i>Páros fogó, sorverseny, váltóverseny, sportág, labda, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kézkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség, kidobás, zsinórlabda, kosárlabda, futball, kötélugró verseny.</i>)	ugrókötél, kosár, röp és focilabda, váltókarika, ugróiskola, koordinációs létra, mozgáskotta készlet, szalagok, kendők	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	5.1. Testi-lelki egészség Relaxációs gyakorlatok Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat. Pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése 5.2. Természetben üzhető sportok Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi Túra – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem Kocogás 5.3. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció (<i>Higiéné, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, tápláló étel, hizláló étel, egészségre káros anyag, szabad tér, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás, káros napsugárzás, kullancs.</i>)		20

6.	Tánc	6.1. Mozgás-narráció Mozgásos dramatikus játékok 6.2. Tematikus mozgások 6.3. Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei. Fiú és lány szerepek a táncban <i>(Téirány, hanyattfekvés, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem, orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, csárdás, rida, gyermekdal, népdal, hegedű, citera, forgás, utánlépés, keresztlépés.)</i>	IKT eszközök, NETFIT eszközök, tenyér és talp- formák, hangszerek,	20
----	-------------	--	---	----

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

az alapvető biztonsági szabályok betartására,- felismerni és használni a legfontosabb kézi- és tornaszereket, vezényszóra egyszerű mozgás(sor)végrehajtására.

Tartáshelyzetek felvételére.

Irány, ütem tartására,

labdával irányított dobások, rúgások kivitelezésére, a játékszabályok betartására, aktív részvételre a közös játékokban,

a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti alkalmazására, teste és ruházata tisztán tartására,

a minőségi ételek felismerésére,

egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzésére,

egyszerű tánc lépés utánzására bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján, gyors indulásokra, irány- és iramváltásokra játék és körtánc során.

testrészei megnevezésére.

Testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelésére.

szökdelésekre, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés végzésére, ülő, fekvő testhelyzet elfoglalására (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítséggel),

A járás és futás közötti különbség gyakorlati differenciálására, a tanult játékok nevének felismerésére,

empirikus szinten felismerni a labda mozgásának sajátosságait, az alapvető higiénés követelmények betartására, a mozgás és játék élvezetére.

5–6. évfolyam

A testnevelés tantárgy célja e szakaszban a mozgásformák készségszintre emelése, a mozgás örömeinek biztosítása, az egészséges életmódra nevelés, az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség további korrekciója. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a tanuló és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök megszilárdítása. Az órák feladata, hogy az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferhatást fejtson ki a tanuló egyéni boldogulására. A kiemelt nevelési feladatok közül az erkölcsi nevelés, az önismeret, a másokért való felelősségvállalás képességének fejlesztése valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési feladat ellátására mód nyílik a testnevelésórákon, sportfoglalkozásokon.

- Kiemelt célok, feladatok:**
- 1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség: Kondicionális képesség fejlesztése.**
Biomechanikailag helyes testtartás kialakítása/fenntartása.
Aerob és anaerob képességfejlesztés. Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése.
Mozgásműveltség fejlesztése. Mozgásigény fenntartása. Képességfejlesztési fókuszok: saját test mozgásszabályozásának képessége; mozgásos alapformák végrehajtásának képessége; mozgáskoordinációs képesség; erő kifejtés és szabályozás képessége.
 - 2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás:**
Természetes és nem természetes mozgásformák továbbfejlesztése. Sportágtechnikai elemek megismertetése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, a ritmus- és téri tájékozódó-képesség fejlesztése.
Képességfejlesztési fókuszok: egyensúlytartás; mozgáskoordináció téri orientációval.
 - 3. Játék: Együttműködés, kooperáció elősegítése. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. Játékszabályok által az elemi döntésképesség és szabálytudat kialakítása. Élethosszig üzhető egészségfejlesztő szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. Képességfejlesztési fókuszok: a ráismerő és a mozgásirányítás készsége; társakra figyelés, együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; kudarc és győzelem sportszerű megélése.**
 - 4. Versenyzés:**
A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében.
Képességfejlesztési fókuszok: szabálykövetés, szabálytartás; egészséges versenyszellem; kooperáció; koordináció; döntési és reagáló képesség.
 - 5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés: Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra nevelés,**
Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása.
Higiénés ismeretek tudatos és rutinszerű alkalmazására nevelés.
A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének tudatosítása.
A tanulók betegségtudatának, félénkségének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással.
Képességfejlesztési fókuszok: egészségtudatosság; mozgásigény; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, fenntartható fejlődés.
 - 6. Tánc:**
Csoportos játék és megjelenítőképeség fejlesztése.
Rögtönzés és együttműködés képességének kialakítása.
A fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztése. A mozgásnyelv megalapozása és fejlesztése.
Képességfejlesztési fókuszok: az önértékelés és reakcióképeség növelése; járás, ugrás egyensúlyának megtartása; mozgás sebességének és irányának érzékelése; közös öröm és szabadságélmény megtapasztalása.

Évfolyam: 5.

Éves óraszám: 180

Heti óraszám: 5

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligrofén szakirány, hiányában testnevelés szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség.	1.1. Torna Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések. Kéziszer-gyakorlatok. 1.2. Gimnasztikus mozgás zenére. Járások. 1.3. Atlétika, Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás. 1.4. Küzdő – húzó játékok. 1.5. Testtartást javító, erősítő és légző-gyakorlatok zenére. <i>Függés, körzés, döntés, bemelegítés, 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.</i>	Tornaszerek, CD lejátszó vagy laptop, stopper, kölyök atlétika eszközei.	32,5
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás.	2.1. Rendgyakorlatok: Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban. 2.2. Torna Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalán. Mászás kötélén. Függeszkedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, tarkóállás. 2.3. Atlétika Futásfajták: terep-, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal. Járások, futások, dobások, ugrások. Kislabda-hajítás állóhelyből és keresztlépéssel. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módzatai. 2.4. Úszás Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mellúszás kar-és lábmunkája siklás közben, eszközzel és eszköz nélkül. Váltóversenyek mellig erő vízben. <i>Terpeszállás, guruló átfordulás, függeszkedés, húzódzkodás, bátorugrás, terpesztés, ugródeszka, dobantó, irány, iram, keresztlépés, gyorsítás, lassítás, vágta, mellúszás, karmunka, lábmunka, merülés, lebegés.</i>	Tornaszerek, bordásfal, stopper, kislabda, mászó kötél, torna szőnyeg, torna szivacs, labdák.	40
3.	Játék.	3.1. Labdás játékok: Dobó és elfogó játékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célba rúgó és célba dobó játékok. Zsinórlabda és labdarúgás elemei. Sportjátékok: kosárlabda, labdarúgás, kézilabda. 3.2. Népi gyermekjátékok és néphagyományok Futó és fogójátékok taktikai elemekkel. 3.3. Sor-, akadály- és váltóversenyek 3.4. Küzdősportok elemei 3.5. Az olimpiák története – sport idolk <i>Játékszabály, kosárlabda, indítás, átadás, alapvonal, oldalvonal, labdarúgás, labdaátvitel, kapu, kapufa, háló, szöglet (lábfej: külső, belső, csőr), kézilabda, hatos, vonal, büntetődobás, oldalbedobás, kapura lövés, felugrás, taktika, nyitás, továbbítás.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, megkülönböztető mezek, laptop.	32,5

4.	Versenyzés.	4.1. Sor-, akadály-, váltó- és ugróversenyek, Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóverseny. Ugróiskola. Kötélugrás-verseny. 4.2. Labdás versenyek Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Egyszerűsített szabályokkal: labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda. <i>Játékszabály, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, verseny.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, ugráló kötél, megkülönböztető mezek, laptop.	32
5.	Prevenió, életvezetés, egészségfejlesztés.	5.1. A mozgás, mint életforma Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates). 5.2. Testi-lelki egészség Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése. 5.3. Természetben űzhető sportok (a helyi adottságok figyelembe vételével) Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. 5.4. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint. <i>Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, sugárzás, kullancs, médiatudatosság, prevenió, drog, önuralom, önkontroll.</i>		25
6.	Tánc.	6.1. A tánc, mint művészet – elmélet Élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, köztük társaik vagy más tanulók által készített produkciók – megtekintése. 6.2. Mozdulatos dramatikus és énekes játékok Kézzjátékok. Énekes-táncos játékok (gyerekjátékok, leánykarikázók mozgásanyaga, szokásrendszere; egyenletes lüktetésű zenei és táncmotívumok illesztése egymáshoz). 6.3. Népi, táncos gyermekjátékok Régi stílusú táncok (ugrós, legényes táncok; páros forgató típusú lépések; forgató mozgáscsoportjai). Új stílusú táncok (verbunk és csárdás táncok). A társastánc etikettjének néhány alapeleme. 6.4. Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból (Lánc-, kőrtáncok – Balkán – lépésanyaga és formavilága; szlovák és román táncanyag magyar párhuzamai.) <i>Mozdulat, motívum, irányzat, népzene, műzene, néhány népi-, szalon- és modern tánc, élmény, etnikum, ritmus, tempó, etikett.</i>	CD lejátszó vagy laptop.	18

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

Összetett mozgások, 4-8-ütemű tornagyakorlatok végrehajtására,

a testnevelés szakszavainak értésére (passzív szókincs szintjén) és adekvát mozgásos válaszokra, Erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint.

Gyors futásra, magas- és távolugrás megkísérlésére, a mellúszás megkísérlésére, helyes légzéstechnikával, a labda átvételére és átadására,

a játékszabályok betartására, aktív részvételre a közös játékokban, higiénés ismereteinek rutinszerű alkalmazására,

egyszerű tánclépésekre bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján, zenével szinkronban mozgásra,

A tánc, mint mozgás, mint örömforrás élvezetére.

Tantárgy:

Testnevelés és sport 6. évfolyam

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt
végzettsége:gyógypedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén
szakirány, hiányában testnevelés szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség.	1.1. Torna Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések. Kéziszer- gyakorlatok. 1.2. Gimnasztikus mozgás zenére. Járások. 1.3. Atlétika Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás. 1.4. Küzdő – húzó játékok. 1.5. Testtartást javító, erősítő és légző- gyakorlatok zenére. <i>Függés, körzés, döntés, bemelegítés, 4- 8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont</i>	Tornaszerek, CD lejátszó vagy laptop, stopper, kölyök atlétika eszközei.	32,5
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás.	2.1. Rendgyakorlatok: Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban. 2.2. Torna Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. Mászás kötélén. Függeszkedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, tarkóállás. 2.3. Atlétika Futásfajták: terep-, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal. Járások, futások, dobások, ugrások. Kislabda- hajítás állóhelyből és keresztlépéssel. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módjai. 2.4. Úszás Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mellúszás kar-és lábmunkája siklás közben, eszközzel és eszköz nélkül. Váltóversenyek mellig erő vízben. <i>Terpeszállás, guruló átfordulás, függeszkedés, húzódzkodás, bátorugrás, terpesztés, ugródeszka, dobantó, irány, iram, keresztlépés, gyorsítás, lassítás, vágta, mellúszás, karmunka, lábmunka, merülés, lebegés.</i>	Tornaszerek, bordásfal, stopper, kislabda, mászó kötél, torna szőnyeg, torna szivacs, labdák.	40

3.	Játék.	3.1. Labdás játékok: Dobó és elfogó játékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célba rúgó és célba dobó játékok. Zsinórlabda és labdarúgás elemei. Sportjátékok: kosárlabda, labdarúgás, kézilabda. 3.2. Népi gyermekjátékok és néphagyományok Futó és fogójátékok taktikai elemekkel. 3.3. Sor-, akadály- és váltóversenyek 3.4. Küzdősportok elemei 3.5. Az olimpiák története – sport idolok <i>Játékszabály, kosárlabda, indítás, átadás, alapvonal, oldalvonal, labdarúgás, labdaátvétel, kapu, kapufa, háló, szöglet (lábfej: külső, belső, csőr), kézilabda, hatos, vonal, büntetődobás, oldalbedobás, kapura lövés, felugrás, taktika, nyitás, továbbítás.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, megkülönböztető mezek, laptop.	32,5
4.	Versenyzés.	4.1. Sor-, akadály-, váltó- és ugróversenyek, Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóverseny. Ugróiskola. Kötélugrás-verseny. 4.2. Labdás versenyek Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Egyszerűsített szabályokkal: - labdarúgás - kosárlabda - kézilabda - zsinórlabda. <i>Játékszabály, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, verseny</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, ugráló kötél, megkülönböztető mezek, laptop.	32

5.	Prevenção, életvezetés, egészségfejlesztés.	1. A mozgás, mint életforma Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates). 5.2. Testi-lelki egészség Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése. 5.3. Természetben űzhető sportok (a helyi adottságok figyelembe vételével) Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem: küllancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. 5.4. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint. <i>Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, sugárzás, küllancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll</i>		25
6.	Tánc.	6.1. A tánc, mint művészet – elmélet Élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, köztük társaik vagy más tanulók által készített produkciók – megtekintése. 6.2. Mozdulatos dramatikus és énekes játékok Kézzjátékok. Énekes-táncos játékok (gyerekjátékok, leánykarikázók mozgásanyaga, szokásrendszere; egyenletes lüktetésű zenei és táncmotívumok illesztése egymáshoz). 6.3. Népi, táncos gyermekjátékok Régi stílusú táncok (ugrós, legényes táncok; páros forgató típusú lépések; forgató mozgáscsoportjai). Új stílusú táncok (verbunk és csárdás táncok). A társastánc etikettjének néhány alapeleme. 6.4. Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból (Lánc-, körtáncok – Balkán – lépésanyaga és formavilága; szlovák és román táncanyag magyar párhuzamai.) <i>Mozdulat, motívum, irányzat, népzene, műzene, néhány népi-, szalon- és modern tánc, élmény, etnikum, ritmus, tempó, etikett.</i>	CD lejátszó vagy laptop.	18

A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:

Testtudat – saját test és eszközök szerepének felismerése az edzettségben. Társas gyakorlatok.
Természetes és nem természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása, továbbfejlesztése a torna-, az atlétika-, a sportágjellegű feladatokban. Testnevelési és sport játékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés. Egyszerűsített sportági versenyek végrehajtása egyszerűsített szabályokkal.

7–8. évfolyam

Az általános iskolai tanulmányok végéhez közeledve az enyhe értelmi fogyatékos tanulók testi nevelésében fő szempont a mozgás, a sport életmódbeli elemmé válása.

A tantárgy célja a mozgásformák készségszintre emelése, a mozgás igényének és az egészség megőrzésének életmódbeli szokásrendszerre válása, továbbá az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése azért, hogy a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferként hasson a tanuló egyéni boldogulására.

A közösségi mozgásformák során a kooperáció és a sportszerűség gyakorlattá válása, a pozitív attitűdök megerősödése a tanuló és szociális környezete számára egyaránt kedvező feltételeket teremthet a munkaerőpiaci helytálláshoz.

A testnevelés tantárgy nevelési és kulcskompetencia-fejlesztési lehetőségei közé tartozik a kommunikációs fejlesztés a testnevelésórákon vagy szabadidős sporttevékenységek keretében, amely az auditíven érzékelt beszéd megértésére – és a megértettek alkalmazásában –, és a (minimális) sportelméleti művelődési anyag feldolgozása során valósulhat meg. A természettudományos nevelés a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretként van jelen a testnevelésben és a sportban.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi és önismereti nevelés, a másokért való felelősségvállalás alapját képezhetik a tanulók boldogulásának.

**Kiemelt
célok,feladatok:**

1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség: Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. Aerob és anaerob képességfejlesztés. Mozgásigény fenntartása. Mozgásműveltség fejlesztése. Motorikus képességek fejlesztése. Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése. Képességfejlesztési fókuszok: saját test mozgásszabályozásának képessége; mozgásos alapformák végrehajtásának képessége; mozgáskoordinációs képesség; erő kifejtés és - szabályozás képessége.
2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás: Természetes és nem természetes mozgásformák továbbfejlesztése. További sportágtechnikai elemek megismertetése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás-, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. Képességfejlesztési fókuszok: instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége; imitációs és elemző képesség; alkalmazkodási képesség.
3. Játék: Együttműködés, kooperáció elősegítése. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. Játékszabályok által az elemi döntésképeség és szabálytudat kialakítása, továbbfejlesztése. Képességfejlesztési fókuszok: ráismerő és a mozgásirányítás készsége; társakra figyelés, együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; beleélő és együttműködő képesség; kudarc és győzelem sportszerű megélése.
4. Versenyzés: A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. Képességfejlesztési fókuszok: szabálykövetés, szabálytartás; egészséges versenyszellem; kooperáció; koordináció; döntési és reagáló képesség; versenyszellem.
5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés: Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra nevelés. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének tudatosítása. A tanulók betegségtudatának, félénkségének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatásukkal. Képességfejlesztési fókuszok: egészségtudatosság; mozgásigény; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, fenntartható fejlődés.

Évfolyam: 7.
Éves óraszám: 180
Heti óraszám: 5
Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligrofén szakirány, hiányában testnevelés szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség.	1.1 . Gimnasztikai elemek: Bemelegítési technikák. Gimnasztikus mozgás Járások. 1.2. Torna Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések. Mászás és függeszkedés Kéziszer-gyakorlatok Társas gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok. Egyensúly-gyakorlatok. 1.3. Atlétika. Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás. 1.4. Küzdősportok elemei. Páros és csoportos küzdőgyakorlatok. 1.5. Testtartást javító, erősítő és légző gyakorlatok zenére. <i>Bemelegítés, függés, körzés, döntés, 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.</i>	Tornaszerek, CD lejátszó vagy laptop, stopper, kölyök atlétika eszközei.	35

2.	Motoros képességfejlesztés – mozgástanulás.	2.1. Rendgyakorlatok: Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban. Menetelés alakzatfelvétellel. 2.2. Torna: Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalán. Mászás kötélén. Vándormászás bordásfalán. Függeszekedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, fejállás, tarkóállás – segítséggel. 2.3. Atlétikai elemek: Járások, futások, dobások, ugrások. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajtával. Kislabda hajítás állóhelyből és keresztlépéssel. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módjai. 2.4. Tánc: Régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok (zumba). 2.5. Úszás: Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mell-, gyors- és hátúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel és eszköz nélkül. Váltóversenyek mellig erő vízben. <i>Fejlődés, szakadozás, biztonság, biztonságérzet, vándormászás, gyors futás, tartós futás, leugrás, felugrás, átlugrás, lábmunka, karmunka, hajítás, lökés, kartempó, lábtempó, gyorsúszás, hátúszás, pillangóúszás, delfinmozdulat.</i>	Tornaszerek, bordásfal, stopper, kislabda, mászó kötél, torna szőnyeg, torna szivacs, labdák.	45
3.	Játék.	3.1. Labdás játékok: Dobó- és elfogó játékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célba-rúgó - és célba-dobó játékok. Kosárlabda. Labdarúgás. Röplabda. Kézilabda. 3.2. Népi gyermekjátékok és néphagyományok. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel. 3.3. Táncos játékok Az 1–6. évfolyamon tanultak művelődési anyagából. <i>Kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda, játékszabály, védő, támadó, cselezés, nyitás, érintés, feladás, átütés, pontszerzés, góllövés, erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, megkülönböztető mezek, laptop.	35

4.	Versenyzés.	4.1. Futó-, ugró-, akadály- és ügyességi versenyek Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta stb.). Ugróiskola – magas, távol stb. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Kötélugró verseny. Kötélhúzó verseny. 4.2. Labdás versenyek Kosárra-dobó - verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó-játék. Labdarúgás. Kosárlabda. Kézilabda. Zsinórlabda. 4.3. Népi gyermekjátékok, versenyfeladatok (Bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló, öcsigolyó /petanque/.) 4.4. Úszóverseny –egyszerűsített szabályokkal. 4.5. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. 4.6. Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <i>Kidobó-játék, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, játékszabály; erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, ugráló kötél, megkülönböztető mezek, laptop.	35
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.	5.1. A mozgás, mint életmód Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates). Táncok különféle műfajai. 5.2. Testi-lelki higiéné Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok: légző-gyakorlatok figyelemösszpontosító és lazító testtartások. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése. Betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások. 5.3. Természetben űzhető sportok (a helyi adottságok függvényében) Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem, kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. 5.4. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció. A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint. Kulcsfogalmak: <i>Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, prevenció, testtartás, gólyaállás, kobraállás.</i>		30

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:

A tanuló képes legyen:

A bemelegítési technikák alkalmazására.

4-8 ütemű gyakorlatok végrehajtására,

Küzdősportok során ügyelni saját és társai testi épségére. Alakzatváltozásokban együttműködésre.

erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint,

egy tanult elem önálló végrehajtására,

10 méter leúszására az általa választott

úszásnemben, A labda céltudatos irányítására,

a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti, önálló alkalmazására, higiénés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazására,

a relaxációs gyakorlatok önszorgató alkalmazására nyugalmi és stresszhelyzetben, az egészségtudatos magatartásformák szokásrendszerébe integrálására.

Tantárgy:

Testnevelés és sport 8. Évfolyam

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógy pedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligrofén szakirány, hiányában testnevelés szakos tanár

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség.	1.1 . Gimnasztikai elemek: Bemelegítési technikák. Gimnasztikus mozgás Járások. 1.2. Torna Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések. Mászás és függeszkedés Kézízszer-gyakorlatok Társas gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok. Egyensúly-gyakorlatok. 1.3. Atlétika Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás. 1.4. Küzdősportok elemei Páros és csoportos küzdőgyakorlatok. 1.5. Testtartást javító, erősítő és légző-gyakorlatok zenére. Kulcsfogalmak: <i>Bemelegítés, függés, körzés, döntés, 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.</i>	Tornaszerek, CD lejátszó vagy laptop, stopper, kölyök atlétika eszközei.	35
2.	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás.	2.1. Rendgyakorlatok: Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban. Menetelés alakzatfelvétellel. 2.2. Torna: Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. Mászás kötél. Vándormászás bordásfalon. Függeszkedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, fejállás, tarkóállás – segítséggel. 2.3. Atlétikai elemek: Járások, futások, dobások, ugrások. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal. Kislabda hajtás állóhelyből és keresztlépéssel. Különböző méretű és súlyú labdák célba juttatásának módzatai. 2.4. Tánc: Régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok (zumba). 2.5. Úszás: Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mell-, gyors- és hátúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel és eszköz nélkül. Váltóversenyek mellig erő vízben. Kulcsfogalmak: <i>Fejlődés, szakadozás, biztonság, biztonságérzet, vándormászás, gyors futás, tartós futás, leugrás, felugrás, átugrás, lábmunka, karmunka, hajtás, lökés, kartempó, lábtempó, gyorsúszás, hátúszás, pillangóúszás, delfinmozdulat.</i>	Tornaszerek, bordásfal, stopper, kislabda, mászó kötél, torna szőnyeg, torna szivacs, labdák.	45

3.	Játék.	3.1. Labdás játékok: Dobó- és elfogó-játékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célbarúgó- és célbadobó játékok. Kosárlabda. Labdarúgás. Röplabda. Kézilabda. 3.2. Népi gyermekjátékok és néphagyományok Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel. 3.3. Táncos játékok Az 1–6. évfolyamon tanultak művelődési anyagából. Kulcsfogalmak: <i>Kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda, játékszabály, védő, támadó, cselezés, nyitás, érintés, feladás, áttűtés, pontszerzés, góllövés, erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, megkülönböztető mezek, laptop.	35
4.	Versenyzés.	4.1. Futó-, ugró-, akadály- és ügyességi versenyek Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta stb.). Ugróiskola – magas, távol stb. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Kötélugró verseny. Kötélhúzó verseny. 4.2. Labdás versenyek. Kosárradobó-verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó-játék. Labdarúgás. Kosárlabda. Kézilabda. Zsinórlabda. 4.3. Népi gyermekjátékok, versenyfeladatok (Bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba-vágás, csizmadobáló, őcsigolyó /petanque/.) 4.4. Úszóverseny – egyszerűsített szabályokkal. 4.5. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. 4.6. Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <i>Kidobó-játék, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, játékszabály; erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény.</i>	Kosárlabda, futball labda, kézilabda, bóják, ugráló kötélmegkülönböztető mezek, laptop.	35

5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.	5.1. A mozgás, mint életmód Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates). Táncok különféle műfajai. 5.2. Testi-lelki higiéné Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok: légző-gyakorlatok figyelemösszpontosító és lazító testtartások. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése. Betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások. 5.3. Természetben üzhető sportok (a helyi adottságok függvényében) Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem, kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. 5.4. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint. <i>Kulcsfogalmak: Higiéné, relaxáció, edzettség, fitness, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, prevenció, testtartás, golyaállás, kobraállás.</i>		30

A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:

Testtudat – saját test és eszközök szerepének tudatosulása legyen jellemző az edzettségben. Mászás és függeszkedés – kötélén, gyűrűn, bordásfalán. Sportágtechnikai, taktikai és versenyelemek alkalmazása egyénileg, párban, csoportban, kerékpározás-, torna-, atlétika-, úszás- és egyéb vízisport-jellegű feladatokban. Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés. Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása.

Rendszeres testmozgás legyen jellemző, sport egészségmegőrző hatásának megértése. Testtartásjavító gyakorlatokban vegyen részt.

Preventív és korrigáló feladatokat oldjon meg sporteszközök alkalmazásával.

Történelem

A Történelem és állampolgári ismeretek műveltségterület a felső tagozatban ismerteti meg a tanulókkal a múltból való tudás jelentőségét; valamint a társadalmi együttélés, a közösséghez tartozás szerepét és lehetőségeit. A történelem, a hon- és népismeret és az állampolgári ismeretek ismeretköreihez kapcsolódó tevékenységformák biztosítják a feltételeket a tanulók számára a fő témakörök megismeréséhez és a tanulási eredmények eléréséhez.

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a tanulásban akadályozottság gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. A Történelem és állampolgári ismeretek műveltségterület fontos szerepet kap – a tanulásban akadályozottság kritériumait figyelembe véve – a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint az időbeli viszonyítás fejlesztésében. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését. Az ismeretek folyamatos bővítésével hozzájárul a tanulásban akadályozott tanulók személyiségének fejlődéséhez, különös tekintettel a mérlegelő gondolkodásra, a kommunikáció köréhez tartozó tevékenységek hatékony alkalmazására, a nemzeti érzés erősítésére.

A műveltségi területen középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a térben és időben való pontos tájékozódást, a nemzeti identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A célcsoport tanulóinak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra úgy, hogy a pedagógia mindvégig figyelembe vegye a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit.

A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembe vételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű óravezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit.

A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének, az algoritmusok felismerésének, az elvonatkoztatás és általánosítás képességének a fejlesztése.

A tantárgy a tanulásszervezési eljárások, módszerek megválasztásával támogatja a kommunikációs készségek és képességek fejlesztését, az elfogadó és elutasító attitűd felismerését és megkülönböztetését, a mérlegelő és a történelmi gondolkodás kialakítását, a térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztését, az ismeretszerzéshez kapcsolódó eszközök adekvát használatát.

5–6. évfolyam

Az alsó tagozat tudásanyagára építve kell megismertetni a tanulókkal az emberi közösség történetét, továbbá ezen történések jelennel való kapcsolatát. A tanulásban akadályozott tanulók képességeit figyelembe véve kell bemutatni a történelem eseményeit, különös tekintettel az összefüggésekre. A műveltségterületen középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra. Ebben a szakaszban ismerkednek meg a tanulók a történelmi időszámítással, a történelmi korokkal és színterekkel. A különböző képek, szemléltetések, digitális tananyagok segítik a tájékozódást a történelmi korokban. A történelmi képzetek helyes kialakítását dramatikus technikák alkalmazása segíti. Az ismeretanyag lehetőséget ad a kort jellemző mítoszok és mondák, művészeti és zenei értékek megismerésére. A több irányból történő demonstrálás segíti elő a tanulásban akadályozott tanulók számára, hogy megismerjék, a különböző történelmi korok társadalmaiban hogyan éltek az emberek. A célcsoporthoz tartozó tanulók időbeli tájékozódásának fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni a múlt, a jelen és a jövő közötti viszonyításra – elsősorban a mindennapi élet eseményeire utalva. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen erősödik a tanulók időről alkotott képzele, az események sorrendje közötti összefüggések felismerése. Az időről alkotott képzetek kialakítását segíti az időszalag. A történelmi színtereken keresztül a tanulók téri tájékozódása fejlődik, elsősorban történelmi térképek segítségével.

Tantárgy:

Történelem

Kiemelt célok:

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a tanulásban akadályozottság gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. Fontos szerepet kap – a tanulásban akadályozottság kritériumait figyelembe véve – a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint az időbeli viszonyítás fejlesztésében. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanításában középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását.

Évfolyam:

5.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
		<i>1.1. Személyes történelem</i> A címer, zászló, pecsét jelentősége, az idő mérése. <i>1.2 Az Ószövetség népe</i> Az Ószövetség/ Héber Biblia: Ábrahám és Mózes <i>1.3. Újszövetségi történetek</i> A keresztény vallás kialakulása és elterjedése. Jézus Krisztus születése. Krisztus Pilátus előtt. Az utolsó vacsora. A feltámadás.		

1.	Személyes történelem. A keresztség		Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	10
----	------------------------------------	--	--	----

2.	Fejezetek az ókori történelemből	Civilizációk emlékezete – az antikvitás mint az európai alapműveltség bölcsőjének bemutatása. 2.1. Az ókori Görögország – istenek, hősök, tudósok, művészek és az olimpia 2.2. Az athéni demokrácia és a görög perzsa háborúk 2.3. Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában 2.4. Újszövetségi történetek (<i>Kulcsfogalmak: Időszalag, Hellász, Perzsa Birodalom, Marathón, trójai faló, olimpia, Athén, Akropolisz, városállam, szoptató anyafarkas, Romulusz és Rémusz, Róma, Itália, Tiberis, Colosseum, padlófűtés, tóga, tunika, lakoma, mozaikpadló, viasztábla, rabszolgapiac, árverés, gladiátor, légió, teknősbéka-alakzat, hajítógép, hódítás, provincia. Pannónia, császár, hadvezér, őrtorony, borostyánút, Aquincum, barbár, monda, Jézus Krisztus, betlehemi királyok, feltámadás).</i>)	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	13
3.	A középkor világa	A ciklusosság megismertetése a történelmi korszakok tükrében. 3.1. A nyugati és a keresztény államiság főbb jellemzői 3.2. Az iszlám vallás, az arab hódítás kulturális hagyatéka 3.3. A középkori élet színterei és szereplői (uradalmak, kolostorok, városok, egyetemek) (<i>Kulcsfogalmak: vallás, kereszténység, iszlám, Keletrómai Birodalom, Nyugatrómai Birodalom, Bizánc, hun, király, nemes, jobbágy, lovag, lovagi torna, pápa, latin nyelv, szerzetes, kolostor, város, hadviselés, illemszabály.</i>)	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	9
4.	Kalandozások és honfoglalás, a magyarok eredete, képek és portrék az Árpád-kor és a XIV-XV. század történetéből, a középkori magyar állam	4.1. Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról A magyarok eredete. Rege a csodaszarvasról. Vérszerződés. Honfoglalás, letelepedés. Kalandozó hadjáratok. 4.2. Az államalapítás: Géza és Szent István Géza fejedelem. I. (Szent) István, Magyarország királya. Államalapítás. Koronázási ékszerek. 4.3. Az Árpád-ház uralkodói, szentjei I. (Szent) László, a lovagkirály. Szent Gellért. Árpád-házi Szent Margit. Könyves Kálmán. II. András.		23

	IV. Béla.	
	4.4. Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó Anjou-házi királyok: Károly Róbert és Nagy Lajos Gazdasági intézkedések	
	4.5. Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén A nándorfehérvári diadal	
	4.6. Hunyadi Mátyás portréja Az igazságos Mátyás Élet Mátyás király udvarában	
	A nagy földrajzi felfedezések Amerika felfedezése. Felfedezők és hódítók. Vallási újítók – reformáció és katolikus megújulás Történetek a kor emberének gondolkodásáról; reformáció és ellenreformáció.	
	. A mohácsi csata és következményei A mohácsi vész A három részre szakadt Magyarország, élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával.	
	6.2. Végvári küzdelmek Szigetvár. Eger.	
	6.3. Bocskai István és a hajdúk Bocskai szerepe a magyar reformációban.	
5.	Új látóhatárok: a földrajzi felfedezések, a vallási megújulás; az új világkép kialakulása	6.4. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Bethlen Gábor idején Erdély népei, tájai, kultúrája Bethlen Gábor uralkodása
6.	Magyarország a XVI–XVIII. században	6.5. Zrínyi Miklós, a hadvezér Zrínyi Miklós hadjáratai és tervei a magyar hadsereg
		5
		12

megteremtésére

*6.6. A Rákóczi-
szabadságharc kiemelkedő
személyiségei, céljai*

II. Rákóczi Ferenc
élete.

*6.7. Buda visszafoglalása,
Magyarország a Habsburg
Birodalomban*

Buda visszafoglalása

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit.

Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen.

Az időszalagon segítséggel ismerje fel a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet.

Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon.

Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot tud adni a tanult elemi történelmi ismereteiről.

Ismerje a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskánon legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében, történelmi atlasz segítségével.

A magyar koronázási ékszereket megnevezni tudja. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel el tudja mondani.

Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit.

Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.

Tantárgy:**Történelem 6. osztály****Kiemelt célok:**

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a tanulásban akadályozottság gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. Fontos szerepet kap – a tanulásban akadályozottság kritériumait figyelembe véve – a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint az időbeli viszonyítás fejlesztésében. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanításában középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását.

Évfolyam:**6.****Éves óraszám:****72****Heti óraszám:****2****Az órát tanító előírt végzettsége:**

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén történelem szakos tanár.

Témakör	1. Személyes történelem. A kereszténység	Javasolt óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	– A történelmi megismerés fogalmának kialakítása. A kereszténység jelentősége. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli képességek, képzelet.	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
1.1. Személyes történelem A címer, zászló, pecsét jelentősége, az idő mérése. 1.2 Az Ószövetség népe Az Ószövetség/Héber Biblia: Ábrahám és Mózes 1.3. Újszövetségi történetek A keresztény vallás kialakulása és elterjedése. Jézus Krisztus születése. Krisztus Pilátus előtt. Az utolsó vacsora. A feltámadás.	Tájékozódás a térképen. Idő ábrázolása téri-vizuális eszközökkel. Időbeli relációk: a jelen, a múlt és a régmúlt megkülönböztetése. Térbeli relációk: tájékozódási pontok keresése a térképen. Hazánk történelmi zászlóinak és címereinek megismerése, a pecsét fogalma, jelentősége. A témához kapcsolódó tartalmi elemek válogatása, megkülönböztetése, összehasonlítása. Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása, megkülönböztetése. Ó- és újszövetségi történetek megismerése.	
Fogalmak	jelen, múlt, címer, zászló, pecsét, Isten, föld, ég, növény, állat, Jézus	

Témakör	2. Fejezetek az ókor történetéből	Javasolt óraszám: 13 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A nagy ókori társadalmak és hatásuk bemutatása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli tájékozódás, képzelet.	
Fejlesztési ismeretek		Fejlesztési tevékenységek
<i>2.1. Az ókori keleti kultúrák.</i> Az ókori kelet mezőgazdasága, társadalma, az emberek mindennapi élete. Hitvilág. <i>2.2. Az ókori Görögország – istenek, hősök, tudósok, művészek és az olimpia</i> Történetek a görög mondavilágból. Az ókori olimpiai játékok. <i>2.3. Az athéni demokrácia és a görög-perzsa háborúk</i> A legjelentősebb görög városállam: Athén. Az ókori görögök mindennapjai. A görög-perzsa háborúról: a marathóni csata (Kr. e. 490). <i>2.4. Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában</i> A római hadsereg és a katonák élete. Róma fénykora. Julius Caesar. Augustus császár. Rómaiak hazánk területén. A Római Birodalom bukása.		Időábrázolás síkban és térben (időszalag-időtorony). Történet olvasása, feldolgozása. A témához kapcsolódó tartalmi elemek válogatása. Csata modellezése. Helyszínek megkeresése a térképen. Tematikus képanyagok elemzése. Egyiptomi építészeti emlékekkel kapcsolatos képek gyűjtése, a hitvilágukkal kapcsolatos egyes történetek átbeszélése. Antik és modern – összehasonlításra épülő feladatok a tudomány, a művészetek és a sport témakörében. Beszélgetés az olimpiai eszméről. Történet olvasása Athénről. A görög főváros antik történelmi emlékhelyeinek képről történő felismerése. Az ókori Róma nevezetes épületeinek bemutatása. Bepillantás az ókori Róma mindennapjaiba: öltözködés, szórakozás, társasági élet,

	rabszolgapiac, iskola (beszélgetés, életképek modellezése, illusztrációkészítés). A római hadsereg bemutatása – beszélgetés alapvető szempontok szerint a hadviselés legfontosabb elemeiről: fegyverek, stratégia, emberi tényezők (katonák). Illusztrációk készítése. Pannónia provincia helyzetének, szerepének megismerése a Római Birodalom területén. A bukás okainak közös feltárása.
Fogalmak	időszalag, Nílus, fáraó, piramis, Hellász, Marathón, olimpia, Athén, városállam, Róma, Itália, gladiátor, légio, provincia, Pannónia, Aquincum.

Témakör	3. A középkor világa	Javasolt óraszám: 9 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A ciklusosság megismertetése a történelmi korszakok tükrében. Nézőpontváltás alkalmazása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli képességek, képzelet.	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
3.1. <i>A nyugati és a keresztény államiság főbb jellemzői</i> A hunok szerepe a Római Birodalom hanyatlásában. 3.2. <i>A középkori élet színterei és szereplői (uradalmak, kolostorok, városok, egyetemek)</i> Céhmesterek és kereskedők. Mindennapi élet a középkori várakban.	Történetek olvasása, megbeszélése. Adatok leolvasása térképről. Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása. A középkor különböző társadalmi csoportjai – fogalmakhoz, azonosságokhoz és különbségekhez kötődő feladatok. Európa legjelentősebb középkori városainak	

Kolostori élet: történetek az egyház szerepéről. A lovagi életmód és a keresztes hadjáratok.	megkeresése a térképen. A középkori város mint kulturális színtér bemutatása. A hadviselés és a vallások kapcsolatának felismerése a középkori kereszténység tükrében. A lovagi életmód – a lovagokhoz kapcsolódó eszménykép bemutatása – illemszabályok a gyakorlatban.
Fogalmak	vallás, kereszténység, iszlám, hun, király, nemes, jobbágy, lovag, lovagi torna, pápa, latin nyelv, szerzetes, kolostor, város, hadviselés

Témakör	4. Kalandozások és honfoglalás, a magyarok eredete, képek és portrék az Árpád-kor és a XIV-XV. század történetéből, a középkori magyar állam	Javasolt óraszám: 23 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fogalomalkotás a magyar nemzettörténet legfontosabb eseményeiről. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> térbeli- és időbeli tájékozódás, történelmi gondolkodás.	
Fejlesztési ismeretek		Fejlesztési tevékenységek
4.1. Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról A magyarok eredete. Rege a csodaszarvasról. Vérszerződés. Honfoglalás, letelepedés. Kalandozó hadjáratok. 4.2. Az államalapítás: Géza és Szent István Géza fejedelem. I. (Szent) István, Magyarország királya. Államalapítás. Koronázási ékszerek. 4.3. Az Árpád-ház uralkodói, szentjei I. (Szent) László, a lovagkirály.		A legfontosabb nemzeti történelmi adatok rendezése időszalagon, időtornyon. Mondák, történetek olvasása, feldolgozása. Adott történetben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése. Illusztráció készítése. Múzeum, tájház, emlékmű látogatása. Tablókészítés. Adatok leolvasása térképről. Időszalagon, időtornyon történő ábrázolás – összefüggések felismerése. Rajzos történelmi

Szent Gellért. Árpád-házi Szent Margit. Könyves Kálmán. II. András. IV. Béla. 4.4. <i>Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó</i> Anjou-házi királyok: Károly Róbert és Nagy Lajos Gazdasági intézkedések 4.5. <i>Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén</i> A nándorfehérvári diadal 4.6. <i>Hunyadi Mátyás portréja</i> Az igazságos Mátyás Élet Mátyás király udvarában	napló készítése. A lakóhely történelmi emlékhelyeinek fölkeresése. Látogatás az Országházban, a koronázási ékszerek megtekintése. Jelképek ábrázolása kézműves technikákkal. Történelmi szituációk bevonásával tananyag, tananyagrészek elmondása. A jelentős történelmi személyiségekről három-négy mondatos beszámoló készítése. Szövegalkotás képről, képsorozatról. Tárgyi emlékek gyűjtése, válogatása. Játéktevékenységek a lovagi életmód reprezentációjának érdekében. Tárgyi és írásos történelmi emlékek felismerése, csoportosítása. A különböző várostípusok jellemzőinek csoportosítása. A külső veszélyek felismerésének szerepe az ország életében. A törökök és a magyarok motivációinak felismerése, megfogalmazása. A Mátyás királyról szóló mesék erkölcsi tanulságai. A reneszánsz erények megfogalmazása szépirodalmi szemelvények tükrében. A történelmi szituációk eljátszása. A legfontosabb nemzeti történelmi adatok rendezése időszalagon, időtornyon. Szövegértési feladatok megoldása.
---	--

	Különböző élethelyzetek bemutatása, jellemzőinek összehasonlítása. A törökök és a magyarok motivációinak felismerése, megfogalmazása.
Fogalmak	vándorlás, honfoglalás, Etelköz, Kárpát-medence, államalapítás, állam, koronázási ékszer, szent, lovagkirály, törvény, hódítás, gazdaság, diadal, csata, királyi udvar, reneszánsz, erény.

Témakör	5. Új látóhatárok: a földrajzi felfedezések, a vallási megújulás; az új világkép kialakulása	Javasolt óraszám: 5 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A történelmi gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kauzális gondolkodás, képzelet, tér- és időbeli tájékozódás	
Fejlesztési ismeretek		Fejlesztési tevékenységek
5.1. <i>A nagy földrajzi felfedezések</i> Amerika felfedezése. Felfedezők és hódítók. 5.2. <i>Vallási újítók – reformáció és katolikus megújulás</i> Történetek a kor emberének gondolkodásáról; reformáció és ellenreformáció.		Történelmi szövegek olvasása, feldolgozása a nagy földrajzi felfedezőkről. Időszalagon, időtornyon Amerika fölfedezésének meghatározása – jelenhez való viszonyítása. Atlaszhasználat – helyszínek megkeresése a térképen; adatok olvasása térképről. Református és katolikus templom látogatása, a hasonlóságok és eltérések megfigyelése. Az alkotmányos királyság múltja és jelene – képek csoportosítása, jellemzők összehasonlítása és

	megkülönböztetése. Különböző információforrásokból szóbeli következtetések megfogalmazása. A gyarmatosítók és az őslakosok ellentétének megvilágítása különböző szituációs játékokon keresztül. A különböző keresztény vallási irányzatok jegyeinek megkülönböztetése, szókérttyák csoportosítása. Társadalmi-történelmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása elemi szinten.
Fogalmak	felfedezés, távcső, mikroszkóp, Kolumbusz Kristóf, vallás, reformáció, katolikus, királyi udvar, felvilágosodás, gyarmat, gyarmatosító, őslakó, függetlenségi harc

Témakör	6. Magyarország a XVI–XVIII. században	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A történeti megismerés eszközeinek, módszereinek kialakítása és fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> képzelet, tér-és időbeli tájékozódás.	
Fejlesztési ismeretek		Fejlesztési tevékenységek
<i>6.1. A mohácsi csata és következményei</i> A mohácsi vész A három részre szakadt Magyarország, élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával. <i>6.2. Végvári küzdelmek</i> Szigetvár. Eger.		Történetek olvasása, feldolgozása. Végvárak megkeresése a térképen. Tinódi históriás énekeinek hallgatása kortárs lantművészek előadásában. Királyi Magyarország, Erdélyi Fejedelemség, Török Hódoltság, Bocskai Istvánról, Bethlen Gáborról történet feldolgozása. A végvárakról rajz, makett készítése. A hős várkapitányok jellemzése, tulajdonságok csoportosítása. Művészeti alkotások gyűjtése az eseményekről. Események sorrendbe helyezése. Drámajáték – II. Rákóczi Ferenc életének földidézése. Bécs, Bécsújhely, Sárospatak, Kassa

6.3. <i>Bocskai István és a hajdúk</i> Bocskai szerepe a magyar reformációban. 6.4. <i>Az Erdélyi Fejedelemség virágkora</i> <i>Bethlen Gábor idején</i> Erdély népei, tájai, kultúrája Bethlen Gábor uralkodása 6.5. <i>Zrínyi Miklós, a hadvezér</i> Zrínyi Miklós hadjáratai és tervei a magyar hadsereg megeremelésére 6.6. <i>A Rákóczi-szabadságharc kiemelkedő személyiségei, céljai</i> II. Rákóczi Ferenc élete. 6.7. <i>Buda visszafoglalása, Magyarország a Habsburg Birodalomban</i> Buda visszafoglalása Mária Terézia Hétköznapi élet a kurucok és labancok korában.	városainak megmutatása a térképen. Kurucok és labancok – történet feldolgozása. Részletek megtekintése kapcsolódó történelmi filmekből.
Fogalmak	végvár, politikus, költő, hadvezér, hajdú, kuruc, labanc,

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismereteket. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon, időtoronyon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskanon legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében. A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítségével elmondja. Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. A történelmi hősökkel érzelmileg képes azonosulni. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.
--	---

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes történelem	1.1. Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról 1.2. Az államalapítás: Géza és Szent István 1.3. Az Árpád-ház uralkodói, szentjei 1.4. Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó 1.5. Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén 1.6. Hunyadi Mátyás portréja 1.7. A mohácsi csata és következményei <i>(Kulcsfogalmak: Vándorlás, honfoglalás, Urál-hegység, Levédia, Etelköz, Kárpát-medence, államalapítás, állam, koronázási ékszer, szent, lovagkirály, törvény, hódítás, gazdaság, diadal, csata, királyi udvar, szabad királyi város, mezőváros, bányaváros, reneszánsz, erény, parasztfelkelés, Királyi Magyarország, Erdélyi Fejedelemség, Török Hódoltság.)</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	

2.	A világ és Európa a kora újkorban	2.1. A nagy földrajzi felfedezések 2.2. Vallási újítók – reformáció és katolikus megújulás 2.3. Fényes uralkodói udvarok. 2.4. Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában. 2.5. A felvilágosult gondolkodók <i>(Kulcsfogalma: Felfedezés, világmindenség, távcső, mikroszkóp, Kopernikusz, Amerigo Vespucci, Kolumbusz Kristóf, vallás, reformáció, ellenreformáció, katolikus, protestáns, királyi udvar, felvilágosodás, gyarmat, gyarmatosító, őslakó, függetlenségi harc.)</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	
3.	Magyarország a XVII–XVIII. században	3.1. Végvári küzdelmek 3.2. Bocskai István és a hajdúk 3.3. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Bethlen Gábor idején 3.4. Zrínyi Miklós, a hadvezér 3.5. A Rákóczi-szabadságharc kiemelkedő személyiségei, céljai 3.6. Magyarország újjáépítése a Habsburg Birodalomban. <i>(Kulcsszavak: Végvár, vitéz, szablya, lant, Tinódi Lantos Sebestyén, önálló magyar hadsereg, politikus, költő, hadvezér, Buda visszafoglalása, minaret, mecset, dzsámi, hajdú, kuruc, labanc, históriás ének.)</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	
4.				
5.				

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Az időszalagon segítségével ismerje fel a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet.

Időrendbe helyezze a tanult eseményeket az időszalagon.

Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.

Ismerje a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskanon legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében, történelmi atlasz segítségével.

A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítségével elmondja.

Meg tudja különböztetni a történetek mesés és valóságos eseményeit.

Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett felismerjen.

Tantárgy:

Történelem 7. osztály

Kiemelt célok:

A történelem tanításának alapvető célja ebben az évfolyamban nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményeinek felelevenítése a kritikai gondolkodás tükrében.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanításában középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén történelem szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Történelmi áttekintés	1.1 A történelem forrásai és a történelmi időszámítás Őskori társadalmak. 1.2 Az ókori társadalmakról tanultak átisméltése 1.3 A középkori Magyarországról tanultak átisméltése <i>Kulcsfogalmak: az ötödik-hatodik évfolyamon megismert fogalmak.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	4
2.	A forradalmak kora	2.1 A francia forradalom vívmányai és árnyoldalai 2.2. Napóleon fölemelkedése és bukása 2.3. Az ipari forradalom találmányai 2.4. A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth, Kölcsey, Wesselényi) 2.5. A forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai. <i>Kulcsfogalmak: Polgári forradalom, nemzetállam, függetlenségi harc, polgár, szabad paraszt, munkás, törvényhozás, országgyűlés, gőzgép, gőzmozdony, gőzhajó, gyáripár, vasúthálózat, gőzeke, vetésforgó, reform, haladó gondolkodás, nemzeti megújulás, magyar nyelv, gróf, báró. Magyar Tudományos Akadémia, kőhíd, pesti árvíz, Védegylet, röpirat, pozsonyi országgyűlés – alsótábla, felsőtábla, törvényjavaslat, törvény, haladó, maradi, márciusi ifjak, ellenzék, Pilvax Kávéház, Landerer Nyomda, Helytartótanács, Városháza. Pákozdai csata, tábornok, trónfosztás, világosi fegyverletétel, aradi vértanúk.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	5

3	A modern kor születése a nemzeti eszmék és birodalmak kora	3.1. Az egységes német nemzetállam létrejötte 3.2. Polgárháború az Egyesült Államokban 3.3. A megtorlás és a kiegyezés Magyarországon 3.4. A dualista Magyarország jelentős személyiségei 3.5. Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei 3.6. Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon <i>Kulcsfogalmak: Rémuralom, teljhatalom, önkényuralom, néma ellenállás, osztrák császár, magyar király, Osztrák-Magyar Monarchia, tőke, bank, vasúthálózat, gőzmalom, gőzeke, gőzcséplőgép, hajógyártás, mozdony- és vagongyártás, Budapest, világváros, Városliget, Operaház.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	5
---	--	---	---	---

4.	Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében	4.1. Az első világháború jellemzői és következményei Európában és Magyarországon 4.2. Trianon és következményei 4.3. A nagy gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában 4.4. Diktatúrák és diktátorok Európában 4.5. Politikus portrék a két világháború közötti Magyarországon 4.6 A határon túli magyarság sorsa 4.7. A második világháború jellemzői és következményei 4.8. Magyarország a második világháborúban 4.9. A holokauszt Európában és Magyarországon <i>Kulcsfogalmak: Merénylet, trónörökös, világháború, antant, központi hatalmak, hadüzenet, állóháború, villámháború, front, lövészárk, tank, tengeralattjáró, felderítő repülőgép, mérges gáz, őszirózsás forradalom, köztársaság. Tanácsköztársaság, trianoni békeszerződés, jóvátétel, haderőcsökkentés, hitelfelvétel, bank, rádió, világválság, munkanélküliség, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajgyűlölet, antifasiszta, hadiállapot, zsidótörvény, koncentrációs tábor, deportálás, Don-kanyar, nyilas hatalomátvétel, atombomba, Hiroshima, Nagaszaki, párizsi békeszerződés.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások, helytörténeti forrás	15
5.	Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében	5.1. A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése 5.2. A kettéosztott Európa 5.3. Az arab–izraeli konfliktusok <i>Kulcsfogalmak: Hidegháború, keleti blokk, nyugati blokk, Egyesült Nemzetek Szervezete, NATO, Varsói Szerződés</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	16
6.	Régiók története	Európai Unió, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, jóléti társadalom, alaptörvény, jogállamiság, demográfia, népesedés, kisebbség, vallás, határon túli magyarság		7

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A tanuló segítségével kezelni tudja a kiemelkedő történelmi személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat. Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseikről néhány mondatban beszámol. A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer tanári irányítás mellett.

A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit, szempontsor alkalmazásával beszámol a történelmi eseményekről. Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból.

Képről ismerje fel gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Táncsics Mihályt, Deák Ferencet. Felismerje fel Budapest történelmileg nevezetes épületeit. Felismerje, hogy a trianoni békeszerződés mekkora veszteségeket jelentett hazánk számára.

Tantárgy:

Történelem 8. osztály

Kiemelt célok:

A történelem tanításának alapvető célja ebben az évfolyamban nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményeinek felelevenítése a kritikai gondolkodás tükrében.

Tantárgy feladatai:

A tantárgy tanításában középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását

Évfolyam:8.

Éves óraszám:36

Heti óraszám 1

gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy oligofrén szakirány, szakember hiány esetén történelem szakos tanár.

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Történelmi áttekintés	1.1 A történelem forrásai és a történelmi időszámítás Óskori társadalmak. 1.2 Az ókori társadalmakról tanultak átismétlése 1.3 A középkori Magyarországról tanultak átismétlése <i>Kulcsfogalmak: az ötödik-hatodik évfolyamon megismert fogalmak.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	4
2.	A forradalmak kora	2.1 A francia forradalom vívmányai és árnyoldalai 2.2. Napóleon fölemelkedése és bukása 2.3. Az ipari forradalom találmányai 2.4. A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth, Kölcsey, Wesselényi) 2.5. A forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai. <i>Kulcsfogalmak: Polgári forradalom, nemzetállam, függetlenségi harc, polgár, szabad paraszt, munkás, törvényhozás, országgyűlés, gőzgép, gőzmozdony, gőzhajó, gyárpar, vasúthálózat, gőzeke, vetésforgó, reform, haladó gondolkodás, nemzeti megújulás, magyar nyelv, gróf, báró. Magyar Tudományos Akadémia, kőhid, pesti árvíz, Védegylet, röpirat, pozsonyi országgyűlés – alsótábla, felsőtábla, törvényjavaslat, törvény, haladó, maradi, márciusi ifjak, ellenzék, Pilvax Kávéház, Landerer Nyomda, Helytartótanács, Városháza. Pákozdai csata, tábornok, trónfosztás, világosi fegyverletétel, aradi vértanúk.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	7

3	A modern kor születése a nemzeti eszmék és birodalmak kora	3.1. Az egységes német nemzetállam létrejötte 3.2. Polgárháború az Egyesült Államokban 3.3. A megtorlás és a kiegyezés Magyarországon 3.4. A dualista Magyarország jelentős személyiségei 3.5. Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei 3.6. Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon <i>Kulcsfogalmak: Rémuralom, teljhatalom, önkényuralom, néma ellenállás, osztrák császár, magyar király, Osztrák-Magyar Monarchia, tőke, bank, vasúthálózat, gőzmalom, gőzeke, gőzcséplőgép, hajógyártás, mozdony- és vagongyártás, Budapest, világváros, Városliget, Operaház.</i>	Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	5
4.	Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében	második felében 4.1. Az első világháború jellemzői és következményei Európában és Magyarországon 4.2. Trianon és következményei 4.3. A nagy gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában 4.4. Diktatúrák és diktátorok Európában 4.5. Politikai portékák a két világháború közötti Magyarországon 4.6. A határon túli magyarság sorsa 4.7. A második világháború jellemzői és következményei 4.8. Magyarország a második világháborúban 4.9. A holokauszt Európában és Magyarországon <i>Kulcsfogalmak: Merénylet, trónörökös, világháború, antant, központi hatalmak, hadüzenet, állóháború, villámháború, front, lövészárk, tank, tengeralattjáró, felderítő repülőgép, mérges gáz, őszirózsás forradalom, köztársaság. Tanácsköztársaság, trianoni békeszerződés, jóvátétel, haderőcsökkentés, hitelfelvétel, bank, rádió, világválság, munkanélküliség, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajgyűlölet, antifasiszta, hadiállapot, zsidótörvény, koncentrációs tábor, deportálás, Don-kanyar, nyilas hatalomátvétel, atombomba, Hiroshima, Nagaszaki, párizsi békeszerződés.</i>	<i>Kulcsfogalmak: Hidegháború, keleti blokk, nyugati blokk, Egyesült Nemzetek Szervezete, NATO, Varsói Szerződés</i> Európai Unió, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, jóléti társadalom, alaptörvény, jogállamiság, demográfia, népesedés, kisebbség, vallás, határon túli magyarság Történelem atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások, helytörténeti forrás	15
5.	Hazánk és a nagyvilág a XX. század	5.1. A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése 5.2. A kettéosztott Európa 5.3. Az arab-izraeli konfliktusok	Történelem atlasz, IKT eszközök,	16

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámoljon. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet utasítsa el.

Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyuljon.

A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezze. Egyszerű összefüggéseket ismerjen fel, azokból következtetéseket képes legyen levonni. A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.

A tanuló képességei szerint elsajátítja a társadalomhoz, állampolgársághoz és a gazdasághoz kapcsolódó alapvető ismereteket.

Ismerje fel az emberi közösséghez kapcsolódó kulcsszerepű tényezőket és folyamatokat; utóbbi területen lehetőségei szerint tájékozódik. Az alapvető emberi jogokat és kötelességeket ismeri; az alkotó, demokratikus közösség értékrendjét elfogadja.

Tájékozódjék a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban.

A média és nyilvánosság szerepét ismeri, azok különböző területein képességei szerint tájékozódik; egyúttal különbséget próbál tenni tény és vélemény között. A világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről tud, az egyéni virtuális jelenlét előnyeiről és hátrányairól képet alkot.

Ismereteket szerezzen a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében. Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

A fizikai és szellemi munka jellegzetességeit meg tudja különböztetni, tájékozódjék az egyes gazdasági ágazatokban, reális képet alkosson a munkavállalás jelentőségéről.

Az élethosszig tartó tanulás fontosságát, az egyén állandó alkalmazkodásának szerepét képessége szerint magára tudja vonatkoztatni folyamatosan változó világunkban.